

**Pražská vysoká škola psychosociálních studií**

**BAKALÁŘSKÁ PRÁCE**

**2019**

**MICHAELA KNOPOVÁ**

# Pražská vysoká škola psychosociálních studií



## Prožívání odchodu otce z rodiny u dcer

Michaela Knopová

**Bakalářská práce**

Studijní program: Psychologie

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Michal Slaninka, Ph.D.

**Praha 2019**

**Prague College of Psychosocial studies**



**The effects of father's departure on adolescent girls**

Michaela Knopová

**The Bachelor Thesis**

The Bachelor Thesis Supervisor: Mgr. et Mgr. Michal Slaninka, Ph.D.

**Prague 2019**

## **Anotace**

Tato bakalářská práce je zaměřena na téma prožívání odchodu otce od jeho dcery a následky na její partnerské vztahy. Teoretická část práce se zabývá pojmy jako rodina, manželství, rozvod a rodičovství. Pozornost je také věnována roli otce v životě dcery a možným následkům, když otec svou dceru opustí. Druhá kapitola se věnuje samotné adolescenci, včetně specifík vztahu mezi otcem a jeho dospívající dcerou. Třetí část se věnuje následkům odchodu otce od rodiny na partnerské vztahy jeho dcery. V praktické části práce je popsán průběh provedeného výzkumného šetření prostřednictvím pěti rozhovorů se ženami, které odchod otce prožily. Práce obsahuje analýzy rozhovorů provedenou na základě metody IPA. Ze zjištěných výsledků vyplynulo, že odchod otce zasáhne dceru v několika aspektech jejího života, včetně jejích partnerských vztahů. Výsledky šetření jsou uvedeny v závěru práce.

## **Klíčová slova**

Vztahy mezi otcem a dcerou; odchod otce; partnerské vztahy

## **Abstract**

This bachelor thesis deals with the impact a father leaving the family can have on young girls and the further influence this may have on their future romantic relationships. The theoretical part of this thesis defines the basic terms such as family, marriage, divorce and parenthood. Further attention is also given to the specifics of the father-daughter relationship and to the consequences the father's departure might have on it. The second chapter of the theoretical section is dedicated to the period of adolescence and its specific influence on the previously mentioned relationship. The third chapter deals with the impact the departure of the father from the family circle can have on a daughter's future romantic relationships. The practical part of this thesis consists of a survey of five women who experienced the departure of the father figure and its subsequent evaluation. The methodological approach and the IPA method are presented. The observed results showed that the father's departure affects his daughter in several aspects of her life, including her future romantic relationships. The results of the survey are presented in the conclusion.

## **Key words**

Father-daughter relationship; father's departure; romantic relationships

## **Prohlášení**

„Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.“

V Praze dne .....

.....  
Michaela Knopová

## **Poděkování**

Ráda bych poděkovala Mgr. et Mgr. Michalu Slaninkovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, čas a poskytování cenných rad, které přispěly k výsledné podobě bakalářské práce.

Mé poděkování patří také respondentkám, které byly ochotné účastnit se výzkumného šetření a sdílet se mnou své příběhy.

## Obsah

<b>ÚVOD</b> .....	<b>1</b>
<b>1 RODINA</b> .....	<b>2</b>
1.1 FUNKCE RODINY.....	2
1.2 RODIČOVSTVÍ.....	3
1.2.1 <i>Mateřská rodičovská role</i> .....	3
1.2.2 <i>Otcovská rodičovská role</i> .....	4
1.3 VZTAH OTCE A DCERY.....	4
1.3.1 <i>Otcovský komplex</i> .....	5
1.4 MANŽELSTVÍ.....	7
1.4.1 <i>Motivy k uzavření manželství</i> .....	7
1.5 ROZVOD.....	7
1.5.1 <i>Příčiny rozvodů</i> .....	8
1.5.2 <i>Adolescenti a rozvod</i> .....	9
1.6 ODCHOD OTCE OD DCERY.....	10
1.6.1 <i>Vztah mezi matkou a dcerou po odchodu otce</i> .....	11
<b>2 ADOLESCENCE</b> .....	<b>13</b>
2.1 VÝVOJOVÉ ZMĚNY V ADOLESCENCI.....	13
2.1.1 <i>Biologické vývojové změny</i> .....	13
2.1.2 <i>Kognitivní vývojové změny</i> .....	13
2.1.3 <i>Emocionální vývojové změny</i> .....	14
2.1.4 <i>Vývojové změny sexuality</i> .....	15
2.1.5 <i>Vývoj identity</i> .....	15
2.2 VZTAHY.....	16
2.2.1 <i>Vztah k sobě a sebepojetí</i> .....	16
2.2.2 <i>Vztahy s vrstevníky</i> .....	17
2.2.3 <i>Romantické vztahy</i> .....	18
2.2.4 <i>Vztahy s rodiči</i> .....	19
2.3 VZTAHY MEZI OTCEM A JEHO ADOLESCENTNÍ DCEROU.....	20
<b>3 PARTNERSKÉ VZTAHY</b> .....	<b>23</b>
3.1 VÝBĚR ŽIVOTNÍHO PARTNERA.....	24
3.2 VLIV OTCE NA PARTNERSKÉ VZTAHY JEHO DCERY.....	25
3.3 VLIV ODCHODU OTCE NA PARTNERSKÉ VZTAHY U ŽENY.....	26
<b>4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ</b> .....	<b>28</b>
4.1 CÍL VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	28
4.2 VLASTNÍ PŘEDPOROZUMĚNÍ ZKOUMANÉMU TÉMATU.....	28
4.3 POUŽITÁ METODA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	28
4.4 VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	29
4.5 SBĚR DAT A JEJICH ZPRACOVÁNÍ.....	29
4.6 OSNOVA ROZHOVORU.....	30
4.7 ZDROJE VALIDITY.....	30
4.8 VÝZKUMNÝ VZOREK.....	31
4.8.1 <i>Charakteristika respondentů</i> .....	31
4.9 MÍSTO VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	32
4.10 ETICKÉ ASPEKTY.....	32
<b>5 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ</b> .....	<b>33</b>
5.1 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH ROZHOVORŮ.....	33



5.1.1 Společná témata .....	52
<b>DISKUZE.....</b>	<b>54</b>
<b>ZÁVĚR.....</b>	<b>57</b>
<b>SEZNAM LITERATURY .....</b>	<b>58</b>
<b>PŘÍLOHY .....</b>	<b>61</b>

## Úvod

V české společnosti rozvod rodičů není ničím výjimečným. Nejčastěji je to otec, kdo od rodiny odchází, čímž se vztah s jeho dítětem, a i jeho otcovská role naruší. Autorka má s tím sama zkušenost a všímá si, že i v jejím okolí se pohybuje poměrně nemalé množství žen, které otec také opustil. Autorka chtěla tématu otce role v životě dcery a následkům jeho ztráty více porozumět, a tak se rozhodla se jím zabývat v její bakalářské práci.

Teoretická část je tvořena celkem ze tří částí. První kapitola se zabývá tématy rodiny, rodičovské role, manželství, rozvodu a jeho prožívání adolescenty, vztahem mezi otcem a jeho dcerou a vlivem odchodu otce na dceru. Druhá kapitola se věnuje adolescenci, změnám, které toto období přináší a vztahům adolescenta. Také jsou popsána specifika vztahu mezi otcem a jeho dospívající dcerou. Ve třetí části se autorka věnuje partnerským vztahům, roli otce jako vzoru mužského partnera pro dceru a vlivu ztráty otce na partnerské vztahy dcery.

V praktické části je popsán průběh a výsledky výzkumného šetření. Nejdříve je vymezen cíl výzkumného šetření, a také použité metody včetně jejich definic, výběr vzorku a jeho charakteristiky, místa šetření. V rámci výzkumu byly provedeny rozhovory se ženami, které si odchod otce v dospívajícím věku prožily. Jsou zde představeny i etické aspekty zpracování dat. Dále je stanovena osnova hlavních otázek, informace o postupu přepisů rozhovorů a jejich zpracování, a také zdroje validity. Rozhovory byly zpracovány pomocí kvalitativní metody interpretativně fenomenologické analýzy IPA. Po představení průběhu výzkumu jsou popsány jeho výsledky.

# 1 Rodina

Rodina je nedílnou součástí života každého z nás. Bez ohledu na věk, pohlaví, sociální postavení či státní nebo náboženskou příslušnost má pro člověka významnou hodnotu. V mnoha zemích je rodina i v současné době považována za základní jednotku společnosti. Ale definovat, co to rodina vlastně je, není tak jednoduché. Jinak se rodinu bude snažit definovat psychologie, jinak sociologie, jinak právo. Ke konfuzi nedochází jen mezi samotnými obory, ale i uvnitř jednotlivých disciplín nemusí vždy dojít ke shodě. Co se týče psychologického hlediska, záleží na systémovém přístupu a na jednotlivých aspektech rodiny.

V této bakalářské práci se bude pracovat s definicí rodiny podle Langmeiera, který popisuje rodinu jako biopsychosociální skupinu, která vzniká ze dvou členů odlišného pohlaví, mezi kterými nejsou krevní pouta, a z jejich dětí (Špaňhelová, 2010).

## 1.1 Funkce rodiny

Aby rodina byla skutečnou rodinou, je nezbytné, aby naplňovala určité úkoly. Stejně jako u obecné definice rodiny, různí autoři popisují také různé funkce rodiny. Shodnou se ale na čtyřech obecně uznávaných funkcích: reprodukční funkce, materiální funkce, výchovná funkce a emocionální funkce.

- 1) Reprodukční funkce:** tato funkce slouží především k uspokojení potřeby rodičovství, plození potomků, zajištění potřeb dítěte a jeho zdravý vývoj (Výrost & Slaměník, 1998).
- 2) Materiální funkce:** zajišťuje uspokojování základních potřeb členů rodiny. Jde o zajištění výživy, ošacení a vybavení domácnosti. Patří sem i náklady spojené se zájmovou činností jednotlivých členů či jejich vzděláváním (Neradová, 2013).
- 3) Výchovná funkce:** má zajistit bezpečný duševní a tělesný vývoj dítěte. Rodičovská výchova má dítěti poskytnout pocit jistoty, měla by mu pomoci vytvářet jeho vztah k lidem, prostředí, předmětům a pomáhá formovat jeho osobnost. Zdravá výchova

by měla pomoci dítěti se zařadit do dané společnosti a kultury (Koubová, 2013; Výrost & Slaměník, 1998).

- 4) Emocionální funkce:** rodina by měla poskytovat citové zázemí. Měla by být zdrojem lásky, bezvýhradného přijímání, bezpečí, podpory, pomoci a jistoty. Všichni v rodině by měli prožívat společné zážitky, budovat společnou historii, mít společné perspektivy a plány (Výrost & Slaměník, 1998).

## 1.2 Rodičovství

Rodičovství znamená pro dospělého člověka významné naplnění generativity. Jde o uspokojení potřeby mít někoho, o koho může pečovat, kdo je na něm závislý a absolutně ho potřebuje. Dále jde o naplnění intimity, protože vzniká hluboká citová vazba, většinou přetrvávající po celý život (Langmeier & Krejčířová, 2006; Vágnerová, 2007).

Získání rodičovské role znamená velký posun v osobnostním vývoji dospělého člověka. Má vliv na jeho uvažování a prožívání, zasáhne další jeho role, a také jeho mezilidské vztahy (Vágnerová, 2007). Dítě partnerskému páru přinese do života řadu nových pozitivních prožitků, poskytuje mnoho radostí z každodenního soužití a jeho nový smysl. V rodičích se hluboce rozvine dosud nepoznaný ochranný postoj, také schopnost vnímat svět očima jiné bytosti, což má dopad na sociální a emoční inteligenci. Posílí se tak ochota potlačit vlastní osobní potřeby ve prospěch dítěte. Na druhou stranu to znamená změnu životního stylu, který se stává méně pohodlným. Přibude mnoho povinností, omezení, starostí, konfliktů a nároků na zodpovědnost (Langmeier & Krejčířová, 2006; Vágnerová, 2007).

Pro výchovu dítěte jsou nezbytní oba rodiče. Oba rodiče mají různé kvality, charakteristiky, perspektivu a přístup, které by se ale měly navzájem doplňovat a vytvořit dítěti tak co možná nejlepší start do života (Leman, 2000/2008).

### 1.2.1 Mateřská rodičovská role

Žena si vytváří velmi intimní vztah ke svému dítěti již během těhotenství. Toto pouto není jen biologické, ale i hluboce psychologické. Ženy jsou přirozeně biologicky naprogramované k tomu, aby dokázaly své dítě bezpodmínečně přijmout již během těhotenství, aniž by věděly, jaké jejich dítě bude. Přijetí je důležité, protože je základním

předpokladem pro dobrý osobnostní vývoj dítěte. S přijetím souvisí i bezpodmínečná láska. Dále je důležité poskytnutí jistoty, ochrany, a také vzájemná komunikace, která se týká i v nepříjemných věcí (Špaňhelová, 2010).

Matka je pro dítě první osobou, kterou dítě napodobuje, a to už v kojeneckém věku. Později přijímá i její názory. Děti vnímají to, jak se matka chová vůči svému partnerovi, a z tohoto pozorování si bere vzorce chování, které pak uplatňuje později ve svých partnerských vztazích. V neposlední řadě je matka modelem ženské role. Pro dívku je tento model vzorem pro její budoucí chování, často ho dívky nevědomě napodobují, i když nechtějí (Špaňhelová, 2010).

### 1.2.2 Otcovská rodičovská role

Otcovská láska k dítěti je jiná než láska mateřská. Na rozdíl od matky, která má možnost si vytvořit hluboké citové pouto již v těhotenství, je otec o tento proces tzv. ochuzen. Někteří otcové jsou schopni navázat pevný vztah k dítěti, až když začne být schopné samo komunikovat slovy, protože nemusí rozumět komunikaci malého miminka (Langmeier & Krejčířová, 2006; Novák, 2009).

Otec, stejně jako matka, slouží jako příklad. Poskytuje svému dítěti ochranu. Pro dítě je důležité, aby vidělo a vnímalo, že otec je s rodinou rád a je ochotný a schopný se do rodičovského života zapojit. V oblasti komunikace jsou otcové zdatnější ve vysvětlování věcí především technického rázu a také dítěti ukazují svůj postoj k věcem, událostem. Tímto způsobem usměrňuje a naviguje dítě v životě. Důležitá je upřímnost a umět jasně konstatovat fakta. Otcové u dítěte také podporují zvědavost, tvořivost, hru, aktivitu a odvalu. Matky mají větší tendenci své děti ochraňovat a pečovat o ně, kdežto otcové naopak děti podporují k samostatnosti (Novák, 2009; Špaňhelová, 2010).

Role otce také slouží jako důležitý vzor v budoucích partnerských a rodičovských rolích. Pro dívku otec slouží jako model budoucího partnera a otce jejích dětí (Špaňhelová, 2010).

### 1.3 Vztah otce a dcery

Často má v dětství dcera bližší vztah k otci než k matce. Jeden z důvodů je ten, že otec netráví tolik času s dcerou jako matka, tudíž je pro ni vzácnější. Jeho pozitivní hodnocení má pro ni vyšší hodnotu. Otec často může také nabídnout mnohem širší škálu

aktivit než matka. Otcové nejsou tak protektivní jako matky, tudíž svému dítěti dávají více možností si různé věci vyzkoušet (Wright, 1989/2016). Otec pomáhá dceři na cestě k nalezení vlastní samostatnosti a nezávislosti. Nejdřív jí pomůže vyjít z její vazby s matkou, poté ji pomáhá odpoutávat od sebe (Wright, 1989/2016).

Otec se také silně podepisuje na zdravém vývoji identity a feminity jeho dcery. „Slovy odborného textu – v péči a výchově dítěte angažovaný, citově bohatý a empatický otec, schopný své pocity projevit, přispívá ke psychické vyrovnanosti a stabilitě dítěte“ (Novák, 2009, s. 11). Pro zdravý vývoj dítěte jsou podle psychologů důležité dvě podmínky - dostatek lásky a bezpečí. Děti by měly vyrůstat s pozitivním pocitem ze sebe samých a měly by se cítit ve vztazích k ostatním příjemně. Když je otec schopen své dceři dát najevo svou bezpodmínečnou lásku k ní, pomáhá jí tím vybudovat základy jejího pozitivního sebepojetí. Otec by měl pomoci dceři, aby z ní vyrostla sebevědomá a sebejistá žena, která bude připravena čelit vnějšimu světu. Když dcera od otce zažívá pocit bezpečí, vnější svět se pro ni stává předvídatelný. Také si buduje důvěru v to, že na důležité osoby v jejím okolí je spoleh. Že je v pořádku si říct o to, co potřebuje. Je to také otec, kdo dceru podporuje v její ctízádnosti, úspěšnosti a způsobilosti v jejím profesním životě. Pozitivní hodnocení jejích schopností jí pomáhá využít plně svůj potenciál (Rosenthal, 2010/2018; Wright, 1989/2016)

Ženy, u nichž z nějakého důvodu nebyl funkční vztah mezi nimi a otcem, si to často dávají za vinu. V dospělosti trpívají pocity nedůvěry, že jsou bezcenné a nebudou v životě, ať už v pracovní či osobní rovině, úspěšné (Rosenthal, 2010/2018). Jestliže se vztah mezi otcem a dcerou naruší, projeví se následky i v dceřiných budoucích partnerských vztazích.

### 1.3.1 Otcovský komplex

Rodičovské komplexy představují reakci, kterou každý člověk rozvine vůči svým rodičům. Jsou to afektivní jádra osobnosti, která se vytvořila na základě velmi významných nebo bolestných zkušeností individua s požadavky okolí nebo událostmi, které přesahovaly momentální dispozice jedince. Vznikají hlavně v dětství. Působení rodičovských komplexů má vliv na psychický vývoj člověka směrem k jeho vlastní identitě (Kast, 1994/2004).

Otcovský komplex u ženy se projevuje buď na tom, co naše kultura definuje jako mužské, což se týká hodnot, norem, zájmů atd., nebo ve vztahu ke konkrétním mužům. Komplexy jsou buď negativní, nebo pozitivní. (Kast, 1994/2004).

#### *1.3.1.1 Pozitivní otcovský komplex*

Pozitivní otcovský komplex znamená, že mezi dívkou a otcem vznikl závislý vztah ze strany dcery. Taková závislost vzniká na základě dostatku pozornosti, náklonosti, zájmu a lásky ze strany otce. Tento původní otcovský komplex má dopady na vývoj identity ženy, i když dojde k fázi odpoutání se. Závislost na otci může ale také vzniknout z důvodu, kdy dcera touží po otcově ocenění v situaci, kdy otec neměl úplně čas se dceri věnovat, a navíc byl poměrně přísný a měl vysoké nároky. K přiměřenému odpoutání se by mělo dojít nejpozději v adolescenci. Jestliže k emočnímu odpoutání od otce nedojde, může to naopak může způsobit jisté komplikace (Kast, 1994/2004).

Ženy s pozitivním otcovským komplexem často vyhledávají za partnery starší muže, kteří jsou pro ně přitažliví eroticky, nebo je přitahuje jejich duchovní zaměření. Tyto ženy o sobě málo mluví a také se samy sobě příliš nevěnují. Muže a mužský svět si idealizují a jejich ženskost a obecně ženský svět ustupuje do pozadí. Často se mužům podřizují, na sebe i ostatní mají vysoké nároky a některé jsou přesvědčené, že na světě není nic zadarmo, a i lásku si člověk musí zasloužit.

#### *1.3.1.2 Negativní otcovský komplex*

Negativní otcovský komplex je vztah, kdy se dívce nedostalo otcovské lásky, péče a uznání, které potřebovala. Naopak byla shazována a ponižována. Nebylo jí dovoleno se projevit taková, jaká je a využít vlastních možností a schopností. Její ženství bylo násilně potlačeno. Nikdy nebyla pro otce dost dobrá. Někteří otcové si takto řeší vlastní komplexy a nepřejí si, aby jejich dcera byla lepší než oni (Kast, 1994/2004).

Tyto ženy jsou velmi kritické vůči sobě. Mají na sebe vysoké nároky a když je nenaplní, tak si připadají k ničemu a ztrácí svoji identitu. Bohužel i když svých nároků dosáhnou, pořád to nestačí. Stále jsou něčím štvány a také puzeny přáním být někým uznány. Nevěří pochvalám a uznání od ostatních lidí. Nejenže jsou tvrdé na sebe, podobně to mají i s ostatními lidmi v okolí. Omluvy a možnosti prominutí neexistují. Také mají neustále pocity viny. Tyto ženy se cítí osamělé, mají pocit, že nikomu nepatří. Nemají

moc blízké vztahy. Případá jim, že je ostatní odmítají. Neuvědomují si, že odmítavý postoj ze strany ostatních vychází z jejich vlastního odmítavého a kritického chování.

## 1.4 Manželství

Manželství je nejrozšířenější formou společného soužití mezi oběma pohlavími (Mlčák, 1996). Manželství je definováno zvykovým právem nebo zákonem jako soužití muže a ženy (Hartl & Hartlová, 2010).

Uzavření manželského svazku je spojeno s rituálem, který určuje počátek nové životní etapy a získání nové role. Neznamena to jen změnu ve vztahu samotných manželů, ale i sociálních vztahů s původní orientační rodinou a s generační skupinou. V manželství je vztah mezi lidmi více intimní, intenzivní a mnohostranný. Psychologicky se liší v mnohém od pouhého partnerství dvou lidí. Manželský svazek rozvíjí kvality, které jsou v kratších a méně závazných vztazích nedostupné (Soudková, 2006).

### 1.4.1 Motivy k uzavření manželství

Uzavření manželského svazku uspokojuje řadu přirozených biologických i naučených sociálních potřeb muže a ženy. Motiv k uzavření manželství má převážně emoční základ, nejčastějším motivem bývá láska a touha po bezpečném zázemí. Poskytuje větší jistotu, co se týče udržení si partnera. Dalšími motivy jsou založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc. Dále poskytuje finanční jistotu a právní záruku majetkových vztahů, jejíž podstatou je zabezpečení potomstva. Mnohým lidem uzavření manželského svazku zvýší pocit životního štěstí a spokojenosti. (Mlčák 1996; Soudková, 2006; Vágnerová 2007).

## 1.5 Rozvod

Stejně jako každý vztah, tak i manželství prochází nějakým vývojem. Nejenže se změní člověk sám, ale mění se i vztah k jeho partnerovi. Velmi často se stává, že se manželé dostanou do jakéhosi všedního stereotypu, jsou zavaleni množstvím povinností a problémy, které jsou spojené s rodičovstvím. Manželé mají na sebe tak méně času a prostoru, klesá míra intimity, vzájemné přitažlivosti, sdílených aktivit, a také i pocity



opory, jistoty a bezpečí. Spokojenost v manželství tak klesá, což někdy vede i k úplnému vyhasnutí vztahu a jeho následnému rozpadu (Vágnerová, 2007).

Manželská soužití mohou zaniknout různými způsoby. Dnes v České republice jediným platným prostředkem k úplnému ukončení samotného manželství z právního hlediska je rozvod. Rozvod je pro celou rodinu zátěžovou situací a některým jejím členům, obzvlášť dětem, může způsobit trauma a dlouhodobé následky. Podle žebříčku životních událostí způsobující stresovou zátěž u dospělých sestaveným americkými psychology T. H. Holmesem a R. H. Rahe je rozvod hned na druhém místě po smrti partnera (získáno z Wikipedia). Rozvod zasáhne ekonomickou, právní, rodičovskou, psychickou i sociální sféru života. Rozvod znamená pro všechny ztrátu (Matoušek, 1993).

Rozvod nemusí však být vždy tragédií, někdy může přinést úlevu, když např. jeden z manželů vykazuje patologické chování, jímž ohrožuje ostatní i sebe. V některých případech si manželé společně uvědomí, že jejich soužití je už natolik nefunkční, že jim nic dobrého nepřináší a že je pozdě společně na obnově vztahu pracovat a partnerství zachraňovat. A tak společně dojdou k závěru, že rozvod může být vysvobození z trápení a přinese nové pozitivní začátky.

V Evropě je Česká republika řazena mezi státy s velmi vysokou rozvodovostí. Podle posledních údajů ČSÚ z roku 2017 končí rozvodem 45-50% manželství (získáno ze stránek Českého statistického úřadu).

### 1.5.1 Příčiny rozvodů

Příčiny vedoucí k ukončení manželského svazku mohou být různé. Mezi ně patří např. nevěra (u partnera i na vlastní straně), žárlivost, hrubé jednání ze strany partnera, rozdílné názory, ať už na výchovu dětí nebo na práva a povinnosti v domácnosti, finanční důvody, nespokojenost v intimním soužití, nedostatek společných zájmů, alkoholismus, charakterové vady partnera, nedostatek tolerance ze strany partnera apod. Mezi další faktory přispívající k ukončení manželství patří pohlaví, věk vstupu do manželství, kulturní prostředí, náboženská orientace, socioekonomický status, místo bydliště (venkov vs. město) atd. Důležitý je i aktuální věk manželů, samotná doba trvání manželství a jestli mají děti (Možný, 2006; Novák, 2000).

K rozpadu manželství dochází i z důvodu manželské krize. První manželská krize přichází po prvních 10 letech. Druhá manželská krize přichází po dlouholetém manželství. Manželé si většinou prochází obdobím střední dospělosti, s nímž může

souviset i rozdílný vývoj osobnosti obou partnerů, ze kterého vyplývá narůstající nesoulad uznávaných hodnot a představ o dalším životě. Často v takovém vztahu chyběla otevřená komunikace, která by dodávala vzájemné porozumění a pocit jistoty a akceptace. K ukončení manželství může dojít i na základně emoční a osobnostní nezralosti, jejímž projevem je předpoklad, že manželství po 20 letech bude stejné jako na začátku. Neschopnost akceptovat přirozenou proměnu vede ke konfliktům, a dokonce k samotnému rozvodu za účelem hledání nové iluze.

Mnoho manželů s narůstajícími komplikacemi ve vztahu přestane vidět společnou výchovu dětí jako pádný důvod, proč by měli v manželství setrvávat dál, protože mají pocit, že to již nenaplňuje jejich další potřeby (Vágnerová, 2007).

### 1.5.2 Adolescenti a rozvod

Jedním z nejvíce rozšířených přesvědčení je, že čím jsou děti starší, tím bude pro ně rozvod méně traumatizující a ponесou si z něj menší doživotní následky. Rozvod je však náročnou situací pro dítě v každém věku.

I. Plaňava (1999) provedl relevantní výzkum, kde se zajímal o to, jak zkušenost s rozvodem a porozvodovou situací vlastních rodičů ovlivňuje jejich dospívající potomky. Zjistil v něm, že mezi adolescenty se zkušeností s rozvodem rodičů nebyly rozdíly v hodnocení manželského soužití a názorech na něj. Rozdíly se týkaly spíše v hodnocení rozvodu: kdo měl tuto osobní zkušenost z vlastní rodiny, zaujímal více negativní a vyhraněný postoj k rozvodům obecně. Na druhé straně se objevoval názor, že důsledky rozvodu nejsou tak destruktivní a osudové. Dívky s rozvodovou zkušeností často uváděly, že rozpad manželství vlastních rodičů jim slouží jako negativní vzor. Braly si z toho příklad, jak ve svém budoucím vztahu nejednat (Macek, 2003).

Podle Colorosové (1999/2008) častou reakcí dospívajících na rozvod rodičů je popření, tváří se, že se jich to moc nedotýká. Ve skutečnosti vzhledem k větší historii prožitých konfliktů s rodiči a realističtějšímu pohledu naopak hádky a negativní emoce jako smutek, zlost, lehkomyšlnost a trápení narostou. Jejich chování jde někdy do extrému. Zvyšuje se intenzita touhy po nezávislosti. Někdy kombinací problémů spojených se samotným dospíváním a rozvodu rodičů upadají teenageři do depresí, své trápení mohou řešit i útekem k drogám, alkoholu či jídlu. Co se týče intimních vztahů, někdy je mohou vnímat negativně, vyjadřují se o nich cynicky, bojí se pustit si někoho blízko k sobě a nejsou motivováni se v budoucnosti vdát či oženit. Nebo naopak mají

tendenci z domova utéct a narychlo si vytvořit vlastní stabilní rodinu se svým přítelem či přítelkyní.

Ve vztahu k rodičům buď mají pocit, že jsou uvězněni mezi dvěma stranami, nebo naopak mají potřebu se přidat k rodiči, který podle jejich úsudku více rozpadem manželství utrpěl. Ze strany rodiče i dospívajícího může být tendence rodiče v krizové situaci podpořit a dělat mu náhradního partnera/partnerku, což je pro dospívajícího velmi zatěžující (Colorosová, 1999/2008).

Pro vyrovnání se s rozvodem rodičů je důležité porozumění, co k tomuto aktu vedlo. Adolescenti rodinné problémy velmi dobře vnímají, upřímná komunikace je pro ně velmi důležitá. Také potřebují vědět, co se bude dít dál. Vzhledem k tomu, že dospívání je obdobím získávání vlastní nezávislosti, stále je pro dospívajícího důležitá opora a jistota ze strany rodičů. V době zmatků a ztrát, které z rozvodu vyplývají, je obzvlášť důležité ujistění, že dospívající o tuto podporu nepřišel (Colorosová, 1999/2008).

## 1.6 Odchod otce od dcery

Pro mnoho manželů může být rozvod koncem jejich problémů, ale naopak pro jejich dítě může být začátkem. Mnoho žen vnímá otcův odchod od rodiny jako zradu. Zažívají pocity opuštěnosti, smutku, hněvu a zmatenosti. Odchod otce pro ně znamená odmítnutí a někdy odmítnuty skutečně jsou. Některé dívky mohou mít pocit, že odchod otce způsobily ony, tudíž mohou prožívat i bolestné pocity viny. Další pocity viny můžou vycházet z domnění, že selhaly v úloze udržet rodinu pohromadě. Takové sebeobviňování se odrazí na pochybnostech o vlastní sebehodnotě (Wright, 1989/2016).

Většinou dojde k tomu, že po odchodu se vztah mezi dcerou a otcem zhorší. Horší následky se projeví ve vztahu mezi otcem a dcerou, než mezi otcem a synem. Důvodů může být hned několik. Dcery hůře prožívají následky rozvodu, které poznamenaly matku. Otcové si po rozvodu hledají cestu ke svým dcerám hůř než k synům také proto, že kvůli genderové odlišnosti toho mají méně společného (Frank, 2007; Haaz, Kneavel & Browning 2014).

Na vztah mezi otcem a dcerou po rozvodu má velký vliv kontakt. Nějaká pravidelnost, množství a kvalita stráveného času velmi ovlivní, jak se vztah mezi dcerou a otcem bude nadále vyvíjet. Dcerám otec velmi chybí. Čím je kontakt slabší, tím víc se otec od dcery odcizí. East, Jackson a O'Brien (2007) vytyčily čtyři nejčastější témata,

kteřá se u narušených vztahů mezi dcerou a otcem objevují. Prvním je „Pouto, které tam nebylo“ (*A bond that wasn't there*). Dcery si velmi přejí obnovit pouto, které je s otcem pojilo, ale časem zjistí, že to už není možné. Na vině je často otcův nezámjem. Otec mohl přestat o dceru projevovat zájem až po rozvodu. Někdy však dívky nezažily otcovu náklonost již předtím, tudíž zde nebyla už vůbec žádná šance nějaké pouto obnovit nebo zpětně vytvořit. Dalším tématem bylo „Aby se otec snažil“ (*Wanting father to make an effort*). Vzhledem k frustraci, že dcerám chybí otcova blízkost a jeho péče, tyto ženy otcí vyčítaly, že se nesnažil dostatečně a nejspíš mu to bylo jedno. Třetím bylo téma „Touha po tom, aby otec dal najevo, že mu na mě záleží“ (*Wanting father to show he cares*). Některé ženy si myslely, že otcovu pozornost přitáhnou tím, že změní své vlastní chování nebo se budou snažit otcí v mnoha věcech vyhovět. Mohlo se to projevit různě, ať už nedobrovolným studiem vysoké školy, protože si to otec přál, nebo naopak se snažily dcery otce vyprovokovat. Posledním bylo „Potíže s respektem“ (*Struggling to respect*). Na základě slabého vztahu s otcem, kterému otec vlastní vinou přispěl svým opuštěním a nesnažil se jej napravit, ženy k otcí ztratily respekt. Otce už nevnímaly jako tátú, ale jako nějakého cizince, který si daný respekt nezasloužil.

Některé dívky si i přes to, že odchod otce byl pro ně bolestný a zanechal v nich trauma, otce idealizují a zapomínají tak na jeho slabosti a nedokonalosti. A na základě těchto vytvořených iluzí si někdy i vybírají partnery. Může trvat léta, než si uvědomí, jaký jejich otec ve skutečnosti byl (Wright, 1989/2016).

#### 1.6.1 Vztah mezi matkou a dcerou po odchodu otce

Rozvod přináší nejistotu, co bude dál. Někdy není možné najít útěchu ani u matky, která sama může být natolik emočně zraněná, že nemá prostor pro dceru (Wright, 1989/2016). Odchod otce vůbec výrazně ovlivní vztah mezi matkou a dcerou. Wakerman (1984) píše o zkušenostech žen, že po rozvodu trávily s matkou méně času než předtím. Matky dávaly méně lásky a měly na ně vyšší nároky. Mohlo to být způsobeno tím, že matky byly nuceny chodit víc do práce a na péči o dceru jim nezbyl čas. Dcery tak pociťovaly hněv na otce, že následkem jeho odchodu se cítily emocionálně uvězněné. Nemohly mu to však říct, a tak si chtěly vybit svůj hněv na matce a vyčítat jí otcovu nepřítomnost. Ale zároveň nechtěly, protože matka byla všechno, co jim po odchodu otce zůstalo a potřebovaly ji více než předtím.

Dívky často přejímají zodpovědnost a role dospělých, aby lépe překonaly ztrátu a zaplnily prázdnotu, kterou v nich vytvořil chybějící otec. Tato „pseudozralost“ podle Wakerman (1984) má dvě funkce. Zaprvé si svým pomáhajícím chováním zajišťuje matčino přijetí a přítomnost, druhou funkcí je potřeba cítit se silně, dospěle a sebevědomě v kontrastu s pocity méněcennosti a slabosti, které vnímá v porozvodovém období u matky. Svou nezávislost dospělého člověka si může pěstovat i tím, že má tendenci matce dělat rovnocenného společníka, a tak kromě role dcery přebírá i roli partnera. Tento vztah však není zdravý.

Fine, Moreland a Schwebel (1983) mluví o opačném efektu, kdy v některých případech se vztah mezi matkou a dcerou zlepšil. Komunikace byla více otevřená a bylo v něm více pozitivních emocí. Orbuch, Thorton a Cancio (2000) zjistili, že bližší vztahy mezi dcerou a matkou mohlo podpořit to, že matky se poté znovu neprovdaly, a tak měly větší prostor se svým dcerám více věnovat.

## 2 Adolescence

Termín adolescence pochází z lat. *adolescere* = dorůstat, dospívat. Fáze adolescence se vyskytuje v druhém desetiletí života člověka. Znamená to přechod mezi dětstvím a dospělostí (cca od 11 do 19 let). Adolescence se diferencuje na tři fáze: časnou, střední a pozdní adolescenci. Každá z nich má své charakteristiky, protože při srovnání např. mezi dvanáctiletým a devatenáctiletým adolescentem můžeme pozorovat značně výrazné vývojové rozdíly. Obecně platí, že dochází k významným změnám v tělesné, emoční, kognitivní a sociální oblasti. Kromě toho se ve srovnání s předchozím obdobím dětství rozvíjí také základní schopnosti člověka jako je symbolizace, anticipace, zástupné učení, sebereflexe a seberegulace (Macek, 2003).

### 2.1 Vývojové změny v adolescenci

V adolescenci dochází k velkým vývojovým změnám na biologické, kognitivní, emocionální a psychosociální úrovni, které jsou navzájem provázány. Nejsou důležité jen přirozené dispozice adolescenta, ale i vnější vlivy, jako rodina, škola, vrstevníci.

#### 2.1.1 Biologické vývojové změny

Zásadní změny na biologické úrovni, které uvádí dítě do adolescence, jsou více charakteristické pro období časně adolescence (mezi 11-14 lety). V pozdní adolescenci nejsou tak markantní, zpomalují se. Jsou to změny založené na hormonální úrovni. Dochází k zrychlenému pubertálnímu spurtu a přibývání na váze. Nastává také pohlavní zrání, vyvíjí se sekundární pohlavní znaky (Thorová, 2015).

#### 2.1.2 Kognitivní vývojové změny

Podle Piageta (1958) se časná adolescence charakterizuje jako období utváření formálních operací. Mezi jedenáctým a patnáctým rokem se začíná rozvíjet abstraktní myšlení. To znamená schopnost představit si reálně neexistující, operování s abstraktními pojmy, kombinační schopnosti nebo hledání alternativních řešení problémů. Spadá sem i schopnost reflektovat sebe jako subjekt vlastního myšlení. Vše vede k objevení „síly vlastního rozumu“. Myšlení je komplexnější, objevuje se vnímání časovosti minulost-

budoucnost ke vztahu k přítomnosti. Adolescenti se také zajímají mnohem více o svět kolem sebe (Macek, 2003).

Zvláštnost dospívání spočívá nejen v intenzitě prožívání, ale také v intenzitě vědomé reflexe těchto prožitků. S tím souvisí i obtížnost zapomenout či vytěsnit nepříjemné a traumatizující události z tohoto období (Řehulková et al., 2001).

Ve střední a pozdní adolescenci je myšlení více relativní, vztahové a sebereflektující. Součástí kognitivního vývoje je také rozvíjející se schopnost introspekce, což pomáhá k nalezení vlastní identity. Kromě toho se adolescent zajímá a zamýšlí nad emočním a duševním prožíváním jiných lidí, rozvíjí svou schopnost empatie a soucitu. Dospívající jsou také zdatnější v komunikačních dovednostech, rozvinuté exekutivní funkce umožňují vyspělejší diskuzi. Jsou schopni polemizace, argumentují, někdy mohou být nadměrně kritičtí a méně ochotní dělat kompromisy (Thorová, 2015).

### 2.1.3 Emocionální vývojové změny

V adolescenci přibývají vyšší city. S hormonálními změnami, zvýšenou mírou sebereflexe a egocentričnosti a s vysokou potřebou sebehodnocení v časně adolescenci může souviset i zvýšená emoční labilita a náladovost. Dospívající prožívají dokonce velké krize a nemalé zvraty. Vyšší labilita a nižší regulace emocí jsou důvodem, proč je psychika adolescentů zranitelnější a náchylnější k psychopatologii. Zvyšují se i sklony k rizikovému chování a výskyt psychiatrických onemocnění a sebevražedného chování. Rozvíjí se svědomí, vyskytuje se vyšší míra úzkosti (Thorová, 2015).

Průběh puberty nemusí nutně být emocionálně bouřlivý u každého. Vliv na něj má příslušnost k mužskému či ženskému pohlaví. U dívek se zjistilo, že ve srovnání s chlapci častěji reflektují psychické potíže v časně adolescenci v souvislosti s pubertálními změnami. Prožívají je obvykle intenzivněji a dlouhodoběji. Okolo sedmnáctého roku života mohou zažívat větší pocity nepohody a horší emocionální ladění (Macek, 2003).

Ve střední a pozdní adolescenci náladovost a vyšší labilita odeznívá. Charakteristická je větší extravertovanost a vyšší stálost. Snižuje se impulzivnost a emocionální dráždivost (Thorová, 2015).

Zvláštní význam mají emoce a city související s erotickou sférou života, ve střední adolescenci se objevují se romantické a estetické city a mravní cítění. Často dochází k tzv. „prvnímu vystřízlivění“, kdy dospívající zažívá konfrontaci reality všedního dne se svými

vysněnými ideály např. ve vztahu k rodičům, v přátelství, v erotických vztazích, volbě střední školy či profese (Macek, 2003).

#### 2.1.4 Vývojové změny sexuality

V období adolescence by mělo dojít k identifikaci vlastní sexuální identity a ujasnění si sexuální orientace. Uvědomování si vlastní sexuality probíhá u dívek jinak než u chlapců. U dívek je vnímání jejich sexuality spojováno většinou s hodnocením vlastní sexuální atraktivity pro druhé pohlaví. Podněcuje ji tedy partner, ne vrstevnická skupina, jak je tomu u chlapců. Snížená je také potřeba ventilace (uspokojení) pohlavního pudu na rozdíl od chlapců (Macek, 2003).

Pro psychosexuální vývoj v adolescenci je charakteristické první navazování a rozvoj partnerských erotických vztahů. Neprobíhá však izolovaně od uspokojování dalších potřeb, především potřeby blízkosti, bezpečí a intimity, resp. potřeby vzájemného vztahu, který je založený na porozumění a spolupráci (Macek, 2003).

#### 2.1.5 Vývoj identity

Macek chápe identitu jako pocit a zážitek vlastního já, jako psychologickou jedinečnost, neopakovatelnou konstelaci vlastností a charakteristik člověka, jako pocit vlastní totožnosti. Dospívající se učí akceptovat svoji osobnost, schopnosti, svůj vzhled. Rozvíjí se vědomá sebereflexe, která je úzce spjatá s potřebou vědomí vlastní hodnoty, jedinečnosti a ocenění ze strany druhých. Obsažené je i sebepojetí a sebehodnocení. Kromě odpovědi na otázku „*kdo jsem*“ jde v pozdní adolescenci o uvědomění si dalších atributů identity: vlastní stability, tématu vlastní zakotvenosti, osobní perspektivy a životního smyslu (Řehulková et al., 2001).

Běžně se rozlišuje osobní a sociální identita. Sociální identita znamená pocit začlenění, spolupatřičnosti a kontinuity ve vztazích i v čase. Jestliže k pocitu akceptace nedojde, dospívající cítí pocit odcizení. Osobní identita čerpá z intimní sebereflexe, důležité je vědomí vlastní jedinečnosti, neopakovatelnosti a ohraničenosti vůči druhým. Při nedosažení nezávislosti je pocíťován pocit nezařazenosti (Macek, 2003).

U dívek je jejich sebedefinování více zakotveno v interpersonálních vztazích, aktuálních i perspektivních (kamarádství, partnerství, rodičovství). Dále je pro dívky typické, že se u nich častěji rozvíjí dříve intimita než identita. V pozdní adolescenci je



také pro ženy důležitá světonázorová a náboženská orientace. Dále je u dívek, především v pozdějších fázích adolescence, silně prožíván konflikt mezi budoucí profesní kariérou a rodinným životem (Macek, 2003).

## 2.2 Vztahy

Změny v kognitivních procesech, nový způsob myšlení a změny v emocionalitě vedou k novým hodnotícím soudům a tím i ke změně postojů a vztahů k sobě samému a k ostatním lidem. Na významu nabývají vztahy mezi vrstevníky a vznikají první erotické vztahy.

### 2.2.1 Vztah k sobě a sebepojetí

Sebepojetí se vytváří v průběhu celé ontogeneze. Význam konzistentního a stabilního sebepojetí se během dospívání zvyšuje, tak jak se stále větší měrou zapojuje do procesu regulace vlastního chování a prožívání. Mění se vztahový rámec uvažování o sobě, k vlastnímu já jsou vztahovány názory a soudy subjektivně významných osob, vrstevnické standardy a společenské normy (Macek, 2003).

Prohlubuje se vědomí časové kontinuity vlastního já. To je spjato s přehodnocováním vlastní minulosti a se zvýšenou orientací na vlastní budoucnost. V souvislosti orientací na budoucnost začínají mít specifický význam tzv. možné já, která vyjadřují představy a přání týkající se budoucnosti. I když se tyto představy v průběhu adolescence diferencují a specifikují, tak stabilně důležité zůstává tzv. ideální já. V adolescenci si dospívající zvnitřňují normy, ujasňují hodnoty a představy o vlastní budoucnosti, tudíž ideální já nabývá postupem času na větším významu. V rámci sebereflexe je ideální já stále srovnáváno s aktuálním já. V tomto smyslu ovlivňuje sebeakceptaci. Je-li rozdíl mezi ideálním a aktuálním já mírný a nároky obsažené v ideálním já jsou dosažitelné, funguje ideální já jako zdroj motivace k seberozvoji. Je-li však ten rozdíl příliš velký, stává se zdrojem nepříjemných pocitů. Dospívající při rozporu mezi ideálním já a skutečným já zažívá zklamání ze sebe samého. Jestliže si uvědomuje rozdíl mezi reálným já a tím, co od něj požadují ostatní, pociťuje pocity viny a úzkost. Je tedy důležité, aby ideální já bylo alespoň potencionálně dosažitelné. Rozpor mezi aktuálním vnímáním sama sebe a představovaného ideálu je obvyklý u starších

adolescentů. Souvisí to s větší diferenciací obrazu sebe (Řehulková et al., 2001; Macek, 2003).

Představa ideálního já se mezi dívkami a chlapci příliš neliší. Celkově jde o dobře adaptovanou, druhými lidmi pozitivně přijímanou a aktivní osobnost, která má spíše maskulinní rysy. To pro dívky většinou znamená větší vzdálenost reálného já od toho ideálního. Mezi velmi důležité oblasti sebepojetí patří výkonové charakteristiky (to se zejména vztahuje ke škole), charakteristiky, kterými se vymezují v interpersonálních vztazích (dominance, sociální prestiž, přátelskost, sympatičnost) a charakterové vlastnosti (upřímnost, čestnost, spravedlnost atd.). Samostatně se vyděluje složka sebepojetí dimenze maskulinita-feminita. Více než projev mužství či ženství je to zde chápáno jako způsob sebeprosazení. Týká se to průbojnosti a přímočarosti v kontrastu se skrytostí a nenápadností (Řehulková et al., 2001; Macek, 2003).

Vnímání vlastního chování, prožívání a sociální srovnávání vede k tzv. sebehodnocení. Týká se to všech charakteristik, které adolescent považuje za důležité a které vztahuje k vlastnímu já. Čím je sebereflexe dospívajícího detailnější, tím víc je vnímání sama sebe pozitivní nebo negativní. S věkem se objekt sebehodnocení mění. Pro mladší adolescenty je důležité konkrétní chování, pro starší se to týká celé jejich osobnosti. Sebehodnocení se tak s věkem stabilizuje a méně podléhá situačním změnám (Macek, 2003).

Pro celkové pozitivní sebehodnocení je důležité uznání vlastní hodnoty. Pocit vlastní hodnoty se částečně odvíjí podle toho, jak moc adolescent považuje vlastní já za autentické. V časně a střední adolescenci je autentičnost já hodnocena na základě pocitu pochopení a akceptace druhými. V pozdní adolescenci je „pravé já“ založené na pocitu vlastní autonomie. Zde je důležitá také možnost svobodného vyjádření. Kromě pocitu vlastní autentičnosti je také pocit vlastní hodnoty korigován vědomím vlastní kompetence. Ta je dána vědomím vlastní výkonnosti a účinnosti, ale také zahrnuje internalizaci nových rolí a norem, které adolescenta vedou do dospělosti (Macek, 2003).

### 2.2.2 Vztahy s vrstevníky

Vrstevnické vztahy a je třeba odlišit od vztahů přátelských a partnerských. Jejich specifikum spočívá v tom, že dospívajícímu pomáhají k nalezení vlastní identity a vlastního místa ve světě. Identifikace se skupinou napomáhá i k identifikaci osobní.

Kontakt s vrstevníky umožňuje vzájemné poskytování názorů, pocitů a vzorců chování, „zkoušení“ bez větších závazků. Je tu prostor i pro sdílení stejných pocitů nejasnosti, problémů, životních zkušeností. Někdy nahrazují i rodičovskou podporu. Slouží to jako tzv. komunikační a interakční platforma, kde dospívající může testovat sám sebe. Model chování se často přesouvá z rodiče na vrstevníky. Dospívající se cítí dobře, když jsou vrstevníky viděni, přijímáni a oceňováni. Můžou se však cítit osaměle, to je dáno instrumentální povahou těchto vztahů. Nemají hodnotu samy o sobě, ale jsou prostředkem k hledání a ujasňování vztahu k sobě samému. S narůstajícím věkem se povaha a význam vrstevnických vztahů mění (Macek et al., 2012).

Pro časnou a střední adolescenci je typické, že vyšší sebehodnocení souvisí se získáním sociálního statusu a pocitu vlastní hodnoty. Dívky jsou ve skupině spolehlivé, společenské a neurážlivé (Macek, 2003). Nezařazení se do nějaké skupiny prožívá dospívající jako sociální stigma. Mít prestiž a být akceptován má většinou větší váhu pro chlapce než pro dívky, ale nemusí to platit vždy. Dále vrstevnické skupiny slouží jako prostředek pro vývoj heterosexuálního sociálního chování (Řehulková et al., 2001).

### 2.2.3 Romantické vztahy

Romantické vztahy tvoří dominantní část sociálního života dospívajících. Kolem 15 až 16 let četnost interakce s romantickým partnerem převyšuje interakci s rodiči, sourozenci i přáteli. Romantické vztahy jsou většinou v časně adolescenci charakteristické tím, že jsou přechodné a proměnlivé. První schůzky v páru s erotickým podtextem jsou v pubescenci více časté u dívek, které si někdy volí starší partnery. Vztahy jsou ještě většinou krátkodobé a mnohdy jsou i součástí skupinových aktivit. V pozdní adolescenci se stávají partnerské vztahy přirozeně více stabilní a dlouhodobé. Stabilita vztahu je společensky spojována s věrností jako morální hodnotou, s prohloubením intimity a zodpovědností a s dalšími pozitivními hodnotami. Na druhé straně může být vnímán negativně, a to zejména ze strany rodičů, kdy hrozí nebezpečí gravidity a časným sňatkem, který podle statistik většinou skončí nezdarem (Macek, 2003; Macek et al., 2012).

Významným faktorem při formování romantických vztahů adolescenta je kvalita samotného manželství nebo partnerství jeho rodičů. Adolescent může čerpat z modelu vzorců komunikace, řešení problémů, poskytování partnerské podpory apod. Buď jich následně využije a napodobí v interakci se svým vlastním partnerem, nebo naopak vzor

rodičů odmítne a bude se snažit najít svůj vlastní způsob partnerského chování. Je dost pravděpodobné, že kvalita partnerského chování rodičů se bude promítat i do volby partnera (Macek et al., 2012).

V pozdější adolescenci má vztah zralejší charakter, je plně sexuálně rozvinutý. Atraktivita pro druhé pohlaví hraje velmi důležitou roli pro sebevědomí a tvoří součást identity člověka. Díky získáváním prvních zkušeností se dospívající připravuje na nalezení vhodného životního partnera a zralý partnerský vztah, vzniká partnerská identita (Macek et al., 2012).

#### 2.2.4 Vztahy s rodiči

Závislost na rodičích klesá vlastně již od kojeneckého věku. V předškolním věku si dítě vytváří vazby s vrstevníky, jejichž význam s věkem pak stoupá. Proces odpoutávání se od rodičů a začleňování se mezi vrstevníky má v každém stadiu trochu jinou podobu, ale nezastavuje se (Macek et al., 2012).

Mnoho lidí má mylnou představu, že pro překonání závislosti na rodičích a získání pocitu vlastní autonomie je nutný vyhraněný mezigenerační konflikt. Většina dospívajících si ale se svými rodiči „spíše rozumí“. Vztah k rodičům může být pozitivní, a zároveň dochází ke snižování závislosti. Dalším rozšířeným mýtem je, že mezigenerační konflikt je charakteristický obecně u adolescentů z rozvedených rodin nebo u rodin s nižším socioekonomickým statusem (Petersen, 1988).

Konflikty a hádky se objevují na začátku dospívání, v průběhu adolescence se pak rozšiřují na potřebu akceptace vlastní osoby a ke konci období i na potřebu posílení osobní autonomie. Adolescent je na rodičích stále velmi závislý. Vzpouza a kritika je to, co mu pomáhá od rodičů se osamostatnit. Pro rodiče je důležité vědomí dočasné opozice potomků jako součástí přirozeného vývoje a přijímají jejich bouření a rebelování jako přechodnou nutnost. Svou trpělivostí a chápáním hloubku zjevného konfliktu oslabují. Mění se styl komunikace, ale stále je důležitý rodičovský zájem a angažovanost. Konflikty nevadí, když adolescenti mají pocit jistoty, že mohou svobodně vyjadřovat názory (Macek, 2003).

Adolescenti stále vnímají své rodiče jako skutečně důležité osoby, které je nejvíce ovlivňují. Jejich úloha pro sebehodnocení dospívajícího zůstává velmi vysoká. Narůstá vliv vrstevníků na každodenní a běžné problémy, při krizových nebo významných situacích se ale stále obracejí na rodiče. Také hodnotová orientace dospívajících se více

podobá jejich vlastním rodičům než přátelům. Týká se to především tzv. cílových hodnot, které souvisejí s jejich osobních perspektivou. Jediná oblast, na kterou rodiče nemají tak velký vliv, je volné trávení času (Macek, 2003; Macek et al., 2012).

Na komunikaci a celkovou atmosféru v rodině více jsou více citlivé dívky. Konflikty a nedůvěru považují za nepříjemné. Často se to podepíše na jejich sebehodnocení. Naproti tomu vzájemná tolerance podporuje jejich potřebu změny a sebezdokonalování. Celkově je více konfliktů mezi rodičem a jeho potomkem opačného pohlaví. V případě, kde otec dcery měl vysoký pocit vlastní hodnoty, komentoval názory dalších členů rodiny a vyjadřoval své vlastní názory, často nesouhlasil s dcerami a manželkami. Matky v těchto případech vyjadřovaly svoje mínění přímo, avšak byly taktéž citlivé k poznámkám manžela a modifikovaly podle něj své chování (Macek, 2003).

Na konci dospívání by měl mít vztah mezi adolescentem a rodiči rovnocennější kvalitu. Emocionální závislost na rodičích či jiných autoritách je nahrazena autonomií, vzájemným respektem a kooperací (Thorová, 2015).

### 2.3 Vztahy mezi otcem a jeho adolescentní dcerou

Vztah mezi otcem a jeho adolescentní dcerou je velmi specifický. Jeden ze zakladatelů dětské klinické psychologie profesor Robert Konečný, popsal, jak by měl vypadat vývoj otcovské role dle věků dítěte (Novák, 2009):

**Kolem dvanácti let:** otec jako energický vůdce a vzor

**Kolem třinácti až patnácti let:** otec jako taktně usměrňující důvěrník. Člověk, jemuž se je možno svěřit a najít u něj pochopení.

**Po patnáctém roce:** otec jako starší učitel a rádce, který již dokáže respektovat patřičnou míru samostatnosti dítěte

V přístupu k rozdílu rodičovských rolí se mluví o matce jako o pečovatelce a ochranitelce. Otec má pak roli člověka, který pomáhá dceři na cestě k nezávislosti a samostatnosti. Důležitá je jeho pozornost, kterou jí prokazuje, jeho zájem a slovní oceňování jejich silných stránek a jedinečnosti. Jestliže otec od dcery odejde, přijde o tuto

důležitou funkci. Tím se snaha o samostatnost a nezávislost dívky často zpomalí a zkomplikuje (Wright, 1989/2016).

Pozitivní výchova otce se podílí na rozvoji sebeovládání, sebeúcty, životních dovedností a sociální obratnosti. Otec taktéž ovlivňuje, zda jeho dítě dosáhne vyššího vzdělání a vyššího sociálního postavení, než mají jeho oba rodiče. Dospívající, kteří mají dobré vztahy se svými otci, berou své povinnosti vážně a s větší pravděpodobností udělají to, oč jsou požádáni. Jsou méně omezeni tradičními rodovými rolemi. Dívky jsou víc veselé, samostatné a šťastné a mají chuť zkoušet nové věci. Také projevy empatie u dospělých žen vykazují míru péče ze strany otce (Burgessová, 1997/2004). Brody ve své šestileté longitudinální studii 592 rodin prokázal, že vřelý otcovský vztah má významný vliv na formování postojů adolescentů k manželství, rozvodu, pohlavním rolím, sociální péči porodům mladistvých apod. Čím více byl otcovský vztah vřelejší, tím více si adolescenti zvnitřňovali rodičovské hodnoty (Pavlát, 2008).

V literatuře se však poukazuje na fakt, že mnoho dívek má zkušenost se ztrátou otcovské lásky, když začaly dospívat. Muži často nevědí, jak se ke svým dospívajícím dcerám chovat, když přestaly být „jejich malými holčičkami“ (Perkins, 2001). Proto se může stát, že komunikace v tomto období je často jednosměrně zaměřená. Otcové se ptají hlavně na studium, finance či problémy technického rázu. Dcery pocít'ují nechuť mluvit se svým otcem o emocích či svých pocitech, protože se domnívají, že by to jejich otce nezajímalo nebo by to pro něj bylo trapné. Muži totiž obvykle nepreferují intimitu a emocionální komunikaci. (Dunleavy, Wanzer, Krezmien, & Ruppel, 2011). Při výchově syna otec může čerpat ze své vlastní zkušenosti. U dcer to není příliš možné. Někteří můžou maximálně čerpat ze svojí zkušenosti s vlastní mladší sestrou. Proto je důležité, aby si otec začal budovat vztah se svojí dcerou co nejdříve (Novák, 2009).

Období dospívání pro dceru znamená proces emočního odpoutání od jejího otce. Otec musí přijmout fakt, že jeho dcera už není malým dítětem, ale stává se z ní dospělá, sexuálně zralá žena. Reakce otce na rozvíjející sexualitu jeho dcery je velice důležitá a klíčová. Otcové někdy mohou mít pocit, že byli svojí dcerou upozaděni, protože už se nesnaží upoutat jeho pozornost, ale ráda se předvádí před jinými muži, kterým se snaží zalíbit. Otcové často nevědí, co si s tím vším počít, a tak se od dcery nevědomě odtáhnou a ztrácí tak částečně rodičovskou roli rádce a partnera. Někteří dceři brání, aby se osamostatnila, někteří se emocionálně stáhnou. Ale dívka emoční přijetí a otcovo hodnocení potřebuje. Odstup od dcery v tomto věku zapříčiní to, že dívka nebude dobře připravena na milostné vztahy. Naopak pokud otec dobře přijme to, že se jeho dcera mění

a stává se sexuálně zralou a atraktivní, je vůči ní vřelý a trpělivý a snáší její ne vždy příjemné adolescentní chování, vytváří dobrou půdu pro to, aby v budoucnu mohla mít s muži zdravé vztahy. (Wright, 1989/2016).

Otec se také musí smířit s tím, že pro jeho dceru už není jediným dokonalým mužem č. 1 na světě, ale začíná „randit“ s jinými chlapci a zažívat své první lásky. Je to jeden z kroků, kdy dcera otce opouští. Otec může cítit pocity bezmoci, samoty, touhu chránit ji nebo žárlí. Další věc, která je nepříjemná pro otce, je uvědomění si, že „jeho malá holčička“ už není tak malá a za pár let dospěje a odejde od něj, opustí ho. Už ho nebude potřebovat. Také to zdůrazní fakt, že otec už není mladý a odchod dcery zdůrazní jeho stárnutí, což je hodně mužům velice nepříjemné. Zralý otec se s tím časem smíří a srovná, přijme to jako přirozenou součást a uvědomí si, že bude stále otcem své dcery (Wright, 1989/2016).

Pro dceru otec představuje model mužské role, která se doplňuje s její utvářející se ženskou rolí. Citově vřelý a vyrovnaný otec pomáhá dceři správnému rozvoji její individuality. Ve vztahu k vrstevníkům by otec měl sloužit jako rádce, který by měl pomoci dceři objasnit, jak přemýšlí a co chtějí chlapci v jejím věku. A také povědět o úskalích vztahu a jak si poradit se složitými situacemi. Ve chvílích zklamání s chlapci by otec měl dceru ujistit, že její hodnota není založena na reakcích druhých. Vytváří se tak pouto, kdy adolescentní dcera získává jistotu, že i v tomhle věku se bude na otce s čímkoli obrátit (Vágnerová, 2012; Wright, 1989/2016).

### 3 Partnerské vztahy

Vztahy nás provázejí celým životem. Partnerský vztah je druh blízkého citového vztahu mezi dvěma lidmi, kteří jsou v něm oboustranně a dlouhodoběji zaangažováni. Lidé do partnerských vztahů mohou vstoupit z několika různých důvodů. Může to být touha po naplnění lásky, náklonnosti, souznění s druhým člověkem a založení rodiny. Důvodem může být i tlak od okolí nebo nechuť být sám. Podle Williho (2002/2006) partnerské vztahy podporují člověka v jeho osobnostním rozvoji a uskutečnění sama sebe.

Willi (2002/2006) předpokládá, že každému hlubokému milostnému vztahu předchází milostná touha. Když člověk touží, něco mu chybí. V případě milostné touhy se člověk necítí naplněn sám sebou. Touží po tom, aby ho někdo poznal a nechal se ponořit do lásky, v níž by se mohl otevřít a ukázat se někomu takový, jaký je. Je to touha po bezpodmínečné lásce, přijetí a pochopení. Doufá, že nový vztah vyléčí všechna zklamání z minulých vztahů, ať už z původní rodiny nebo předchozích partnerských vztahů. Když člověk najde vhodného partnera, přichází zamilovanost. To je stav, kdy podle terapeutů zamilovaný člověk ztrácí vztah s realitou a nedoléhají k němu žádné racionální argumenty. Zamilovanost dá člověku silný impuls v jeho rozvoji. Všechno je najednou krásné a dokonalé, člověk úplně září, má spoustu energie, připadá si konečně plný života a je o mnoho šťastnější. Nejen že má pocit, že se konečně v životě někam posunul, ale chce pomáhat ve vývoji i tomu druhému. Zamilovaní lidé touží být neustále spolu, chtějí všechno spolu sdílet a mít na všechno stejný názor. Zamilovanost je někdy hodně bláznivá a člověk má tendenci si toho druhého idealizovat. Bez prožitku, že partner je jedinečný a nezaměnitelný jedinec, nejde vybudovat hezký partnerský vztah. Hloubka a intenzita zamilovanosti velmi často koreluje s pozdější spokojeností v partnerském vztahu (Willi, 2002/2006).

Časem idealizace vztahu brání v jeho dalším vývoji. Zamilovanost přirozeně vede k přesycení a přichází fáze zklamání. Člověk si uvědomí, že i když toho druhého miluje, tak se mu nemůže neustále přizpůsobovat, ale potřebuje i čas a prostor pro sebe. Druhý partner se toho zalekne a cítí se zraněný, cítí se odmítán. Tzv. spadnou růžové brýle a člověku dojde, že jeho partner není až tak dokonalý, jak si ho vysnil a začíná si víc všimnout jeho chyb. Člověk má pocit, se nenaplnily naděje, které od svého partnera očekával a je jím zklamán. Tuhle fázi většinou prožívají hůř ženy, protože ty mají větší tendenci svého



mužského partnera měnit. Pro některé je partnerova podpora smyslem jejich života. Když se jim ho nepodaří naplnit, ztrácí svoji životní perspektivu. Tato fáze je nepříjemná a bolestivá, často v ní dochází k rozchodu. Ale když partneři společně tuto zkoušku vztahu překonají, tak přichází fáze lásky. Člověk již nevidí zdroj vlastního štěstí a vývoje jen u druhého partnera, ale také u sebe samého. Sdílí společné chvíle, ale už nemusejí být spolu 24 hodin denně. Spojují je jak radosti, tak strasti. Na rozdíl od zamilovanosti mají reálnou představu o partnerovi. Vědí, co od toho druhého mohou čekat a respektují ho i s jeho chybami. Vytváří si pak svůj společný svět (Venglářová, 2008; Willi, 2002/2006).

### 3.1 Výběr životního partnera

Willi (2002/2006) předpokládá, že člověk se v rámci milostného vztahu vyvíjí a je to právě milostný partner, kdo mu napomáhá k rozvoji v různých oblastech osobnosti. Z toho plyne důležitost výběru dlouhodobého partnera, který bude osobnostní vývoj podněcovat. Výběrem partnera je položen základní kámen milostného vztahu, a proto se zde hledá i základ budoucích párových konfliktů. V současné naší kultuře si lidé partnera vybírají svobodně na základní osobní náklonosti. Touha po vztahu odráží výchozí situaci a člověka. Lidé doufají, že život s novým partnerem jim přinese nový a spokojený život. Je otázka, jestli realizace osobního potenciálu se uplatní při pokračování v rodičovských a rodinných tradicích, nebo jestli je lepší se vůči nim vymezit a pokusit se o svou vlastní formu.

Velkou roli ve volbě partnera hraje aktuální vztah k původní rodině. Většina lidí se snaží výběrem partnera od rodiny odpoutat. Často se člověk výběrem partnera snaží napravit chyby ve vztazích v původní rodině. Takové formy partnerského výběru se vyskytují právě v manželstvích dětí, u kterých při rozvodu jednomu z jejich rodičů bylo těžce ukřivděno (Willi, 2002/2006). Složitá dynamika mezi novým partnerem a rodinou se projeví zejména v emočních reakcích, v jeho přijetí do rodiny a v jeho vlivu na vztahy mezi členy rodiny.

Při volbě partnera hraje roli soubor očekávání, co by takový ideální partner měl splňovat. Některé nároky mají větší váhu, některé nejsou až tak důležité. Při prvních setkáních člověka většinou zajímá sociální status, zaměstnání, původ, rodina, jestli toho druhého ještě neovlivňují jeho předchozí partnerské vztahy, jestli nemá děti a jaké jsou jeho vyhlídky do budoucna. Důležitá je intuice, jak celkově potencionální partner působí. Jak vypadá, jaké má charisma, jak se chová, co jsou jeho životní postoje, jestli má co

nabídnout, jestli bude rovnocenným partnerem, a také jaké jsou jeho slabosti a skryté nejistoty (Willi, 2002/2006). Podle Bakaláře (2002) na základě evoluční psychologie je dáno, že je to žena, kdo si vybírá dlouhodobého partnera pro život, ne naopak, jak se většina mužů mylně domnívá.

### 3.2 Vliv otce na partnerské vztahy jeho dcery

Otec je prvním mužem v životě dcery. A dcera je poslední ženou, kterou může otec ovlivnit. Je to právě vztah ženy k otci, který více než cokoli jiného ovlivní vztahy k jiným mužům. Není to tedy matka, kdo má největší vliv na schopnost dcery vycházet s muži, ale právě otec. Otec pomáhá svojí dceři poznávat a rozvíjet její feminitu. To, jak na její feminitu a sexualitu bude reagovat, může mít trvalý vliv na způsob, jak poté bude dcera s muži jednat. Každý kompliment, polibek na čelo, pomazlení a projevy potěšení a radosti ze společně stráveného času určí, nakolik se dívka bude těšit přítomnosti a pozornosti od muže (Bakalář, 2002; Wright, 1989/2016).

Dříve, než dívka začne flirtovat se svými vrstevníky, často si nejdřív zkouší upoutat pozornost od otce. Rodič by měl sloužit jako trenážér. Dítě by mělo mít možnost si na něm vyzkoušet různé věci v chráněném prostředí domova. V předškolním věku je např. běžné, že dítě rodiči opačného pohlaví učiní nabídku k sňatku. Dívka si na otci zkouší, čeho může dosáhnout, když si vedle něj dovolí plakat, bude předstírat, že něco nezvládne, jestli si táta všimne jejich nových šatů, ověřuje si, jestli se dá na něj spolehnout (Novák, 2009).

Jak bylo řečeno, tak pevný a podpůrný vztah s otcem má velký vliv hned na několik oblastí v životě ženy, ať už se to týká jejího sebevědomí, kariéry apod. Dobrý vztah s otcem ženě umožňuje navázat a vytvořit emočně intimní a naplňující milostné vztahy s muži. Nebojí se poprosit o pomoc a těšit se z jejich emoční podpory. Nezažívá ve vztahu tolik úzkostí a nejistoty. Také je často víc spokojená se svým vzhledem, tudíž před svým přítelem se cítí víc sebevědomě a komfortně. Otcové mají vliv i na vztah jejich dcer k sexu. Bohužel často je to téma, o kterém se otcové se svými dětmi stydí mluvit. Ale bylo prokázáno, že dívky, které měly se svým otcem blízký vztah, s prvním sexem počkaly. Také byly více asertivní a sebevědomé, nebály se sex odmítnout, když ho nechtěly (Nielsen, 2014).

Wright (1989/2016) se zmiňuje o tom, že otcovská láska není bezpodmínečná jako od matky, bývá často udělována za výkon, proto to často u žen vyvolává pocit, že si lásku

musí zasloužit. O to těžší to je, když otec sám o sobě není schopen vyjádřit svou náklonnost přímo, často se tak děje prostřednictvím matky. Ženy přirozeně více mluví o svých emocích a citech, a také to požadují od svého okolí. Otcové by neměli své city potlačovat a nebát se dát vlastní dceři najevo, že ji mají rádi. Bohužel, to je pro muže často obtížné, a tak jejich dcery mohou strádat nebo si vykládat jejich chladnější jednání jinak. A i to se odrazí v milostných vztazích (Novák, 2009).

### 3.3 Vliv odchodu otce na partnerské vztahy u ženy

Otcova „zrada“ a jeho následná absence, kdy už není dceři nablízku a vztah mezi nimi je oslabený, se projeví i v partnerských vztazích. Roli nehraje samozřejmě jen samotný odchod, důležitý je i vztah mezi dcerou a otcem před rozvodem rodičů, i to co se dělo poté, jak se k tomu postavila matka apod. Různí autoři popisují následky odchodu otce následovně:

Když si člověk prožije odmítnutí lásky, obzvláště v původní rodině, zanechá to v něm trauma. Willi (2002/2006) píše o tendenci se ochránit před vlastní potřebou lásky. Děje se to různými způsoby, např. snahou vyhnout se jakýmkoli iluzím a utvrzováním se v tomto postoji negativními milostnými zkušenostmi jiných lidí. Nebo nastavením vysokých a prakticky nesplnitelných nároků, aby se člověk pak mohl říct, že nemůže najít toho pravého. Někteří si svoji preferenci samoty obhajují tím, že zamilovanost je založená na biochemické rovině a trvá jen několik měsíců, maximálně pár let nebo je to jen utopická projekce vlastních přání. Někteří lidé do vztahů vstupují již s cynismem a skepsí, že zklamání se nevyhnou, což potlačí úplnému vystavení se lásce.

Wright (1989/2016) píše o ženách, od kterých otec odešel, následující: ženy, které si zažijí od svého otce odmítnutí, nebo si rozvod otce a matky vyloží jako odmítnutí sebe samotné, si ve vztahu k mužům vypěstují hněv a strach. Tyto pocity se tím víc zvyšují, když partner dané ženy je v něčem podobný jejímu otci. Obavy z dalšího odmítnutí mužem vzbuzují v ženách nepřátelství, které ale právě zvyšuje pravděpodobnost, že ji skutečně odmítne. Ženy z rozvedených rodin obecně mají větší tendence připisovat vážné nedostatky svých otců i jiným mužům. Obecně považují muže za nositele negativních vlastností. Svoji nedůvěru ospravedlňují právě rozvodem vlastních rodičů. Mladí muži, které o tyto ženy ucházejí, se tak dostávají do nevýhodné pozice. Jakékoliv porušení důvěry ze strany muže, o něhož má žena zájem, je důkazem toho, že mužům se věřit nedá.

Tyto ženy chtějí být milovány a mít muže ve svém životě, ale zároveň se bojí nějakému muži vydat (Wright, 1989/2016).

Co se týče přístupu k manželství u žen, jež si odchod otce prožily, Wright (1989/2016) se zmiňuje o jejich dvou nejčastějších tendencích. První je, že vstup do manželství velmi úspěchají. Jdou do něj s přehnaným optimismem a očekáváním, že je manžel z minulých zklamání a trápení vysvobodí. To se naplní málokdy. V druhém případě je to naopak. Sňatku se brání, protože se bojí důvěrného vztahu. Mají představu, že by svého manžela zapudily pryč stejně jako svého otce. Nebo mají strach, že se jejich utopické představy o manželském životě zhroutí stejně jako manželství jejich rodičů (Wright, 1989/2016).

Novák (2009) popisuje „komplex z nedostatku otcovství“. Bylo zpozorováno, že část žen, které vyrůstaly bez otce, si za své partnery vybírají výrazně starší, již rozvedené muže. Takový zralý muž dané ženě imponuje, má mnoho zkušeností, dokáže být vůči ní velmi vnímavý.

Corneau (2000) ženu, kterou opustil otec, označuje jako tu „která příliš miluje“. Hlavním důsledkem otcovy nepřítomnosti je nedostatek sebelásky. To u ženy brání navazovat a udržovat zdravé vztahy. U takové ženy nebyla uznána její ženská hodnota, její otec neuznal její sexuální odlišnost. „Dokud ji nebude mít rád nějaký muž, nebude mít ráda sama sebe“ (Corneau, 2000, s. 192). Život ve dvou je pro ni důležitý, mužská pozornost a něžná slova jsou pro ni důkazy o její vlastní sebehodnotě. Zde ale nemluvíme o opravdové lásce, ale zraněné sebelásce. Samotný ženský statut pro ně neexistuje. Mají dojem, že bez partnera nemohou být šťastné, nebo že dokonce nemohou bez něj žít. Podle nich jim péče o muže nebo o dítě přinese vytoužené štěstí. Zastávají názor, že láska všechno vyřeší a vyplní jejich prázdnotu (Corneau, 2000).

Další strategií ženy, která nedostala dostatek lásky od otce v dětství, může být manipulace a snaha partnera ovládnout. Používá k tomu svádění, poddajnost, mlčenlivý odstup, vzdechy a záchvaty pláče, a tím se snaží získat partnerovu pozornost. Takové chování má spíše opačný efekt, kdy partner buď uteče, nebo se k ní připoutá z jiných důvodů, než je láska, např. na základě pocitů viny (Corneau, 2000).

Důsledky mohou být tedy různé. Jisté však je, že i nepřítomný otec a jím způsobená nevyřešená traumata ženu v jejím soukromém životě ovlivňují víc, než si možná uvědomuje.

## 4 Výzkumné šetření

### 4.1 Cíl výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření je zjistit, jak ženy prožívaly odchod svého otce od rodiny, když byly ve věku dospívání a jakým způsobem je to zasáhlo, co pro ně jeho ztráta znamenala, co se v jejich životě změnilo a jak to ovlivnilo vztah mezi nimi. Dále jaké měl odchod otce následky na různé aspekty jejich života, konkrétně na jejich vnímání mužů a přístupu k nim jako partnerům a k trvalým partnerským vztahům. Dalším cílem bylo zjistit i vnímání sama sebe ve vztahu k mužům, případně jejich partnerům.

### 4.2 Vlastní předporozumění zkoumanému tématu

V české společnosti že odchod otce od rodiny není ničím výjimečným. Proto se autorka rozhodla, že by tomuto tématu ráda porozuměla více do hloubky, nakolik je role otce v životě dcery důležitá a jak moc ji zasáhne jeho ztráta. A také ji zajímalo, jakým způsobem to ovlivní jejich prožívání v partnerských vztazích. Autorka má vlastní zkušenost s rozvodem rodičů, proto si byla vědoma rizika zkreslení a ovlivnění rozhovorů vyplývajících z vlastní zkušenosti, která může být podobná, ale ne stejná. Tudíž před každým rozhovorem se nažila oprostít od vlastních zkušeností a naladit se přímo na respondenta.

### 4.3 Použitá metoda výzkumného šetření

Pro účely výzkumného šetření byla použita kvalitativní metoda interpretativní fenomenologické analýzy (*interpretative phenomenological analysis*, dále v jen IPA). IPA se zaměřuje na analýzu prožívání osobních zkušeností člověka a umožňuje porozumění jednotlivým událostem či celému procesu, resp. fenoménu. IPA vychází z fenomenologie. Liší se tak od jiných kvalitativních přístupů, protože umožňuje deskripci fenoménu, aniž by ho výzkumník nějak interpretoval. Nemá za úkol objasňovat zjištěné údaje, ale zaměřuje se na popis procesu a na jeho význam. Tím se zachová subjektivní zkušenost člověka v jeho originální podobě. Výzkumníkovo předporozumění zkoumanému tématu umožňuje zkušenosti společně sdílet s respondentem, ale zároveň

by sám měl oddělit svou vlastní subjektivní zkušenost a osobní postoj, aby neovlivnil celý průběh výzkumného šetření. Metoda IPA se více používá při práci s malou skupinou respondentů, aby obsahově bohatá získaná data mohla být zpracována co nejkvalitněji. Výzkumné otázky v IPA jsou formulovány tak, aby byly zaměřeny na dotazování, jak určitý jednotlivec nebo skupina vnímají a prožívají určitou situaci a jaký má pro ně význam, resp. smysl (Čermák et al., 2013).

Z důvodu metodologie IPA zvolen polostrukturovaný rozhovor. Výhodou polostrukturovaného rozhovoru je jeho flexibilita. Předem stanovená osnova s možností modifikovat otázky umožňuje rozhovoru volně plynout, rozvíjet respondentovy zkušenosti a proniknout více do hloubky. Respondent má tak možnost nejen popisovat samotný sled událostí, ale má prostor právě pro uvědomění si a reflektování vlastní zkušenosti. Osnova slouží k tomu, aby rozhovor měl určitou strukturu, zároveň výzkumník má možnost přizpůsobit otázky danému rozhovoru (Čermák et al., 2013).

#### 4.4 Výzkumné otázky

Pro potřeby výzkumného šetření byly stanoveny dvě základní otázky, orientované na prožívání žen odchodu jejich otce a jeho vliv na vnímání a pocity v jejich partnerských vztazích

1. Výzkumná otázka

Jak ženy prožívaly odchod svého otce?

2. Výzkumná otázka

Jak u žen zkušenost s odchodem otce ovlivnila jejich prožívání v partnerských vztazích?

#### 4.5 Sběr dat a jejich zpracování

Podmínkou pro výběr respondentů bylo, že to měly být ženy, které si prožily odchod otce v adolescenci, to znamená ve věkovém rozmezí mezi 11 až 19 lety. Čtyři z nich autorka znala osobně. Osobně je pak požádala, jestli by byly ochotné udělat s ní rozhovor k vypracování výzkumné části bakalářské práce. Nepředstavovala pro ně cizí anonymní osobu, a tak s poskytnutím rozhovoru souhlasily. S poslední respondentkou se

autorka spojila prostřednictvím druhého člověka. Jejich důvěra umožnila provést kvalitní úroveň kvalitativního výzkumného šetření.

Po seznámení s důvodem k poskytnutí rozhovoru, vysvětlení podmínek pro jeho provedení a následném podepsání informovaného souhlasu byl s každou respondentkou proveden polostrukturovaný rozhovor. Délka rozhovoru se pohybovala od 50 do 75 minut. Rozhovory proběhly v přátelském duchu, respondentky neměly se zodpovídáním otázek problém. Rozhovory probíhaly bez přestávky, občas se vyskytovala velmi krátká přerušování např. ve formě objednání si v kavárně, která ale průběh rozhovoru nenarušila. Rozhovory byly nahrávány, a poté přepsány. Jejich přepisy jsou součástí příloh. Nakonec byly zanalyzovány pomocí metody IPA.

#### 4.6 Osnova rozhovoru

Seznam hlavních otázek:

- 1) Jak respondentka prožívala odchod otce od rodiny?
- 2) Jak se proměnil vztah k otci?
- 3) Jak respondentka vnímá svého současného partnera?
- 4) Jak se respondentka cítí ve svém partnerském vztahu?
- 5) Jak respondentka vnímá sama sebe?

#### 4.7 Zdroje validity

K validitě výzkumu přispívají získaná bohatá data, která je možná získat právě díky metodě polostrukturovaného rozhovoru. Dále uvědomění si a reflexe vlastní zkušenosti s tématem ze strany výzkumníka umožňuje efektivně pracovat s daty (Čermák et al., 2013).

Důležitý je i samotný postup analýzy, který probíhal v následujících krocích, jak je popsán v Čermákovi et al., (2013). Rozhovory byly zpracovány postupně. Nejdříve byly čteny, a to opakovaně, aby se výzkumník mohl vžít do respondenta a porozumět mu. Dále výzkumník zvýraznil ty úryvky, které mu přišly důležité a všiml si detailů. K tomu zaznamenával své postřehy a poznámky, co ho v textu zaujalo. Poznámky se skládaly popisu dat, která výzkumníkovi přišla důležitá a vlastních úvah. Na základě vlastních

poznámek se poté výzkumník snažil najít vztahy a podobnosti mezi nalezenými poznámkami. Výsledkem byly významová témata respondenta.

Po zanalyzování všech rozhovorů je výzkumník mezi sebou komparoval a hledal souvislosti napříč všemi rozhovory a jejich nalezenými tématy.

#### 4.8 Výzkumný vzorek

Celkový výzkumný vzorek čítal celkem pět dospělých žen. Věkové rozpětí respondentek se pohybovalo od 21 do 30 let. Otec z rodiny respondentek odešel mezi jejich 12 až 16 lety. Všechny ženy v době rozhovorů byly v partnerském vztahu po různě dlouhou dobu. Čtyři z nich byly stále svobodné a bezdětné, jedna byla již vdaná a měla s partnerem dítě.

##### 4.8.1 Charakteristika respondentů

###### **Respondent A**

Žena, 22 let, odchod otce v jejích 16 letech, v partnerském vztahu 4 roky

###### **Respondent B**

Žena, 22 let, odchod otce v jejích 16 letech, v partnerském vztahu půl roku

###### **Respondent C**

Žena, 30 let, odchod otce v jejích 12 letech, v partnerském vztahu 9 let, z toho vdaná téměř 5 let

###### **Respondent D**

Žena, 27 let, odchod otce v jejích 14 letech, v partnerském vztahu od 14 let (přerušovaně, ve stálém vztahu bez pauzy cca 7-8 let)

###### **Respondent E**

Žena, 21 let, odchod otce v jejích 16 letech, v partnerském vztahu 3 roky



#### 4.9 Místo výzkumného šetření

Výběr pro místo výzkumného šetření byl realizován na základě přizpůsobení se přání respondentek. Dvakrát byl rozhovor proveden u respondentek doma, dvakrát v kavárně a jednou ve škole.

#### 4.10 Etické aspekty

V rámci zachování etického rozměru kvalitativní byli respondenti na začátku seznámeni s tématem bakalářské práce, jak bude šetření probíhat a že z něj bude pořízen audio záznam. Také byli informováni, že šetření je dobrovolné a že jej mohou kdykoli sami ukončit. Respondenti svůj souhlas s poskytnutím rozhovoru a následným zpracováním dat potvrdili podepsáním informovaného souhlasu. Podepsané informované souhlasy z důvodu zachování anonymity nejsou součástí práce. Pro úplné zachování anonymity účastníku výzkumu byla některá osobní data pozměněna.

Rozhovory byly v průběhu šetření nahrávány. Samotná audio nahrávka sloužila jako podklad pro přepis rozhovorů a následnou analýzu získaných dat. Rozhovory jsou v prepisech zbaveny přebytečného slovního balastu, jinak byly rozhovory zachovány a nepozměněny. Obsah rozhovorů a charakteristické vyjadřování respondentů zůstalo nepozměněno.

## 5 Výsledky výzkumného šetření

V této kapitole jsou shrnuty výsledky analýzy všech pěti rozhovorů, které se týkaly prožívání odchodu otce u dcer a jeho vlivu na jejich partnerské vztahy. Rozhovory byly zanalyzovány pomocí metody IPA. Každý rozhovor a z něj vyplynulá témata jsou popsána zvlášť. Vyplynulá společná témata jsou stručně shrnuta na konci kapitoly.

Každé respondentce bylo přiřazeno písmeno od A do E. U každého jejich vyplynulého tématu je jejich popis doložen přímou citací z rozhovoru, označenou číslem stránky a řádku. Vzhledem k omezení rozsahu bakalářské práce nejsou zmíněna všechna témata, ale jen ta, která se vztahovala k výzkumným otázkám. Zbylá témata jsou obsažena v diskuzi. Doslovné přepisy rozhovorů jsou přiloženy v přílohách.

### 5.1 Analýza jednotlivých rozhovorů

#### **Témata vyplývající z rozhovoru A**

Téma A1: Odchod otce jako zrada

Respondentka vzpomíná, že měla krásné a harmonické dětství. S otcem měla velmi blízký vztah, byl pro ni velkým vzorem. Rozvod rodičů přišel spíše nečekaně. Otec si našel jinou partnerku. Matka to tolerovala, protože si myslela, že od ní kvůli tomu neodejde. Jenže otec se rozhodl od rodiny odejít, což nikdo nečekal. Respondentka prožívala odchod otce velmi špatně.

Už v době, kdy si otec našel jinou partnerku, se dceři začal vzdalovat. Nechápala, proč matka nevěru toleruje, byla na něj rozzlobená a poprvé ji zklamal a zradil. Respondentka si přála pomstu. Občas má vztek na otce dodnes.

„No (odmlka, zamyšlení) jako vnímala jsem to tak, že v tu chvíli jsem to nechápala. V tu chvíli bych mu prostě sbalila kufry a na shledanou. A bez diskuze. Protože prostě zklamal mě, zradil mě. A prostě s takovým člověkem nechci mít dál nic společného.“  
(RA 2.64-66)

„No prostě hrozný věci. Tak to jsem cejtila naštvání, jo. To mi vůbec ničeho nebylo líto, to jsem cejtila vopravdu jenom to naštvání a chtěla jsem hrozně, aby si to jako vyžral nějak.“ (RA 4.130-132)

Téma A2: Potřeba jistoty, že mě otec neopustí

Respondentka po odchodu otce potřebovala jistotu, že ji otec neopustí úplně. Chtěla od něj podporu a vysvětlení, proč otec odchází.

„A to byly takhle ty dva týdny, co vůbec úplně jsem potřebovala největší podporu od něj, a potřebovala jsem ho prostě mít u sebe. A potřebovala jsem, aby mi to vysvětlil. A potřebovala jsem mít jistotu, že mi prostě ten táta prostě nezmizí ze života.“ (RA 7.215-218)

Téma A3: Odmítnutí ze strany otce a jeho důsledky

Otec s respondentkou přerušil úplně kontakt. Respondentka zažila z otcovy strany odmítnutí. Nekomunikoval s ní, na její pokusy o komunikaci nereagoval. Respondentku to hrozně zranilo.

„A on to nebral. A tím vlastně začlo to, co s ním máme doteď. To už se táhne prostě od přelomu 15-16 let, teď mi je dvacet dva a je to úplně jako... úplně nás odřízнул, vůbec nestojí o kontakt s náma. Už nám nepíše ani k narozeninám, k Vánocům.“ (RA 3.93-95)

Respondentce dal otec sám také několikrát najevo, že on ji už za svoji rodinu nepovažuje, tudíž ji několikrát i odmítl. Přestal se o ni zajímat.

„Tak mi vysvětloval, filozofii teď teda jeho rodiny. Tím mi dal jasně najevo, že já už rodina nejsem.“ (RA 6.178-179)

V současné době respondentka s otcem také nekomunikuje. Momentálně s ním má nejhorší vztah. Pro vlastní úlevu se o kontakt přestala pokoušet.

„...teďka vlastně je to úplně nejhorší co to jako kdy bylo. Protože vlastně sice po mý psychický stránce se cejtím nejlíp, co to kdy bylo. Ale když o tom vyprávím někomu,

tak je to vlastně strašně smutný. Protože já se s tátou vůbec nebavím, vůbec... jako vůbec.“ (RA 5.144-147)

#### Téma A4: Sebevědomí ve vztahu s partnerem

Respondentka mluví o tom, že má nízké sebevědomí. Našla si ale partnera, který je pro ni oporou a dává jí jistotu, že před ním může být sama sebou.

„...a pořád to je prostě jako podpora největší. Jako před ním se cejtím sama sebou a on o mě ví úplně všechno. A to je prostě snad jako jeden z mála lidí, který mě prostě znaj takovou, jaká prostě doopravdy sem.“ (RA 11.354-356)

#### Téma A5: Strach ze ztráty blízké osoby

Zkušenost s odchodem otce ovlivnila strach respondentky ze ztráty jiné blízké osoby natolik, že se podvědomě bála emočně připoutat k někomu jinému.

„...že jsem se hrozně bála, že mi jako ublíží. Jakože ublíží tím myslím jako ne fyzicky, ale že se na mě vykašle. No a furt to ve mně hlodalo. Furt jsem se bála toho, že mi odejde, ale furt. A tím jsem si prostě k němu nedokázala najít tu jako bližší cestu.“ (RA 8.269-271)

#### Téma A6: Závislost na partnerovi

U respondentky se projevila závislost na partnerovi. Sama si myslí, že si tím vynahrazovala lásku od otce. Od partnera vyžadovala neustálou blízkost, měla tendenci partnera kontrolovat, žila v neustálém strachu, že o něj přijde.

„Já jsem se na začátku toho vztahu hrozně, jak to říct, jako že jsem na něm byla hrozně závislá. Ale jako hrozně. Že jsem prostě (odkašlání) s nim neustále chtěla trávit čas, všechno jsme museli dělat spolu. Jo prostě vopravdu jsem cejtěla závislost. A říkala jsem si, věděla jsem, že to není dobrý. Ale zároveň jsem potřebovala, měla jsem hroznou touhu mít k někomu blízko. Takhle moc blízko, že jsem to prostě převedla na něj, na toho

partnera. A to rozhodně jako taky není dobrý. Myslím si, že jsem si právě vynahrazovala tímhle tu blízkost, která mi právě chybí k tomu tátovi.“ (RA 9.309-10.316)

Téma A7: Chybí mi podpora od otce

Respondentka má zkušenost, že při velmi vážných životních situacích se nemůže obrátit na otce s žádostí o pomoc. V rozhovoru několikrát zmiňuje, že si přijde na všechno sama.

„Prostě jsme byly na všechno samy. My prostě nemáme žádnou velkou rodinu. Máme jenom babičku. Prostě hrozná jako bezmoc v tu chvíli, no.“ (RA 3.99-100)

## **Témata vyplývající z rozhovoru B**

Téma B1: Dominantní matka

V životě respondentky velkou roli sehrála její matka, která byla v rodině velmi dominantní a manipulativní. Ve výchově byla velmi autoritativní, používala fyzické tresty, bránila ji ve svobodném rozhodování, např. ve výběru školy. Zpětně si respondentka uvědomuje, že její vztah s matkou nebyl zdravý. Po rozvodu jí v jednu chvíli došlo, že vztah s matkou má škodlivý vliv. Časem se z vlivu matky vymanila a již s ní není v kontaktu.

„To už i já jsem si říkala, že je něco špatně. Nesouhlasila jsem s mámou. Dokud u nás bydlel táta, tak do té doby to jsme byly já a máma za jedno. Tehdy jsem to vnímala jako nadprůměrný vztah. Ale teď když se na to zpětně dívám, tak vím že ten vztah byl velmi nezdravý, protože mě máma měla spíš jako kamarádku, a ne jako dceru.“ (RB 3.79-82).

Téma B2: Vzdálený vztah s otcem

Respondentka popisuje, že když byl otec doma, tak žádný vztah s ním neměla. Naopak ho spíše neměla ráda. Stranila se ho, neměla s ním blízký vztah. Ani otec neprojevoval ze svojí strany zájem. Otec se nikdy nestaral. Respondentka si dnes

uvědomuje, že určitá část jejích negativních pocitů k otci neměla často reálný podklad, ale že to bylo ovlivněné matkou.

„Takže velkou část života jsem ho fakt neměla ráda a stranila jsem se ho. Byla jsem na něj vyloženě alergická. Ale byla to taková vytvořená nenávisť. Občas to nebylo lehký. Oba mí rodiče jsou cholericí, ale myslím si, že jsem nikdy neměla nějaký extra důvod ho takhle nemít ráda. A myslím si, že to ovlivnilo i jeho vztah ke mně. Protože jsem z něj necejtla nikdy že by se snažil to chtít mít jinak. Takže vlastně ani já jsem neměla důvod si k němu hledat cestu.“ (RB 1.16-21)

Pro respondentku byl odchod otce spíš úlevou. Po rozvodu neměla velký zájem se s otcem spojit.

„Nejvíce vyhrocený to bylo těsně před rozvodem. A vlastně když se odstěhoval, tak jsem (povzdech) asi pocítila něco jako úlevu, že je pryč. Ale to spíš bylo, protože už prostě přestaly takový ty konflikty doma a tak.“ (RB 1.21-23)

Nějakou dobu po rozvodu respondentka žila s otcem, pomohl jí, když si procházela těžkým obdobím. Soužití dle jejího vyjádření nebylo ideální. Podle ní si otec snažil získat nad ní zpětně nějakou otcovskou autoritu, ale respondentka měla pocit, že jí mluví do věcí, do kterých mu nic není. Poté, co se jí povedlo vzepřít se matce a vymanit se z jejího vlivu, tak nebyla schopná přijmout i možná dobře míněné otcovy rady. Reagovala na ně podrážděně, cítila se ohrožená, že jí zase chce někdo ovládat. Dnes si myslí, že to možná ani táta nemusel myslet zle.

„Tak jsem pak bydlela u něj. (odmlka) Ale nemůžu říct, že by to posílilo náš vztah. I když jsem se tam přestěhovala, tak mi přišlo, že se snaží udržet si svojí pozici, nevím, otce. Nikdy nade mnou neměl slovo, tak se to asi snažil vehementně získat zpětně. Takže měla jsem pocit, že mi zasahuje do věcí, do kterých za první nevidí, za druhý nemá právo do toho mi zasahovat.“ (RB 3.99-103)

Vztah mezi nimi se zlepšil až poté, co se odstěhovala. Přes veškerou snahu v současné době vztah není ideální, respondentka stále nemá v otci pocit opory a důvěry. Jsou spolu v kontaktu.

„...ale párkrát se i stane, že mi od sebe sám zavolá. Chce vědět, jak se mám, což je samozřejmě hezký. A pár minut na tom drátě jsme, takže si povídáme. Vlastně poznal už třeba i (jméno), což mi přišlo hezký. A říkal, že je důležitý, abych byla šťastná. Takže si myslím, že teď je ten vztah nejlepší, co kdy byl. Ale jako kdybych byla upřímná, tak vím, že kdyby se mi něco stalo, tak asi není táta hned ten na prvním místě, za kým bych šla. Pořád já tam mám z nějakýho důvodu nějakou bariéru nebo tak něco. Nebo nemám důvěru, nevím.“ (RB 5.151-157)

Respondentce je líto, že neměla v dětství hezký vztah s otcem. Projevuje se to ve vztahu s jejím partnerem, který má dvě dcery z prvního manželství. Na jednu stranu je ráda, že má s nimi hezký vztah, na druhou stranu jí je líto, že si tohle s otcem nikdy nezažila a někdy to partnerovým dcerám závidí.

„...někdy když se koukám na to, jak má vztah s holkama, tak je mi vlastně líto, že já jsem tohle nikdy nezažila. Ty holky maj tak neuvěřitelně skvělýho tátu, že mi to je někdy líto i v tomhle smyslu. Že tohle jsem prostě nezažila. Někdy jim to až závidím.“ (RB 10.345-347)

#### Téma B3: Role druhého rodiče

Respondentka je nejstarší ze sourozenců. Z rozhovoru vyplývá, že rodiče neplnili již před rozvodem svoji roli, a tak respondentka byla nucena částečně jejich roli převzít. Rozvodem rodičů se ještě situace zhoršila.

„Takže máma chodívala domů třeba ve dvě ráno. Táta se moc nestaral. Ten byl prostě pasivní. (odmlka) Nevím, myslím že ten taky asi na tom nebyl dobře, ale vůbec do toho nevidím. Ale prostě nestaral se. Takže jsem se starala já.“ (RB 2.56-58)

#### Téma B4: Nikdy nebyla prioritou

Respondentka pro své rodiče nebyla nikdy prioritou. Nezažila pocit, že by rodičům záleželo na tom, co si ona jako dítě přeje, ale že oni, tedy hlavně matka, sledovali svoje zájmy.

V partnerském vztahu znovu jí trápí pocit, že není pro svého partnera prioritou. Žárlí na děti z jeho prvního manželství. Někdy si připadá osamělá, vyčítá partnerovi, že se jí nevěnuje dostatečně a že nemá dostatek jeho pozornosti a zájmu. Respondentka si uvědomuje, že by neměla srovnávat partnerovu lásku k jeho dětem a vztah k ní. Snaží se to s partnerem řešit.

„A jediný jako negativní v tom, co prožívám v tomhle vztahu je fakt, že pro (jméno) nebudu nikdy prioritou. Že jako prioritou pro něj jsou prostě děti. A vždycky to tak bude. A vím, že je to tak správně, jenom je to pro mě takový, že vlastně já jsem nebyla prioritou ani pro vlastní rodiče, že jo a teď to ani nezažiju s vlastním partnerem. Tak si občas říkám, když je mi třeba nějak hůř nebo něco, že vlastně bych taky chtěla bejt pro někoho prioritou, že jo. Tak to je na tom asi jediný těžký. No samozřejmě ale to asi nebudu.“ (RB 7.220-226)

„To, že pro něj nejsem jako prioritou, to mi ani nepotvrdí, ani jako nezamítne. Protože pro něj jsou sice holky na prvním místě, sám říká, že to je jiná láska a nerad to srovnává.“ (RB 10.334-336)

Téma B5: Strach, že o partnera přijdu

Respondentka mluví o tom, že svého partnera miluje a obává se z jeho ztráty.

„Ale na druhou stranu vnímám i takový významný faktory, že si uvědomuju že tohle už jako je pro mě něco fakt vážného. Že nechci, aby to skončilo. A vlastně hodně v sobě řeším takovej docela jako strach vlastně že o to přijdu. Že o něj nechci přijít.“ (RB 7.215-218)

Téma B6: Pocit zázemí s partnerem

Současný partner respondentce poskytuje pocit zázemí, které předtím neměla. Respondentka B se s ním cítí dobře a velmi si toho váží.

„Protože obecně mi je s ním hrozně dobře. Jakože fakt je mi asi nejlíp, co mi kdy bylo.“ (RB 7.214-215)



„Mám vlastně poprvý i zázemí, ve kterém je mi hodně dobře. To mi taky poskytuje on. Toho si já vlastně fakt vážím.“ (RB 7.218-219)

Téma B7: Vztahy s výrazně staršími muži.

Respondentka mluví o tom, že většinou se jí líbí výrazně starší muži. Obecně si prý víc rozumí s lidmi, kteří jsou starší, než je ona. Podle ní muži v tomhle věku jsou mnohem víc vyspělí a zralí než její vrstevníci.

„...spíš mi prostě tyhle mužský přijdou vyzrálý, rozumný (smích). Že vlastně mám pocit, že s touhle věkovou kategorií si opravdu rozumím. Ale zároveň mám víceméně víc přátel o generaci veš než ve svém věku. Takže to není jenom ve vztazích jako partnerských, ale je to obecně i v přátelských vztazích.“ (RB 12.391-394)

### **Témata vyplývající z rozhovoru C**

Téma C1: Odchod a odmítnutí ze strany otce

Respondentka si vzpomíná, že manželství jejích rodičů nebylo nijak zvlášť konfliktní. Nečekaný rozvod přišel v době, kdy byla na otce hodně fixována. Odchod otce ji velmi zranil. Reakcí bylo problémové chování, např. se jí zhoršil prospěch nebo vyvolávala konflikty. Měla na otce vztek, který si nevědomě vybíjela na matce.

„...jako mně se změnilo skoro všechno. Jako tak jako ve mně se to změnilo. A to, jak jsem se třeba dobře učila, tak jsem se přestala dobře učit. A myslím, že jsem třeba dělala i mámě hodně naschvály. Myslím si, že jsem ji to třeba dávala za vinu, i když vím, že její vina to jako nebyla. Ale prostě asi v té začínající pubertě nad tím člověk jako tak moc neuvažuje. Nebo jako nevidí tam do hloubky, prostě. Je jako naštvanej, že se to stalo.“ (RC 1.29-2.33)

Ze začátku se s otcem vídala. Časem však nabyla pocitu, že otcova nová přítelkyně jí dělá druhou matku, což jí vadilo. Nechtěla dál k otcovi chodit. Postupem času se s otcem přestala vídat úplně.

„On mi táta potom přestal vlastně... vůbec se mi ani neozval. Tak chápu, že možná tím, jak jsem dělala určitý naschvály, tak třeba jako ztratil i nějakou... jako že se se mnou nechtěl vídat nebo nevim. A vždycky mi třeba jenom napsal na narozeniny „Vše nej.“ A to bylo celý. A vlastně strašně dlouho, několik let jsme se vlastně vůbec nevidali.“ (2.44-49)

#### Téma C2: Proměna vztahu s otcem

Respondentka sice byla na otce dle svých slov fixovaná, ale současně si nevzpomíná na žádné konkrétní projevy otcovské lásky a péče.

„Já si ani vůbec nevybavuju, jestli jako mi táta říkal nějaký vyloženě jako kompliment. Já si myslím, že... on je takovej, kterej jako asi moc nikoho jako nechválí.“ (RC 14.404-405)

„Ale jako spíš měl asi možná takovej... odtažitej vztah, no. Nebo jako že si nevybavuju, že bysme si třeba jako spolu někdy ma- jako takový to mazlení jako... jsem možná byla úplně malá, už si to nepamatuju. No jakoby, no když už jsem pak byla starší, tak asi ne, no.“ (RC 15.422-425)

Respondentce bylo líto, že se s otcem po rozvodu nevidá, chyběl jí, a tak to byla ona, kdo udělal první krok zpátky a otce kontaktovala. Od té doby se spolu vídají. Podle ní se otec hodně změnil. Nejspíš s ním má teď i lepší vztahy. Otec jí připadá více spokojený, dává víc najevo zájem a lásku. Vidá ho ráda.

„... asi jako víc si toho máme co říct teď kon. Přijde mi to takový lepší, no.“ (RC 15.446-447)

#### Téma C3: Nedůvěra ve vztahu

Respondentka se zmiňuje, že po zkušenosti s rozvodem rodičů má občas pochybnosti, jestli jí je partner věrný. Je více obezřetná, objevuje se u ní nutkání partnera kontrolovat.

„...ale mám v sobě takový to, že mám nutkání se mu třeba podívat do telefonu, když je ve sprše. Myslím že... nevim jestli to má něco společného právě i s tím, že máma to zjistila podle výpisu vlastně že si spolu to... Tak takový to, jestli si spolu s někým nepíše, jestli tam nemá nějaký zprávy nebo jestli si s nikým nevolá. To asi jako ve mně je, no.“ (RC 6.181-184)

„Jo mám chvíly, kdy mu jako nevěřím. Nemám jako proč, ale prostě tam ve mně něco je, že si jako říkám, jestli mi říká pravdu, nebo...“ (RC 6.186-187)

#### Téma C4: Neschopnost společné komunikace

Respondentka mluví o tom, že si s manželem nejsou schopni některé věci vyříkat. Nedokáží se společně sejít a vyřešit své problémy

„Že vlastně jako nevim, jak se zachovat, když se naštvu, tak je to špatně. Když jsem vlastně v pohodě, tak je to taky špatně.“ (RC 10.306-307)

„A tak, on se pak jako diví, že se s ním o tom nechci nikdy o půlnoci bavit. Celej den se ho ptám, prostě, nic mi neřekne.“ (RC 11.314-315)

#### Téma C5: Přijde si na všechno sama

Respondentku rozčiluje, že partner se více nezapojuje do chodu domácnosti a praktického obstarávání dcery jako oblékání, jídlo apod. Vše je to většinou na ní. Má pocit, že je toho na ní moc. Přála by si, aby jí partner s tím pomáhal více, aby na to nebyla sama. Občas se manžel o dceru postará, ale není to dost.

„Že prostě všechno je jakoby na mně. Všechno musím udělat já. Prostě ráno vstanu, vždycky jednou za čas vybuchnu, že nestíhám nic. Že prostě je toho na mně hodně. Že ráno, když vstanu, furt musím se o (jméno), voblíct, všechno. A on si leží o půl hodiny dřív. Pak vstane, obleče se a jde do práce. Tak jsem takhle jednou vybuchla a on, že jo, že mi bude pomáhat. No, pomáhal mi asi tejdén. A už je to prostě zase ve stejných kolejích.“ (RC 4.116-121)

„...určitě bych chtěla, aby mi víc pomáhal. On si furt myslí, že vlastně on že chodí do práce od rána do večera, tak že on vlastně na to nemá čas. A já jsem ta, která si musí tu práci uzpůsobit, aby všechno ostatní stihla. Kdybych chodila do práce stejně jako on,

tak prostě nemá kdo vyzvedávat tu (jméno) ze školky a takhle. Takže já jsem vlastně jakoby musela tu svoji práci uzpůsobit a on to jako bere tak, že vlastně ten chlap je taková ta hlava rodiny. A že prostě ta ženská je ta, která se stará prostě o ty děti a o to všechno ostatní.“ (RC 6.163-168)

#### Téma C6: Touha mít kompletní rodinu

Pro respondentku je hodně důležité, aby její dcera vyrůstala v úplné rodině. Její dcera má s otcem hezký vztah, a tak respondentka si nedokáže představit, že by jí toho otce vzala. Čímž nejspíš naráží na svou vlastní zkušenost. I přes určitou nespokojenost nevidí důvod, proč by měla z manželství odcházet. (viz. téma C3, C4, C5)

„Že o vlastně se všechno starám sama stejně. Ale nevím, no. Jsem tak na něj zvyklá, že tak jsme prostě spolu. Tak si neumím... neumím si představit, že bysme byli jako prostě sami. Že to je... jako i kvůli tý (jméno) bych asi nechtěla. Myslím si, že ty děti... ty děti to právě vnímají, no. A mohlo by se všechno otočit.“ (RC 5.136-139)

„...zase bych určitě nechtěla, aby (jméno) vyrůstala v nějaký jako neúplný rodině. Jo, ona na tom tátovi taky jako hodně visí.“ (RC 5.152-154)

#### Téma C7: Sebevědomí ve vztahu s muži

Respondentka mluví o tom, že dříve měla větší sebevědomí nejspíš díky tomu, jak střídala kluky. Uvádí, že společnost mužů jí vždy dělala hodně dobře, posilovalo to její sebevědomí. Teď ale kvůli tomu, že je dlouho v jednom vztahu má pocit, že si nemá svou hodnotu jak dokázat.

„Myslím si, že jsem měla větší sebevědomí, než mám teď. (zamyšlení) Nevím proč, možná to bylo i tím, že dřív, když jsem byla mladší, že jsem i ty kluky střídala a všechno, a prostě jsem se jako cejtla dobře. A teď možná jestli jak jsem furt s tím samým partnerem, tak... nevím, jak bych to řekla. Že... si jakoby nemůžu dokázat, že by třeba jsem se ještě někomu líbila. Nebo... si to ověřila jako.“ (RC 13.382-386)

Respondentka z nějakého důvodu nemá občas ráda, když jí manžel skládá komplimenty, je jí to nepříjemné. Ale neví, proč.

„Nevím proč, ale jako je, no. Že když mi jako říká nějaký jako lichotky a takovýdle, tak to strašně nerada slyším.“ (RC 7.210-211)

## **Témata vyplývající z rozhovoru D**

### Téma D1: Odchod otce jako zrada

Respondentka vzpomíná na hezké a harmonické dětství. S otcem měla hezký vztah, byl pro ni vzorem. Odchod otce od rodiny přišel nečekaně a proběhl rychle. Těsně před odchodem otce od rodiny, respondentka zaznamenala změnu v jeho chování. Vytušila, že má vztah s jinou ženou, ale možnost, že by opustil rodinu si vůbec nepřipustila.

„...a pak se to prostě nějak začlo kazit. Ale jako já jsem si vlastně už docela dýl nějak myslela, že táta asi někoho má. Ale ne kvůli tomu že bych to jako opravdu věděla, nějaký důkazy nebo tak. Ale spíš jsem jako jeho tak vnímala vlastně. Jako že mi přišlo, že něco takovýho ještě potřebuje. Asi takhle jsem to vnímala, že to je jako nějaká jeho potřeba. Ale vlastně jsem si nikdy ani moc nemyslela, že by to nějak ohrozilo tu rodinu. Protože zároveň pro spoustu mejch kamarádů to byl takovej vzorovej pár.“ (RD 1.16-21)

Respondentka se na otce zlobila, vnímala to jako zradu.

„Jo tak já jsem jako měla na něj, hodně jsem se na něj zlobila. A právě i máma jako... mi vždycky toho hodně říkala i z toho, jak to probíhalo ten rozvod. (zamyšlení) A já jsem vlastně jako za hodně brala jako zodpovědnost. Jako že si pamatuju, že jsem tátovi i psala nějaký úplně rozhořčený a asi i dost zlý maily, nevím, jako že chodí přes mrtvoly nebo něco takovýho si pamatuju.“ (RD 6.201-205)

Na nějakou dobu se vztah k otci po rozvodu měnil. Byl rozvodem narušený. Otec po svém odchodu od rodiny vyvíjel maximální úsilí o udržení kontaktu s respondentkou. Pravidelně inicioval kontakt, telefonoval, dělal všechno proto, aby se vztah udržel a rozvíjel. I přes fakt, že otec z rodiny odešel, tak i nadále plnil otcovskou roli.

„Právě že jako vytvořil takový jako bezpečný prostředí jako na nějaký neutrální půdě vlastně. Že on věděl, nebo vlastně já jsem věděla, že on jako tam je pro mě.“ (RD 6.196-197)

Otec plnil vždy roli ochránce, vždycky měla jistotu, že se na něj může spolehnout, že tady pro ni je, že ji má rád. Projevoval o ní zájem, respektoval její potřeby. Dával jí prostor a svobodu. S odstupem času se vztah s otcem stabilizoval, respondentka oceňuje jiný „otcovský přístup“ – „dospělácký vztah“. Když byla starší, nejednal s ní jako s dítětem, ale jako s rovným s rovným. Čehož si cení.

#### Téma D2: Role druhého rodiče

Matka se psychicky zhroutila a nebyla schopná nadále pečovat o děti a domácnost. Respondentka jako nejstarší z dětí přejala roli druhého rodiče a pomáhala matce s péčí o mladší sourozence a současně se snažila být jí oporou a chránit ji.

„No, a pak vlastně já jsem jako vždycky hodně ochraňovala tu mámu. Že třeba moji sourozenci jezdili na víkend k tátovi a tam jsem vlastně jako na víkend nezačla jezdit, protože už jsem byla velká, měla jsem hodně svého programu a nějak mi přišlo, že musím jako mámu chránit. A vlastně i (zamyšlení) já nevím, jako roky jsem tam jako nikdy nepřespávala. Tak aby to jako mámu nemrzelo.“ (RD 4.142-147)

„A mně vlastně přišla potom taková jako nesamostatná nebo... Jako i v tom věku si to pamatuju, že vlastně jsem tak nějak musela suplovat druhého rodiče doma.“ (RD 5.177-179)

#### Téma D3: Potlačení sama sebe na úkor matky

Respondentka na úkor sebe potlačila svoje emoce, aby zůstala silná a byla mámě po jejím boku. Vzpomíná si na moment, kdy se po odchodu otce poprvé rozplakala to bylo pro ni hrozně ulevující.

„...já jsem jako třeba vůbec skoro vlastně nebrečela. Protože... pak jako máma začala chodit na nějakou psychoterapii. A jednou jsem tam právě šla i já. A to mi už

hodně pomohlo, protože právě tam jsem mohla hrozně brečet. Jako že jsem prostě brečela. No, a to bylo jako strašně pro mě takový jako vočistný.“ (RD 4.128-131)

#### Téma D5: Snaha se od matky odpoutat

Respondentka si uvědomuje, že nepřirozený vztah mezi ní a matkou, kdy matce supljuje partnera, ji zatěžuje a snaží se vztah dostat do roviny matka-dcera. Někdy se na ni zlobí, že se matka se chová nedospěle a ze svých dětí dělá také rovnocenné partnery, kdy se jim svěřuje se svými problémy.

„Jako já se teďka snažím jako že ne, nebo že se jako vůči ní nějak vymezuju. No, protože jsem teďka potřebovala nějakýj odstup, že to hodně dlouho trvalo... a vlastně furt jsem měla pocit... že jsem furt řešila ty problémy co souvisely nějak s tím rozvodem, ale když... pak se teďka do toho takhle přidaly nějaký ty deprese, tak je pak jako pro mě... nějakýj předěl, že jako jsem tu pro ni a vídáme se...“ (RD 9.294-298)

„...tak jako od ní budu jako takovou distanc, no. Že jsem to vlastně nemohla udělat v pubertě, protože máma na tom byla moc zle, abych mohla jako nějak vymezovat. Tak potřebuju nějakou jako chvíli odstráhnoutí si prožít.“ (RD 9.299-301)

#### Téma D6: Partnerský vztah jako priorita č. 1

V současnosti respondentka žije v dlouhodobém vztahu se svým partnerem. V rozhovoru několikrát zmiňuje, jak je pro ni její partnerský vztah důležitý a jak si ho vysoce cení.

„Jako že si myslím, že se prostě hrozně snažím a myslím si, že i (jméno) se snaží jako to mít šíleně poctivě takový. Jako že opravdu se hrozně dobře známe, jsme opravdu jako hodně upřímný. Hodně ty věci jako řešíme, když není něco příjemnýho nebo že prostě jsme jako hodně... hodně intenzivně spolu. Jako že děláme spolu prostě skoro všechno. A taky prostě (jméno) je hodně součástí tý rodiny.“ (RD 10.350-11.354)

„Strašně pro mě není na světě prostě nic přirozenějšího, než že jsme spolu. Jako že... jsme spolu strašně dlouho. A vlastně jsme spolu jako vyrůstali. A takže jsme prostě vyrostli společně nějak. Jako že máme totálně většinu kamarádů společně. (zamyšlení)

Jako máme stejný zájmy. Prostě vlastně i... i svoje profese jsme si vybírali společně.“  
(RD 12.401-404)

#### Téma D7: Strach ze ztráty partnera

Respondentka si v minulosti prožívala strach ze ztráty partnera, který pramenil z pocitu, že partner se jí dostatečně nevěnuje a nestará se o ni. Ale byly to jen její domněnky na základě zkušenosti s rozvodem.

„Mu na mě jako nezáleží, a tak. A vlastně jsem taky z toho udělala jako scénu jako na dálku. A on tam potom za mnou přijel a jenom úplně jak jsem ho viděla, jak tam přijíždí, tak mi jako došlo, že to byla úplná blbost. Že jsem jako sama sebe dostala do toho stavu. Ale že to s ním jako nemá nic společného, že on tam furt je a furt na mě myslí. Takže jo, takový strachy jsem taky měla určitě.“ (RD 16.531-535)

„Jo tak ono to bylo prostě proto, že mi jako nepsal a nevolal. A nestaral se o mě. Jenom já jsem to mu dala jinej význam, než jakej... prostě měl toho hodně“ (RD 16.537-538)

#### Téma D8: Obavy z trvalého vztahu

Respondentka dříve měla silné obavy z trvalého vztahu. Nejspíš to bylo kombinací věku a zkušenosti s rozvodem rodičů. Dříve se bála i svatby a nějakého trvalého závazku. Se současným partnerem se 2x rozešla, protože nejspíš nebyla dost zralá a připravená na trvalý partnerský vztah.

„No prostě podle mě proto, protože jsem potřebovala zkoušet něco jinýho. Že jsem potřebovala nějakou... že mi nepřišlo normální, abych celej život chodila jen s jedním klukem. To mě jako nějak strašně rozčilovalo a myslím si, že i doteďka vůbec jako to, že jsem měla nějakou další zkušenost takhle, bylo pro mě důležitý. A jako uvědomila jsem si na tom, že jak hrozně přirozený to s (jméno) je.“ (RD 13.426-430)

#### Téma D9: Obavy, že narození dětí jejich vztah naruší.

Respondentka má obavy, jak příchod dětí ovlivní vzájemný vztah. Uvědomuje si, že rodičovství s sebou přináší kromě pozitivních prožitků také změnu životního stylu,



omezení, starosti, zodpovědnost za život někoho jiného a má přirozené obavy, jak se její partnerský vztah bude dále vyvíjet.

„Vlastně se bojím trochu jedny věci. Že když jako budem mít děti, že právě tohle že jsme tady jeden pro druhýho a furt, že to tak nebude. Že se to hodně promění. A trochu se bojím se tady s tím tímhlectým vztahem stane. Že na to hodně dbáme, nebo že jsme tolik dbali na ten vztah. A bojím se, že na to nebude prostě čas a prostor jako bejt celou dobu ti takhle toho vědomej.“ (RD 14.470-474)

Téma D10: Sebevědomí a důvěra v budoucnost v souvislosti s partnerským vztahem

Respondentka mluví o tom, že k její spokojenosti se sebou samotnou přispívá její partnerský vztah. Partner je pro ni velkou oporou. Dává jí pocit jistoty, důvěry v sama sebe i v budoucnost. Motivuje ji se posouvat někam v životě dál, v něčem se zlepšovat.

„Myslím si, že jako velkou část sebevědomí jako mám i... i díky tomudle vztahu s (jméno). Jako že mi dává velkou, nevím, jako nějakou důvěru v budoucnost, i nějakou důvěru v sama sebe. (odmlka) j Jako vidím strašně věcí, ve kterejch bych chtěla bejt jako lepší nebo efektivnější nebo... nevím, jako hezčí nebo spokojenější. No, ale jinak si myslím že jsem docela jako spokojená.“ (RD 18.595-599)

## **Témata vyplývající z rozhovoru E**

Téma E1: Otec alkoholik a gambler

Respondentka rozmlouvá o svém otci, který měl dříve závislost na alkoholu, ke které se přidalo postupem času i gamblerství. Jistou část dětství o daných problémech nevěděla. Matka respondentku a její sestru snažila před jejich otcem chránit, tudíž s nimi o tom, co se děje, moc nemluvila. Respondentka až zpětně vidí, co se v rodině odehrávalo. V té době jí chování otce nepřišlo zvláštní, ani patologické. Přišlo jí, že to je normální. To, že jsou v rodině nějaké problémy, si začala uvědomovat až když už byla starší, a také se to dozvěděla úplnou náhodou.

„...pro mě bylo prostě normální, že táta jako nebyl prostě doma. Že jako po tý práci prostě nešel domů. Že jsem ho třeba jako neviděla několik dní. Jako že se... že už jako pro mě to bylo... nebylo prostě nějak jako divný. Já jsem jako myslela, že to je jako norma.“ (RE 1.20-23)

„A teď jsem nad tím začala přemejšlet, že mě to do té doby vůbec nenapadlo, vlastně že by... takže od té doby jsem nějak začala vnímat, jako že to vlastně asi není normální...“ (RE 1.28-30)

#### Téma E2: Odchod otce jako úleva

Důvodem, proč matka otcovo chování tak dlouho tolerovala bylo, že si přála, aby dcery měly otce. Matka však neměla v otci žádnou podporu, nebyl ani dobrým manželem, ani dobrým otcem. Podle respondentky ta rodina byla nefunkční, z otce nic neměla. Hlavně poslední léta před rozvodem to bylo podle ní nejhorší. Myslí si, že to máma měla ukončit hned na začátku. Rozvod podle ní byl tím nejlepším řešením a přinesl všem úlevu.

„...mamka fakt jako hrozně dlouho, jako z její povahy prostě, jak to má, tak jako hrozně dlouho trpěla to, že to fakt bylo na hovno. A ona prostě vůbec neměla jako podporu v něm. Jak jako podporu prostě člověka, jako nějakýho partnera.“ (RE 2.37-40)

„A já jsem tehdy jako fakt nebyla s tím nějak jako zhroucená, že bych to brala jako hroznou věc. Spíš jsem fakt jako byla ráda, že prostě ta mamka už konečně jako dostala rozum.“ (RE 8.270-272)

#### Téma E3: „Když se táta nenapil, tak byl v pohodě“

Respondentka nechce o otci mluvit úplně černě, snaží se vyjmenovat i nějaké hezké vzpomínky. Mluví o tom, že když otec nepožil alkohol, tak se choval úplně jinak. Mluví hlavně o vzpomínkách z dětství nebo v čem ji podpořil. K tomu dodává, že tím spíš jsou její pocity k otci ambivalentní.

„Snažil se docela i jako vtipkovat občas a tak. Že... jakože když byl fakt střízlivej, tak byl prostě v pohodě. Jako normální táta, a pak prostě (lusknutí prstů) takhle a... a prostě byl úplně jinej, no. Úplně jako rozvdojenej. Mamka mu vždycky říkala, že je rozvdojenej.“ (RE 4.110-113)

„...to je právě to, no. Jako že tam byly tyhle věci, ale zároveň tam byly ty úplně druhý prostě věci, který byly... v tom kontrastu s tím... tak to bylo takový jako, že vlastně nevíš, jak se toho jako dítě máš chytout. (odmlka) Ale jako nechci mu křivdit. Nechci jako říkat „nejhorší táta.“ to ne. Jako byly tam i dobrý věci. Ale prostě nedrželo se... Nebylo to furt.“ (RE 4.130-134)

Téma E4: Otce jsem stejně neměla, a ani mi nechybí

Respondentka v podstatě otce neměla. Vztahy se trochu zlepšily poté, co otec odešel a šel se léčit. Doteď ale nedokáže být k němu úplně upřímná, mnoho věcí si nevyříkali. Nemá odvahu si s ním promluvit o tom, co se stalo. Podle ní ji otec nezná. Nedůvěřuje mu a necítí k němu blízkost. V současné době však respondentka nemá zájem se s otcem sblížit, nechybí jí, jako „tátu“ ho moc nevnímá. Vlastně je ráda, že odešel.

„A jako nebylo by to, že to byl takovej táta jako, snovej táta, kterýho bych si představila jako že... kterej by o nás měl takovej jako obrovské zájem. A třeba by se s náma šel učit. Nebo nám přečetl nebo něco takovýho. To jako si nepamatuju nikdy“ (RE 4.116-121)

„...já si myslím že dodneška jako o mně... že si myslí, že nějak kdo zhruba jsem, ale myslim si, že vůbec vlastně neví, kdo jsem. Já si myslim, jako... myslim si, že mě fakt jako nezná. A spoustu věcí jako neví a nemám vlastně k němu důvěru A dodneška třeba nejsem schopná... mám z něho respekt, takovej. Jako bavim se s ním normálně, ale nejsem s ním často schopná mluvit úplně třeba na rovinu třeba o těnhlenctěch věcech, co se děly.“ (RE 4.138-142)

„...mně to fakt jako vyhovuje, no. Já prostě jsem zvyklá, že... no jako fakt mi to takhle vyhovuje. Já ho prostě nepotřebuju vidět.“ (RE 12.387-388)

Téma E5: Potřeba mít blízký důvěrný vztah

Respondentka mluví o tom, jak matka o ni a její sestru pečovala a chránila je. Mnoho věcí dělala za ně. Podle ní si z toho odnesla to, že nedokáže být úplně sama. Není ráda sama a je pro ni velmi důležité mít blízký důvěrný vztah. Potřebuje mít pořád vedle sebe někoho, na koho se může spolehnout, o koho se může opřít. Nechce to úplně nazývat závislostí. Špatně prožívá představu, že by tu danou osobu měla ztratit.

„A myslím si, že dodneška mám prostě to, že jako jsem až trošku... nechci říct jako závislá, to asi není úplně jako závislost. Ale jako, že... mi to je prostě příjemný, když mám někoho prostě po tom boku, kdo mi prostě jako pomůže. Kdo tady jako prostě furt je. Myslím že má souvislost s tím, že prostě ta mamka tam vždycky jako byla. Že vždycky mi prostě jako pomáhal s věcmi...“ (RE 14.447-451)

„Takže jako když někdo chce jít pryč, tak jakoby je to pro mě... prostě byl to pro mě fakt jako šok si to vůbec představit.“ (RE 17.546-547)

Téma E6: Když jsem nespokojená, tak to přetrpím

Respondentka se zmiňuje o tom, že v její původní rodině nebyla dostatečná komunikace. O problémech se nemluvílo, neřešily se. Nikdo nechtěl jít do sporu a tvářili se, že je všechno v pořádku. Respondentka si uvědomuje, že převzala tento vzorec chování, který se promítá v jejím partnerském vztahu. Problémy odkládá, nedokáže mluvit o věcech, které jí jsou nepříjemné.

„Že když jsem s něčím nespokojená, tak jakoby nejsem taková, že bych to měla hned řešit (lusknutí prstů) konec, změna. Ne nic takovýho. Já si prostě jakoby, já to tak prostě беру. Že to tak prostě jako je. Tak to prostě... i když jako nejsem úplně šťastná, tak to prostě držím. Jako dělá mi to problém prostě pustit.“ (RE 14.466-470)

„...ještě jsem měla tendence jakoby, jak utíkat od těch problémů, tak taky jako že jsem vůbec nevěděla, jak o nich vlastně mluvit. Nebo jako... prostě to bylo pro mě divný.“ (15.499-500)

Téma E7: Nepřijdu si pro partnera dost dobrá

Partner respondentky má velmi vysoké nároky jak na sebe, tak na své okolí. Má neustálou tendenci podle slov respondentky něco zlepšovat. Což se odráží i v jejich vztahu. Respondentka má pak pocit, že pro něj není tak dobrá, jaká by podle něj měla být. Ví, že to nemyslí zle, ale k jeho kritice je přecitlivělá a bere si to moc osobně.

„A pak se prostě cejtím špatně za to, že jako nejsem taková jako jaká bych měla bejt, podle něj a tak.“ (RE 19.620-621)

„...feedback prostě nebere jako kritiku, jako zraňující, ale naopak jako možnost se jako zlepšit. Což já třeba nemám, moc.“ (RE 21.678-679)

Téma E8: Být ve vztahu taková, jaká jsem

Respondentka se zmiňuje, že ve vztahu je pro ni důležité, aby ji partner přijal takovou, jaká je. Aby si před ním na nic nehrála a nemusela se přetvařovat, aby ji přijal i s jejími negativními stránkami.

„Nevím, pro mě je fakt důležitý jako prostě v tom vztahu, já takhle zjišťuju fakt bejt taková jako jsem. Nebo jako fakt jako... i prostě s těma hnusnýma věcmá, prostě kterej každěj má, na začátku v sobě skrývá.“ (RE 22.704-706)

#### 5.1.1 Společná témata

Z výsledků výzkumného šetření vyplynulo několik různých témat. Některá témata mají respondentky společná. Respondentky A, C a D měly vzpomínaly před rozvodem na hezké dětství, tehdy byly víc fixované na otce než na matku. Odchod otce prožívaly velmi bolestně, jako zradu a odmítnutí.

Respondentky B a E udávají, že odchod otce byl pro ně naopak spíše úlevou. Společné mají i to, že před rozvodem byl vztah mezi dcerou a otcem velmi slabý nebo téměř žádný. Vztahy mezi dcerou a otcem po rozvodu se do jisté míry zlepšily, ale ne natolik, aby respondentky mohly říct, že jsou si s otcem blízké. O zlepšení vztahu s otcem po rozvodu mluví ale i respondentka C.

U respondentky B a D se objevuje téma zastupování role druhého rodiče, někdy i partnera. Obě mají mladší sourozence a z různých důvodů nebyla dostačující péče matky po odchodu otce, a tak musely převzít zodpovědnost pečovatele.

U respondentek A a E se objevuje téma silné potřeby mít s někým blízký důvěrný vztah, který může být až závislost na druhém člověku. S tím se objevuje spojené téma obavy ze ztráty blízké osoby. Téma silné obavy ze ztráty se objevuje i respondentek B a D.

Respondentky C a E hovoří o tom, že ve vztahu mají často problém v partnerské komunikaci a společném řešení problémů.

Všechny respondentky mluví o míře vlastní spokojenosti v souvislosti vztahu s partnerem. I přes některé problémy ve vztahu cítí celkově spokojené. Co se týče spokojenosti se sebou samou, respondentky A a D vyloženě mluví o tom, že míru jejich sebevědomí, sebedůvěry, pocit vlastní hodnoty apod. vztah s partnerem pozitivně posiluje.

## Diskuze

Cílem výzkumného šetření bylo zjistit, jak ženy prožívaly odchod svého otce a jaký to mělo vliv na jejich prožívání v partnerských vztazích. Použití kvalitativní metody IPA umožnilo širší exploraci zkoumaného tématu. Z výsledků výzkumného šetření vyplynulo, že vliv na vnímání partnerských vztahů nemá jen samotný odchod otce, ale také i jiné další významné faktory, jako vztah s otcem samotným, celková osobnost otce, chování otce po rozvodu apod. Důležité je i celkové samotné prostředí, ze kterého respondentka pocházela, vztah s matkou nebo i samotná osobnost respondentky. Roli mohlo hrát i dosažené vzdělání a náboženská víra. Již v teoretické části práce bylo zmíněno, že téma je to velmi široké a složité, nedá se jen zredukovat na příčinu a následek, důležitý je i celkový kontext.

Autorka se chtěla zaměřit na ženy, jejichž otec odešel v jejich adolescentním věku. Důvodem bylo, že adolescenti jsou rozdílní hned v několika oblastech, např. dochází k významnému vývoji osobnosti, kde se buduje identita a vytváří se hodnoty. Také mají větší nadhled nad rodinnou situací a dokáží lépe porozumět rozvodu (Colorosová, 1999/2008). Také je to věk, kdy na významu nabývají právě i romantické vztahy. V české literatuře se pozornost zkušenosti s rozvodem v adolescenci příliš nevěnuje. Největší pozornost se věnuje malým dětem, jedním z nejznámějších autorů na toto téma je např. Zdeněk Matějček. Vlivu odchodu otce, konkrétně na jeho dceru, se česká literatura také moc nezabývá. Na to je bohatší zahraniční literatura, ze které autorka čerpala, např. z knih od Williho (2002/2006), Corneau (1997/2000) nebo Wrighta (1989/2016).

Výzkumné otázky se podařilo zodpovědět. Na první otázku respondentky uváděly, že odchod otce byl pro ně velmi silný, ať už pozitivního či negativního hlediska. Respondentky A, C a D vnímaly odchod otce jako zradu, zažily i pocity odmítnutí ze strany otce a ztrátu jeho lásky. Pro respondentky B a E byla naopak odchod otce úleva.

Na druhou otázku, jak zkušenost s odchodem otce ovlivnila prožívání respondentek v jejich partnerských vztazích, se také podařilo odpovědět. V tomto případě už zde byly větší rozdíly a mnohem širší škála témat jako např. nedůvěra, silná obava ze ztráty blízké osoby, závislost, pochybnosti, jestli jsem pro partnera dost dobrá apod.

Sice se u obou otázek se našla společná témata apod., případně společné souvislosti mezi konkrétními zkušenostmi a jejich dopady, ale rozhovory byly od sebe i tak velmi odlišné. Jak bylo zmíněno již předtím, důležitý je celkový kontext. Nedá se tedy říct, že

by určitá zkušenost ovlivnila všechny respondentky stejně. Autorka tak nedošla k nějakým obecně shodným výsledkům, ale vzala si z toho zkušenost, že pro pochopení nějakého jevu je třeba být otevřená a zajímat se o širší souvislosti.

Autorka po zkušenostech s provedením výzkumného šetření by pro lepší validitu a reliabilitu výzkumu zpřísnila podmínky pro výběr respondentek. Bylo vybráno značně široké věkové rozpětí, aniž by byl zohledněn vývojový rozdíl mezi dvanáctiletým a šestnáctiletým adolescentem.

Konkrétně v případě druhé výzkumné otázky mohla být dána větší specifika, co měla ztráta otce pro respondentky znamenat, jestli přišly o osobu blízkou, nebo naopak to pro ně byla úleva apod. Otázky týkající se partnerského vztahu by mohly být ponechány. Ale mohly být přidány kritéria jako např. délka vztahu, jeho formalizace, rodičovství apod. Aktuální věkové rozpětí respondentek mezi 21 až 30 lety bylo spíš náhodné. Pro příště by byla i v tomto případně stanovena nějaká omezení.

Autorka se domnívá, že výhodou mohl být fakt, že všechny respondentky zažily rozvod minimálně před pěti let a déle. Respondentky tak mohly reflektovat své zkušenosti s odchodem otce s jistým odstupem a měly na něj méně zkreslený pohled. Také si během delšího období po rozvodu rodičů prožily zkušenosti s partnerskými vztahy, na kterých většinou i popisovaly a přirovnávaly, jaký vliv odchod otce na ně měl a jak se tento dopad proměňoval. Jak již bylo zmíněno, výhodou byl i fakt, že aktuálně v partnerském vztahu byly a i na něm mohly rozvíjet svůj přístup k němu. Mohl být omezen počet hlavních otázek, případně mohly být i pozměněny.

Výsledky výzkumného šetření korelují s teoretickým podkladem bakalářské práce. Až na pár výjimek. Ani u jedné z respondentek se neprojevil pocit viny, že nedokázaly udržet rodinu pohromadě, jak píše Wright (1989/2016). Ani se nepotvrdilo, že by samy sebe obviňovaly, že otec odešel kvůli nim. Spíš se zamýšlely nad tím, jestli svým chováním otce neodradily až po samotném rozvodu. Nepotvrdilo se ani to, že by respondentky v období dospívání pocítily větší distanci ze strany otce. Ale to se dá říct jen o respondentkách A a D, které nejvíc vzpomínaly na hezký a harmonický vztah s otcem i do doby dospívání. Potvrdil se výzkum od East, Jackson a O'Brien (2007) zmíněný v teoretické části práce, jak moc je důležitý kontakt mezi dcerou a otcem po rozvodu. V případě respondentky A se vztah z nezájmu ze strany otce k němu zhoršil, ale naopak respondentka D mluví o tom, jak se otec snažil vztah si se svými dětmi udržet, a tak se harmonický vztah mezi nimi obnovil. Při analýze rozhovorů vznikly hypotézy, které by možná stály za hlubší prozkoumání. Např. respondentka C mluví o tom, že



nerada slyší komplimenty od manžela. Hypotézou by mohlo být, že otec má na dceru velmi důležitý vliv na utváření jejího sebepojetí a jeho pozornost je pro ni velmi důležitá. Vzhledem k tomu, že si respondentka nezažila otcovu náklonost, tak nejspíš není zvyklá přijímat komplimenty od jiné osoby. Další hypotézou ke zkoumání by mohlo být, že respondentka E mluví o tom, že není příliš samostatná a potřebuje neustále mít někoho vedle sebe. Na základě teorie otec hraje v životě dcery roli v tom, že jí pomáhá osamostatnit se. Nejdřív od matky, poté od něj samotného. Vzhledem k tomu, že respondentka měla vztah s otcem velmi slabý, a naopak měla nadměrnou péči od matky, si proces osamostatnění nemohla prožít.

Vzhledem k omezenosti rozsahu bakalářské práce byly zmíněny jen ty výsledky výzkumného šetření, které se týkaly výzkumných otázek. Nebylo zmíněno téma u respondentky B tendence chránit mladší sestru před jejich matkou.

## Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala odchodem otce od adolescentní dcery a dopady tohoto odchodu. Cílem bakalářské práce bylo zodpovědět dvě výzkumné otázky. První se týkala samotného prožívání odchodu otce, druhá jeho dopadem na partnerské vztahy dcery. Pro výzkumné šetření byla na teoretickém podkladu představena teoretická východiska, která jednotlivě mapovala oblasti relevantní pro potřeby práce. První část se zabývala rodinou, její funkcí, rodičovskými rolemi, vztahem mezi dcerou a otcem manželstvím, rozpadem manželství a jeho dopady. Druhá část se věnovala adolescenci, jejím vývojovým charakteristikám, proměnám ve vztahu k sobě, vrstevníkům, k rodičům, romantickým vztahům a specifikům vztahu mezi otcem a jeho dospívající dcerou. Poslední část vymezuje, co to jsou vůbec partnerské vztahy, jakou má v nich roli otec jako vzor a dopady ztráty otcovské lásky.

Praktická část popisuje uskutečnění a výsledky výzkumného šetření. Pro uskutečnění výzkumu byly provedeny polostrukturované rozhovory se ženami, které odchod otce ve svém dospívajícím věku prožily. Získaná data byla zpracována prostřednictvím kvalitativní metody interpretativně fenomenologické analýzy.

Zjištěné údaje pomohly zodpovědět obě výzkumné otázky. Odchod otce je velmi hlubokým zásahem do dceřina prožívání, vnímání a chování a má dlouhodobé následky. Proměny se také struktura rodiny a vztahy v ní. Odchod otce je jedním z faktorů, který ovlivní pohled dcery na její partnerské vztahy. Může pro ně sloužit jako poučení, na co si ve svých partnerských vztazích dávat pozor, aby o svého partnera nepřišly. Též se může projevit ve formě negativního prožívání a chování. Ze zjištěných údajů to byla např. nedůvěra, závislost, velmi silné obavy ze ztráty partnera, nízké sebevědomí ve vztahu s partnerem apod.

V rámci výzkumu autorka dospěla ke zjištění, že role otce v rodině je pro dceru klíčová. Vztah s otcem ovlivňuje jeho dceru hned v několika aspektech jejího života, včetně toho, že otec by měl sloužit jako vzor jejího budoucího partnera. Odchodem otce se vztah mezi nimi může narušit, což vede k dlouhodobým následkům v osobním i partnerském životě dcery.

## Seznam literatury

- Bakalář, E. (2002). *Průvodce otcovstvím aneb bez otce se nedá (dobře) žít*. Praha: Vyšehrad.
- Burgess, A. (2004) *Návrat otcovství*. (Z. Gabajová, překl.). Brno: JOTA (Originál byl publikován v roce 1997 s názvem *Fatherhood*)
- Corneau, G. (2000). *Anatomie lásky* (M. Camutaliová, překl.). Praha: Portál. (Originál byl publikován v roce 1997 s názvem *N'y a-t-il pas d'amour heureux?*)
- Coloroso, B. (2008). *Krizové situace v rodině*. (H. Mayerová, překl.). Praha: Ikar. (Originál byl publikován v roce 1999 s názvem *Parenting through Crisis*)
- Dunleavy, K. N., Wanzer, M. B., Krezmien, E., & Ruppel, K. (2011). *Daughters' Perceptions of Communication with Their Fathers: The Role of Skill Similarity and Co-Orientation in Relationship Satisfaction*. *Communication Studies*, 62(5), 581–596. doi:10.1080/10510974.2011.588983
- East, L., Jackson, D., & O'Brien, L. (2007). *Disrupted relationships: Adult daughters and father absence*. *Contemporary Nurse*, 23(2), 252–261. doi:10.5172/conu.2006.23.2.252
- Frank, H. (2007). Young Adults' Relationship with Parents and Siblings: The Role of Marital Status, Conflict and Post-Divorce Predictors. *Journal of Divorce & Remarriage*, 46(3-4), 105-124. [http://dx.doi.org/10.1300/J087v46n03\\_07](http://dx.doi.org/10.1300/J087v46n03_07)
- Fine, M. A., Moreland, J. R., & Schwebel, A. I. (1983). Long-term effects of divorce on parent–child relationships. *Developmental Psychology*, 19(5), 703-713. <http://dx.doi.org/10.1037/0012-1649.19.5.703>
- Hartl, P., & Hartlová, H. (2010). *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál.
- Holmes and Rahe stress scale. (2018, 3. října) In *Wikipedia*. Dostupné z [https://en.wikipedia.org/wiki/Holmes\\_and\\_Rahe\\_stress\\_scale](https://en.wikipedia.org/wiki/Holmes_and_Rahe_stress_scale)
- Kast, V. (2004). *Otcové – dcery, matky – synové*. (P. Patočka, překl.). Praha: Portál. (Originál byl publikován v roce 1994 s názvem *Vater-Töchter, Mutter-Söhne*)
- Haaz, D. H., Kneavel, M., & Browning, S. W. (2014). *The Father–Daughter Relationship and Intimacy in the Marriages of Daughters of Divorce*. *Journal of Divorce & Remarriage*, 55(2), 164–177. doi:10.1080/10502556.2013.871962
- Koubová, D. (2013). *Problematika rodičovství po rozvodu* (nepublikovaná bakalářská práce). Univerzita Pardubice, Pardubice.

- Leman, K. (2008). *Na otci záleží* (P. Štička, překl.). Praha: Návrat domů. (Originál byl publikován v roce 2000 s názvem *What a Difference Daddy Makes*)
- Langmeier, J., & Krejčířová, D. (2006) *Vývojová psychologie* (2. vyd.). Praha: Grada
- Macek, P. (2003). *Adolescence* (2. vyd.). Praha: Portál
- Macek, P., Lacinová, L., Štefánková, Z., Širůček, J., Širůčková, M., Milalčáková, R., et al. (2012) *Vztahy v dospívání* (2. vyd.). Brno: Barrister & Principal
- Matoušek, O. (1993). *Rodina jako instituce a vztahová síť*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Možný, I. (2006). *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Mlčák, Z. (1996). *Vybrané kapitoly z psychologie manželství a rodiny*. Ostrava: Ostravská univerzita
- Neradová, I. (2013). *Role otce v současné rodině* (nepublikovaná bakalářská práce). Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice.
- Novák, T. (2000). *Rodičovské judo*. Praha: Grada.
- Novák, T. (2009). *Vztah otce a dcery*. Praha: Grada.
- Nielsen, L. (2014). *Young Adult Daughters' Relationships With Their Fathers: Review of Recent Research*. *Marriage & Family Review*, 50(4), 360-372.  
doi:10.1080/01494929.2013.879553
- Orbuch, T. L., Thornton, A., & Cancio, J. (2000). *The Impact of Marital Quality, Divorce, and Remarriage on the Relationships Between Parents and Their Children*. *Marriage & Family Review*, 29(4), 221–246. doi:10.1300/j002v29n04\_01
- Petersen, A. C. (1988). Adolescent development. *Annual Review of Psychology*, 39, 583-607. doi:10.1146/annurev.ps.39.020188.003055
- Rosenthal, S. S. (2018). *Nedostupný otec: Jak zvládnout narušený vztah mezi dcerou a otcem*. (V. Somogyi, překl.). Praha: Portál. (Originál byl publikován v roce 2010 s názvem *The Unavailable Father: Seven Ways Women Can Understand, Heal and Cope with a Broken Father-Daughter Relationship*)
- Rozvodovost. (3. října 2018) In *Český statistický úřad*. Dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/61565976/1300691803.pdf/104cb875-5ab9-49b8-a048-d9e3a0d83684?version=1.4>
- Řehulková, O., Řehulka, E., Smékal, V., Macek, P., Dočkal, V., Kusá, D., et al. (2001) *Psychologické otázky adolescence*. Brno: Psychologický ústav Akademie věd ČR
- Řiháček, T., Čermák, I., Hytych, R., Koutná Kostínková, J., Chalupníčková, L., Chrz, V., et al. (2013). *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita.

- Soudková, M. (2006). *O zdravých vztazích mezi lidmi: přátelství a manželství*. Brno: DOPLNĚK.
- Špaňhelová, I. (2010). *Dítě a rozvod rodičů*. Praha: Grada
- Thorová, K. (2015). *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál.
- Vágnerová, M. (2007). *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří*. Praha: Karolinum.
- Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Praha: Karolinum
- Venglářová, M. (2008). *Průvodce partnerským vztahem*. Praha: Grada.
- Výrost, J., & Slaměník, I. (1998) *Aplikovaná sociální psychologie I*. Praha: Portál.
- Wakerman, E. (2015). *Father Loss: Daughters Discuss Life, Love, and Why Losing a Dad Means So Much*. Simon and Schuster.
- Willi, J. (2006). *Psychologie lásky*. (K. a J., Černí, překl.). Praha: Portál. (Originál byl publikován v roce 2002 s názvem *Psychologie der Liebe*)
- Wright, H. N. (2016). *Navždy tátovo děvče*. (A. Švecová, překl.). Praha: Návrat domů. (Originál byl publikován v roce 1989 s názvem *Always Daddy's Girl*)

## Přílohy

### **Příloha č. 1: Informovaný souhlas**

#### **Informovaný souhlas s využitím výzkumného rozhovoru pro účely zpracování bakalářské práce**

##### **Prožívání odchodu otce z rodiny u dcer**

Účelem rozhovoru je sběr dat pro kvalitativní výzkum k bakalářské práci. Otázky budou zaměřené na rodinu, zvláště vztahy s otcem, jaké to bylo, když otec od rodiny odešel, a pak na partnerské vztahy respondenta. Z rozhovoru bude pořízen audio záznam. Respondent není povinen zodpovědět všechny otázky, a také může z rozhovoru kdykoli odstoupit bez udání důvodů. Rozhovor je anonymní. Data, která by mohla vést k identifikaci respondenta, budou v bakalářské práci pozměněna, nebo úplně vynechána.

Získané informace budou použity pouze k účelu zpracování bakalářské práce.

S výše uvedenými podmínkami souhlasím

Podpis výzkumníka:

Podpis respondenta:

## **Příloha č. 2: Přepis rozhovorů**

V příloze jsou uvedeny přepisy rozhovorů v tomto pořadí:

RESPONDENT A

RESPONDENT B

RESPONDENT C

RESPONDENT D

RESPONDENT E

## Rozhovor s respondentkou A

1 J: Mohla bys mi nejdřív popsat, jaká byla vaše rodinná situace předtím, než se rodiče  
2 rozvedli? A co k tomu rozvodu vedlo?

3 A: (zamyšlení) Takže, rodinnou situaci jsem jako dítě vnímala hodně pozitivní. Rodina byla  
4 prostě plná ideálů, co správná rodina jako má mít. Rodiče se hrozně milovali. Nám dávali  
5 veškerou lásku. Mám ještě ségru mladší, (jméno), o čtyři roky. A pamatuju si, že dětství, a i  
6 potom dospívání do nějakých těch patnácti let, než teda táta odešel, bylo prostě jedno  
7 z nejkrásnějších období. Myslela jsem si, že to prostě bylo jakoby správný. Že tam prostě  
8 opravdu nebyly žádné chyby, který teď zpětně nějak vidím. Co si myslím, že bylo takovým  
9 spouštěčem nějakých problémů doma, byla vlastně společná práce rodičů. Rozhodli se, že  
10 založí společnou firmu tady v Praze. Kde táta bude jednatel a máma bude pracovat pod ním.  
11 Byla to velká firma. Pak se začaly dít takové věci, že všichni nespokojení zaměstnanci chodili  
12 místo za ředitelem, teda za tátou, za naší mámou. Vylejvali si jí tam srdíčko. Takže pak si to  
13 prostě rodiče nosili domů a probírali práci doma. (odmlka) Takže to byl takovej první zvrát,  
14 kdy začly bejt nějaký trošku jako dohady. Sem tam nějaký hádky, ale pořád to nebylo nic jako  
15 velkého. (odmlka) A potom další takovej bod, kterej si myslím že k tomu mohl vst, byl  
16 vlastně tátův vysněnej rodinnej barák. Takže na tom s mámou začli prostě pracovat.  
17 (zamyšlení) Stavěli jsme asi tři roky, nebo rodiče stavěli asi tři roky. A potom jsme se  
18 přestěhovali. A máma to prostě hrozně milovala v tamtom bytě, kde jsme předtím byli.  
19 Protože už tam vyrůstala předtím s její mamkou, takže k tomu bytu prostě měla nějaký pouto.  
20 Moc se ani stěhovat nechtěla, ale tak věděla, že už se ségrou budeme větší, že už by to chtělo  
21 jít z nějakýho sídlišťovýho bytu prostě někam jinam. (odmlka, zamyšlení) Přijde mi, že táta  
22 ten barák nikdy nevzal za svůj vlastní. Vlastně pořád tam chodil a říkal, že třeba nemůže spát,  
23 že to prostě není jako dřív. Že se tam prostě necejtíl jako doma. Jo já vím, že to chce prostě  
24 nějakou dobu, kdy a jak si člověk zvykne na nějaký ten domov, jo. Ale furt to takhle omílal,  
25 co si takhle pamatuju.

26 J: Je to ten dům, ve kterým bydlí máma dodnes?

27 A: Jo. Je to ten samej dům, kde máma bydlí dodnes. Tak to si myslím, že to byl takovej druhej  
28 bod, druhej zvrát toho jejich vztahu, nějaká jakoby velká změna. No a táta pak začal vydělávat  
29 docela hodně peněz z té firmy a začala mu jako taková ta sláva jít trošku do hlavy. (odmlka)  
30 Jeho komunikace se jako by zhoršila s tou mámou, jo. Že jsem to vnímala, jakože předtím furt  
31 spolu rozebírali takový běžný věci. A on najednou byl prostě ten důležitěj pan podnikatel, co  
32 prostě je pan někdo. A už se přece nebude bavit o takovejch kravinách, jo. A i prostě změnil  
33 celkově svůj životní styl, mi přijde. Začal bydlet v tom velkým baráku, co si vysnil. I přesto,  
34 že to teda nebylo jako jeho, že to prostě neměl v srdci. A tak, no. (odmlka) Potom vlastně  
35 začala bejt nemocná jeho maminka, naše babička. A to táta hrozně špatně nesl, protože nemá  
36 svého tátu, protože ten umřel, když byl táta malej. A je to vlastně jediná rodina, kterou on má,  
37 kromě teda ještě jeho tety, sestry té babičky a nevlastního bráchy. Měl k ní fakt jako strašně



38 blízký vztah, fakt jako blízký pouto. A to už začlo prostě takový jako depresivní období. Jako  
39 nevnímala jsem to tak, že nebylo jako nic přímo, čím bych řekla, že jako by byl ten rozvod  
40 způsobenej. Že to nějak jako gradovalo, ale že tam jakoby byla špatná atmosféra, jo. Že měl  
41 hodně práce, teď máma nosila domů ty problémy z té práce, z těch zaměstnanců, co jí tam  
42 říkali prostě všechny ty stížnosti jako na tátu. Nemocná babička, barák, ve kterým se necejtí  
43 táta dobře, jo. A asi to nějak tak jako bublalo a táta si řekl sám od sebe, že by chtěl chodit na  
44 terapie. Tak tam začal chodit. Nejdřív sám tam chodil, a potom vzal mamku, že tam budou  
45 chodit společně jako na párovou terapii. A vlastně máma to už pak neuznávala jako za  
46 důležitý tam chodit, protože ona prostě ten problém jako by neviděla. Myslela si, že ten  
47 problém je táty, ne její. Takže tam pak táta zase začal chodit sám. Právě se tam potkal  
48 s jednou paní psycholožkou, se kterou teda navázal vztah, což jsem se dozvěděli až jakoby  
49 zpětně. A rozhodl se teda ze dne na den od nás odejít. Přitom jako máma asi měsíc-měsíc a půl  
50 věděla, že prostě v tom jako je nějaká ženská, ale prostě máma je takovej realista. Ví, jak to  
51 v životě chodí, že kolik chlapů si dneska nabrnkne nějaký ženský. A prostě pořád mu dávala  
52 šanci, aby se nějak vzchopil. A že by byla schopná tu nevěru překousnout a jít dál, protože  
53 doteď to bylo jakoby všechno ideální. Ale on byl úplně zhypnotizovanej. Najednou úplně  
54 změnil image. Fakt nezapomenu moment, kdy si na stůl narovnal trenýrky, vzal voňavku a  
55 začal si je takhle stříkat a vonět si ty trenýrky. A prostě jako byly to takový momenty, kdy sis  
56 opravdu ťukala na čelo, co ten člověk jako dělá, jo. A po týhle situaci jsem ho začla  
57 vnímat úplně... začal se mi vzdalovat.

58 J: A ty jsi to věděla, že on se stýká s nějakou jinou ženou?

59 A: Jo. Věděly jsme to se ségrou, protože máma ho nechala sledovat. A věděla to. A taky že  
60 mu to řekla, ale říkala mu: „Hele prostě tak jako je to tak, ale prostě s tebou já chci bejt, já tě  
61 miluju. Doteď jsme měli hezký manželství, máme dvě děti. Proč to prostě nepřekousnout  
62 společně. Jo, já chápu úlety.“ Ona mu to fakt tolerovala, jo. No ale on ne.

63 J: A co jsi si o tom myslela ty, jak se táta chová a máma mu to toleruje?

64 A: No (odmlka, zamyšlení) jako vnímala jsem to tak, že v tu chvíli jsem to nechápala. V tu  
65 chvíli bych mu prostě sbalila kufry a na shledanou. A bez diskuze. Protože prostě zklamal mě,  
66 zradil mě. A prostě s takovým člověkem nechci mít dál nic společnýho. A teď jak jsem starší,  
67 tak to prostě vidím tak, že mám rodinu s tím člověkem, žila jsem s ním dvacet let, známe se,  
68 máme prostě společnejch spoustu věcí a ulítnout se prostě jako může. Asi teď to vidím jinak.

69 J: Kolik ti vlastně bylo, když jsi to všechno zjistila?

70 A: To bylo vlastně hned jak prostě... to všechno bylo strašně rychlý. Jako sice tomu  
71 předcházely nějaký špatný nálady tátovy a že nebyla úplně atmosféra jako předtím. Ale pak se  
72 to seběhlo prostě hrozně rychle. A mě bylo vlastně skoro šestnáct a ségra je o čtyři roky  
73 mladší. A to bylo všechno jak lusknutím prstu. Najednou má ženskou, najednou odchází,

74 najednou nechce bejt s mámou. Teď to vnímám že to všechno bylo úplně jako šok. A vlastně  
75 pak ještě přesně v tomhle období nás vzal se ségrou na hory. Ale už jsme jako věděly, že  
76 někoho má, ale ještě mu máma furt pořád dávala tu šanci, ještě to bylo předtím jeho  
77 odchodem. No a já si prostě pamatuju, jak on odjížděl z těch hor, který jsou dvě hodiny od  
78 Prahy. Tak vždycky odjížděl na noc pryč. Nechal nás tam, jsme tam ještě byli jakoby se  
79 známýma. On odjížděl vždycky na noc pryč, vracel se brzo ráno. Pamatuju si, jak jsem to  
80 pak vždycky volala další den mámě, jo. No, takže jsme tak jako všechny držely za jeden  
81 provaz. Jsou to takový nepříjemný momenty, na který teď vzpomínám. No, a pak vlastně  
82 nastal moment toho odchodu. Což taky nebylo jako žádný tejdenní balení věcí, to bylo prostě  
83 on si prostě sbalil jeden kufrík, a prostě byl pryč. A byl pryč a my jsme mu furt volaly se  
84 ségrou a on nám to nebral. Jsme sprostě chtěly jako říct, ať se vrátí, že to nemusí bejt  
85 definitivní a nevím, že se to určitě dá nějak řešit.

86 J: Takže, chápu to správně, že ten samotný odchod taky přišel najednou z ničeho nic.

87 A: (přikývnutí)

88 J: A máma to čekala?

89 A: Máma si furt myslela, že neodejde. Že když mu jako dala takovouhle šanci, že tu šanci  
90 vezme za svou. A že prostě nějak budou dál fungovat, no. Tohle fakt nečekala. (velká odmlka)  
91 A jak bych pokračovala dál, no...

92 J: Zmínila jsi, že jste mu se sestrou pořád volaly.

93 A: (Přikývnutí) A on to nebral. A tím vlastně začlo to, co s ním máme doteď. To už se táhne  
94 prostě od přelomu 15-16 let, teď mi je dvacet dva a je to úplně jako... úplně nás odříznul,  
95 vůbec nestojí o kontakt s náma. Už nám nepíše ani k narozeninám, k Vánocům. Já jsem se  
96 ještě snažila dlouhý léta, jo. Samozřejmě že jako nastalo pak období, kdy jsem jako na něj  
97 byla našťvaná, nechtěla jsem s ním pak jako mluvit. To bylo právě potom, jak jsem mu furt  
98 volala, ať přijde. Museli jsme volat záchranku, protože máma měla hysterický záchvaty, jo.  
99 Prostě jsme byly na všechno samy. My prostě nemáme žádnou velkou rodinu. Máme jenom  
100 babičku. Prostě hrozná jako bezmoc v tu chvíli, no.

101 J: Mohla bys prosím se ještě na chvíli vrátit? Co třeba střídavá péče? Nebo na tu jste byly už  
102 moc velké? Nebo vůbec co kontakt mezi vámi právě po tom odchodu?

103 A: No, po odchodu kontakt mezi dětma a tátou, jako mezi mnou a ségrou, to vůbec nebyl.  
104 Vůbec. A máma s ním jako komunikovala. Samozřejmě navzdory té situaci že se snažili ještě  
105 nějak řešit nějaký věci. On se jí to snažil jako asi nějak vysvětlovat, ale nebylo jak, protože si  
106 prostě našel tu paní. A (odmlka) navíc prostě byl hrozně zamilovanej. A vlastně pak jsme se  
107 s ním viděly až u soudu, kdy to bylo skoro za dva roky.

108J: A ty jsi se teda snažila navázat s ním kontakt během těch dvou let?

109A: (Přikývnutí) Snažila.

110J: A sestra taky, nebo jenom ty?

111A: Ségra moc ne. Ta prostě byla mladší a cejtila v sobě prostě hrozný jako naštvání.

112J: Jak jsi to celé prožívala ty? A co ten soud?

113A: No... cítila jsem se... no bylo mi to jako líto, no. Bylo mi to líto, a zároveň u toho soudu  
114jsem byla na něj hrozně naštvaná. Protože tam už jsme prostě musely vypovídat, se ségrou  
115jsme byly v takovém věku, kdy už dotyčnej může jako vypovídat nějaký svůj názor na tu  
116situaci. A on tam normálně lhal, jo. On mámě nedal, dva roky na ni, na nás na děti nepřispěl  
117ani jako penězma. Když už teda nepřispívá žádnou tou svojí láskou, tak ani mámě prostě  
118nepomohl ani jako finančně. A ještě k tomu vlastně předcházelo to, že jak spolu měli tu firmu,  
119tak donutil mámu, aby odešla z té firmy. A slíbil jí, že jí pomůže prostě rozjet si nějakou svoji  
120vlastní jako ordinaci, protože máma je povoláním doktorka. A k tomu oni potřebujou prostě  
121drahý vybavení a máma to všechno prostě měla tam. Měla svoje zázemí, měla vybudovanou  
122firmu prostě. Měla tam i podíl svůj. A on ji úplně jako vyštípál votamtad'. A máma mu prostě  
123věřila, že jo. No tak samozřejmě na jeho sliby vůbec nedošlo, máma si musela vzít prostě  
124hypotéku na dva miliony na křeslo. Splácet hypotéku na barák, kam nás vlastně táta  
125nastěhoval, pak z toho baráku- máma tam vlastně s náma ani nechtěla, jo. Když se to tak  
126vlastně vezme kolem a kolem, že tam on chtěl. To bylo jeho vysněný, jo. A pak takhle si sbalí  
127kufry no. No, byla to fakt nepřijemná situace. A on prostě u toho soudu tak lhal. Tak lhal  
128jo. Že tam říkal, že to nebylo ideální už dlouho, jo. Pak i udělal takový sviňárny, jako že začal  
129třeba přepisovat svoje majetky na lidi kolem sebe, na svoje kamarády, aby mu soud nemohl  
130dokázat, že třeba má nějaký peníze, jo. No prostě hrozný věci. Tak to jsem cejtila naštvání, jo.  
131To mi vůbec ničeho nebylo líto, to jsem cejtila vopravdu jenom to naštvání a chtěla jsem  
132hrozně, aby si to jako vyžral nějak. No, a ještě on si jako našel takovou partnerku, která není  
133úplně jako podle mě ženská jako do života. Sice je to psycholožka, ale jako pochybná dost. A,  
134no, vůbec se nechovala jako profesionálně. Psala vo nás rodinný příběhy prostě do článků  
135v časopisech, jo. Nedávala tam samozřejmě naše jména, jo. Ale prostě brala naši rodinnou  
136situaci jako inspiraci k tomu, aby napsala nějaký článek do časopisu, jo. Pak už hned prostě  
137tejden po tom, co táta odešel, tak ho začla fotit, že je to její partner, jo a takhle furt jako... No  
138prostě hrozný věci no. (odmlka) Furt mě to štve. A potom takhle zpětně už jako nepřemejšlim,  
139ale když teda už se musím jako ponořit do hloubky a nějak si to zpracovat, tak je to jako  
140hrozně těžký, protože to je takovejch situací a příběhu, co se k tomu jako vážou a různěch  
141odboček a dodatků, že z toho mám zamotanou hlavu, tak se omlouvám, jestli to mám jako  
142zmatečný.

143J: Ne, určitě to není zmatečný. Klidně už můžeš pomalu přejít do současnosti, jak je to teď.

144 A: No, teďka je to... teďka vlastně je to úplně nejhorší co to jako kdy bylo. Protože vlastně  
145 sice po mý psychický stránce se cejtím nejlíp, co to kdy bylo. Ale když o tom vyprávím  
146 někomu, tak je to vlastně strašně smutný. Protože já se s tátou vůbec nebavím, vůbec... jako  
147 vůbec. Já poslední kontakt, co s ním mám, tak mám před Vánoci, kdy se mamka jako úplně  
148 nějak složila a byla v nemocnici hospitalizovaná. A vlastně já jsem nevěděla, co předcházelo  
149 tomu zhroucení. Pak jsem se dozvěděla, že vlastně ten den komunikovala teda s tátou. A když  
150 jsem zase viděla prostě, co on zase odepsal, jo, že mu je jako naše rodina úplně šumafuk. Tak  
151 mi to prostě nedalo a zavolala jsem mu. V úplný jako beznaději, protože já jsem si fakt  
152 myslela, že prostě máma umře jako. Tak jsem zavolala. Říkám jako jestli si to uvědomuje, do  
153 jaký situace nás prostě dostal. A že prostě jsme s mámou v nemocnici, že nikoho jiného prostě  
154 nemám. A že mu, prostě, ani jsem nestihla říct, že mu volám jenom proto, abych slyšela jako  
155 nějaký slova jako útěchy, jo. A říkám mu, jestli by se jednou mohl zachovat jako táta. A pak  
156 to položil. Pak už jsem slyšela jenom jako že to vytípnul a už... už kontakt byl jako  
157 přerušenej. A pak mi jenom odepsal, že jestli s ním chci někdy mluvit, takže jedinec slušně.  
158 Takže aktuálně prostě je to strašně smutná situace, ale cejtím se jako asi nejlíp. Protože  
159 předtím jsem měla snahu ho kontaktovat, furt se s ním nějak scházet, vysvětlovat mu to. A to  
160 jako byla úplně marná snaha. A z tý marný snahy jsem byla úplně jako... jsem si tak přišla  
161 k ničemu, že jako nic nezmůžu. Takže strategie „už se neozývat a nedoprošovat se něčeho“ je  
162 prostě teď aktuálně pro mě jako nej, jak bych to řekla, jako nejvýhodnější. Je mi takhle prostě  
163 nejlíp.

164 J: Z tvého vyprávění vyplývá, že co se týče tátovy změny chování, tak to je otočení o 180  
165 stupňů.

166 A: (přikývnutí) Úplně.

167 J: Že před rozvodem to bylo ideální, pochopila jsem, že jsi s tátou vycházela dobře.

168 A: No já právě jsem s ním měla lepší vztahy než s mámou. My jsme spolu furt něco podnikali.  
169 On mě přivedl ke sportu. Von mi ukázal jako tolik věcí. Von byl jak... já jsem ho v tu dobu  
170 měla jako za modlu úplně, jo. Furt se pošťuchovali nějak, jo. Vařili jsme spolu, dělali jsme  
171 spolu domácí práce, domácí úkoly. Prostě, jako... (odmlka) Já to ani nevidím ani u žádných  
172 holek, co ty tatínky maj, že by s ním takovýchle vztahy pěkný měly. Jako... no...

173 J: To zní jako velká zrada.

174 A: (přikývnutí) Velká zrada.

175 J: A myslíš si, že ten obrat o 180 stupňů byl ovlivněný tou partnerkou?

176 A: (přikývnutí) Myslím si, že jo. Protože táta začal razit takovou filozofii, kterou mi už  
177 vysvětloval právě v průběhu těch let, co jsem se snažila jako nějak vidat. Nějak se s ním jako

178 bavit. Tak mi vysvětloval, filozofii teď teda jeho rodiny. Tím mi dal jasně najevo, že já už  
179 rodina nejsem. Že (zamyšlení) všichni, že oni se budou bavit jenom s lidma, kteří patří do  
180 jejich bubliny, jo. Že bude prostě táta, ta jeho partnerka, teď mají dítě. A kdo to nebude prostě  
181 nutně jakýmkoli, byť nejmenším prostě nějakou kritikou akceptovat, tak v té bublině nebude.  
182 A s těmahle lidma, s těma lidma co budou mimo tu bublinu nemá vůbec žádný důvod se  
183 bavit. Takže si myslím, že vopravdu je ovlivněnej tou partnerkou, protože si prostě takhle  
184 navzájem na sobě prostě dodávají sílu té filozofie. A posilujou se v tom prostě.

185 J: Byl tady někdo, kdo tě mohl podpořit a pomoci během toho všeho?

186 A: Jo. Vlastně celým tímhle procesem mě doprovázely moje dvě kamarádky, se kterejma se  
187 přátelím doteď. Jsou to úplně jako dvě moje nejbližší kamarádky, co mám. A babička. To bylo  
188 úplně jako... no, nevím, jak bych to bez nich zvládla všechno. Takže v těch jsem měla velkou  
189 oporu a mohla jsem jim i přesto že třeba obě maj ty kamarádky hodně ideální jako rodiny,  
190 neřeší žádný rozvody a s touhle situací nepřišly nějak jako víc do přímýho kontaktu, tak i  
191 přesto mně jako dokázaly pochopit, jo. Protože předtím mě hodně znaly, znaly moji rodinu  
192 osobně, znaly tátu, jo. (odmlka) Znaly tátu no, takže voni jako věděly přesně co se děje, takže  
193 to pro mě bylo jednodušší. Samozřejmě kdyby neznaly třeba osobně tátu nebo nevěděly prostě  
194 co a jak, tak určitě prostě tu oporu tam nebudu mít. (odmlka) Možná co se ještě takhle  
195 vybavím, je že jsem měla (zamyšlení) že nejenom že jsem vlastně se tátu snažila kontaktovat  
196 potom, co si sbalil kufry a nezvedal to. I mi to vytípnul, to bylo třeba třeba stokrát za den jsem  
197 mu volala. A takhle třeba dva týdny se neozýval. A potom mně naopak zase extrémně začal  
198 jako... za ty dva týdny jsem si vytvořila úplně takovou jako averzi vůči němu. Já jsem ho už  
199 vůbec nechtěla vidět. Už jsem ho vůbec nechtěla vidět a třeba si pamatuju, jak za mnou jezdil  
200 před školu a já jsem jsem z něj měla... nejen že jsem byla našťvaná a smutná, já jsem z něj  
201 měla i jako strach. A vůbec nevím teď proč. Prostě teď jsem si vzpomněla na to, že jsem z něj  
202 měla hroznej strach. A že jsem prostě z té školy utíkala na autobusovou zastávku, abych ho  
203 nemusela potkat. (odmlka) To si takhle pamatuju

204 J: Prosím, ještě jednou. Možná jsem to přeslechla. Abych to pochopila správně, on tě teda  
205 vůbec nekontaktoval.

206 A: (přikývnutí) Vůbec nekontaktoval.

207 J: Ale jezdil před školu?

208 A: Ne. On mě vůbec jako... to bylo dva týdny potom, co si tak jako prostě fakt sbalil ten  
209 kufřík. Já to mám úplně v živý paměti, jak odchází z těch dveří s tím kufrem. Tak se  
210 omlouvám, že to takhle opakuju.

211 J: Ne, to určitě vůbec nevádí.

212 A: A pak vlastně jsem s ním furt chtěla bejt. Chtěla jsem prostě aby mi to vysvětlil. Aby mně  
213 to vysvětlil. Celou tu situaci a proč a... mně vlastně nikdo nic nevysvětlil. Jo já to mám  
214 vždycky jenom z toho, co jsem tak jako poslouchala, viděla jsem ty hádky. Že vlastně se  
215 mnou takhle nikdo nemluvil proč a jak a co a co bude. A to byly takhle ty dva týdny, co vůbec  
216 úplně jsem potřebovala největší podporu od něj, a potřebovala jsem ho prostě mít u sebe. A  
217 potřebovala jsem, aby mi to vysvětlil. A potřebovala jsem mít jistotu, že mi prostě ten táta  
218 prostě nezmizí ze života. A během těch dvou týdnů nic. Prostě nic, a pak začly ty nálety na tu  
219 školu, na kroužky. Před barákem stálo auto. A já jsem prostě byla už úplně jako zraněná, a  
220 prostě nemohla jsem ho vidět. Já už jsem ho prostě nemohla vidět.

221 J: A co byly ty nálety?

222 A: No já nevím, proč. On mi ani nic nenapsal. On třeba čekal před školou. (odmlka) Čekal  
223 před školou, viděla jsem tam jeho auto. Jo, nebo před barákem. Ale nic nenapsal předtím. Nic,  
224 nezavolal jako „Ahoj, budu tam. Přijď, promluvíme si.“ Nic. Já jsem prostě jenom viděla tu  
225 jeho prostě osobu, jak je v tom autě před nějakou tou budovou a čeká, nebo jestli mě  
226 kontroloval. Já nevím, co chtěl. A ve mně to vzbuzovalo hroznej strach.

227 J: Takže nikdy jsi tam nešla?

228 A: Jo, nešla jsem tam nikdy. Nikdy jsem tam nešla. A pak vlastně kdy to ze mě už jako  
229 vyprchalo tyhlencty pocity. Já jsem těm pocitům nerozuměla. Doteď jim jako moc  
230 nerozumím, proč jsem to tak jako měla. A když už to ze mě vyprchalo, tak už jsem ho jako  
231 normálně kontaktovala, jestli si teda jako půjdeme někam sednout. Prostě jako dva lidi  
232 normální a promluvíme si. A to už prostě nešlo. (odmlka) Takže jestli třeba já jsem mu tím  
233 taky ublížila, že jsem za ním teda nešla, když tam takhle na mě někde čekal. Já ani nevím, co  
234 chtěl. Já ani nevím, co chtěl, když takhle na mě před tou školou třeba čekal.

235 J: Takže nikdy nebyla moc příležitost si to nikdy vyříkat, co se vlastně stalo?

236 A: Nikdy. To je doteďka úplně jako nevyřčený.

237 J: Říkala, že se ti to nesnažil nikdo vysvětlit. Co máma? Ta se k tomu stavěla jak?

238 A: No máma byla úplně zhroucená z toho a... vůbec si nevěděla rady, nevěděla, jak to prostě  
239 všechno sama zvládne. Nevěděla, jak prostě nás zvládne uživit. Táta se úplně stáhnul, takže  
240 toho to nezajímalo, jak se jako máme. No bylo to prostě hrozně špatný období, no. Jako... pak  
241 máma začla chodit k psychiatrovi, tak vím že byla prostě furt unavená z těch prášků. (odmlka)  
242 Já jsem asi trošku vytěsnila tohlencto. Protože to je... přímo si nepamatuju, jak ty dny u nás  
243 jako probíhaly, že to bylo takový nijaký hrozně.

244 J: Jestli o tom mluvit nechceš, tak to je v pořádku.

245 A: Ne, to já určitě chci, jenom si to prostě, upřímně si to jako nepamatuju. Vím, že to bylo  
246 prostě hrozný. Ale jako že... bych přišla domů ze školy, a teď... teď nevím co se jako dělo.  
247 Prostě, jasně na denním pořádku bylo jako to, že máma plakala třeba, jo. Ale nedokážu teď  
248 říct víc. No... takže... takže tak, no. (odmlka) Prostě a byl to šok pro celou rodinu. Pro celou  
249 rodinu, prostě nikdo to nechápal. Psal mu strejda. Psali mu kamarádi společní. Nikomu  
250 neodpovídal, nikdo to nechápal. Všichni volali mámě, jakože slyšeli od někoho, že už tam  
251 (jméno) s náma jako není, táta. A co se děje. A teď máma to nedokázala nějak vysvětlit prostě  
252 jo. Nedokázala říct jako... my jsme ani nevěděli kam on mohl jít. (odmlka) Pak zpětně nám  
253 nějak sdělil, že bydlel u té přítelkyně, no. (odmlka) A do toho vlastně umřela babička, ta jeho  
254 maminka. A to byla úplně jako rána do hřebíčku už. A (zamyšlení) to bylo, já nevím, dva  
255 měsíce potom nějak, možná ani ne, co odešel, právě. Tak jsme měli pohřeb. A už na ten  
256 pohřeb prostě táta přitáhnul tu... tu pani, přiton vona tu babičku nemohla podle mě znát, jo,  
257 protože babička by s tímhle hrozně nesouhlasila. Takže to bylo... tam máma prostě vyjela po  
258 něm, tam u té rakve, že jo, prostě. Takže se tam hádali, teď na to všichni koukali. No prostě  
259 scéna hrozná. No... takže... (odmlka) takže takový drama.

(ticho)

260 J: Dobře, tuhle kapitolu můžeme uzavřít. Můžeme přejít k těm partnerským vztahům. Měla  
261 jsi předtím nějakého přítele? Nebo během? Myslíš si, že ten rozvod ovlivnil tvůj pohled na  
262 vztahy, manželský život, rodinu?

263 A: Jo, jako myslím si, že určitě to vliv mělo a bude to mít i do budoucna. Protože já jsem měla  
264 prvního takovýho nějakýho vážnýho kluka v šestnácti. A to bylo právě jako docela potom co  
265 táta teda odešel. A já jsem k němu jako nedokázala hrozně dlouho si najít jako takovou bližší  
266 cestu. Že sice jsme spolu jako chodili, ale aby se to, já nevím, možná to bylo i věkem, jo. Ale  
267 aby se to podobalo jako nějakýmu jako vážnému partnerskému vztahu, jako to mám třeba  
268 aktuálně, tak jako to se říct nedá. Ale (zamyšlení) vím, že jsem furt byla taková jako  
269 (zamyšlení) že jsem se hrozně bála, že mi jako ublíží. Jakože ublíží tím myslím jako ne  
270 fyzicky, ale že se na mě vykašle. No a furt to ve mně hlodalo. Furt jsem se bála toho, že mi  
271 odejde, ale furt. A tím jsem si prostě k němu nedokázala najít tu jako bližší cestu. A bylo to  
272 tam jako hrozně cejtit v tom vztahu mezi náma. A (zamyšlení) i když jsem hrozně chtěla, cítila  
273 jsem lásku. Cítila jsem lásku, ale nedokázala jsem to asi projevit, protože jsem se bála, že by  
274 odešel. (zamyšlení) Pak to byl prostě jako můj první kluk a ten teda pak... myslím si, že to ze  
275 mě vycejtil že prostě nedokážu jako bejt s ním teď a tady a projevit ten... tu lásku a nějak  
276 pokročit jako dál.

277 J: A to byl ten důvod toho rozchodu?

278 A: Jo, von mi to... my jsme si to vlastně ani pak jako nijak nevysvětlili, ale on řekl vlastně  
279 jako, že to není takový, jaký by to mělo bejt.

280J: A jak jsi to vnímala?

281 A: No, hrozně. Jako já... (zamumlání) no ještě mi to napsal prostě zprávou, protože jsem... on  
282 se mi to asi bál říct osobně, protože to bylo to období, kdy jsem prostě byla strašně  
283 přecitlivělá, kdy... asi se opravdu bál. Tak nezazlívám mu to. A já už jsem mu na to vůbec nic  
284 neodepsala a úplně jsem se zhroutila. A (odmlka) no strašnou bolest jsem cítila. Strašnou  
285 bolest jako že mi prostě odešli dva lidi, na kterejch mi jako záleželo. A... ale právě jak už  
286 jsem mu na to neodepsala, tak už to je takový, taky taková rezignace. Že prostě dobrý, tak mi  
287 prostě odešel táta, tak teď on. Tak už to neřeš. Jo že už možná jsem neměla sílu to řešit, a  
288 možná to byl taky důsledek toho, vod toho táty byla tolik, tak jako, že jsem projevovala tolik  
289 snahy, že teď už mi prostě na to nestačila jako energie, já nevím. Já nevím. Ale myslím si, že  
290 dopad to určitě mělo. Že jsem se prostě bála. Bála jsem se najít blízkou cestu k tomu člověku,  
291 aby mi prostě neodešel. No a vlastně to prožívám jako doteď trochu. Že (zamyšlení) jako  
292 nehodlá to ve mně jako nějak moc, ale pořád jako myšlenka, že by mi jako... že by se rozešel  
293 se mnou ten partner, se kterým teď jsem, tak jako, já nevím, já už bych to jako nezvládala. Že  
294 bych už to brala prostě tak, že mi vodošlo prostě spoustu lidí v mém životě, který jsem měla  
295 strašně ráda. Stejně mi tak odešla i ta... prostě přátelé z rodiny z tátovy strany. Nebo ta teta, ta  
296 babičky jakoby sestra. Tak ta vlastně zůstala jakoby na tátovy straně, s náma se do kontaktu  
297 moc dávat nechce, ale jako jo, baví se s náma. A stejně tak ten jeho nevlastní brácha. A prostě  
298 už by to na mě bylo hrozně moc lidí, kteří by mi jako odešli. (odmlka) Takže v tomhle vidím,  
299 že mě to hodně ovlivnilo. Takže nějaká obava ze ztráty člověka. A taky taková nedůvěra.  
300 Nedůvěra (zamyšlení) jako v celkově jako v budoucnost toho vztahu. Že co když tomu  
301 člověku jednou prostě jako přeskočí, a najednou mi kvůli němu skončí můj život, ve kteréj  
302 jsem věřila. V budoucnost, ve kterou teď aktuálně věřím, kvůli nějakýmu jeho rozhodnutí se  
303 úplně zkaží ta vize. (odmlka) tak toho se taky obávám. Takže určitě jako nedůvěra. A taky  
304 neříkám, že to je nějaký extrémní, jo. Ale jako pociťuju to, že... (odmlka)

305J: Ten partner, se kterým jsi teď, přišel po tom prvním?

306A: Ne. Ten přišel po asi dvou letech od toho prvního.

307J: Takže nejdřív byl ten první, a pak ten druhý přišel po dvou letech.

308 A: (přikývnutí) No, takže s tím aktuálním partnerem jsem čtyři roky. Když jsme si na sebe  
309 zvykali a bojovali a překonávali těžkosti a- jo, už vím, co jsem chtěla říct. Já jsem se na  
310 začátku toho vztahu hrozně, jak to říct, jako že jsem na něm byla hrozně závislá. Ale jako  
311 hrozně. Že jsem prostě (odkašlání) s ním neustále chtěla trávit čas, všechno jsme museli dělat  
312 spolu. Jo prostě vopravdu jsem cejtla závislost. A říkala jsem si, věděla jsem, že to není  
313 dobrý. Ale zároveň jsem potřebovala, měla jsem hroznou touhu mít k někomu blízko. Takhle  
314 moc blízko, že jsem to prostě převedla na něj, na toho partnera. A to rozhodně jako taky není  
315 dobrý. Myslim si, že jsem si právě vynahrazovala tímhle tu blízkost, která mi právě chybí  
316 k tomu tátovi. Takže to jsem chtěla říct ještě.



317J: Ty jsi říkala, že ta závislost byla, dneska je to jinak po těch čtyřech letech?

318A: Dneska je to harmonickéj vztah, kdy se to všechno prostě urovnalo tak, jak to má bejt.  
319Nebo nevím, jak to má vlastně bejt, ale je to tak, jak mi to vyhovuje, jak jsem prostě šťastná,  
320jak mě to prostě naplňuje. A zároveň i jeho. A (zamyšlení) už tam jsou i takový co předtím  
321právě, abych to porovnála s tím začátkem, s tím začátkem, s tou závislostí a teď. Takže teď  
322prostě už cejtím takovej ten pocit jako „chtěla bych bejt chvíli sama“ jo, takže prostě se sbalim  
323a jdu si třeba zacvičit, jo. Ale že už to je prostě takový zdravý, zdravěj vztah, jo. Že předtím to  
324bylo opravdu takový jako, že jsem byla, že sama sebe vnímám fakt jako takovýho parazita  
325(smích) a určitě to bylo prostě nějakou minulostí.

326J: Objevila se tam třeba i žárlivost?

327A: Určitě. Určitě hrozně prostě strach, kterej jako jsem vůbec nevěděla, jak ho mám zahnat a  
328neustále prostě jsem musela mít kontrolu nad tím, co ten člověk prostě jako dělá. A naopak si  
329právě teď po mých zkušenostech si myslím, že přesně tyhle obavy, když vám je partner  
330neustále sděluje a kontroluje a chce mít furt přehled o vašem životě, tak právě vedou k tomu,  
331že si ten partner nedejbože někoho druhýho najde. Takže tím se chci řídit i do budoucna. Aby  
332měl každej prostě svůj vlastní prostor a abysme si navzájem důvěřovali. Takže žárlivost tam  
333určitě byla.

334J: Jak si pak představuješ budoucnost s tím partnerem?

335A: (zamyšlení) No, o tom docela často přemýšlím. Protože nevím, jestli chci bejt třeba, já  
336nevím to budu mít se svým zaměstnáním, jo. Ale (zamyšlení) chtěla bych, aby jsme nevím,  
337abychom pořád sdíleli prostě stejný jako zážitky, aby to bylo jako prostě harmonický, aby  
338každej měl svůj vlastní prostor. Aby jsme si hlavně věřili. Aby jsme na sobě neparazitovali. A  
339(zamyšlení) taky aby jsme spolu už mluvili jako od začátku hodně. A chci si to udržet. Chci si  
340to udržet a chci, aby prostě věděl, jak já se cejtím a vědět o něm, jak se cejtí. A prostě řešit  
341problémy. Když prostě něco nastane, tak to vyřešit prostě hned. A ne se prostě zabejčit a třeba  
342nepřejít to.

343A: Jasně, rozumím. Dobře, to si myslím, že k těm vztahům stačí a mám poslední otázku  
344k tobě. Jak si myslíš, že celé tohle ovlivnilo tebe samotnou? Jak samu sebe vnímáš, co se týče  
345ve vztahu k tomu partnerovi.

346A: (Zamyšlení) No, bojuju s tím, že mám malý sebevědomí, nevěřím si, různě se prostě  
347ostýchám, jako mluvit s novejma lidma. Kor když jsou v kolektivu, tak to absolutně prostě  
348jako nezvládám. A (povzdech) předtím jsem jako taková vůbec nebyla. A chci to sebevědomí  
349hrozně zpátky. (odmlka) Ale nevnímám se prostě dobře. Furt prostě na sobě hledám samý  
350problémy, furt bych nejradši něco na sobě zlepšovala, a prostě si nepřijdu pro ostatní dost  
351dobrá.

352J: A jak se to projevuje v tom vztahu s tím partnerem? Dává ti tohle nějak najevo, nebo  
353 naopak tě podporuje?

354A: Jo, právě že on to všechno ví tohledencto a pořád to je prostě jako podpora největší. Jako před  
355 ním se cejtím sama sebou a on o mě ví úplně všechno. A to je prostě snad jako jeden z mála  
356 lidí, který mě prostě zná takovou, jaká prostě doopravdy sem. Ale trvalo to hrozně dlouho,  
357 než takovejhle stav přišel.

358J: Takže vedle něj máš pocit sebedůvěry.

359A: Jo, vedle něj jo.

(dlouhá odmlka)

360J: A je ještě něco, co bys chtěla k těm vztahům říct?

361A: Ne, teď už mě aktuálně nic nenapadá.

362J: Dobře. Děkuji moc za rozhovor a za to, že jsi to se mnou vše byla ochotná sdílet.

## Rozhovor s respondentkou B

1 J: Vzpomínáš si, jaká byla vaše rodinná situace před rozvodem? Jaké tam byly vztahy? Jaký  
2 jsi tehdy měla vztah s tátou? A co vedlo k tomu rozvodu?

3 B: Docela nerada vzpomínám na tadytu část mého života.

4 J: Jestli je tam něco, o čem mluvit nechceš, tak nemusíš.

5 B: Ne, vesměs to jsou témata, která bych měla mít zpracovaný. Jenom jestli ti někdo  
6 někdy říkal, že pak budeš vzpomínat na svý dětství a budeš se chtít vrátit do školních let, tak  
7 to já bych fakt nechtěla. Protože rodinná situace u nás doma myslím nebyla nikdy ideální.  
8 Protože naši se vzali brzo, měli mě brzo. Já s bráchou jsme od sebe tři roky, pak přišla  
9 ještě ségra. A Naši se pak rozvedli, když jsem byla v prváku na střední. A... na můj vztah  
10 s tátou ses ptala vid'.

11 J: (Přikývnutí)

12 B: Co se týče mého vztahu s tátou, no, ten byl takovej nijakej. Vlastně já jsem tátovi neměla  
13 nikdy blízko. Měla jsem k tomu tehdy jako spoustu svejch důvodů, ale myslím si, že to bylo  
14 hlavně ovlivněný mojí mámou. Což jsem zjistila až potom, ale tehdy jsem to nevnímala. Ona  
15 je hodně manipulativní. Vlastně v době rozvodu vyloženě tátou obrátila proti nám. Nebo spíš  
16 naopak nás proti tátovi. Možná vzájemně. Takže velkou část života jsem ho fakt neměla ráda a  
17 stranila jsem se ho. Byla jsem na něj vyloženě alergická. Ale byla to taková vytvořená  
18 nenávisť. Občas to nebylo lehký. Oba mí rodiče jsou cholericí, ale myslím si, že jsem nikdy  
19 neměla nějaký extra důvod ho takhle nemít ráda. A myslím si, že to ovlivnilo i jeho vztah ke  
20 mně. Protože jsem z něj necejtla nikdy že by se snažil to chtít mít jinak. Takže vlastně ani já  
21 jsem neměla důvod si k němu hledat cestu. (odmlka) Nejvíce vyhocený to bylo těsně před  
22 rozvodem. A vlastně když se odstěhoval, tak jsem (povzdech) asi pocítila něco jako úlevu, že  
23 je pryč. Ale to spíš bylo, protože už prostě přestaly takový ty konflikty doma a tak.

24 J: Vadilo by ti, kdybys mi ještě trošku víc přiblížila, proč to prostředí, rodina nebylo ideální?  
25 Jak jsi se v tom vlastně cítila?

26 B: (Zamyšlení)... já jenom si to musím vždycky srovnat. Nevím, když se zaměřím na mámu,  
27 tak myslím si že (smích) psychologie výchovy a vzdělávání (smích) měla takovou možná  
28 autoritářskou výchovu, že ze mě hrozně chtěla mít mít takový to extra dítě, extra chytrý, ve  
29 všem nejlepší. (zamyšlení) Do školy mě třeba připravovala třeba celý prázdniny. Každý den  
30 jsme museli dělat úlohy (smích). V první třídě 1. září jsem se následně rozbrečela, že nechci  
31 chodit do školy. Protože moje vzpomínky na prázdniny byly opravdu bolestné (smích),  
32 strávené nad těma všema pracovníma věcmá. Musela jsem mít samé jedničky. Když jsem  
33 přinesla dvojku, tak se fakt zlobila. Používala i fyzický tresty. Co vařečky, tak ty o nás o nás  
34 párkrát zlomila, to jo. Můj táta je policajt, měli jsme doma policejní obušek, tak tím to občas

35 bolelo (smích). To si myslím, že také nebylo úplně správně. Je hodně dominantní, takže  
36 hlavou rodiny se považovala ona. Táta nikdy neměl doma slovo. To mi také přišlo dysfunkční.  
37 (odmlka) Nikdy jsem v tom neviděla po pozitivní vedení k tomu, co chce to dítě. Třeba na  
38 střední mě přihlásila na obchodní akademii. Což jsem nechtěla, chtěla jsem na zdravotní  
39 školu. Ale ona mi řekla, že nebudu utírat lidem zadky, tak mě přihlásila na obchodku. Jsem  
40 kvůli ní vystudovala obchodní akademii, která mi je vlastně teď fakt k ničemu. Až na vysokou  
41 jsem šla, kam jsem chtěla. To je tak, co mě k tomu napadá. Pak jako ten táta, tak mám pocit,  
42 že mi tam chybí takový ten mužský element. Protože on tam měl fakt nulový slovo. A...  
43 žádný vztah jsme neměli s tátou. Pak přišla ségra. Ségra dá se říct, že je vlastně nechtěný dítě.  
44 Ta prostě přišla omylem. Což asi taky mámu neudělalo úplně šťastnou. (odmlka) Nevím, to je  
45 asi tak všechno, co mě k tomu víc napadá. Takový nástin

46 J: Dobře, teď bych se ráda zeptala na samotný rozvod, co k němu vedlo a jak to probíhalo?

47 B: Rozvod vlastně přišel fakt nečekaně. Protože jednou o prázdninách přišla máma úplně jiná.  
48 Viděla jsem ji po dvou měsících. Byla prostě najednou hubenější, vypadala jako vysmátě.  
49 Říkala, že má teď hroznou radost ze života. A že teď bude všechno jinak, že nám konečně  
50 přestane dělat služku a začne si užívat života. A pak z ní konečně vylezlo, že má jinýho  
51 chlapa, že začla tátovi zahejbat. On to pak zjistil, ale snažil se to manželství zachránit. Ona mu  
52 dala tisíc podmínek, řekla mu, že se musí teď fakt snažit. Jinak že prostě bude konec. Táta  
53 vím, že se nějakým způsobem snažil, ale ono to je špatně s vědomím toho, že moje máma  
54 prostě každý den, večer odcházela a nechávala tam malou ségru, bráchu a mě. S tátou jsme  
55 vztah neměli, takže jsme tam byli s člověkem, kterej je na nás nějakým způsobem naštvanej.  
56 Tak jsem to aspoň vnímala tehdy. Takže máma chodívala domů třeba ve dvě ráno. Táta se  
57 moc nestaral. Ten byl prostě pasivní. (odmlka) Nevím, myslím že ten taky asi na tom nebyl  
58 dobře, ale vůbec do toho nevidím. Ale prostě nestaral se. Takže jsem se starala já.

59 J: Ty jsi teda nejstarší?

60 B: Jo, brácha je o tři roky mladší a ségra o devět. No a, mámě přišlo, že se nic nezměnilo, tak  
61 podali žádost o rozvod. Pak to vlastně probíhalo docela rychle. Táta si zažádal o byt. Od svého  
62 zaměstnavatele ho dostal, takže se odstěhoval. A bylo to. Pak tam samozřejmě byly nějaký  
63 soudy, ale to už spíš bylo vedlejší. Je fakt, že nás máma k těm soudům tahala, ale ukázalo se,  
64 že zbytečně.

65 J: A to ti máma řekla sama, že má jiného chlapa?

66 B: Jo. Dokonce nás s ním potom seznámila. Pamatuju si, že jsme s ním byli na horách poprvý.  
67 (odmlka) Ale jako nebyl to její první. Vím, že měla ještě někoho předtím. Vím, že tátou  
68 nepodvedla poprvé. Ale tohle byl první, o kterém jsme věděli všichni.

69 J: A to bylo po tom rozvodu?

70 B: Tohle bylo před ním, a vlastně těsně po rozvodu si ho domů nastěhovala. A vlastně rok  
71 necelej jsme bydleli spolu pohromadě.

72 J: Jak jste vycházeli s tím partnerem? Jinak byla u vašich rodičů střídavá péče?

73 B: Asi spíš špatně. Ona si ho opravdu nastěhovala asi tři dny potom, co se odstěhoval táta. Ale  
74 měla zatím i jeden racionální důvod. To bylo i další oznámení. Přišla s tím, že jí  
75 diagnostikovali rakovinu. A že ho tady potřebuje i z finančních důvodů a tak. Takže to bylo  
76 z tohodle důvodu. Akorát ten byt byl fakt maličkej. Tam prostě nebyla ložnice. Byl tam  
77 bráchův pokoj a můj se ségrou. A... (odmlka) Tyjo, my jsme ho fakt nesnášeli, protože ona ho  
78 hejčkala. Pořád mu podstrojovala. Třeba mu udělala večeři, brácha pak dojídal zbytky. Takže  
79 tam pak byla i alergie na něj. To už i já jsem si říkala, že je něco špatně. Nesouhlasila jsem  
80 s mámou. Dokud u nás bydlel táta, tak do té doby to jsme byly já a máma za jedno. Tehdy  
81 jsem to vnímala jako nadprůměrnej vztah. Ale teď když se na to zpětně dívám, tak vím že ten  
82 vztah byl velmi nezdravej, protože mě máma měla spíš jako kamarádku, a ne jako dceru.  
83 (odmlka) No, takže vlastně vztahy taky nic moc. A... (odmlka) já jsem se pak odstěhovala,  
84 takže už nevím, jak to tam vypadalo potom.

85 J: A on se pokoušel navázat s vámi nějaký vztah?

86 B: Asi ne nějak zvlášť. Protože on má svoje dvě dcery. A sám mi to i potom řekl, že se nám  
87 nikdy nesnažil dělat náhradního tátu nebo tak něco.

88 J: A co střídavá péče?

89 B: Ne, vůbec. Tátu jsme už pak vůbec nevidali. Neměli jsme ani extra zájem. Táta se nějak  
90 nesnažil s náma spojit. Vidali jsme ho fakt třeba dvakrát do roka. Brácha se pak odstěhoval,  
91 takže ho vidí sotva jednou do roka. Ale jako střídavá péče nikdy nebyla.

92 J: Takže zájem nebyl ani z jedné strany?

93 B: Ne.

94 J: Pokud vím, tak si poté s tátou ještě bydlela?

95 B: Jo. Pak jsem se stěhovala ještě párkrát. A pak jsem začala mít nějaký psychický problémy  
96 a už bych nic neutáhla, takže s mámou jsem se tehdy úplně rozkmotřila. Přestala jsem se s ní  
97 vidat. Vlastně úplně, protože jsem si uvědomila, že vlastně táta tam nebyl ten nejhorší, že to  
98 bylo ovlivněné tou její manipulací. Zjistila jsem, že ani na té škole mi není dobře. Do toho ty  
99 rodinný trable. Tak jsem tehdy požádala tátu, jestli bych nemohla bydlet s ním. On, že jo. Tak  
100 jsem pak bydlela u něj. (odmlka) Ale nemůžu říct, že by to posílilo náš vztah. I když jsem se  
101 tam přestěhovala, tak mi přišlo, že se snaží udržet si svojí pozici, nevím, otce. Nikdy nade  
102 mnou neměl slovo, tak se to asi snažil vehementně získat zpětně. Takže měla jsem pocit, že mi  
103 zasahuje do věcí, do kterých za první nevidí, za druhý nemá právo do toho mi zasahovat. Pořád

104 se nade mnou snažil o takový ty mocenský pozice. Furt jsme se nějakým způsobem předbíhali.  
105 A to i dělal, když jsem byla malá, shazoval mě na banalitách. Mě to prostě vadilo, tehdy jsem  
106 na to neměla psychický rozpoložení. Navážel se do mojí školy, navážel se do toho, kde jsem  
107 byla hospitalizovaná. Což mi přišlo, že se fakt nedělá. Takže i tady jsme si cestu k sobě hledali  
108 dlouho. Největší krize byla před před (název). Ale můžu říct, že se to tím (název) i  
109 spravilo. Jak mě naštvál tím, co mi říkal, tak si myslím, že to ani nemyslel vážně. Až v  
110 (název) jsem si srovnala, že dokud se nezačnu snažit i já o nějaký vztah, tak to vlastně  
111 nemůže nikdy fungovat. Že prostě nemůžu si to brát všechno k srdci. Myslím si, že  
112 momentálně máme nejlepší vztah, co jsme kdy měli. Ale zdaleka to není na nějaký extra  
113 přátelský úrovni. Už si dokážeme popovídat. Ale rozhodně se mi jako ulevilo, když jsem se  
114 stěhovala od táty. Protože tam jsem neměla žádný soukromí, spala jsem na gauči. Nebylo to  
115 zdaleka ideální. I když tam jako moc nebejval, páč tam přespával jenom když měl mezi  
116 nočníma, anebo když se vrátil z denní. Tak tam spal, dejme tomu třeba tři dny tejdnu. Ale ty  
117 tři dny v tejdnu byly vždycky utrpení. (smích, pak odmlka) Takže tak.

118 J: Byla tady pro tebe nějaká osoba, na kterou jsi se během rozvodu, ale i poté mohla obrátit?  
119 Měla jsi nějakou podporu?

120 B: Jo, měla jsem takovou, nebo ještě mám. Je to kamarádka ze střední. Znáám její rodiče. Byli  
121 jsme spolu i na jedné dovolené v (název). Vlastně byla i moje máma. (jméno), to je maminka  
122 té kamarádky, ji poznala osobně, takže trošku věděla, s čím vlastně trošku válčím. A ona mi i  
123 z týhle celkové situace hodně pomohla. Takže to byl jeden člověk. Pak mi hodně pomohl můj  
124 bejvalej třídní učitel na střední škole. Byl mi velkou oporou i během té hospitalizace, před ní i  
125 po ní. Že prostě věděl, o co se jedná a byl i u toho. Ještě tu byla moje tetička vždycky, což je  
126 ségra mojí mámy. Mám pocit, že to už je spíš taková moje náhradní maminka (smích).  
127 Poslední tři, čtyři roky jsem u ní strávila Vánoce, jezdím tam moc ráda. Je ale až na (název).  
128 Nevídáme se často, ale jsme v kontaktu. Je mi hodně blízka. Samozřejmě i bratrance, její  
129 synové. A tak.

130 J: A se sourozenci se ještě vídáš? Jsi s nimi v kontaktu?

131 B: Jo, jsem. Vlastně s nima mám teď nejlepší vztah, co jsem kdy měla. Tak s bráchou to je  
132 proto, že když jsme byli malí, tak jsme se rvali, to je přirozený. Ale teď brácha bydlí na  
133 (název), takže ho vídám velmi málo. Ale v kontaktu jsme. Ségra je trošku problém, protože  
134 žije s mojí mámou. Se kterou se moc nevídám. Jednu dobu bylo nemožný se s ní spojit.  
135 Protože třeba jednou jí máma koupila nový telefon s novým číslem a zakázala jí dát to  
136 číslo mně. Teď je ta situace trošku jiná, už to číslo mám. Mámu jsem po nějakých letech  
137 viděla. Ale, no, pořád je tam nějaká zášť. Myslím si, že máma nemluví o mně moc hezky před  
138 ségrou. Víám, když se jako vidíme, tak je jako ségra ráda. Mnohdy i obrečí, když se loučíme.  
139 Ale je to takový citlivý, mám pocit. Ale myslím si, že i se ségrou to mám trošku špatně  
140 nastavený já. Jak máma odcházela často, pamatuju si, že od malička jsem se o ségru starala. A  
141 když jsem se odstěhovala poprvý, nebo podruhé a ségra občas bejvala u mě, tak mi to přišlo  
142 skoro, že se s mámou rozvádím a že si ségru tak střídáme. Protože když u mě chtěla zůstat dýl,

143 tak na ni máma začala že bude smutná. Hnedka takový citový vydírání. (odmlka) Teď trošku  
144 jsem válčila s tím, že nejsem ráda, že ségra zůstala s mámou, protože si nemyslím, že ji máma  
145 vychovává dobře. A vidím to. Vidím to i na ségre, která je možná tou rodinnou situací  
146 zasažená úplně nejvíc z nás sourozenců. Protože prostě v tom odmalička a vnímá to víc, než si  
147 máma myslí. Tak mi to vadí samozřejmě a mám v sobě nějaký ochranný pud nebo něco,  
148 nevím vůbec, co to je. Ale vím, že s tím nic neudělám. Není to moje dcera, ale sestra. Ale  
149 musím si to hodně, hodně opakovat.

150J: A teď se s tátou vídáte nějak víc? Je ten kontakt lepší?

151 B: Teď nám hodně pomohlo to, že jsem se odstěhovala. Jako vídáme se málo, ale párkrát se i  
152 stane, že mi od sebe sám zavolá. Chce vědět, jak se mám, což je samozřejmě hezký. A pár  
153 minut na tom drátě jsme, takže si povídáme. Vlastně poznal už třeba i (jméno), což mi přišlo  
154 hezký. A říkal, že je důležitý, abych byla šťastná. Takže si myslím, že teď je ten vztah  
155 nejlepší, co kdy byl. Ale jako kdybych byla upřímná, tak vím, že kdyby se mi něco stalo, tak  
156 asi není táta hned ten na prvním místě, za kým bych šla. Pořád já tam mám z nějakýho důvodu  
157 nějakou bariéru nebo tak něco. Nebo nemám důvěru, nevím.

158J: A myslíš si, že by ti poskytl oporu, kdyby bylo opravdu třeba? Kdyby nebylo na koho  
159 jiného se obrátit?

160B: Ale asi jo. Tak jednou během toho stěhování, že jsem mohla bydlet u něj, když to bylo  
161 potřeba. Takže v tom si myslím, že na ulici by mě nenechal. Ale nevím, (odmlka) podle mě  
162 záleží na situaci.

163J: A s mámou už není v kontaktu?

164B: Když s ní nemusí mluvit, tak s ní nemluví. Přijde mi, že to trošku ovlivňuje i jeho snahu  
165 vídat se s jeho vlastníma dětma. Že ségru, kdyby chtěl hodně, tak ji může vídat víc. Ale tím,  
166 že nechce mluvit s (jméno), to je moje máma, tak prostě vidí ségru třeba dvakrát do roka. Je  
167 s tím asi oka, nevím.

168J: Máma stále žije s tím partnerem?

169B: Už nemá toho původního, kvůli kterému se rozvedla, ale už má jiného. Já vždycky  
170 zapomenou jméno. Ale žije s ním v baráku, kterej si koupila.

171J: A myslíš, si že se tam uplatňuje ten stejný vzorec – máma hlava rodiny?

172B: Nejsem si jistá. Když jsem s mámou naposledy mluvila, tak se tvářila že tenhle mužskej je  
173 konečně ten kus chlapa, kterýho potřebovala. Ale myslím si, že byť nevědomě tak pořád si  
174 staví hlavu někam do popředí. To jako jenom mluvím ze zkušenosti teď z Vánoc, protože  
175 jsem se jí nechtěla vyhnout za každou cenu. Ale vlastně jsem zažila něco, co jsem zažít

176 nepotřebovala. Dohadovala se s tím chlapem, protože on s ní nesouhlasil. Což máma velmi  
177 špatně snáší. Tak na sebe byli fakt hnusný.

178J: Takže ty jsi se s mámou o Vánocích viděla?

179B: Viděla jsem se s ní vlastně jeden večer. Ale vůbec jsme se nebavily, jen jsme se pozdravily.  
180 Jsem teda pro ni měla dárek. Ona poděkovala, ale tím, že tam řešila něco, co jí bylo přednější,  
181 tak jsme spolu neprohodily možná ani tu větu.

182J: Jasně. Dobře, tuhle kapitolu bych asi uzavřela a přešla bych k samotným partnerským  
183 vztahům. Měla jsi nějakého přítele před tím rozvodem?

184B: No vlastně ne před rozvodem, ale těsně po. Ale to bylo krátkodobý. To bylo třeba tak pět  
185 měsíců. A to mi bylo že jo šestnáct. (zamyšlení) A nevím, bylo to jako takovej ten fakt první  
186 vztah, ještě takovej nedospělej. (odmlka) Rozešla jsem se s ním potom já. Protože jsem prostě  
187 cejtila, že to není ono. Že je to na mě brzo. On byl tehdy o čtyři roky starší. A já jsem pak  
188 zjistila, že má spoustu věcí, který mi fakt vaděj. Byl to velkej nacionalista a hrdej vlastenec.  
189 Mně fakt vadily jeho projevy a názorově jsme se úplně nesešli. A vím že mi lhal a řekla jsem  
190 si, že to fakt nemám za potřebí. (odmlka) Ale je fakt že to tehdy ovlivnila i hodně máma, těžce  
191 snášela, že mám nějaký vztah. I když ona ho nikdy nepoznala, tak pořád na mě nalíhala, ať se  
192 s ním rozejdu. A tehdy mě máma měla docela omotanou kolem prstu. Takže to bylo hodně i  
193 z tohohle důvodu.

194J: Objevila se v tom prvním vztahu nějaká nedůvěra, strach ze ztráty toho partnera, žárlivost?

195B: Myslíš teďka ten současný vztah? Nebo tamten?

196J: Klidně tamten.

197B: Když já už si tamten ani moc nevybavuju. To pro mě bylo fakt takový, vlastně ani ne tolik  
198 podstatný. Vůbec to nezařazuju do nějaký svý významný zkušenosti.

199J: Dobře, tak jaké jsi měla další vztahy?

200B: Další vztah byl s (jméno). To jsme byli taky spolu kolem pěti měsíců. Ale tam je to zas o  
201 tom, že vím, že je to hodnej člověk a vím, že názorově jsme si zas byli hodně podobně, ale zas  
202 jako v tom vztahu jsem nevydržela, protože jsem věděla, že nejsem zamilovaná. Že prostě  
203 neprožívám to, co bych prožívat chtěla. A zase tam bylo několik faktorů, co ve kterejch jsme  
204 se nesešli, takže tam jsem zase skončila hodně brzo. Takže vlastně ani tam bych nebyla  
205 schopná říct, jestli jsem prožívala něco z toho, co jsi teďka jmenovala. Myslím si, že až  
206 tenhle ten vztah, ve kterým jsem teďka, je pro mě jako vztah s velkým V, nebo nevím, jak to  
207 říct. Vlastně až teďkon prožívám spoustu věcí. A vlastně si teďkon hledám důvody, proč  
208 cejtím co cejtím.



209J: A co cítíš?

210B: Co cítím... Cos to ještě jednou prosím jmenovala všechno, na co bych se měla zaměřit?

211J: Tak řekla jsi mi, že to je pro tebe asi první vztah, kde se cítíš zamilovaná. Klidně mi jenom  
212popiš, jak se v tom cítíš, jaký pro tebe ten partner je. Jestli ti je v tom dobře, špatně. Můžeš jen  
213popsat, co momentálně teď prožíváš, jak ti s ním je.

214B: Jo, dobře. (zamyšlení) Já jenom přemejšlim, kde teda začít. Protože obecně mi je s ním  
215hrozně dobře. Jakože fakt je mi asi nejlíp, co mi kdy bylo. Ale na druhou stranu vnímám i  
216takový významný faktory, že si uvědomuju že tohle už jako je pro mě něco fakt vážného. Že  
217nechci, aby to skončilo. A vlastně hodně v sobě řeším takovej docela jako strach vlastně že o  
218to přijdu. Že o něj nechci přijít. Mám vlastně poprvý i zázemí, ve kterým je mi hodně dobře.  
219To mi taky poskytuje on. Toho si já vlastně fakt vážím. Ale... (odmlka) to že on má dvě  
220dcery, to je pro mě taky nový, protože jsem ještě nebyla s mužským, který má děti. A jediný  
221jako negativní v tom, co prožívám v tomhle vztahu je fakt, že pro (jméno) nebudu nikdy  
222prioritou. Že jako prioritou pro něj jsou prostě děti. A vždycky to tak bude. A vím, že je to tak  
223správně, jenom je to pro mě takový, že vlastně já jsem nebyla prioritou ani pro vlastní rodiče,  
224že jo a teď to ani nezažiju s vlastním partnerem. Tak si občas říkám, když je mi třeba nějak  
225hůř nebo něco, že vlastně bych taky chtěla bejt pro někoho prioritou, že jo. Tak to je na tom  
226asi jediný těžký. No samozřejmě ale to asi nebudu. Jako nikdy jsem nežila v domácnosti  
227takhle dejme tomu s cizíma dětma. I když ty holky znám dlouho, mám je moc ráda. Tak pořád  
228je tu ta změna rolí, se kterou je třeba se vypořádat. (odmlka) Jinak ale když zase se vrátím  
229samostatně k tomu vztahu, tak vlastně 99 % těch pocitů je vlastně kladnejch. Že mám fakt  
230pocit, že jsme se sešli snad ve všem, v čem jsme se sejít mohli. Názorově jsme si rovní. A teď  
231tam vnímám jako velký, velký city. A to mi na tom přijde vlastně hezký. A vím, že se na něj  
232můžu stoprocentně spolehnout.

233J: Můžeme se vrátit k tomu pocitu, že ty nejsi pro něj tou prioritou, ale jsou tu ty děti? Mohla  
234bys to zkusit víc rozvinout? Protože jsi řekla, že jsi cítila, že pro rodiče jsi nikdy prioritou  
235nebyla a teď to nezažíváš ani s partnerem. Nakolik je to pro tebe důležité? Myslíš si, že to ten  
236vztah nějak ovlivňuje? Bylo by to jiné, kdybys měla pocit, že ty jsi tou prioritou?

237B: Těžko říct.

238J: Cítíš se o něco ochuzená?

239B: Ne, to ani ne. Já si myslím že (jméno) mi dává ze sebe, co může. Je to jiná láska  
240samozřejmě než k holkám. A velkou výhodou toho je, že se s ním o tom můžu bavit. Protože  
241si to řeším samozřejmě za prvý na individuálu a za druhý i s ním. On zná trošku moji  
242minulost. A říkala jsem, že tohle občas i bolí. Vlastně je to pro mě důležitý. Ale myslím si, že  
243je to fakt jenom takovej můj pocit. Zrovna ses trefila, že to řeším aktuálně. Když jsou tady  
244holky, protože maj střídavou péči, tak mám chvilka pocit, že jsem tady sama. Protože se

245 nejvíc snaží užít ten čas s nima, mazlí si je a všechno a snaží se tady být stoprocentně pro ně.  
246 Já jako miluju ty dny, když jsou holky tady, já je mám ráda a nechci, aby to vyznělo špatně,  
247 ale prostě občas mi prolítne hlavou: „Ty jo, hm, to chci taky.“ Taky chci tu jeho pozornost,  
248 taky chci, aby mě zrovna teď obejmul. Jako nemůžu ho mít pokaždý, když chci já, musím se  
249 přizpůsobovat. Vlastně celý týhle domácnosti jsem se musela přizpůsobit já. (odmlka) A  
250 myslím si, že je toho ještě spoustu, v čem se budu muset přizpůsobit. (Odmlkav, zamyslní)  
251 Eee... teď mi trošku unikla nit'.

252 J: Říkáš to velmi pěkně. Když tu jste sami, nejsou tu holky, máš pocit, že v tu chvíli jsi pro něj  
253 prioritou? Je schopen věnovat ti tu maximální pozornost, kterou bys od něj chtěla?

254 B: Toť otázka. Teď jsme to řešili aktuálně docela nedávno. Protože pro mě jedna z  
255 nejvýraznějších situací, kdy jsem to necejtila, byl třeba Silvestr. Protože poprvý zažil Silvestr  
256 bez holek. A bylo na něm vidět, že by hodně chtěl bejt s nima. Ale (odmlka) zase byl to spíš  
257 můj pocit, že tam nebyl se mnou stoprocentně. Myšlenkama byl prostě u holek a myslel na  
258 spoustu věcí. A vlastně já jsem si v té situaci připadala hloupě, protože jsem věděla, kde je  
259 těma myšlenkama. Ale na druhou stranu to chápu, protože je to všechno čerstvý a samozřejmě  
260 ty holky mu chyběj. Mám pro to pochopení, ale tehdy mi to neřekl. A já jenom jsem si v tom  
261 připadala hloupě. Zároveň když holky odcházej, tak vím že pokaždý pro něj to je takový  
262 zvláštní (povzdech). A vždycky jakoukoli aktivitu, co má třeba večer se snaží dávat třeba do  
263 tejdnu, kdy s holkama není, protože nechce nechávat takový to obstarávání holčiček na mně.  
264 Tak ale zase ve mně to vyvolává ten pocit, že když jsou tady holky, tak chce bejt stoprocentně  
265 s nima, ale když odejdou, tak vlastně má spousta ještě dalších aktivit. Je to takovej pocit „Hm  
266 dobrý, holky tu nejsou tak už tu bejt nemusím.“ Samozřejmě není to tak a vysvětlovali jsme si  
267 to, ale ten můj pocit toho, že nejsem tou prioritou, to ve mně ještě posílilo. Ale samozřejmě  
268 jako v okamžiku, kdy vnímám, že je tady se mnou stoprocentně, je taky spousta. Cejtím i  
269 z jeho strany fakt velkou náklonost. A to je pro mě strašně důležitý. Že pořád tyhle ty hezký  
270 momenty zdaleka převyšujou všechny ty negativa, který tady teď kon jmenuju. To jako jsem  
271 fakt vytáhla dejme tomu střípek, co je fakt za oponou.

272 J: Rozumím. Jak je to vlastně dlouho, co jsou holky ve střídavé péči?

273 B: (zamyšlení) Asi půl roku. Takže to je fakt v začátku. Protože si myslím, že (jméno), se  
274 stěhovala na konci května snad. Prázdniny to bylo takový rozlitaný. (zamyšlení) To vím, že  
275 holky furt někde cestovaly. Byly jak s mámou, pak s mámou na táboře, pak byly v (stát)  
276 s (jméno). Pak vlastně přišla ta Itálie, po který jsme se dali dohromady my dva. A od té doby  
277 tady bydlím a zažívám to s ním. Takže takovýho půl roku to bude.

278 J: Můžu se zeptat, jak prožíváš to, že jsi se tady musela mnoha věcem přizpůsobit? Jak se  
279 v tom cítíš?

280 B: Přijde mi, že to mají tady nastavený všechno fakt hezky. Asi toho ani není tolik, jen jsem to  
281 myslela ve smyslu, že třeba svátky jsme slavili prostě podle nich. Myslím si, že velmi

282 netradičně. Jakýkoli návštěvy prostě jsou sjezdy více rodin. Jezdí tam rodiny s dětma. Jezdím  
283 tam samozřejmě s nima a všude jsem nová. A všechny poznávám a tak. Samozřejmě maj  
284 zavedenej tady nějaký režim. Tak tomu jsem se taky musela tak nějak přizpůsobit. Holky  
285 občas jsou trochu vybíravý v jídle, takže přizpůsobit jídlo všem tady je téměř nemožný  
286 (smích). Takže vaření jsem musela přizpůsobit. Jsou to víceméně praktický věci. Ale pak  
287 akorát třeba to seznamování co se týče rodin, já jsem poznala jeho rodiče a poznala jsem snad  
288 všechny jeho kamarády. Ale když se pak jedná o rodinu z mojí strany, tak je to takový  
289 všelijaký. Zaprvý máme tak trochu rozvrácenou tu rodinu. A většina mojí rodiny bydlí na  
290 Zlínsku. Takže sejít se s ní je těžký. Jet tam pak s holkama, tak by to asi pro ně bylo náročný.  
291 Protože tam nejsou hračky a ony by asi dlouho nevydržely jen tak sedět. Taky jediný zase, co  
292 mi v tom vadí, že se moc netvářil na ježdění na (název). Což jsme si ale taky vyříkali.  
293 Nakonec tam jel se mnou na oslavu mého bratrána. A valnou většinu mojí rodiny už zná. Ale  
294 není to nic přirozenýho. Jsem si jistá, že zas tam dlouho nepojedem. Tohle mě trochu mrzí, ale  
295 s tím asi nic neudělám.

296J: Jak velké slovo máš např. v tom, co se týče výchovy holek? On je sice jejich tatínek, ale ty  
297 jsi teď jeho partnerka. Říkala jsi, že už ty holky znáš dlouho, tak jestli se také na té výchově  
298 nějak podílíš.

299B: Jo, podílím.

300J: Nebo třeba jak moc máš velký slovo v důležitých věcech??

301B: Jasně. Začnu tou výchovou. Na to asi nemám měřítko, ale znám holky dlouho. Myslím si,  
302 že (jméno) bylo asi pět, když jsem jí poznala. Vlastně tady jsem hlídala předtím, (zamyšlení)  
303 tyjo snad tři roky, je to možný? Nebo dva? Jako po střední škole, když jsem jí dokončila, tak  
304 jsem tady začala hlídat. A já jsem zvyklá, že když jsem prostě s holkama, tak nějakým  
305 způsobem je usměřuju. Pak v (název) jsem si uvědomila, že tam jsem i s jejich tatínkem. A  
306 tam jsem se o tom s ním bavila poprvý, že kdyby měl pocit, že do toho zasahuju nějak moc,  
307 tak ať mi řekne. A on říkal, že úplně v pohodě, že mu to přijde dobrý. Mně se obecně hodně  
308 líbí to, jak je (jméno) vychovává. Takže nemám tolik potřebu. Je samozřejmě pár věcí, který  
309 bych asi dělala jinak. Ale vlastně jediný, o co se snažím je udržet si nějaký slovo. Nechci být  
310 pro holky pedantem, na druhou stranu nechci, aby můj slovo nic neznamenalo. Takže v tom se  
311 snažím udržet nějakou lajnu. Někdy to jde líp, někdy to jde hůř. (jméno) jde do puberty,  
312 (jméno) je hodně dominantní. Takže občas to jde spíš hůř, ale myslím si že v rámci možností  
313 to je nastavený dejme tomu ideálně. Je málo špatných momentů a spíš jsou ty hezký. (odmlka)  
314 Bylo sice zvláštní si chvilku zvykat na tu změnu pozice, rolí nebo jak to nazvat. Ale to  
315 proběhlo, nevím, v rámci tejdne, mám pocit. Od té doby to je v pohodě. Holky to vzaly dobře.  
316 Trošku to pro ně byla i úleva. (odmlka) Ještě jsi tam měla jednu otázku, vid'?

317J: Ptala jsem se také na to, nakolik máš tady velký slovo celkově v důležitých věcech, např. na  
318 chodu domácnosti, ve financích apod.

319B: Přijde mi, že co je potřeba změnit, nebo když je tu něco, co mi nevyhovuje, tak to s (jméno)  
320 vždycky proberu a snažíme se najít kompromis. Takže, (odmlka) nevím, jestli mám  
321 vyjmenovat vyloženě nějaký konkrétní věci, ale dejme tomu že péči o domácnost máme tak  
322 nějak rozdělenou mezi mě a (jméno). Holčičky mají takový menší službičky. Taky musej  
323 pomáhat. Takže tam není potřeba mít nějaký slovo, tam to máme nějakým způsobem daný.  
324 Samozřejmě někdy si vypomůžem navzájem. Když větším prádlo, tak mi (jméno) pomůže.  
325 Když je potřeba vytřít, vyluxovat, tak to udělám, když není čas. Ale pořád přemýšlím, v čem  
326 bych měla mít slovo, ale přijde mi, že to není potřeba. Maximálně když třeba vařím, tak se  
327 snažíme vehementně najít kompromis na jídlo. A přijde mi, že vaříme pořád to stejný dokola,  
328 takže do jde taky.

329J: Jasně. Kdybych se ještě měla vrátit k tomu samotnému vztahu, tak jsi mi říkala, že nějakou  
330 podporu a porozumění cítíš. Pokud jsem to pochopila správně, tak vaše soužití je takové, že  
331 když cítíš nějaký osobní problém, tak on je ochotný to s tebou prodiskutovat. Např. o tom, jak  
332 se tady cítíš. A že má pro to i pochopení.

333B: Jo. Pro mě je důležitý, že mě vždycky vyslechne. Když mám něco na srdci, tak mu to můžu  
334 říct. A on se to snaží pochopit a snaží se najít kompromis. To, že pro něj nejsem jako  
335 prioritou, to mi ani nepotvrdí, ani jako nezámítne. Protože pro něj jsou sice holky na prvním  
336 místě, sám říká, že to je jiná láska a nerad to srovnává.

337J: To se asi srovnat nedá. Ale mluvila jsi o tom, že to v současné době řešíš.

338B: (smích) To je teď moje téma číslo jedna.

339J: Objevují se ještě nějaké jiné negativní pocity? Žárlivost, nějaká nedůvěra v ten vztah?

340B: Možná tu žárlivost jsi nazvala docela hezky. Byť to zní hloupě, tak přijde mi, že občas  
341 žárlím na holky. Byť to zní fakt hloupě a vlastně docela (smích), nevím, když jsem si to řekla  
342 poprvý, tak jsem byla na sebe ještě následovně našťvaná. Říkala jsem si, že to je prostě  
343 hloupost, žárlit na holky. Ale samozřejmě prostě někdy to tak cejtím. Když se mazlí, tak  
344 prostě už je to pro mě takový, že bych ráda taky. A možná jako je to i za prvý, že ho chci jako  
345 partnera a za druhý někdy když se koukám na to, jak má vztah s holkama, tak je mi vlastně  
346 líto, že já jsem tohle nikdy nezažila. Ty holky maj tak neuvěřitelně skvělýho tátu, že mi to je  
347 někdy líto i v tomhle smyslu. Že tohle jsem prostě nezažila. Někdy jim to až závidím.

348J: A je tam nějaká nedůvěra v ten vztah? Je pro tebe dostatečně stabilní?

349B: To právě si myslím, že ani ne. Byť třeba jednu dobu jsem řešila až moc velký strach, že o  
350 ten vztah přijdu. Že se něco stane, on si to rozmyslí, že mu to nevyhovuje. Najednou to skončí.  
351 Takhle, vím, že to cejtím konečně upřímně, že ho fakt miluju a je to fakt pro mě silný. Ale  
352 zároveň si říkám, že ten strach je vlastně takovej úplně zbytečnej. Mám pocit, že všechno sedí  
353 tak, jak by mělo. Že jsme schopný o všem mluvit. Nevidím žádný vážnej důvod, kvůli

354 kterému bych měla ten vztah nazývat nestabilním. Na to že je to vlastně v začátku, tak je to  
355 velmi silný a velmi pevný.

356 J: Té žárlivosti na holky, o které jsi mluvila, rozumím, myslím si, že je to v pořádku a  
357 normální. Chápu tě. Také jsi mluvila o tom, že pociťuješ i nějakou lítost nebo závist vůči tomu  
358 jak se on jako táta chová k těm holkám. Že je tam něco, co jsi ty nezažila jako dítě od svého  
359 tatínka.

360 B: Jojo někdy to cejtím, když je sleduju. Tak si říkám, jak je to hrozně hezký a jakou z toho  
361 mám vlastně radost. Zároveň cejtím nějaký smutek. Je to takový ambivalentní. Ale tohle si  
362 dokážu spojit s mým dětstvím, že jsem to prostě nezažila. Že je mi to trochu líto.

363 J: Jasně. Jak si vůbec představuješ budoucnost? S (jméno) a s holkama?

364 B: Tak jak jsi to řekla (smích). S (jméno) a s holkama. Samozřejmě bych ráda měla i svoje  
365 děti. Doufám, že s (jméno). Že se opravdu nic nezmění. Takže prostě budoucnost vidím  
366 tady. A s nima. Nevím, ještě něco konkrétního?

367 J: Já si myslím, že ne. Dokážeš si tedy představit, že to by to bylo hezký soužití?

368 B: Jo, stoprocentně.

369 J: I kdybys tady měla vlastní děti?

370 B: Jo.

371 J: Mám tady jednu otázku navíc, jestli bys mi mohla popsat, jak vypadá tvůj ideální partner?  
372 Můžeš to popsat na tom (jméno).

373 B: Jako povahový vlastnosti? Nebo spíš vizuálně?

374 J: Spíš povahové vlastnosti. Ještě jen kolik je (jméno)?

375 B: Třicet devět. No můžu to popsat na něm, protože valnou většinu těch vlastností opravdu  
376 má. Líbí se mi, že se chová opravdu lidsky. Nejen ke mně, ale i ke všem lidem. Má i lidský  
377 názory. Je citlivej, zároveň si umí získat slovo, působí autoritativně. Líbí se mi způsob jeho  
378 komunikace. Líbí se mi, že můžu s ním mluvit o všech věcech, který mě napadnou. Líbí se mi,  
379 že je nakloněnej kompromisu. Hledá východisko v jakýkoli situaci. Snaží se, aby se lidi kolem  
380 něj cítili komfortně. Dokáže pomoci, je přátelskej. Má romantickýho ducha. Zajímá se. Vím,  
381 že se na něj můžu spolehnout. (odmlka) Máme podobný zájmy, i když to už není vlastnost.

382 J: Jasně. (jméno) je třicet devět, ten (jméno) předtím byl taky starší?

383 B: Jo, taky.

384J: A věk pro tebe hraje důležitou roli při výběru toho partnera?

385B: Já ti nevím. Já jsem o tom samozřejmě přemýšlela, protože si nemyslím, že je to náhoda.  
386(jméno) bylo čtyřicet dva nebo tři nebo nevím, oslavil narozeniny, když jsme spolu  
387byli. (jméno) je třicet devět. Vlastně o něm jsem nemluvila, ale také jeden důležitý člověk, se  
388kterým jsem měla nějakou citovou vazbu, tomu bylo dokonce k padesáti. Takže myslím si, že  
389něco tam bude. Ale rozhodně bych ti neřekla, že si vybírám podle věku. To prostě u mě není  
390podmínka „Tyjo, hele, jsi o hodně starší. Pojď budeme spolu“. To je prostě blbost. Nevím,  
391spíš mi prostě tyhle mužský přijdou vyzrálý, rozumný (smích). Že vlastně mám pocit, že  
392s touhle věkovou kategorií si opravdu rozumím. Ale zároveň mám víceméně víc přátel o  
393generaci veš než ve svém věku. Takže to není jenom ve vztazích jako partnerských, ale je to  
394obecně i v přátelských vztazích.

395J: Co je pro tebe v tom vztahu to nejdůležitější? A také co si nepřeješ, aby se stalo?

396B: Nejdůležitější tam je fakt to, že jsme si sedli. Jak po stránce, jak se vnímáme citově. Že to  
397není jednostranný, ale vnímám, že je to oboustranný. Nějaká vzájemná přitažlivost. Ochota  
398prostě si sednout a mluvit o všech věcech, co se kolem nás dějou. Vyjasnit si to všechno.  
399(odmlka) Rozhodně si nepřeju, aby se to nějak změnilo. Vlastně mi to takhle opravdu  
400vyhovuje. A opravdu věřím, že kdyby bylo něco fakt špatně, tak že si nad tím zas můžem  
401sednout a promluvit si o tom. Že to není jenom o tom, že si spolu promluvíme a zametem to  
402pod koberec. Ale že se pak opravdu i něco děje. Že pak vnímám nějakou změnu. (odmlka) To  
403je pro mě prostě fakt důležitý. Asi mě nenapadá nic dalšího.

404J: Mám poslední otázku. Jak celé tohle všechno, o čem jsme si tady povídali – rozvod, vztah  
405s tátou, s mámou, partnerské vztahy atd. mělo vliv na tvé vnímání sama sebe? Tím myslím,  
406jestli si připadáš dost dobrá pro toho partnera. Tím myslím, jestli si připadáš dostatečně  
407atraktivní apod.

408B: Myslím si, že se to hodně mění teďka. Protože kdybych se srovnala se sebou samou,  
409nevím, před pěti-šesti lety, tak je to nesrovnatelný. Protože tehdy jsem měla nulový  
410sebevědomí, opravdu jsem se neměla ráda. Ani jako povahově, ani jsem si nepřipadala  
411atraktivní. A teďka se to hodně mění. Teď přece jenom, co se týče třeba jenom sebevědomí,  
412tak i když si myslím, že ho nemám zdaleka takový v úrovni, na jaký by mělo být, tak je zatím  
413nejvyšší, co kdy u mě bylo. Ty vztahy, co jsem měla, mi k tomu i dopomohly. Ale získávám si  
414to všechno ze zpětných vazeb. Že bych si k tomu nedošla jen tak sama. I když samozřejmě  
415snažím se. Snažím se jít do situací, ve kterých se třeba necítím dobře.

(krátké přerušení)

416Kde jsme to skončily?

417J: Jak vlastně sama sebe vnímáš, jakou vnímáš svoji hodnotu.

418B: Jo. No, jak už jsem říkala, tak myslím, že je to nejlepší, co kdy bylo. I když mám ještě co  
419 dohánět. Myslím si, že pořád to sebevědomí by mohlo být vyšší. Protože prostě s vyšším  
420 sebevědomím jde všechno líp. Ale třeba pořád není pro mě přirozený, kdybych měla třeba říct  
421 svoje kladné vlastnosti. Nebo se za něco pochválit. Nebo říct něco, nevím. Prostě pořád je to  
422 pro mě takový zvláštní. Ale vím že je to důležitý. Víím, že bych to měla umět. Ale vnímám, že  
423 co se tohohle týče, tak jsem byla hodně, hodně při zemi, když se naši rozváděli. První známky  
424 sebevědomí se u mě vyskytly paradoxně po té hospitalizaci, co jsem zažila po maturitě. No  
425 pak až prostě na vysoký škole.

426J: Jasně. A ve vztahům k mužům obecně si přijdeš zajímavá, přitažlivá?

427B: Mně to nikdy nepřišlo, ale vlastně teďka mi přijde, že docela jo. Co se týče vzhledu,  
428 myslím si, že vždycky to může být lepší, ale zároveň to může být mnohem horší. Jak jsem  
429 mluvila o té platonický lásce, tak to třeba pro mě bylo hodně zajímavý. A důležitý, když on mi  
430 říkal, že jsem krásná nebo tak něco. A že bych to měla začít vnímat. (zamyšlení) No, myslím  
431 si, že tohle vnímám až teď. Ale myslím si, že v minimální míře. Ale nevím, jestli je tohle  
432 odpovědí na tvoji otázku.

433 J: Určitě ano. Myslím si, že to je ode mě vše. Mokrát děkuji za rozhovor.

## Rozhovor s respondentkou C

1 J: Jak vypadala rodinná situace před tím rozvodem?

(krátké přerušení)

2 C: No, já si jako úplně nějak nevybavuju, že by naši měli mít nějaký problémy nebo tak. Jako  
3 určitě se hádali, ale myslím si, že to je v každý rodině. Ale oni vlastně měli společnou firmu,  
4 vlastně oba dva tam pracovali, takže se vídali vlastně denně. Takže si myslím, že i to hodně  
5 ovlivnilo. Vlastně moje máma byla taková, nebo je taková, že mu nikdy nic nezakazovala.  
6 Kdykoli, když někam chtěl jít, tak se ani neptala kam jde, s kým jde, a prostě jo, běž si, jsme  
7 tady celý den spolu, tak prostě jako taky potřebuje svoji volnost každé. No a, vlastně táta měl  
8 takovou partu kamarádů, se kterými většinou jezdili tátové od rodin a s dětma. A jezdili jsme  
9 na hory pravidelně. No jenže v té firmě pracovaly i ženský, který jezdily taky s dětma. No, tak  
10 to tak nějak přišlo, že se vlastně tam jako dali dohromady.

11 J: (přikývnutí)

12 C: Ale jinak jako nevybavuju si, že by byly jako nějaký konflikty mezi. Já nevím jestli jsem to  
13 třeba v tu dobu tak nějak nevnímala, ale...

14 J: (přikývnutí) Takže ten důvod teda byl, že se dal dohromady s jinou ženou.

15 C: (přikývnutí)

16 J: Jak probíhal ten rozvod? Jestli si vybavíš?

17 C: Já si toho... no, já si myslím že to proběhlo rychle. Že táta se prostě vodstěhoval a myslím,  
18 že se ten rozvod nějak netáhl. Protože... nějak jako... on řekl, on řekl prej u soudu, ať si nás  
19 máma nechá. Takže ta jeho nová přítelkyně taky měla děti dvě. A on se stěhoval k ní, takže  
20 zas na jednu stranu chápu, že si nás neměl kam vzít. A na jednu stranu mě to asi jako hodně  
21 mrzelo. Protože já si myslím, že jsem byla v tu dobu asi víc fixovaná asi na tátu. Myslím, že  
22 už jako odmala jsem vždycky byla taková, že táta byl v práci, ještě dřív, než měli svoji firmu a  
23 vždycky když přišel domů, tak to bylo hned oči rozzářené a táta, táta. Ale to asi ty holčičky  
24 tak maj, vždycky k nim. Ale myslím si, že to jako proběhlo rychle a myslím, že i hladce. Že si  
25 jako nevybavuju, že by prostě jako na sebe někdy křičeli nebo to. Máma mu prostě sbalila  
26 věci, zavolala ty jeho přítelkyni, ať si pro to přijedou.

27 J: A jak ti to rodiče oznámili?

28 C: Já si myslím, že máma nám to říkala, ale já jako, si totiž myslím, že tím, jak se to stalo, já  
29 mám to období jako takový celý... jako mně se změnilo skoro všechno. Jako tak jako ve mně  
30 se to změnilo. A to, jak jsem se třeba dobře učila, tak jsem se přestala dobře učit. A myslím, že  
31 jsem třeba dělala i mámě hodně naschvály. Myslím si, že jsem ji to třeba dávala za vinu, i



32 když vim, že její vina to jako nebyla. Ale prostě asi v tý začínající pubertě nad tím člověk jako  
33 tak moc neuvažuje. Nebo jako nevidí tam do hloubky, prostě. Je jako naštvanej, že se to stalo.

34 J: A co se dělo potom? Byla nějaká střídavá péče?

35 C: Jo. my jsme jezdili k tátovi na víkendy. Ze začátku tak to jako bylo v pohodě. Já jsem  
36 vlastně tu tátovu přítelkyni znala už z dřívějška. Takže jsme jako neměli nějaký špatnej vztah  
37 k sobě. Ale pak se mě tak jako snažila asi vychovávat. A to mi začalo vadit a začala jsem  
38 podle mě dělat naschály i tam. To bylo podle mě jako natruc, jsem dělala ty věci. Pak jsem se  
39 s nima dlouho, dlouho nevidala. Jsem vlastně, nechtěla jsem tam jezdit.

40 J: (přikývnutí) To bylo tak od kolika?

41 C: Já si myslím, že tak od nějakých těch třinácti-čtrnácti. Tak v devátý třídě jsem tak mohla  
42 bejt. No, podle mě takový to, ta největší puberta, no, nejhorší.

(smích z obou stran)

43 J: A jak jsi pak teda vycházela s tátou potom? Jako právě po tom rozvodu?

44 C: No, právě jsme se přestali vídat, úplně. On mi táta potom přestal vlastně... vůbec se mi ani  
45 neozval. Tak chápu, že možná tím, jak jsem dělala určitý naschvály, tak třeba jako ztratil i  
46 nějakou... jako že se se mnou nechtěl vídat nebo nevim. A vždycky mi třeba jenom napsal na  
47 na narozeniny „Vše nej.“ A to bylo celý. A vlastně strašně dlouho, několik let jsme se vlastně  
48 vůbec nevidali. A pak jsem byla já, která jsem udělala ten první krok zase zpátky. Protože mi  
49 to bylo líto, že vlastně se tak jako dlouho nevidáme.

50 J: A (zamyšlení) ty mluvíš v množném čísle jako „my“. Takže máš nějaký sourozence?

51 C: (přikývnutí) Jo, mám bráchu. Mladšího o dva roky ještě.

52 J: A máma si někoho našla?

53 C: Potom jo. Vim, že nějakou dobu měla přítele. Pak byla sama. (odmlka) Pak vlastně jsme se  
54 přestěhovali z (název), protože mamka má svoji mamku na (název) nebo na (název). A chtěla  
55 bejt u ní blíž. Takže tam vlastně koupila barák a přestěhovali jsme se tam, no. Tam pak taky  
56 měla jeden čas přítele. A teď je bez. A říká, že je spokojená. Že je to bez chlapa lepší. (smích)

57 J: (zamyšlení) Teďka jsi řekla, že jsi k tomu tátovi udělala první krok. Co to znamená?

58 C: To už jsem vlastně byla s (jméno). Takže jsem... vlastně táta bydlí na (název). My bydlíme  
59 vlastně v tom, na (název). A jednou jsem na (název) jela si něco od nějaký slečny koupit. Jela  
60 jsem si to tam vyzvednout. Vim, že to bylo o víkendu. A když jsem tam byla, tak jsem si  
61 říkala, že vlastně tady kousek bydlí ten táta. Tak jsem mu zkusila zavolat, jestli nejsou doma.

62 Oni doma byli, tak jsem přišla na návštěvu a od té doby jsme se vlastně začali zase vídat.

63 J: (přikývnutí) A jak je to teda dneska?

64 C: Jo, dneska už úplně v pohodě. Vlastně vídáme se docela často. Jezdíme k nim na chatu.

65 Vlastně vždycky s (jméno), aby se vídali. Protože oni taky hodně choděj oba dva, tak nemají  
66 čas. Maj vlastně volnej dá se říct jenom ten víkend. Takže aspoň vždycky na ten víkend tam  
67 jedeme za nima. No, a myslím, že se táta změnil úplně na 100 %.

68 J: Jo?

69 C: (přikývnutí) Jako ve všem. V práci jako tím, že dřív třeba neměl rád třeba takový ty ruční  
70 práce, musel něco dělat doma. Taková ta klasika, že měl prostě pohodu u mámy, tak se prostě  
71 válel na gauči, koukal na televizi. Takhle si ho já jako vlastně pamatuju ze svého dětství.

72 Ted'kon, když přijedeme na tu chatu, tak tam prostě s náma... von je ne jako s náma, ale je ze  
73 všema. Tam nevydrží chvíli sedět a hned jde něco dělat, jo. A jde a prostě dělá. Protože si tu  
74 chatu předělávaj, takže prostě jde a dělá třeba střechu novou, a to by mě v životě nenapadlo,  
75 že by něco jako takovýho můj táta byl schopnej tam. (úsměv) Vždycky máma ho přemlouvala,  
76 ty jo, v kuchyni k přilepení jedny dlaždice a ty jo, vždycky třeba půl roku.

77 J: A založil si pak i druhou rodinu?

78 C: Ne. Ona měla vlastně už svoje dvě děti z předchozího manželství, takže ne, no.

79 J: (zamyšlení) A dneska jsou máma s tátou nějak v kontaktu?

80 C: Nejsou vůbec. Ale jako viděli se na naší svatbě. Jako nebavili se spolu, ale normálně se  
81 pozdravili a to, jako něco že by... (odmlka) a taky je to takový, že asi máma ne tak jako že by  
82 neměla ráda, ale nerada slyší o té přítelkyni, když se bavim. Tak to je asi takový normální si  
83 myslím, no.

84 J: Tomu rozumím. A (zamyšlení) myslím si, že to ted'ka asi bude všechno. A přešla bych asi  
85 k partnerským vztahům. Asi kdy sis našla tak prvního přítele?

86 C: Tyjo, tak... (zamyšlení) jsem byla asi tak v devátý třídě, si myslím. Takže čtrnáct-patnáct.

87 J: Tak třeba mi k tomu víc pověz, jak dlouho jste spolu byli, jako jaký to bylo a tak.

88 C: No (zamyšlení) byli jsme spolu docela dlouho. Tak rok určitě, na to že to byl první vztah.  
89 A nevím, jestli to má i spojitost třeba i s těma rodičema, ale všechno bylo v pohodě do té  
90 doby, než jsme došli k takovému tomu prvnímu sexu a tohle. A on vlastně jako na mě nějak  
91 netlačil, nic. Ale potom mi vlastně vyčetl to, že už to jako mělo dávno proběhnout.

92 J: Aha.

93 C: Takže vlastně jako jsme se kvůli tomu nějak rozešli. A (zamyšlení) nevim, no. Prostě  
94 jakoby v těch dalších vztazích, vztazích jsem si tak jako řekla, že to je vlastně to, co je jako na  
95 tom prvním místě. A... nevim no. Já nevim, jak bych to řekla. Že pak jsem jakoby ty kluky  
96 hodně střídali jeden čas. Protože jsem si vlastně řekla: „Ten se rozešel se mnou kvůli tomu, že  
97 vlastně, jsme jakoby spolu vlastně nespali.“ No, tak jsem si myslela, že to je prostě jako to, co  
98 oni chtěj. No a pak jsem se kolikrát jako s někym, když jsem se seznámili, tak se s nim  
99 vyspim a oni tě nechaj. Že vlastně chtěli jenom to jedno. Nevim, jestli to má nějak spojitost  
100 s tím... s tím, že se naši rozvedli. (odmlka) takže jsem pak jeden čas kluky hodně střídala. Až  
101 vlastně do té doby, než jsem poznala (jméno), no. Tak se mi to tak nějak ustálilo.

102J: A kdy jste se seznámili s (jméno)?

103C: Tyjo, kdy... my se známe asi tak, devět let jsme spolu?

104J: (zamyšlení) A vy jste se teda vzali?

105C: (přikývnutí)

106J: A máte spolu dceru?

107C: (přikývnutí)

108J: A jaký to je? To manželství.

109C: Takový stereotyp, někdy trochu. (smích) Ne, jinak si myslím, že v pohodě. Tak jak jsme  
110 oba dva hodně v práci, tak nemáme moc času na sebe. A přijde mi... že to je prostě furt to  
111 samý, no. Že by to asi chtělo jako nějakou změnu.

112J: Jo?

113C: přikývnutí

114J: A jak by sis tu změnu představovala?

115C: To vůbec jsem nad tím nepřemýšlela. Takže... nevim, no. (odmlka) Chtěla bych udělat  
116 nějak... krok jinak, prostě aby to... aby to nebylo stejný. Že prostě všechno je jakoby na  
117 mně. Všechno musím udělat já. Prostě ráno vstanu, vždycky jednou za čas vybuchnu, že  
118 nestíhám nic. Že prostě je toho na mně hodně. Že ráno, když vstanu, furt musím se o (jméno),  
119 voblíct, všechno. A on si leží o půl hodiny dřív. Pak vstane, obleče se a jde do práce. Tak jsem  
120 takhle jednou vybuchla a on, že jo, že mi bude pomáhat. No, pomáhal mi asi tejdén. A už je  
121 to prostě zase ve stejnejch kolejích. A to si myslím, že třeba mám po té mámě. Jako že  
122 nechávám moc velkou volnost. Že jsou jako ženský, který jako sekýrujou, prostě tohle udělej  
123 a támhleto udělej. A prostě ho jako nechávám, že když někam jde, tak prostě jako neřeknu mu  
124 nechod' nebo něco. Prostě jako běž. Trošku se bojím, že jednou dopadnu jako ta máma.  
125 (smích) Že jako jdu ve stejnejch, stejnejch kolejích.

126J: A zažíváš třeba i nějaký pocity, že na jednu stranu mu necháš volnost, ale na druhou stranu  
127jestli nepřijdou pocity jako žárlivost nebo nedůvěra?

128C: Jo tak žárlivá jsem hodně. Ted'kon už možná trochu míň po určitý době. Ale ze začátku  
129jsem žárlila hodně. Třeba i na tu jeho bývalou přítelkyni. I když třeba jako spolu vůbec neměli  
130nějakej už jako vztah nebo tak, že se nevidali. Ale jako žárlila jsem. Takový to normální  
131žárlení si myslím.

132J: A bojíš se, no, i když toho se bojí asi samozřejmě každéj (zamyšlení) Jak jako třeba  
133prožíváš představu, že bys toho partnera měla ztratit?

134C: Hele nedokážu si to představit. Já kolikrát si říkám, že kdyby jsme byli sami, jestli by to  
135nebylo lepší. Ale... víš, že si říkám, že ho k ničemu nepotřebuju.

(smích z obou stran)

136C: Že o vlastně se všechno starám sama stejně. Ale nevim, no. Jsem tak na něj zvyklá, že tak  
137jsme prostě spolu. Tak si neumím... neumím si představit, že bysme byli jako prostě sami. Že  
138to je... jako i kvůli tý (jméno) bych asi nechtěla. Myslím si, že ty děti... ty děti to právě  
139vnímaj, no. A mohlo by se všechno otočit.

(Následné krátké přerušení)

140J: Jak muže vnímáš? Obecně?

141C: Obecně. No (zamyšlení) přemejšlim, jak bych to řekla. (zamyšlení) Spíš se než že by to  
142jako byli takový ochránci nebo tak, tak spíš (zamyšlení) nevim, jak bych to řekla. Mně se muži  
143líbí. A určitě kdyby jsem se, nebo když si vybírám nějakýho muže, kluka, tak asi ten vzhled  
144bude vždycky na prvním místě. A (zamyšlení) asi to, já nevim, jak bych... jak bych to řekla...

145J: Nevím, třeba jsi zmínila, že zažíváš pocity, že bys toho manžela nepotřebovala, tak jestli to  
146je jako... jako nějaký tvůj obecný přístup nebo jestli to záleží na té konkrétní osobě...

147C: To si myslím, že to je asi obecně. Že s nim to asi nemá nic společného. Že, nevim no...  
148jako nejsem nějaká emancipovaná, to ne. (smích) Ale myslím jako, že ta žena v dnešní době to  
149může zvládnout v pohodě úplně sama. Samozřejmě bude to mít asi o dost těžší se všim.  
150Protože přeci jenom ten chlap vždycky vydělává víc nebo jako... a spoustu věcí si... spíš  
151z takovýho jako praktickýho hlediska. (smích) Že spousta věcí si doma nedokážu udělat sama,  
152takže tam ten chlap taky přeci jenom pomůže. A zase asi bych (krátké přerušení) zase bych  
153určitě nechtěla, aby (jméno) vyrůstala v nějaký jako neúplný rodině. Jo, ona na tom tátovi taky  
154jako hodně visí.

155J: (přikývnutí)

156C: Takže prostě bych... myslím si, že je jako potřeba určitě vždycky otec i matka, si myslím.  
157 Že jako každéj má jako tu svoji roli v tom. A že to má prostě svůj význam, prostě že to tak je.

158J: Takže by jsi byla ráda, kdyby to do budoucnosti pokračovalo, aby ta rodina byla kompletní  
159 s nim.

160C: (přikývnutí) Jo, to určitě.

161J: (zamyšlení) Už jsi tady o tom mluvila, že jsou tady nějaký věci, který tě štve. Byla bys  
162 ráda... nebo jak si to představuješ v budoucnosti, aby to jako bylo jinak?

163C: No... určitě bych chtěla, aby mi víc pomáhal. On si furt myslí, že vlastně on že chodí do  
164 práce od rána do večera, tak že on vlastně na to nemá čas. A já jsem ta, která si musí tu práci  
165 uzpůsobit, aby všechno ostatní stihla. Kdybych chodila do práce stejně jako on, tak prostě  
166 nemá kdo vyzvedávat tu (jméno) ze školky a takhle. Takže já jsem vlastně jakoby musela tu  
167 svoji práci uzpůsobit a on to jako bere tak, že vlastně ten chlap je taková ta hlava rodiny. A že  
168 prostě ta ženská je ta, která se stará prostě o ty děti a o to všechno ostatní. Oni to tak asi  
169 v rodině měli nastavený. Že vlastně jeho maminka moc nepracovala, byla doma s dětma. Jako  
170 žena v domácnosti, no. A já na to prostě nejsem, no. (smích)

171J: A jak se v tom teda cítíš, že bys měla mít jako takovouhle roli?

172C: No, určitě úplně jako, žena v domácnosti, že bych jako vyloženě nechodila do práce nebo  
173 tak, to si neumím představit, že bych byla. Jo, jako já jsem ráda, když jsme s (jméno),  
174 všechno, ale prostě i ona potřebuje mezi ty děti jít do té školky. A (zamyšlení) prostě i pro mě  
175 je důležitý, abych byla mezi lidma a pracovala. Prostě doma si myslím, že by jsem se  
176 zbláznila.

177J: To chápu. Jak už jsme se třeba tady bavily o té žárlivosti, tak objevily se tam, nevím, jako  
178 nějaký jiný třeba negativní pocity. Že na jednu stranu mu dáváš volnost, ale jestli se tam  
179 objevuje třeba i nějaká opatrnost. Jestli mi rozumíš, na co se ptám.

180C: No (zamyšlení) já nevím. Já... jako žárlím, to jo. Ale že bych asi jako byla opatrná... to ne,  
181 ale mám v sobě takový to, že mám nutkání se mu třeba podívat do telefonu, když je ve sprše.  
182 Myslím že... nevím jestli to má něco společnýho právě i s tím, že máma to zjistila podle  
183 výpisu vlastně že si spolu to... Tak takový to, jestli si spolu s někým nepíše, jestli tam nemá  
184 nějaký zprávy nebo jestli si s nikým nevolá. To asi jako ve mně je, no.

185J: Nemusíš to jako srovnávat s tou rodinou, to je jako můj úkol zjistit, jestli to souvislost má.

186C: Jo mám chvílky, kdy mu jako nevěřím. Nemám jako proč, ale prostě tam ve mně něco je,  
187 že si jako říkám, jestli mi říká pravdu, nebo...

188J: A jak moc často se tohle děje? Jestli třeba mu zkontroluješ telefon, jestli každý den, nebo...

189C: Ne, to ne. Já už mu do něj ani jako nelezu. Ale spíš mám jako takový to nutkání se podívat.  
190Někdy. Nevím... jako není to nějak často, teoreticky jednou za čas, když se třeba... teď jsme  
191se vlastně ani dlouho nehádali. Se jako moc nehádáme, jak se moc nevidáme. (smích) Ale  
192když se jednou za čas pohádáme, tak si říkám. Nebo když vodněkad' přijde, tak mám takový  
193jako... vždycky to ve mně něco hlodá.

194J: A jak se třeba cítíš, když jste spolu ve společnosti a on se tam baví s jinými ženami?

195C: (zamyšlení) Jako nedávno jsem měla takovej blbej pocit, jak kdybych byla taková jako  
196odstrčená. Ale jinak mi to většinou problém nedělá. Že jako se, já se taky normálně bavím  
197jako s ostatníma a to. Ale jednou jsem měla takovej pocit, že jsem mu vlastně jakoby něco  
198říkala. A on mě tak jako vůbec neposlouchal, tak mě tak jako odstrčil a povídal si dál jako  
199s někym jiným. Tak to bylo takový... no a pak tím to všechno začne, že jo. Pak se začneš,  
200začne to v tobě hlodat, jestli náhodou.

201J: (přikývnutí)

202C: (odmlka) Jinak tak s tím jako problém nemám.

203J: A to jste vyřešili, jak jsi říkala, co se stalo nedávno, tak jestli už je to v pohodě.

204C: (přikývnutí) Jojo.

205J: A dává ti, nevím, nějak najevo, že tě má rád, že jseš pro něj důležitá, prioritou? Jako jestli to  
206z něj cítíš?

207C: Jo, dává. A někdy mi to je až nepříjemný. Nevím proč, ale jako je, no. Že když mi jako říká  
208nějaký jako lichotky a takovýdle, tak to strašně nerada slyším.

209J: A víš proč?

210C: Nevím. (odmlka) Prostě... úplně jako chvilka kdybych měla takovej jako odpor k tomu,  
211co mi říká. Ale jako fakt prostě nechápu proč.

212J: (přikývnutí)

213C: Jako nemám nějaký důvod nebo... nevím.

214J: (zamyšlení) Dobře. Teď bych jako přešla k tématu, jak jako vnímáš vůbec sama sebe. Už  
215jsem se tady ptala, jak ty vnímáš muže, ale teďka jak vnímáš sama sebe vůči těm mužům.  
216Jestli si pro ně, ať už to můžeš spojit s tím manželem, jestli si jako připadáš pro ně dostatečně  
217dobrá, atraktivní, zajímavá. Nejdřív mi to můžeš povědět vůči tomu manželovi, jestli si pro něj  
218přijdeš jako dostatečně atraktivní, nebo dobrá, a tak.

219C: (zamyšlení) Jak kdy. (smích) Když třeba jdeme spolu někam večer nebo tak. Tak se jakoby  
220hezky vobleču, nalíčím a to. Tak mi přijde, jako... já nevím, jak bych to řekla. Jako že k němu  
221sedím. Že to je v pohodě. Ale manžel je vlatně takovej. On je vlastě vysokej, fousatej,  
222plešatej... Takže vlatně takovej ten typ dnešních žen. A když spolu jdeme někam normálně, já  
223jsem vlastně malá, vezmu si jenom džíny, tenisky, neřeším to. Tak si jakoby přijdu, že on je  
224vlastně takovej ten švihák a já jsem vedle něj taková jako...

225J: A řekl ti to někdy?

226C: Ne, to neřekl. Ale nějak jsem se... vod jistý doby... já jsem se jakoby dřív oblíkala, že  
227jsem nosila vlastně podpatky a takovýdle. A teď... není mi to pohodlný. Prostě je pro mě asi i  
228od tý doby, co máme (jméno), je pro mě priorita, abych se prostě cejtila pohodlně. A ne abych  
229za každou cenu na sobě měla voblečenýho něco, v čem se prostě jako necejtím pohodlně.  
230Takže i z toho hlediska jako kolikrát se prostě cejtím, jako kdybych byla nějaká chůva.  
231(smích)

232J: A on asi sám na to nedbá, ne?

233C: Ne, to ne. Jako nikdy mi nijak neřek, že...

234J: (přikývnutí)

(přerušeni kvůli telefonátu)

235J: (zamyšlení) A jak se cítíš mezi ostatními muži? Jestli si pro ně přijdeš milá, atraktivní...  
236můžeš mluvit i ve vztahu o těch minulých vztazích nebo minulých zkušenostech.

237C: (přikývnutí) Tak v minulých zkušenostech jsem... nebo já si jako mezi klukama nebo  
238chlapama jako cejtím dobře. Vždycky jsem si s nima už jakoby odmala rozuměla víc než  
239s holkama. A jo jako nikdy jsem neměla problém si třeba najít kluka nebo tak. Vždycky to  
240bylo pro mě úplně v pohodě. Takže si myslím, že jsem se asi jako klukům líbila. A že mi  
241vlastně... (jméno) je úplně jinej, než moji předchozí partneři. To byli spíš přesně takoví jako  
242ty kluci, který ještě jakoby nikam nevyspěli a... (zamyšlení) ale (jméno) byl... on je vlastně o  
243pět let starší jak já. A už v tý době vlastně, když jsme se poznali, tak jemu bylo, já nevím,  
244dvacet sedm? (zamyšlení) Míň, dvacet šest. Tak už v tý době působil vlastně jako, že je starší.  
245On je taková stará škola. Že jako hrozně rád se oblíká, nosil vždycky saka, kabáty dlouhý.  
246Takže jako působil úplně jinak než... než jako všichni ostatní kluci, který jsem kdy měla.  
247Takže jsem se mu v tý době asi jako snažila nějak vyrovnat. Tak jsem se začala líp oblíkat. No  
248teď jsem se podle mě spíš vrátila do takovýho toho stylu, kterej jsem nosila dřív. Prostě  
249tenisky, džíny. A kolikrát... jo je pravda, že mi to... že mi to kolikrát vyčetl. Ne že by se mu  
250to nelíbilo, to ne, ale vyčetl mi, že jsem se dřív oblíkala hezky. A že teď se vlastně vracím  
251k tomu stylu, než jsme se poznali.

252J: A chtěla bys to změnit?

253 C: Jako to oblíkání?

254 J: (přikývnutí)

255 C: (zamyšlení) já se takhle cejtím jako... takhle se cejtím víc jako já než... jako sama sebou,  
256 no.

257 J: A jak jsi to vnímala, že ti to jako vyčetl?

258 C: Tehdy jsem mu říkala, že to není pravda. Ale asi jako na tom něco bude. Ale jako předtím  
259 to oblíkání bylo vyložene spíš jako kvůli němu. Že jsem se prostě snažila, že von byl takovej  
260 jako, nevím, jak bych to řekla. Taková jako vyšší třída. A tak jsem se jakoby snažila mu jako  
261 vyrovnat...

262 J: A jsou ještě dneska nějaký věci, který ti vyčítá?

263 C: Asi mi vyčítá i to, jaká jsem dřív byla. Než... jsem byla taková jako hodně rozlitaná. Jsem  
264 chodila hodně tamhle s nima do hospody, tamhle pařit a tohle. A doted' mi to vlastně jakoby  
265 vyčítá. (zamyšlení) že jsem se jako, že se jako kde s kým dokážu bavit, a to no...

266 J: A dneska už to neděláš?

267 C: Ne, tak my většinou někam jdeme, tak chodíme spolu. Ale jako já mám ráda společnost,  
268 takže mně nedělá problém se začít jako s kýmkoli, kdekoli bavit a to jemu hodně na mně vadí.

269 J: A proč?

270 C: (zamyšlení) Nevím, že jsem taková jako hrozně vyzývavá a to jakoby na ty ostatní. „Proč  
271 se s nima bavíš hned. Podívej se, jak se na tebe koukaj.“ Ale mně to tak nepříjde. Já si prostě  
272 jako... si přijdu tak nějak normálně, že se s někým bavím.

273 J: A on je teda spíš introvertní? Jako víc uzavřený?

274 C: (přikývnutí) Asi spíš jo, no. On moc nemá rád lidi. Možná je to i tím, tou prací, jakou má.  
275 Že vlastně hodně pracuje s lidma. A pak radši je vlastně sám nebo jako někde na nějaký  
276 samotě, kde prostě nejsou žádní lidi, no. Nerad chodí mezi lidi. Nerad poznává nový lidi.  
277 Takže to bude i tím, no.

278 J: A on to, on někdy žárlil na tebe?

279 C: Jo, on taky žárlí docela hodně. Jsme se hledali, až jsme se našli.

(smích na obou stranách)



280C: A on žárlí tak jako bezdůvodně. Víš, že mi přijde, že vlastně si říkám, že vlastně je teď kons  
281 úplně všechno v pohodě. Že jde všechno, tak jak má, a najednou on přijde prostě s tím, že, no  
282 třeba: „Bůhví, co tam děláš v tom studiu“ a já říkám, že já prostě nemám kdy, kdy by jsem si  
283 třeba našla jako nějakýho milence nebo prostě něco. Já na to prostě nemám čas. Já prostě jedu  
284 ze studia do školky, ze školky do studia prostě domů uvařit. A no třeba bůhví co v tom studiu,  
285 co tam jako děláš a to...

286J: Jo, takhle. A jak to jako myslí nebo... tak do toho studia choděj jako ženský, že jo.

287C: No jako choděj, no. No, on si asi myslí, že si tam jako tahám nějakýho chlapa nebo že tam  
288 choděj kluci nebo já nevím. (smích)

289J: Tak když už kluci, tak gayové.

(Smích na obou stranách)

290C: No, právě tohle taky. A pak třeba včera jsem si koupila kytky v (název). Protože tam maj  
291 devět tulipánů za čtyřicet devět korun. Tak to tam prostě nenechám, že jo.

(smích na obou stranách)

292C: A učila jsem večer a on přijel domů a jenom taková ta esemeska „A od koho máš ty  
293 kytky?“ Přitom já jsem ho vlastně ani jednou nepodvedla nebo jsem k tomu neměla ani  
294 nějaký důvod nebo něco. Ani by mě to jako nenapadlo.

295J: A takhle to bylo vždycky?

296C: Jo, asi jo no.

297J: A dělá to teda často?

298C: (zamyšlení) No... asi dělá no.

299J: A ty-

300C: Mě to jako štve. Pak se začnu jako hned rozčilovat. A protože mi vadí, že mi vlastně říká  
301 něco, co vlastně není pravda. Tak se vlastně jakoby rozčílím a on mi ještě o to víc... prostě si  
302 myslí, že to je pravda, jo. Tedkoň jsem už poslední dobou jsem začala dělat, říkám no... Tak  
303 už víš co, že už mi to je vlastně jako jedno. Ať si jako říká, co chce, já vím, že to pravda není.  
304 A to zas jako ještě víc ho dokáže vytočit.

305J: (přikývnutí) Takový nekonečný kruh.

306C: Že vlastně jako nevím, jak se zachovat, když se naštvu, tak je to špatně. Když jsem vlastně  
307 v pohodě, tak je to taky špatně.

308J: A přemýšlela jsi o tom, že byste to chtěli nějak řešit v budoucnu?

309C: (zamyšlení) Tak já jsem prostě taková, že já se hrozně nerada o takovýdle věcech s nim  
310doma bavim. Von kolikrát jakoby chce začít, ale on vždycky začne třeba, že se ho furt ptám  
311 „Je ti něco?“ „Ne, nic mi není.“ „Je ti něco?“ „Nic mi není.“ Pak jsi jdeme lehnout o půlnoci,  
312já už skoro spim a on na mě začne sypat, co ho štve.

313J: (přikývnutí)

314C: A tak, on se pak jako diví, že se s ním o tom nechci nikdy o půlnoci bavit. Celej den se ho  
315ptám, prostě, nic mi neřekne.

316J: A zvládáte spolu řešit nějaký takhle důležitý věci?

317C: Jo, to jo. To úplně v pohodě.

318J: Ale stává se občas, že to-

319C: (přikývnutí) Jo.

320J: Jasně. (povzdech) Tyjo, tohle asi jednou zažiju taky. To jsem zvědavá.

(smích na obou stranách)

321C: To je takovej... koloběh, no. Si myslim, že si tím projde úplně každě.

(smích na obou stranách)

322J: A jak vlastně vnímá táta toho (jméno)?

323C: Jo, on ho má rád. Já si myslim, že jsem si našla takovýho, jako je hodně podobnej typ jako  
324je můj táta. (smích) Že mi přijde, že jsou vlastně oba jako... tak nějak stejný.

325J: (přikývnutí)

326C: Že jako (jméno) jde spíš takový to... to logický myšlení než třeba právě nějaká ta manuální  
327práce. A třeba ten táta to měl úplně stejně. (odmlka) No, a jsou... i jako typově jsou prostě  
328myslim, že jsem si jako našla. A jako jo, táta ho má rád. Bere ho tak nějak normálně.

329J: Takže když jako věděl o tom, že máš nějakýho partnera, nebral ho třeba jako nějakou  
330konkurenci?

331C: Ne, to ne. To určitě ne.

332J: A s mámou vychází dobře, (jméno)?

333 C: Jo, taky. Tam taky jezdíme rádi. (odmlka) Si myslím, že má jakoby s obouma mejma jako  
334 rodičema (jméno) dobrý vztah. Vlastně on si i s obouma tyká. A normálně se jako třeba  
335 s tátou si kolikrát i volá, když něco potřebujou nebo tak. Třeba ani já nevím, že spolu mluvili.

(smích na obou stranách)

336 J: A v čem jsou ještě táta s (jméno) podobný?

337 C: No hodně i jako vzhledově. Jakoby i typem. Že jsou to i jako podobný typy. (zamyšlení)

338 Přemyslím jestli maj... (zamyšlení) Táta je teda nervák, což (jméno) takovej není. (smích)

339 Spíš jakoby tím, takovým tím svým myšlením nebo, já nevím, jak bych to řekla. Že

340 (zamyšlení) vždycky jsou takový typy lidí, že spíš jsou na manuální práci. Anebo jsou, že

341 rádi... že maj takový to logický prostě myšlení. Tak to maj spíš oba dva. A říkám, fakt i

342 vzhledově jsou jako taková... že si jsou jako postavově hodně podobní, no.

343 J: (zamyšlení) A vy teda máte spolu dceru (jméno).

344 C: (přikývnutí)

345 J: A jaký je vztah dcera s tátou?

346 C: Jo, oni mají krásnej vztah. Tatínku, tatínku, a jo, to se mají. (jméno) je taky vlastně... to jeho

347 princeznička. (úsměv) Oni mají... mají spolu krásnej vztah. Takže si právě neumím třeba

348 představit, že jako dokázala jí toho tátu někdy vzít nebo něco.

349 J: A co se týče výchovy, to se shodnete spolu?

350 C: Hele, tak v 90 % jo. Pak jsou takový, že on by byl tvrdší a já jsem taková, co to jako

351 povolím. (úsměv) No ona většinou, když něco chce, tak jde za mnou. Protože ví, že já jí to jako

352 většinou povolím. (úsměv) On jako by byl... by byl tvrdší, no. Jenom na mě stačí, že se na mě

353 jako párkrát podívá smutně a já už bych to jí jako všechno dala.

(smích na obou stranách)

354 C: Jo, ale jinak si myslím, že máme, že jdeme tak jako voba dva stejným směrem.

355 J: (přikývnutí) To je dobře. A věnuje se jako to, dostatečně?

356 C: Jo, jako hrajou si spolu. Vždycky právě stavěj třeba z Lega nebo hrajou nějakou hru

357 deskovou spolu. A říkám, i tím, jak já někdy chodím některý dny večer do práce, takže vlastně

358 ji i sprchuje a uspává, všechno. Takže večer má, má vlastně dva večery, takhle kdy je s ní

359 jenom sám.

360 J: Už jsi tady něco zmínila, ale svůj vlastní nějaký soukromý život do toho jako stíháte?

361 C: (zamyšlení) Jako chodíme spolu vždycky sami třeba někam večer. Nebo i s přítelem, a  
362 tak. Ale jako... je to takový s tím malým dítětem trochu jako jiný, no.

363 J: Jak moc je to jiný, než to bylo předtím?

364 C: Jako předtím jsi vlastně mohla jít kdykoliv, kamkoliv nebo se jako rozhodnout. A teď kon  
365 jakoby furt musíš myslet na to, že... tam vlastně je ta (jméno). Já jsem třeba i jako večer víc  
366 unavená, než jsem bývala. Nevím, jestli je to... i to určitě spojení jako práce plus to, že se  
367 vlastně o ni starám. A teď ona má ty svoje nějaký koníčky, že chodíme na tenis, chodíme na  
368 tancování. Tak vlastně já furt jenom někde pendluju, a pak jsem prostě večer unavená.

369 J: A zvládáte to nějak spolu?

370 C: (přikývnutí) Jojo. Tak (jméno) říkám, on je víc v práci. Takže on prostě přijede domu  
371 jakoby k hotovému (smích) když už mám vlastně celý den jakoby vodběhanej, no.

372 J: (zamyšlení) Ještě bych se obrátila na chvílku na tebe. A jestli bys mi teďka pověděla víc o  
373 sobě, jak se jako máš ráda. Jak sama sebe vnímáš?

374 C: (zamyšlení) Tak je to asi jak kdy. Možná jak se vyspím. Někdy si přijdu hezká, někdy si  
375 tak nepříjdu. (zamyšlení) Nevím. Ale jinak jako... spíš se mám víc ráda, než ne. Jako takový  
376 to, co mi třeba někdy vadí, když se člověk blbě vyspí nebo to, tak mi spíš vadí, že si přijdu, že  
377 jsem tlustá, a takový ty podle mě normální pocity co má asi jako každá holka. Jinak mi jako  
378 nepříjde, že by to...

379 J: (přikývnutí) A jako, změnilo se to? Jak jsi k tomu vlastně došla nebo... Abych to popsala,  
380 tak jinak to cítí třeba já nevím, patnáctiletá holka a jinak to cítíš ty dneska, že jo. Tak jestli to  
381 sebevědomí bylo předtím menší, nebo větší.

382 C: (zamyšlení) Myslím si, že jsem měla větší sebevědomí, než mám teď. (zamyšlení) Nevím  
383 proč, možná to bylo i tím, že dřív, když jsem byla mladší, že jsem i ty kluky střídala a  
384 všechno, a prostě jsem se jako cejtla dobře. A teď možná jestli jak jsem furt s tím samým  
385 partnerem, tak... nevím, jak bych to řekla. Že... si jakoby nemůžu dokázat, že by třeba jsem  
386 se ještě někomu líbila. Nebo... si to ověřila jako. A jinak jako jo, já jsem tak nějak se sebou  
387 spokojená. Si říkám vždycky to může bejt horší.

(smích z obou stran)

388 J: To je pravda. Takže to, že jsi střídala ty kluky, tak pro tebe to i znamenalo, že ti to  
389 sebevědomí jako zvyšovalo.

390 C: (přikývnutí)

391 J: Necítila ses v tom nějak jako špatně.

392 C: Ne.

393 J: Naopak ti to dělalo dobře spíš.

394 C: (přikývnutí) Že jsem jako, no. Vždycky já nevím, jsme chodili na diskotéky nebo někam  
395 prostě do baru a tak. tak mi jako dělalo dobře být v té společnosti prostě někoho, komu se  
396 třeba líbím a takovýdle, no.

397 J: A chybí ti to dneska?

398 C: Hele nad tím jsem ani nikdy nijak nepřemejšlela. Tak jako, já jsem fakt spokojená s tím, co  
399 mám. A říkám, je zajímavý, že třeba od někoho cizího se mi to líbí, ale když mi to říká  
400 (jméno) doma, tak je mi to až takový nepříjemný.

401 J: Ty už jsi o tom mluvila a mně to přijde...

402 C: Zvláštní, vid'. Mně taky

(smích z obou stran)

403 J: A třeba když ti táta říkal třeba komplimenty, tak ti to bylo příjemný?

404 C: Já si ani vůbec nevybavuju, jestli jako mi táta říkal nějak vyloženě jako kompliment. Já si  
405 myslím, že... on je takovej, kterej jako asi moc nikoho jako nechválí.

406 J: Ale jde to z něj jako třeba nějak cítit, že...

407 C: Nevím, no. Nevím, jak to bylo dřív. Já mám trochu... i takovýto období takový slitý do  
408 jednoho mně přijde. Že to bylo takový... nevím.

409 J: Tak se třeba ještě k tomu tátovi vrátíme. Třeba připadala sis, třeba v dětství jako... jak sis  
410 připadala v dětství, jako jeho princezna, nebo... jak jsi říkala, že jsi měla lepší vztah s tátou.

411 C: (zamyšlení) Víš, že ani nevím? (zamyšlení) Když si tak jako snažím vzpomenout na  
412 nějaký... na nějaký úryvky jako dětství s tátou... nevím. (zamyšlení) Že jsme s ním jako  
413 hodně jezdili a to... ale jako... jestli on to i bral nějak, že já jsem byla jako jeho holčička,  
414 nebo ne. Nevím, no. Já si pamatuju, jak vždycky třeba po nás křičel. (smích) To si pamatuju,  
415 ale takový to jako hezký jako nevím, jestli... (odmlka)

416 J: A máš s ním jako nějaký hezký vzpomínky?

417 C: No (zamyšlení) jako mám určitě z dob, kdy jsme právě jezdili jako společně na ty

418 (zamyšlení) vždycky jako na tu chatu jakoby i s těma ostatníma dětma. Tak jsme chodili na  
419běžky, a takhle, tak to si jako pamatuju, že vzpomínky mám hezký. Ale většinou, když jsme  
420někam jeli, že jsme jezdili hodně odděleně, no. Máma, jako my s mámou samy, asi možná i  
421kvůli tomu, jak oni měli tu firmu. Anebo s tátou, no. Jsme vlastně s táou byli i na (název). To  
422bylo taky fajn. Ale jako spíš měl asi možná takovej... odtažitej vztah, no. Nebo jako že si  
423nevybavuju, že bysme si třeba jako spolu někdy ma- jako takový to mazlení jako... jsem  
424možná byla úplně malá, už si to nepamatuju. No jakoby, no když už jsem pak byla starší, tak  
425asi ne, no.

426J: (přikývnutí) On ti jako nikdy nedával moc třeba najevo, že tě má rád?

427C: (zamyšlení) Asi možná ne, no.

428J: Ale cítila jsi to aspoň nějak? Ne třeba slovně, ale já nevím, třeba jeho chováním, gesty...  
429jestli to z něj bylo aspoň trochu cítit.

430C: Nevím, já jsem možná nikdy nic takovýho jako nevnímala, jestli... a jako teď, když se  
431vrátím zpátky, tak si to vůbec jako nevybavím. (odmlka) Teď mi přijde, že to asi dává víc  
432najevo. Že si i třeba spolu jako smějeme, a tak. A... buď si to prostě jenom nevybavuju. To  
433mám prostě... v nějaký temnotě nebo já nevím. Prostě úplně... mám to období takový jako  
434hrozně rozmazaný.

435J: A když se teda rodiče rozvedli a ty jsi teda chodila na návštěvu k tomu tátovi, tak jak se tam  
436on choval k tobě?

437C: Jo, já myslím, že tak nějak normálně, asi jako předtím. Říkám, tím jak už jsme tu jeho  
438přítelkyni znali a znali jsme se i s těma dětma, tak si myslím, že to tak jako... no a nikdy jako  
439nedělal ani jako rozdíly mezi náma a těma, vlastně těma dětma od té přítelkyně. Jako to...  
440myslím si, že tak jako normálně.

441J: Nepřipadala sis jako to-

442C: Ne, to ne. (odmlka) To jsem si pak připadala spíš jako z její strany, no. Tím, jak se mě  
443snažila třeba jako by vychovávat. Ale jako od táty... od táty ne.

444J: A dneska to, máš teda pocit, že co se týče vyjadřování třeba, nevím, tý lásky nebo... takže  
445to je lepší.

446C: Přijde mi, že jo, no. Že vlastně když se vídáme a... asi jako víc si toho máme co říct  
447teďkon. Přijde mi to takový lepší, no.

448J: Takže ho vidíš ráda.

449C: (přikývnutí) Jo. Rádi tam jezdíme.

450J: (přikývnutí)

451 C: Přijde mi, že to tátu hodně změnilo. (odmlka) Asi jako ten... i ten rozvod. A všechno, no.

452 Přijde mi teď i víc takovej jako šťastnější. Než si ho jako vybavuju. A to říkám, no. Jako

453 takový to útlý děstství mám úplně...

454J: (přikývnutí) A ty jseš šťastná?

455 C: Jsem, tak jako vždycky... vždycky se prostě najde něco, co... ale jo, jsem šťastná. Neumím

456 si představit ani, že by to bylo jinak. Jo jsem... (odmlka) vždycky může bejt hůř, vždycky

457 může bejt líp. (smích) Ne jako určitě jsem šťastná. Jsem ráda s (jméno). Jsem ráda, že... že

458 jsme prostě spolu, že máme (jméno)... a tak zažili jsme si spolu hezký chvíle, horší chvíle...

459 ale neměnila bych to, no. (úsměv)

460J: To je tak hezký

461 C: Jo mně taky přijde.

(smích z obou stran)

(Rozhovor pak byl ukončen, respondentka musela odejít. Vyšetřující poděkovala respondentce a rozloučily se)

## Rozhovor s respondentkou D

1 J: Mohla bys mi popsat to rodinný soužití právě předtím, než se stal ten rozvod?

2 D: Tak já (zamyšlení) já si vlastně myslím, že to bylo takový jako docela hodně spokojený  
3 rodinný soužití. (zamyšlení) My jsme tři děti a naši se prostě seznámili, když byli docela  
4 hodně mladí, a i se hodně mladí vzali. A vlastně jako celý moje dětství jsme hodně trávili jako  
5 se spoustou kamarádů rodiny, dalších rodin, nebo s kamarádama některějma bezdětnějma.  
6 Hodně nás třeba, nevím, chodili takhle takovýdle kamarádi hlídat. A hodně jsme docela žili  
7 vlastně blízko s oběma babičkama a dědečkem. A trávili jsme hrozně času různějma  
8 vejletama. Že jsme vždycky jezdili na nějaký tábory, hodně jsme jezdili na koně, na lyže.  
9 Prostě měli jsme chaloupku, nebo máme ji pořád, tak tam jsme jezdili. A myslím si, že jako,  
10 naše máma byla doma s náma většinu času. U toho vždycky něco trochu pracovala a  
11 z domova a táta... táta prostě pracoval nejdřív někde v novinách a v televizi. Potom v nějaký  
12 PR agentuře. A (zamyšlení) no vlastně si myslím, jako že... že to bylo docela v pohodě soužití  
13 jako obou rodičů. Náš táta byl (zamyšlení) jako vždycky takovej trochu Don Juan. A myslím  
14 si, no, naše máma prostě jako mu vždycky byla taková hodně oddaná. Takže to je takovej  
15 nějaký vzorec, kterej si trochu pamatuju. Ale přece jenom prostě už to je delší dobu. [J:  
16 (přikývnutí)] A (zamyšlení) a pak se to prostě nějak začlo kazit. Ale jako já jsem si vlastně už  
17 docela dýl nějak myslela, že táta asi někoho má. Ale ne kvůli tomu že bych to jako opravdu  
18 věděla, nějaký důkazy nebo tak. Ale spíš jsem jako jeho tak vnímala vlastně. Jako že mi  
19 přišlo, že něco takovýho ještě potřebuje. Asi takhle jsem to vnímala, že to je jako nějaká jeho  
20 potřeba. Ale vlastně jsem si nikdy ani moc nemyslela, že by to nějak ohrozilo tu rodinu.  
21 Protože zároveň pro spoustu mejh kamarádů to byl takovej vzorovej pár. A pak se stalo že si  
22 táta našel (jméno), což je jeho současná žena. Což je taky holka, se kterou chodil před naší  
23 mámou. A prostě potom se odstěhoval. Vlastně pak to taky bylo docela ráz na ráz. Jako že  
24 nejdřív byl hodně protivnej, pak se nějak, pak tam byly i nějaký spory. Naše máma vlastně  
25 moc nevěděla, co se děje. A pak prostě najednou se táta odstěhoval. A pak právě začly tyhle  
26 ty... jako ten rozvod. [J: (přikývnutí)] (zamyšlení) No, a... ale vlastně si myslím že dost  
27 dlouho předtím to bylo tak jako... jako v pohodě, no, jako že mi to přišlo. A teďka vlastně  
28 zpětně, nebo potom vim, že táta (zamyšlení) nebo že jako... od té doby, co se narodil můj  
29 brácha, to znamená čtyři roky předtím, než se rozešli, tak měl táta tahle paralelní vztah. Ale ne  
30 s tou (jméno), ale nejdřív s nějakou jinou ženou, potom s (jméno). A to se jako nějak ukázalo  
31 jako potom... (přítakání) Tak jestli tohle stačí k tomu popisu. Přemejšlim jestli mě ještě něco  
32 napadá. (hned dodává) No a vlastně co jako asi je takový nezvyklý, že už v té době, co se naši  
33 rozváděli, tak já jsem chodila s (jméno), který je se mnou dodneška. Se kterým tady spolu  
34 bydlíme. A vlastně jsme nejdřív (zamyšlení) jako jeho rodiče se rozcházeli nějak těsně  
35 předtím. A že jsme nejdřív jako trochu spolu prožívali ten jejich rozchod, potom jako rozchod  
36 našich rodičů. Takže možná tohle je trochu ještě specifický v tom... I když stejně si myslím že  
37 je tam jako hodně věcí, který to jako ovlivnilo v tom vztahu. Tak jako že tohleto je trochu  
38 specifický.



39 J: (přikývnutí) Jenom k tomu soužití předtím, jestli bys přiblížila mi, jaký jsi měla  
40 vztahy s tátou?

41 D: (Přikývnutí, zamyšlení) Já si myslím, že vlastně vždycky (zamyšlení) dost dobrý. Potom  
42 rozvodu se to jako nějak proměnilo. Ale na nějakou dobu v různých vlnách. Předtím to bylo  
43 vždycky jako hodně dobrý. Nebo jako vždycky když byly nějaký průšvihy ve škole nebo tak,  
44 tak jsem vždycky jako čekala, než to řeknu, až bude táta doma. Protože třeba máma se míň  
45 vztekala, když jako táta byl doma. A (zamyšlení) ale jako táta se vždycky jako hodně snažil.  
46 (odmlka) Nebo nevím, byl to vlastně trochu takovej... Přemejšlim jako to popsat. (zamyšlení)  
47 Podle mě to uměl spíš jako s velkejma dětma než s malejma. Ne že by nás jako předtím jako,  
48 nevím co, nás neměl rád. Ale jenom že mi prostě přišlo, že ve chvíli, když jsme byli starší, tak  
49 máma, která prostě z nás prostě jako šlela, tak táta naopak jako vždycky vlastně zvládnul víc  
50 jako takovej ten partnerskej dialog i s nějakým tím puberťákem. A vždycky mu jako hodně  
51 záleželo na tom, abychom se nebáli říkat naše názory nebo tak. Takže nás jako hodně vedli  
52 k tomu. A abychom jako dělali to, co nás baví a v čem jsme třeba jako dobrý. O to hodně šlo  
53 tátovi. (odmlka) A jako já jsem ho jako dost dlouho vnímala jako tak (zamyšlení) nebo že mi  
54 přišel vlastně jako takovej vzor, no. On byl i vždycky takovej jako fešák, a ještě jako právě že  
55 si to takhle uměl jako mluvit s lidma, byl vždycky takovej jako docela výraznej řečník. Tak  
56 mě vždycky přišlo jako dobrý. Myslím v tomhle věku, že mi přišel vlastně docela cool.  
57 (zasmání) jako v tom puberťáckým. Já se ho teďka snažím vidět jako těma dobovejma očima,  
58 ale to je trochu těžký.

59 J: To chápu. Jestli jsem to pochopila to soužití správně, maminka byla doma, táta chodil do  
60 práce. Znamená to tedy, že byl táta víc jako dominantní? Nebo kdo v tom vztahu byl víc  
61 dominantní?

62 D: Já nevím vlastně (zamyšlení) asi bych to jako nenazvala úplně jako takovoudle jako  
63 dominantní, jo. Myslím si, že naše máma se tak jako upozaďovala. Já si to jako pamatuju, že  
64 třeba, nevím, že třeba mámě přišlo zbytečný kupovat si nějak víc hezkých věcí jako oblečení  
65 nebo tak. Že vlastně vždycky se jako snažila, aby tyhle věci šly pro nás pro děti nebo pro  
66 tátou. Tak spíš jako takhle, že byla takovej pečovatel. A myslím si, že, nebo já nevím, no. Asi  
67 jo, asi se naučila bejt pořádně vlastně samostatná. (zamyšlení) No i když to je blbost říkat,  
68 podle mě není samostatná ani dneska. Tak, uť, tak samostatnější, když táta vodu šel. Prostě že  
69 musela jako začít bojovat víc sama. Takže si spíš myslím že jako tak. Nevím jestli byl táta  
70 jako dominantní v tom vztahu. Asi kdybych měla říct z nich dvou, tak to byl táta. Ale nepřišlo  
71 mi to jako něco radikálního.

72 J: To dominantní jsem tak jako navrhla, ale můžeme to zkusit nazvat jinak. Třeba jestli ta  
73 máma byla víc závislá na tátovi?

74 D: To asi jo. To asi byla, protože táta nás jako živil. Teda ona podle mě potom pracovala  
75 stejně (zamyšlení) jo, ona už potom stejně pracovala. Ona potom začla pracovat na- jo, je to  
76 v pohodě takhle?

77 J: Já si myslím, že jo.

78 D: Že potom začla pracovat nějak (zamyšlení) určitě nějak předtím, než táta odešel, ale... no  
79 tím, že bráchovi byly tak čtyři, tak podle mě do jeho tří let byla určitě doma.

80 J: A ty jsi teda cítila, že má táta nějakou jinou ženu, pochopila jsem to správně?

81 D: No spíš jsem vo tom tak jako... jako přemejšlela, no. Jako nebyla jsem si tím nějak jistá.  
82 Spíš jsem jako si myslela, že to je úplně jako... že jsem si to úplně uměla představit něco  
83 takovýho. A vlastně když jsem se to potom dozvěděla, tak jsem mu na to i řekla, že jsem si to  
84 myslela.

85 J: A jak jsi to vnímala? Ty jsi říkala, že to tak bylo podobný i v okolí. Tak jestli jsi se na tátu  
86 zlobila, nebo ti to přišlo normální?

87 D: Jako v tudle chvíli jako než se rozešli (zamyšlení) jako možná jo. Možná jsem se i trochu  
88 zlobila. (odmlka) Ale právě nevím, jak jsem to jako... no... ale právě tím, že nás v tom jakoby  
89 nenechával, že furt byl doma. Že furt s náma trávil čas a tak. Takže to jsem vlastně jako  
90 nějakou velkou zlobu necejtila. Spíš jsem si to jako tak jako hodně abstraktně, co to vlastně  
91 znamená. Vlastně ne třeba ve vztahu k tý mámě, co to znamená. Spíš jako... mi přišlo že jako  
92 táta musí mít někde nějakou takovou prostě jako kočičku, víš. Jako něco takovýho.

93 J: Dobře. Teďka k tomu rozvodu. Jestli bys mi mohla popsat, jak to probíhalo? Jak dlouho?  
94 Co se při tom dělo?

95 D: Tak náš táta se potom právě vodstěhoval nejdřív od nás do nějakýho bytečku, ve kterým  
96 jsem vlastně já nikdy nebyla. Myslím, že moji sourozenci tam někdy s ním šli a já jsem s ním  
97 tam taky měla jít, ale nějak se to prostě nestalo z nějakýho důvodu. A jako že táta chtěl,  
98 abychom jako věděli, kde je a tak. Vodvždycky, co si pamatuju, tak máma chodila ve středu  
99 cvičit a táta jako se o nás ve středu vždycky staral. Vyzvedával nás ve škole, ve školce. A buď  
100 jsme něco dělali nebo jsme jenom jako jsme si doma něco uvařili. A pak vždycky jako večer  
101 chodila taková parta kamarádů na návštěvu, když my jsme šli spát. A máma sem potom někdy  
102 přišla taky. Takový jako odpoledně pro sebe. A tohle vlastně zůstalo i potom. A (zamyšlení)  
103 ale potom jako docela brzo se táta sestěhoval s (jméno) podle mě. A jako mě to... mám pocit,  
104 že se odstěhoval, že se hádaj a tak, to jsme jako věděli. Ale potom právě když táta začal žít  
105 s (jméno), tak mi to jako řek von, tohleco. Úplně si to pamatuju, že mi to jako říkal jakože...  
106 von mě vzal z domova, že jako se půjdem projít. Šli jsme se projít a šli jsme, to bejval takovej  
107 bar vedle (název) hnedka. A táta říkal, jestli chci pivo. A mě prostě tehdy bylo nějakejch těch  
108 čtrnáct nebo takhle. Von věděl prostě že někdy piju pivo a tak. A já jsem řekla že ne, že chci  
109 radši panáka. Protože jsem úplně věděla jako, že prostě něco takovýho, prostě že... že jsem  
110 jako nechtěla jsem vůbec s ním jít. Ale jako dítě jsem nebyla nikdy moc dobrá v odporování.  
111 Takže jsem šla s ním a věděla jsem že prostě bude říkat něco, co prostě nechci vůbec slyšet.  
112 No, a taky jsem ho chtěla taky trochu jako vohromit v tu chvíli, když si jako tak vzpomínám.

113 No a on mi právě řekl, že je s jinou ženou. Úplně vlastně takhle to řekl. „Žiju s jinou ženou“ a  
114 protože už předtím už někdy o (jméno) mluvil nebo že se s ní viděli právě jako ségra  
115 s bráchou, že jako byli společně někde. Tak jsem se ho zeptala, jestli je to právě tahlecta  
116 (jméno) a on říkal, že jo. A (odmlka) no a potom... prostě naše máma byla úplně... úplně  
117 šíleně zraněná. A strašně plakala prostě. A plakala celý noci a já jsem nemohla spát. A  
118 (odmlka) no úplně se z toho vlastně zhroutila. Že pro ni to byl jako úplnej šok, na rozdíl ode  
119 mě, třeba.

120 J: A jaký to bylo pro tebe, když ti to řekl?

121 D: (zamyšlení) Asi to bylo naplnění něčeho, čeho jsem se jako bála, ale... nevím, no. To si  
122 vlastně zas tolik nepamatuju. Jako že vim, že potom mě nejvíc mrzelo to, že už to nebude,  
123 jaký to bylo, jako že nebudeme spolu jezdit na ty vejlety, a tak. No a vlastně to horší přišlo až  
124 potom, o chvíli pozdějc. Protože právě máma na tom byla děsně blbě a moji sourozenci byli  
125 dost malí. A máma třeba jako vůbec nevařila. Jako třeba, nevím, jsme třeba měli jednu pizzu  
126 Giuseppe prostě jako čtyři lidi z rodiny k večeři nebo prostě takovýdle věci. A ona právě  
127 strašně jako i zhubla. (odmlka) a byla jako vopravdu jako strašně nešťastná. No a já jsem měla  
128 jako hroznej... já jsem jako třeba vůbec skoro vlastně nebrečela. Protože... pak jako máma  
129 začala chodit na nějakou psychoterapii. A jednou jsem tam právě šla i já. A to mi už hodně  
130 pomohlo, protože právě tam jsem mohla hrozně brečet. Jako že jsem prostě brečela. No, a to  
131 bylo jako strašně pro mě takový jako vočistný. A právě jako s tou (jméno) jsem se nějakou  
132 dobu vůbec neviděla, protože jsem vlastně ani nechtěla. A táta to tak jako respektoval. A pak  
133 někdy vymyslel, že bychom mohli jet společně na hory. A pak vlastně ještě se stala jedna věc,  
134 že... nějak táta měl narozeniny... myslím si, že táta se odstěhoval někdy v únoru, to si  
135 pamatuju. A pak on má někdy v listopadu narozeniny. Takže mi právě psala ta (jméno), že  
136 chce udělat tátovi oslavu narozenin a že by byla strašně ráda, kdybych přišla. Ale že ví, že se  
137 na ni asi strašně zlobim, takže se pro mě bude snažit jako bejt jako nějak neviditelná. Že to  
138 vlastně napsala opravdu moc hezky. A já jsem jí potom na to napsala na tu zprávu, že nemůžu.  
139 Protože v té době jsem chodila do skautského oddílu a já musela jet někam s tím oddílem a  
140 v ten víkend jsem nemohla. Tak ale napsala jsem jí, že se vlastně na ní jako nezlobim, nebo ne  
141 rozhodně o nic víc než na tátu. Že jsem vlastně jako cejtla... jako že z její strany mi to  
142 nepřišla jako nějaká zrada. Přišlo to vlastně jako zrada ze strany táty. (odmlka) No, a pak  
143 vlastně já jsem jako vždycky hodně ochraňovala tu mámu. Že třeba moji sourozenci jezdili na  
144 víkend k tátovi a tam jsem vlastně jako na víkend nezačla jezdit, protože už jsem byla velká,  
145 měla jsem hodně svýho programu a nějak mi přišlo, že musím jako mámu chránit. A vlastně i  
146 (zamyšlení) já nevím, jako roky jsem tam jako nikdy nepřespávala. Tak aby to jako mámu  
147 nemrzelo. A právě asi skoro po celým roce jsme jeli takhle s tátou, s (jméno) a z předchozího  
148 vztahu, ještě před mojí mámou, má ještě jednu dceru (jméno). A právě s (jméno) jsme byly  
149 ještě potom jako někde na horách. A tam jsem se s (jméno) prostě seznámila. A to bylo docela  
150 takový prima, že voni se jako snažili, abychom si to užili. Tak jsme byli někde v nějakých  
151 jako lázních a my s (jméno) jako strašně rády lyžujem, takže to bylo jako hrozně fajn, že jsme  
152 byli na těch lyžích. Ale taky si pamatuju, že jeden večer jsem tam chytla úplně jako takovej  
153 jako šílenej plačtivej záchvat. A že vlastně jako... táta vůbec nevěděl, co s tím a (jméno) u mě

154 jenom seděla a hladila mě po hlavě. Jako že táta tam byl taky, ale nevěděl úplně asi si s tím  
155 rady. A (jméno) takhle vlastně, no... (odmlka)

(krátké přerušení)

156D: Kdybych jako odpovídala široce a dlouze, tak to můžu zkusit zformulovat jinak

157J: Ne, ne to určitě vůbec, je to dobré. A co jsi v tu chvíli od táty chtěla? Na těch horách?

158D: To si vůbec nepamatuju. Spíš si myslím, že to nebylo nějaký zklamaný očekávání vod táty.

159 Já jsem vlastně chtěla bejt sama, nechtěla jsem, aby tam vůbec byli. Ale (jméno) tam zůstala i  
160 tak, a vlastně tam zůstala tam jakoby se mnou. Že vlastně táta respektoval to, že jsem nechtěla,  
161 aby tam byli. A (jméno) tam i přesto přišla a já jsem nakonec za to byla ráda. Jakože neměla  
162 jsem pocit, že by tam měl bejt a není tam.

163J: Asi jsem to nespécifikovala. Já jsem to myslela tak, jak jsi vnímala to, že když jsi se  
164 rozplakala, tak jestli jsi od táty očekávala nějakou útěchu?

165D: Ne, to jako právě podle mě ne. (odmlka) To asi ne, no. Jako k tomu rozvodu se to hrozně  
166 dlouho vleklo, že já ani nevím, jak dlouho to trvalo, než se rozvedli, třeba pět let. A oni se  
167 nějak soudili jako o různý... chvíli totiž táta chtěl i nějakou jako střídavku, ale to mu našťestí  
168 všichni psychologové řekli, že to je blbost. A (zamyšlení) byl to takovej jako boj. Ještě v tom  
169 bylo hodně zapletený to, že naše babička s dědou, což jako byli... to jsou tátovi rodiče, tak  
170 protože jsme prostě jako všichni, nebo jako byla jsem vychovávaná v katolický víře, tak třeba  
171 pro ně to bylo úplně jako úplně přes čáru, že se táta takhle rozhod. A vlastně jako s tátou  
172 hodně přerušili kontakty. A ono jim patří ten barák, kde teďka máma právě bydlí, nebo teďka  
173 už ne, už patří mámě. To bylo jako, že tam prostě zůstala bydlet máma a oni chtěli, aby tam  
174 máma zůstala bydlet. A potom právě i ten byt napsali na mámu, protože se báli. No, takže tak  
175 asi, jako že vlastně tohle v tom hrálo jako hodně roli, že prostě vůbec i ta víra. A to že se  
176 tohleto stalo vlastně... že prostě něco takovýho vůbec pro naši mámu nepřipadlo v úvahu, že  
177 by se něco takovýho stalo. A byl to prostě pro ni úplnej jako šok. A mně vlastně přišla potom  
178 taková jako nesamostatná nebo... Jako i v tom věku si to pamatuju, že vlastně jsem tak nějak  
179 musela suplovat druhýho rodiče doma.

180J: A rodiče toho táty se teda postavili na máminu stranu?

181D: A babička, jako mámina máma, ty to máma jako vlastně docela dlouhou dobu nechtěla říct  
182 vůbec. Protože ona nikdy jako nebyla úplně fanda do našeho táty, myslím. On si ji jako získal  
183 tím, jak se o nás staral, ale že vlastně. No on prostě byl takovej jako trochu floutek. A navíc si  
184 ho máma vzala úplně jako těsně hnedka potom, co dědeček umřel. A vlastně naše babička  
185 přišla o muže, a pak vlastně ještě o dceru, která se hnedka odstěhovala vlastně. Tak myslím, že  
186 i na to, jak to šlo vlastně rychle, že to jako babička moc to nekvitovala.

187J: A jak je to teď? Táta teda pořád žije s tou (jméno)?

188D: Jo

189J: A mají spolu nějaké děti?

190D: Jo, maj spolu holčičku.

191J: A během toho rozvodu jsi se teda vídala s tátou?

192D: Jo. Já jsem nechodila moc tam, ale vždycky jsme spolu chodili jednou tejdně na kafe

193 potom. Jsme se vždycky vídali jako každéj tejden.

194J: A takže on teda respektoval jako to... přizpůsobil to spíš tobě v tom smyslu, že když jsi

195 nechtěla vidět tu (jméno), tak ti to nevnucoval.

196D: (přikývnutí) Právě že jako vytvořil takový jako bezpečný prostředí jako na nějaký neutrální

197 půdě vlastně. Že on věděl, nebo vlastně já jsem věděla, že on jako tam je pro mě. Každéj

198 tejden jsem se teda takhle spolu vídali. Já jsem taky měla dost svýho programu a tohle bylo

199 takový pravidelný, jsem se nim potkala někde na hod'ku a půl na kafe.

200J: Jak moc se ty vztahy proměnily s tím tátou? Až dodnes?

201 D: Jo tak já jsem jako měla na něj, hodně jsem se na něj zlobila. A právě i máma jako... mi

202 vždycky toho hodně říkala i z toho, jak to probíhalo ten rozvod. (zamyšlení) A já jsem vlastně

203 jako za hodně brala jako zodpovědnost. Jako že si pamatuju, že jsem tátovi i psala nějaký

204 úplně rozhořčený a asi i dost zlý maily, nevím, jako že chodí přes mrtvolu nebo něco takovýho

205 si pamatuju. Ale to už je fakt... že si to ani moc nepamatuju. A (zamyšlení) a voni se potom

206 nějak soudili prostě hodně. Bylo to hodně prostě nepříjemný. A s tátou jsem vlastně ale...

207 právě přesto že mi nechával nějaké vodstup, a i mi nechával i jako dost prostor... takže

208 vlastně i když on měl vždycky takovej ochranný vztah, tak myslím že třeba s tátou jsem

209 měla mnohem dřív nějaké jako víc nějaké dospělej vztah. Třeba potom se nějak jako ještě

210 občas takhle handrkovali o nějaký peníze. A mě bylo vždycky nepříjemný s nim o nějakých

211 penězích mluvit. A pak si třeba pamatuju, že nevím, když máma chtěla zaplatit půlku lyžáku

212 nebo něco takovýho, tak táta prostě... občas jsem to s ním musela řešit já. To jsem prostě pak

213 jsem víckrát jako radši řekla, že radši si nějakou věc zaplatím sama z vlastní brigády než

214 abych se o tom s tátou bavila. No, ale jinak si myslím, že to bylo jako docela fajn. Že jako

215 jsem tam nikdy nejezdila takhle na víkendy, ale občas jsem s nima jela někam takhle na hory

216 nebo pak někde jsme... (zamyšlení) většinou to spíš bylo tak, že jsem tam k nim chodila jako

217 na věcu. A pak tam se mnou docela začal chodit brzo i můj (jméno) právě. A chodili jsme tam

218 jako společně. (odmlka) A pak občas jsem na něj jako měla nějaký vzteky nebo občas jsem se

219 na něj zlobila, protože mi jako přišlo, že se o mě nezajímá nebo tak. Ale vlastně táta si

220 vždycky dával dost záležet na tom, aby nám jako volal nebo aby jsme spolu aspoň jako

221 mluvili. (odmlka) A nevím, no. Právě potom měl spíš takovej už jako dospěláčtější odstup, no.  
222 Si myslím že vlastně jako to je můj život a von že si můžu říct, když budu chtít, že si věci jako  
223 rozhoduju sama. A on se na mě nezlobil jako kvůli nějakým jako známkám nebo tak.  
224 Takovýhle věci jsme vůbec neřešili, spíš on byl vždycky takovej jako pyšnej, když se nám  
225 něco povedlo. To jako dával vždycky hodně najevo, že z toho má radost. (odmlka) Nevím no.  
226 Jako vlastně (zamyšlení) spíš jsem se na něj zlobila kvůli tomu, jako co prožívá máma, no.  
227 Než kvůli tomu, co jsme prožívali my. To ani tolik ne, protože mi přišlo, že si jako dával  
228 pozor, abychom věděli, že tam je jako pro nás, že nás má rád.

229J: A jaký to bylo pro tebe vidět maminku plakat?

230D: No to bylo strašný. (odmlka) Já jsem tam právě potom jako hodně suplovala nějaký...  
231 nějaký věci. Jako rodinný role nebo tak.

232J: A jak ti v tom bylo?

233D: Jako v tu chvíli jsem to tak vůbec nevnímala. Přišlo mi, že dělám, co je prostě potřeba. A to  
234 jsem brala na sebe nějaký zodpovědnosti, který mi přišly že tak je potřeba zpětně, no. Jako  
235 když jsem potom viděla, že vlastně máma... jako hodně podobný věci takhle dělala třeba  
236 s mojí mladší ségrou nebo s bráchou, že na ně valí jako nějaký svoje problémy. (odmlka) tak  
237 to spíš jsem jako nějak... jako že se za to na ni trochu zlobím, no. Nebo vlastně nezlobím, teď  
238 už mi je to vlastně jedno. Spíš se teďka zlobím, že to dělá jim. (odmlka) Myslím si, že díky  
239 tomu vlastně jsem docela zesílila nebo že jsem toho musela hodně zvládnout, tak jsem to  
240 zvládla.

(krátké přerušení)

241J: A maminka teďka nemá partnera?

242D: Máma teďka má přítele, ale strašně dlouho ho neměla. A pak předtím měla různý takový,  
243 nevím, třeba tak před pěti lety začla teprve randit. Nevím, skoro deset let byla sama. A pak  
244 začla jako nějak randit. Ale ty vztahy byly jako takový... nevím, no. Asi bych si pro mámu  
245 (zamyšlení) Teďka ten partner, kterýho má, je docela prima, ale jako že dřív jsem si hodně  
246 představovala nějaký jiný lidi než se kterejma jako randila. Nevím, jestli si jako nevěřila  
247 hodně, že je prostě schopná, pěkná ženská. Tak mi přišlo, že prostě partneři byli takoví  
248 prostě... jako že člověk prostě rozuměl tomu, proč prostě do té doby neměli nějaký pevnější  
249 vztahy. Jako že prostě buďto byli mladší nebo takoví jako nezodpovědní nebo tak. Jako že si  
250 myslím že si máma spíš nevěřila. Myslím si, že teďka ten vztah, kterej má, že je prima.

251J: Vycházíte spolu dobře, s tím partnerem?

252D: Jo, ale von jako je... to zas tak jako není dlouhý. Není to ani rok, podle mě.

253J: Takže to je čerstvý

254D: Máma si jako strašně přeje, abychom furt spolu dobře vycházeli, ale opravdu mně to je  
255 vlastně úplně jedno. Jako já bych si jenom přála, aby máma byla prostě spokojená a byla sama  
256 se sebou nějak v pohodě. Ale ona naše máma teďka trpí depresem, takže vlastně se z toho  
257 jako léčí. Bere nějaký ty antidepresiva, chodí pravidelně na terapie. (zamyšlení) No, takže se  
258 chová tak jako proměnlivě. Si myslím, že ona si hodně přeje, abychom společně dobře  
259 vycházeli, ale mně jako tím, že jako furt tam vnímám tuhle její nemoc, tak je pro mě těžký  
260 jako brát nějaký její rozhodnutí nějak stoprocentně vážně. A i když mi je ten partner moc  
261 sympatickej a v pohodě se spolu bavíme, když se potkáme, tak spíš to je nějaký můj distanc  
262 vod... a že prostě nechci, aby máma... ona má vždycky ještě ke všemu pocit, že to je nějaký  
263 závazek vůči nám. Ale nám je to jedno a hlavně všichni sourozenci chceme, aby máma byla  
264 v pohodě.

265J: A ty deprese už měla předtím?

266D: No, já nevím, jestli je měla předtím. Myslím si, že (zamyšlení) jako diagnostikovaný je má  
267 teďka, asi rok a půl. Ale náš dědeček měl strašný deprese. A myslím si, že se máma celý život  
268 bála, že je bude mít taky, no. A tím, že už jsme teďka jako všichni velký a všichni se o sebe  
269 jako postaráme, a vlastně ji tolik nepotřebujeme, tak se to vlastně teďka spustilo tím, že... Že  
270 mohlo... (zamyšlení) a taky tím, že máma čekala, že to jako spustí, víš. Vlastně nevím, jak to  
271 jako funguje vůbec v té hlavě její, ale mám trochu takovejhle pocit.

272J: Takže je to spíš nedávný.

273D: Jo. Ale když se člověk na to kouká zpětně, tak to bylo prostě podobný, jenom jsme to jako  
274 neměli pojmenovaný.

275J: A ten partner ji dokáže podpořit?

276D: Myslím si, že jo. Ale nevím, kolik z toho mu ona říká, no.

277J: A sourozenci s ní ještě bydlí?

278D: (přikývnutí)

279J: A ty jsi říkala, mluvila jsi i v přítomném času, že máma pořád valí ty problémy na svoje  
280 děti. Tak jestli to je stejný jako s tebou, nebo jak to myslíš?

281D: Myslím si, že to je jako podobný. Nebo ona spíš jako o tom mluví. Že věřím tomu že to  
282 jako... (zamyšlení) u nás se jako vždycky hodně mluvilo. Všichni spolu hodně mluvili. A  
283 vlastně máma takhle s náma mluví jako dotedka. Ale často prostě no přesně že vlastně... my  
284 že nám prostě říká nějaký věci, který... třeba s tím tátou, mi prostě říkala, co všechno ji štve, a  
285 tak. Co jí jako mrzelo nebo co jí jako zraňovalo, a tak. A myslím si, že by to prostě jako tolik  
286 říkat neměla, no. (odmlka) A tohle vlastně i teďka dělá i se (jméno) a se (jméno). Že vlastně

287 něco podobného jim teďka dělá, jako že to takhle na ně valí ty svoje trable.

288J: A tebe to?

289D: No mně přijde jako, že v tom je nějaká míra dospělosti, nebo jako že... že by tohle měla  
290 třeba říkat svejm kamarádkám. Ale jako že přesně na ně valí její zodpovědnost vlastně sama  
291 za sebe. (zamyšlení) že prostě vlastně... to je jako nějaká její zodpovědnost, vo co by se měla  
292 starat, ale místo toho to takhle posílá na nás. Že to vlastně není takový jako moc dospělý.

293J: A dneska je to jak? Jestli za ní ty ještě přebíráš tu zodpovědnost, nebo už ne?

294D: Jako já se teďka snažím jako že ne, nebo že se jako vůči ní nějak vymezuju. No, protože  
295 jsem teďka potřebovala nějakou odstup, že to hodně dlouho trvalo... a vlastně furt jsem měla  
296 pocit... že jsem furt řešila ty problémy co souvisely nějak s tím rozvodem, ale když... pak se  
297 teďka do toho takhle přidaly nějaký ty deprese, tak je pak jako pro mě... nějakou předěl, že  
298 jako jsem tu pro ni a vídáme se a dneska spolu jdeme zrovna na oběd. A pozejtří se taky jako  
299 uvidíme. Ale jako není to nic šílenýho, jenom si tak jako od ní budu takovou distanc, no. Že  
300 jsem to vlastně nemohla udělat v pubertě, protože máma na tom byla moc zle, abych mohla  
301 jako nějak vymezovat. Tak potřebuju nějakou jako chvíli odstříhnutí si prožít.

302J: Teďka mě jenom napadla jedna otázka zpětně. Ještě předtím rozvodem k tomu manželství,  
303 jak tam probíhala komunikace? Jestli otevřená, jestli rodiče spolu mluvili, jestli si to vybavíš?

304D: Jako rodiče spolu mluvili, ale nakolik o takovejdlle jako věcech, to já nevím.

305J: Jasně, nevadí.

306D: Jako že věděli o všem, co se děje nám. To si jako pamatuju, že to táta všechno věděl. Ale  
307 co z nějaký vztahový roviny, to vlastně vůbec nevím.

308J: Jasně. A máma je s tátou v kontaktu, dneska?

309D: Jo. Vídaj se, třeba když jsem měla promoci, nebo byli na mym maturit'áku. (zamyšlení)  
310 nebo minule byla oslava mého bratrance, tak tam vlastně taky byli oba. Když měl táta  
311 padesátiny na podzim, tak tam byla máma. Taky byla pozvaná, taky tam přijela. Teďka jsem  
312 měla nějakou vernisáž v práci, tak tam přišli máma i táta, že se tam potkali. Ale zázračně se  
313 spolu nějak nebavěj. Jako že jsou spolu schopný promluvit pár vět a chvíli se bavít, ale je  
314 vidět, že ani jeden z nich to nějak nevyhledává.

315J: A s tátou to máš dneska jak?

316D: S tátou to mám docela dobrý. Jako vídáme se a třeba jednou tejdně si voláme. A teďka  
317 jsme tam byli i častěj... oni se jako odstěhovali z (název), ale nebydlí tak daleko a táta furt  
318 v (název) pracuje, takže se jako vídáme. Nevím, asi jednou za měsíc nebo jednou za dva  
319 tejdny.(zamyšlení) A jako vím hodně věcí, co táta dělá a tak. A naopak myslim si, že teďka je



320táta taková jako podpora. No, že vlastně mě teďka moc nebaví se bavit jako s mámou (smích),  
321 tak s tátou se bavím jako víc, asi.

322J: Takže kdybys potřebovala někomu zavolat, že něco potřebuješ, tak se obrátíš na koho?

323D: Tak to asi záleží na tom, co by to bylo. Třeba dřív jsem spoustu věcí řešila spíš s mámou,  
324 ale když jsem třeba nabourala auto, tak to jsem třeba volala tátovi, protože jsem věděla, že  
325 máma začne vyšilovat. Že on spíš sežene odvoz

326J: Takže nějaký zájem, podporu cítíš z tátovy strany.

327D: Jo, určitě.

328J: Tak jo. Tak já si myslím, že by to mohlo být všechno, k té rodině. A mohly bychom přejít  
329 k těm partnerským vztahům. Takže ty jsi teda už zmínila (jméno), je to tak? Že v té době, co  
330 se rodiče rozváděli, tak jsi už s někým teda byla? To byl první přítel?

331D: Asi takovej opravdovskej jo.

332J: A předtím nějaký, něco bylo?

333D: Jo, jako měla jsem takový nějaký lásky. Nebo bavila jsem se s nějakějma klukama, ale bylo  
334 to spíš takový jako asi dětský. Což asi bylo asi i s (jméno) na začátku... i když ono bylo  
335 takových víc chození. Nebo (jméno) bylo šestnáct, a mně bylo čtrnáct, tak už to bylo takový  
336 jako víc randění, a tak. A my jsme... vlastně od té doby jsme spolu, ale mezitím jsme měli  
337 nějaký pauzy. Jako že teďka, nevím, jsme třeba spolu sedm-osm let určitě. Přemejšlim  
338 (zamyšlení) Asi osm let jsme teďka spolu v kuse. Ale předtím právě jsem v mezičase měla  
339 právě ještě jednoho kluka. No spíš to byly takový jako přerody toho vztahu. Že jsem si furt  
340 jako myslela, že to je jako takový pubertácký randění a děsilo mě, že by to třeba mělo bejt na  
341 furt. To podle mě souviselo spíš s tím věkem. A taky jsem měla takový vlny, že jsem jako  
342 říkala, že se v životě nebudu vdávat. A potřebovala jsem se jako vymezovat asi i kvůli těm  
343 rodičům. Protože mi přišlo, že to jako nedává smysl. (odmlka, zamyšlení) Ale jinak s (jméno)  
344 jsme spolu většinu toho času. Myslím si, že ty pauzy byly dohromady dva roky. A jinak jsme  
345 furt spolu.

346J: Možná, než přejdeme k tomu vztahu, tak mi došla ještě jedna otázka. Jestli si ty sama  
347 myslíš, že ten rozvod, ta situace a vztahy s tátou mohli mít vliv na to, jak vnímáš muže?  
348 Nebo svůj vztah, a tak?

349D: (zamyšlení) Asi spíš než na to, jak vnímám muže, tak spíš na to, jak jako vnímám nějakěj  
350 přístup k tomu partnerskému vztahu. Jako že si myslím, že se prostě hrozně snažím a myslím  
351 si, že i (jméno) se snaží jako to mít šíleně poctivě takový. Jako že opravdu se hrozně dobře  
352 známe, jsme opravdu jako hodně upřímný. Hodně ty věci jako řešíme, když není něco  
353 příjemnýho nebo že prostě jsme jako hodně... hodně intenzivně spolu. Jako že děláme spolu

354 prostě skoro všechno. A taky prostě (jméno) je hodně součástí té rodiny. Moje ségra, když se  
355 jí někdo ptal, kolik má sourozenců, tak (jméno) říkala, že má čtyři sourozence. No, a oni říkali  
356 „A jak se jmenujou?“ A ona říkala, že „(jméno),“ - to je jako ta nejstarší, jako z toho  
357 předchozího vztahu – „pak je (jméno),“ - to jsem já - „pak (jméno),“ - (zasmání), to je můj  
358 kluk – „pak jsem já a (jméno).“ - to je zas jako ta nejmladší. Ale to je pět sourozenců, jí na to  
359 odpověděli. A (jméno) na to „Aha, tak ještě jednou. (jméno), (jméno), (jméno), (jméno) a  
360 (jméno).“ „Ale to je pořád pět“ A (jméno) „A jo vlastně, (jméno) není můj brácha.“ Takže  
361 prostě i tím, jako že je (jméno) se mnou takhle hrozně dlouho, asi (jméno) bylo prostě osm let,  
362 teď jí je jednadvacet. (jméno) byly čtyři a teď je mu prostě sedmnáct, tak jako že ho takhle  
363 vnímaj i jako součást naší rodiny. Nebo včera (jméno) tady byl a vůbec nešel na návštěvu za  
364 mnou, ale šel něco řešit s (jméno). A táta občas volá (jméno), protože s ním potřebuje něco  
365 řešit. A tohleto už je hodně dlouho. Nebo třeba teďka už v mém věku to je normálnější, ale  
366 prostě i když nám bylo devatenáct, tak jako takhle vlastně i v té rodině ho takhle vždycky  
367 brali.

368 J: Možná ještě obecně k těm mužům, jak vnímáš muže obecně? Jestli to mám ještě nějak víc  
369 specifikovat, jestli je třeba považuješ za rovnocenný partnery nebo... jestli je to srozumitelný  
370 ta otázka

371 D: No, nejsem si úplně jistá. Jako na co mám... asi jak kterýho muže.

(zasmání z obou stran)

372 D: Asi hodně záleží na tom, jak se ten muž chová.

373 J: Asi jsem to řekla hodně obecně. Zkusím to jinak. Jak si třeba představuješ ideálního  
374 muže?

375 D: Jako ideálního muže na co? Jako otce?

376 J: Ne, partnera.

(zasmání z obou stran)

377 D: (zamyšlení)

378 J: Klidně to popiš na tom (jméno).

379 D: (zamyšlení) No asi jako je pro mě důležitý, abych s ním mohla mluvit. Abychom měli  
380 společný témata. (zamyšlení) přijde mi důležitý, když mě jako motivuje k tomu, abych byla  
381 jako v něčem lepší nebo prostě abych se v něčem zdokonalovala. Přijde mi hodně důležitý,  
382 aby na něj bylo spolehnutí, a aby byl... aby dobře vycházel s tou mojí rodinou. (zamyšlení) A  
383 asi mi přijde hodně důležitý, aby mě hodně znal, aby jemu tohle přišlo důležitý. (zamyšlení)  
384 No, to je asi všechno.

385J: Tak jo, tak můžeme přejít přímo k (jméno). Jestli bys mi popsala... jsi říkala, že on taky  
386 prožíval rozvod.

387D: Jo. Jako jak tam to probíhalo?

388J: Možná ani nemusíš to, jak to probíhalo spíš jsi řekla, že (zamyšlení) jak to ovlivnilo váš  
389 vztah? Že on si taky prošel něčím takovým

390D: (zamyšlení) To já asi vlastně úplně nevím. Protože on jako úplně o tomhlectom jako  
391 nemluví, no.

392J: Aha, já jsem myslela, že jsi to zmínila někdy v průběhu, že to taky mělo vliv.

393D: Ne, jako že jsme to společně prožívali taky.

394J: (přikývnutí)

395D: Protože jsme v té době spolu chodili, když se jeho rodiče rozváděli. Ale oni taky jako jsou  
396 vlastně schopný spolu komunikovat, jako víc než moji rodiče. I když ti to taky zvládají. Ale že  
397 (jméno) to ještě jako... jako že to je úplně normální, že se potkávají na všech oslavách. A  
398 občas prostě (jméno) táta jde k (jméno) na večeri i jen tak. (zamyšlení) To vlastně nevím, jak  
399 to ovlivnilo.

400J: Tak jo. A jaký ten vztah je? Jak ti s ním je?

401D: Strašně pro mě není na světě prostě nic přirozenějšího, než že jsme spolu. Jako že... jsme  
402 spolu strašně dlouho. A vlastně jsme spolu jako vyrůstali. A takže jsme prostě vyrostli  
403 společně nějak. Jako že máme totálně většinu kamarádů společnejch. (zamyšlení) Jako máme  
404 stejný zájmy. Prostě vlastně i... i svoje profese jsme si vybírali společně. Jako že vlastně...  
405 (zamyšlení) No, on je architekt a dělá hodně historický stavby. A já jsem prostě historička  
406 umění. A máme to... nevím, máme prostě hrozně moc společnejch témat a zájmů. A hodně  
407 máme jako společný projekty. Jako že vždycky spolu něco vymejšíme a stavíme nebo prostě  
408 rádi děláme rukama, tak že máme spoustu takovejch věcí. A hodně jezdíme ven. Teď jsme  
409 byli spolu o víkendu na horách, furt jako jsme někde. A oba máme velký rodiny, takže jako  
410 hodně času trávíme i s těma rodinama. Ale myslím si, že jsme oba jako takoví megalomani a  
411 hodně často jsme dost unavený z toho, kolik jako máme možnejch aktivit. A úplně to  
412 nezvládáme nebo jako učíme se to nějak korigovat. A teď zrovna (jméno) toho má tak strašně  
413 moc, že úplně jako padá na hubu únavou. No že se to tak jako střídá u nás, že vždycky jeden  
414 z nás má tohleto. A ten druhý se to snaží nějak balancovat a vytvářet nějaký zázemí.  
415 (odmlka) Ale taky jako jsme si že jo, prostě jsme spolu hrozně dlouho, a ještě jsme se nevzali.  
416 A vlastně to taky jako může mít určitě nějakou souvislost. I když teďka vlastně si říkám, že už  
417 (zamyšlení) že vlastně už asi ani ne. Nebo že jako nějakou dobu jsem to tak vnímala, ale  
418 teďka už je to vlastně fuk. Nebo že vlastně asi tím, že jsme spolu tak strašně dlouho a máme to

419 takový... jako nastavený, že se by se manželstvím jako nic nezměnilo. Jsme taková jako  
420 bezpodmínečně spolu.

421 J: Takže v tom vztahu se cítíš dobře.

422 D: (přikývnutí) Jo.

423 J: Můžeš v něm být sama sebou.

424 D: (přikývnutí) Jo.

425 J: Proč byly ty pauzy?

426 D: No prostě podle mě proto, protože jsem potřebovala zkoušet něco jiného. Že jsem  
427 potřebovala nějaké... že mi nepřišlo normální, abych celý život chodila jen s jedním klukem.  
428 To mě jako nějak strašně rozčilovalo a myslím si, že i doteďka vůbec jako to, že jsem měla  
429 nějakou další zkušenost takhle, bylo pro mě důležité. A jako uvědomila jsem si na tom, že jak  
430 hrozně přirozený to s (jméno) je.

431 J: A kdy sis to tak uvědomila, že to tak je?

432 D: Jako podle mě, co jsme se... (zamyšlení) no, (zamumlání) jako přesně po tom vztahu, co  
433 nebo během toho vztahu, kterej jsem měla v mezičase. Jsme se nějak rozešli, já jsem chodila  
434 s někým jiným. A úplně jsem si na tom jako uvědomila, že to není jako vono. A že to, jak moc  
435 je to takový přirozený a normální je... jako ta komunikace a vlastně všechno to soužití s tím  
436 (jméno) bylo, že to není jen tak... Ale taky se ten vztah se taky proměňoval. Jako dřív jsem  
437 prostě řešila mnohem jako víc nějakých věcí. Když si mi přišlo, že si mě (jméno) dost  
438 nevěšá v nějakých věcech nebo tak, no tak jsem úplně z toho dělala jako scény. Prostě to už  
439 vůbec nedělám. Hodně jsem se toho naučila, ale (jméno) se zas naučil třeba to, jak jako  
440 naopak mi dávat jako pocit, že... že na mě myslí, no.

441 J: A objevily se tam, nebo jestli i dneska se tam objeví nějaké pocity třeba nedůvěra  
442 v ten vztah, žárlivost, pocit, že nemá o tebe dostatečný zájem?

443 D: Jako někdy jo, no. Jako žárlivost asi ne. Nebo jo, ale spíš takový jako srandovní žárlení.  
444 Jako spíš v takovém jako vtípu, když se (jméno) jako věnuje hodně nebo tak. Ale to je spíš  
445 jako v legraci. A (zamyšlení) nedůvěra v ten vztah asi vůbec. Možná spíš jako nedůvěra ve  
446 mně, že to jako zvládnou. Připadá mi, že (jméno) je takovej prostě úplně jako... nebo jako  
447 v hodně věcech správněj, no. Že... nevím, no, že on právě (zamyšlení) když řešíme jako  
448 nějaký věci v rodině nebo prostě nějaký... takže on to má takový úplně jako srovnaný. Jako že  
449 pro něj je úplně přirozený myslet úplně na všechny moje sourozence jako že... že je jasný, že  
450 když třeba budou řešit trable s bydlením, tak se o ně postaráme. Tohle je takový pro něj hodně  
451 přirozený.

452J: Takže tyhle negativní pocity se jako neobjevily nikdy?

453D: Jo, když jsme se předtím rozcházeli, tak jo. A jako čas od času se taky objevěj, ale... ale to  
454 tak prostě asi musí bejt. Jako že už to spíš vnímám tak, že to jako musí být nějaká krize,  
455 kterou jako překonáme. Že vlastně s tím nemá tolik cenu s tím něco dělat. Protože člověk to  
456 na sílu jako neurve. Ale je potřeba spíš počkat, že se to samo vyčáší. Já si myslím, že takhle to  
457 vnímá i (jméno), že já potom kolem toho začnu hysterčit, že je něco v nepořádku. A (jméno)  
458 to spíš bere jako „Tak co, teďka je to na hovno, ale za chvíli to bude v pohodě.“

459J: Takže když nějaká krize přijde, tak jste schopni si to nějak vyřešit.

460D: (přikývnutí) Jo.

461J: Ježiš, teď mi ta otázka vypadla (zamyšlení) Ta já to zkusím. A jak si představuješ  
462 budoucnost s (jméno)?

463D: (zamyšlení) No, asi dost jako přítomnost. (pousmání) Jako že spolu budem prostě dál...  
464 Jezdit na vejlety... budem spolu bydlet. Jako nevím, jestli budem spolu bydlet tady, nebo  
465 někde jinde... Jako asi si představuju, že v nějaký docela blízky době budem mít děti.  
466 (zamyšlení) No jako myslím to, co jsem říkala předtím, že jako (zamyšlení) mám prostě pocit,  
467 že jako hodně snažíme, jako vodhalovat nějaký chyby nebo nějaký jako nedorozumění dost  
468 včas. Že to se jako snažíme hodně, a řešit to a bavit se o tom. A taky se snažíme prostě jako...  
469 nebo všechno hodně řešit s prizmatem, jako ten vztah je na prvním místě. A to doufám, že  
470 nám prostě takhle zůstane, no. Vlastně se bojím trochu jedny věci. Že když jako budem mít  
471 děti, že právě tohle že jsme tady jeden pro druhýho a furt, že to tak nebude. Že se to hodně  
472 promění. A trochu se bojím se tady s tím tímhlectým vztahem stane. Že na to hodně dbáme,  
473 nebo že jsme tolik dbali na ten vztah. A bojím se, že na to nebude prostě čas a prostor jako  
474 bejt celou dobu ti takhle toho vědomej. Tak to je nějaká jako moje obava jako v budoucnosti.  
475 Ale zároveň my oba dva děti chceme a těšíme se na ně, tak to je spíš něco, co mám s tím jako  
476 spojenýho. Protože když vidim takhle kamarády okolo, který děti maj, tak mi připadá, že jako  
477 ten prostor pro vztah vlastně jako zmizel. A myslím si, že to se děje hodně rodinám a hrozně si  
478 přeju, abychom se jako furt takhle měli na prvním místě. Protože si myslím, že to může dělat  
479 spokojenou rodinu.

480J: Mluvili jste o tom?

481D: Jo. Jo on ví, že se toho jako bojím.

482J: A on se toho bojí taky?

483D: Von má jako takovou důvěru v to, že to zvládnem prostě.

484J: (přikývnutí)

485D: (zamumlání) Když jsi se na to předtím ptala, čeho se asi tak jako bojíme, tak tohle je

486 takový co mě napadá mě.

487J: A co se týče manželství, tak chtěli byste do toho jít? Je to pro vás důležité?

488D: V takovejch vlastně jako vlnách, asi. Jako že je to pro mě důležitý... vlastně to, že jsme se  
489 zatím nevzali, tak tomu dávám nějaký významy ve chvíli, kdy prostě máme nějakou krizi.

490 Jako když mám pocit, že na sebe nemáme čas. Nebo že spolu netrávíme dost času nebo že si  
491 nerozumíme. Tak pak mám najednou pocit, jako jestli to, že prostě jsme se nevzali, tak jako  
492 tohle to nějak neosvětluje. Ale jinak to asi tak důležitý není.

493J: Takže asi by to nebyla velká změna.

494D: (přikývnutí) Nebyla by to velká změna. Asi bych to chtěla spíš jako (zamyšlení) no jako  
495 nějaký takový... vlastně ani nevím, jestli by to byl takovej přelom, to by asi nebyl. Spíš si  
496 tak jako říct před kamarádama a udělat nějaký večírek pro kamarády, to mi přijde hezký. Ale  
497 není to... večírku pro kamarády děláme spoustu jiných. (úsměv)

498J: Ale nebála by ses do toho jít.

499D: To asi už teďka ne. Jako dřív jsem měla takový jako pocity, že bych se nikdy nevdávala,  
500 protože se rozvedeme nebo něco. Ale teďka vlastně už se vůbec toho nebojím.

501J: A myslíš si, že to je tím partnerem?

502D: Určitě jo. A určitě je to prostě tím, že ten vztah je dlouhej a trvalej. Jako třeba teďka bych  
503 měla dost paniku (smích) navazovat nějaký jiný vztahy. Nebo si přijdu v tom vztahu tak  
504 strašně dlouho, že vůbec nevím, jak... jak by to fungovalo. Jak se to dělá. Takže věřím tomu,  
505 že v jiným vztahu by to bylo úplně něco jiného, ale teďka je to takhle. (odmlka) A myslím si,  
506 že to takhle maj i moji sourozenci. Jako že se taky snaží budovat, nebo vlastně (jméno) ještě  
507 tolik ne, ale (jméno) jako moje mladší ségra. Chce taky mít jako hezkej, jako pevněj vztah. A  
508 že taky to jako tak poctivě řešej, no spolu. Takže si myslím, že to je hodně podobný. Že taky  
509 se hodně snaží vytvářet jako něco takovýho jako trvalýho. (zamyšlení) ale že i když naši  
510 nebyli vždycky k sobě hezký, tak mi přišlo. Že se snažej s náma budovat pěkný vztahy. A že  
511 vlastně i oni toužej po nějakých pevných vztazích. Že třeba ten vztah táty s (jméno) je prostě  
512 vlastně dost hezkej. A že když to našim nevyšlo, tak táta si našel jako nějaký jiný pevněj  
513 vztah. No a třeba ho bude mít takhle i máma.

514J: Dokážeš si představit, jaký by to bylo, kdyby najednou si o toho (jméno) přišla?

515D: No, moc si to teda nechci představovat. (smích)

516J: Jasně.

517D: A... neumím si to moc představit, no. Ale von je takovej jako dobrodruh a jezdí jako hodně  
518 různě po Africe a tak. Jako občas takovýhle myšlenky mě napadaj, ale ne spíš jako

519 v takovémhle vztahu. Spíš jako že se mu něco stane, že spadne ze skály nebo tak. Než že by  
520 to... ale nevim, no. Možná je to nějaký naivní. Že prostě on byl vždycky on ten, kdo jako  
521 vytrval. Já jsem si jako potřebovala hledat nějaký jiný vztahy a zkoušet něco jinýho a (jméno)  
522 mi vždycky byl takovej hrozně věrněj, no.

523 J: (přikývnutí) Jak jsem se ptala na tu nedůvěru a žárlivost a tak, tak jestli se objevil  
524 právě třeba i opravdu silnej strach, jestli se s nějakou dobu hodně bála, že o toho (jméno)  
525 přijdeš.

526 D: Jo, to jsem se bála no. Jako třeba když jsem byla na Erasmu v (název) a (jméno) měl tady  
527 nějak strašně moc práce tady v (název) a přišlo mi, že se jako mi nevěnuje moc pozornosti.  
528 Ale jako já si spíš jako sama sebe jsem uměla vynervovat. Že jsem se jako úplně znervovatěla  
529 z toho.

530 J: A měla jsi pocit, že-

531 D: Mu na mě jako nezáleží, a tak. A vlastně jsem taky z toho udělala jako scénu jako na  
532 dálku. A on tam potom za mnou přijel a jenom úplně jak jsem ho viděla, jak tam přijíždí, tak  
533 mi jako došlo, že to byla úplná blbost. Že jsem jako sama sebe dostala do tohodle stavu. Ale  
534 že to s nim jako nemá nic společnýho, že on tam furt je a furt na mě myslí. Takže jo, takový  
535 strachy jsem taky měla určitě.

536 J: A jestli on sám v tobě vzbudil jako takovouhle nedůvěru nebo negativní?

537 D: Jo tak ono to bylo prostě proto, že mi jako nepsal a nevolal. A nestaral se o mě. Jenom já  
538 jsem to mu dala jinej význam, než jakej... prostě měl toho hodně.

539 J: A dneska to máte jak? Jestli dneska umí ti dát najevo nějak tu lásku, zájem, oporu?

540 D: Jo, určitě jo. Nebo jako furt tady pro mě je. Asi jako právě nejvíc tím jako společným  
541 časem. Tak je asi nejvíc jako co... (odmlka) No, že spolu trávíme hodně času a hodně spolu  
542 mluvíme.

543 J: A jak to soužití funguje v tom smyslu (zamyšlení) jestli máš pocit, že jsi se ty jemu  
544 přizpůsobila, nebo jestli on tobě. Nebo kdo tady rozhoduje o těch důležitých věcech.

545 D: (zamyšlení) No, myslím si, že občas já nutím (jméno), by rozhodoval nějaký věci, ve  
546 kterých jako já jsem prostě nerozhodná. V takovejch krávovinách prostě. U hromady kravin  
547 potřebuju, aby mi pomoh s rozhodováním. Který těstoviny se koupěj, co budu vařit...  
548 Takovýdle blbosti prostě. Tak to ho furt nutim, aby mi pomáhal. Ale když se rozhoduje jako  
549 něco velkýho, tak to řešíme spolu. Když jde o bydlení, o rodiny, o trávení času... nějaký jako  
550 vejlety, vo to, jak jako bude vypadáš byt nebo takhle... tak to, tak to řešíme společně.

551 J: A v tom vztahu, jestli se na něj dokážeš spolehnout, a zároveň seš jako nějak samostatná?

552D: Já si myslím, že jo. jako samostatná... jako neumím si představit, že bych jako něco...že  
553bych ho jako neměla. Ale myslím si jako obecně... v nějakým jako obecným srovnání  
554holčičím že jsem jak hodně samostatná (zamyšlení) že z tohodle nemusím mít strach. Občas  
555mě to napadá, že jsem taková na něm jako závislá. Ale myslím si, že ve skutečnosti je to, jako  
556to, no že jsem samostatná.

557J: (Přikývnutí) Myslím si, že to je všechno, co mě napadá k tomu vztahu. A zakončila bych to  
558teda posledními otázkama. Jak si myslíš, že celý tadycty, buď ten rozvod, vztah s tím (jméno)  
559měl vliv na vnímání sama sebe. (zamyšlení) třeba něco konkrétního. Jestli si přijdeš třeba ať  
560už pro toho (jméno) nebo pro muže dostatečně atraktivní, zajímavá. Jestli si přijdeš dost  
561dobrá, pro ten vztah.

562D: To je takový jako... hrozně zvláštní otázka. Jako asi... asi jo (přikývnutí). Vlastně spíš teď  
563přemejšlim, jako dost dobrá... co to vlastně znamená. Jako (zamyšlení) asi je to i tím, že  
564prostě v žádným jako jiným jsem prostě hrozně dlouho nebyla. Tak si jako neumím předtavit,  
565že bych si jako hledala někoho jinýho. Ale (zamyšlení) asi jo, jako. Asi bych si to jako zvládla  
566nějak ubojovat (smích) jako myslím si, že by to... No, asi jo. Ale neumím to moc rozvíst.

567J: Zkusím se zeptat líp. (zamyšlení) Asi ve vztahu s tím (jméno) jestli si jako pro něj přijdeš  
568dost hezká, rovnocenná, zajímavá... teď se možná opakuju, ale je to víc srozumitelný?

569D: Jo. Asi jo. Jako to se asi musí rozdělit na různé kategorie jako. Dost hezká si pro něj asi  
570v pohodě přijdu. Rovnocenná si přijdu určitě. A... zajímavá si většinou taky přijdu. Spíš už  
571vim, že mě jako strašně dobře zná, takže na něj nemůžu hrát žádný hříky, takže jako že člověk  
572ze sebe dělá něco zajímavýho. Co vlastně člověk taky umí. Prostě v nějakou chvíli víš, co toho  
573druhýh zajímá. A třeba se i tak chová. Tak takhle to vůbec nefunguje, protože mě dost dobře  
574zná. A (zamyšlení) nepřijdu si... jako v hodně věcech si přijdu dost správná nebo jako  
575opravdovská jako je von. Jako že von je, že je strašně... takovej jako upřímně dobřej. (smích)  
576A já si občas prostě jako nevím no. Taková potvora jako. Nebo to zní blbě, ale jako že mu, že  
577vůbec si nepřipadám takhle jako čistá, jako je on. Tak v tom třeba jako asi bych si připadala,  
578že mu jako nestačím. (odmlka) Ale zas nevím. Jsem jako... byla jsem třeba ambicióznější, než  
579von. Že jsou prostě různé věci, kterejm se navzájem učíme. Že on mě hodně učí bejt prostě,  
580nevím, pořádná A... a jako bezpodmíněčně myslet na jiný lidi. To dělá on a já jsem toho tolik  
581nedělala. A já ho zas učím mluvit jako o nějakých věcech, který třeba nejsou příjemný. Ale je  
582jasný si to s někým vyjasnit. Že asi, asi tak, no.

583J: Jenom to přiblížila bys mi víc prosím, jak to myslíš tím, že on ti připadá takovej správněj,  
584takovej opravdovej. A že ty si tak nepřipadáš. Jak to myslíš?

585D: No spíš, že on občas takhle právě úplně jako bezpodmíněčně myslí na jiný lidi. Nebo  
586(zamyšlení) i třeba v tom, že von tady vždycky byl pro mě. A já jsem prostě si potřebovala  
587zkušet jako vztah s někým jiným a on mi přesto jako... jako mi zůstal takovej... no, tak třeba  
588v tomhleto.



589J: A vyčetl ti to někdy?

590D: Asi ne. Asi věděl, že jsem to potřebovala.

591J: Takže on to chápe.

592D: To nevím. Spíš to myslím nějak přijal.

593J: (přikývnutí) Teď už mám snad poslední otázku. A jak vnímáš vůbec ty sama sebe celkově?

594Jestli se máš ráda? Jak to máš se sebevědomím?

595D: Myslím si, že jako velkou část sebevědomí jako mám i... i díky tomudle vztahu s (jméno).

596Jako že mi dává velkou, nevím, jako nějakou důvěru v budoucnost, i nějakou důvěru v sama

597sebe. (odmlka) jJako vidím strašně věci, ve kterých bych chtěla být jako lepší nebo

598efektivnější nebo... nevím, jako hezčí nebo spokojenější. No, ale jinak si myslím že jsem

599docela jako spokojená. Jako chtěla bych být víc taková asi, ještě jako víc... bych chtěla mít

600nějakej nadhled, třeba. Třeba takhle s tou mámou svojí, kterou jako teď hodně si sama řeším.

601Tak tam bych chtěla mít jako nějakou nadhled. A no, třeba se na ni jako tolik nezlobit. Ale

602jinak asi... Asi docela dobrý. Nebo tak když se koukám na lidi kolem sebe, tak asi tak

603normálně. Jako nemám pocit, že bych měla nějaký jako trable sama se sebou, ale že to hodně

604souvisí s tím, že jako s tím partnerským vztahem.

605J: Takže by jsi o sobě mohla říct, že jsi jako teď momentálně sama se sebou spokojená.

606D: Asi jako v rámci nějakých normálních možností jo.

607J: (přikývnutí) Teď mě napadla ještě opravdu, ale opravdu poslední otázka.

608D: V pohodě. (úsměv)

609J: To, na co jsem se zapomněla zeptat. Ještě k tomu rozvodu, co se dělo potom. Jestli tady byl

610někdo, jestli to byl třeba právě ten (jméno), kdo tě mohl podpořit, na koho ses mohla obrátit.

611D: (zamyšlení) Jo, asi jo. Asi to byl nejvíc ten (jméno). A pak to byly jako nějaký kamarádky.

612(odmlka) To asi jo. Já jsem si potom nějakou dobu hledala takový... vlastně jako vzorový

613páry pro mě. Ale voni se pak jako časem všechny vlastně rozpadly. Takže mě nějak jako

614přišlo, že vlastně nemá cenu se jako vobracet k žádným vzorům a člověk si musí spolíhat sám

615na sebe. Takže to byl asi takovej jako můj potom ještě... vlastně ještě nějakou přerod. Ale

616(jméno) určitě byl taková jako opora. (jméno) a nějaký kámošky. A kamarádi z oddílu asi, z

617skautskýho.

618J: Tak já si myslím, že to je všechno. Děkuji za rozhovor (již není v nahrávce)

## Rozhovor s respondentkou E

1 J: Než se dostaneme k samotnému rozvodu, tak bych se chtěla zeptat, jaká byla ta rodinná  
2 situace předtím?

3 E: (zamyšlení) To je takovej dlouhej příběh, no. Táta je teďkon vlastně vyléčeněj alkoholik,  
4 už teďkon. Ale prostě pil, vlastně od tý doby, co... já mám ségru, starší asi o tři roky. Tři a  
5 půl. A začal (zamyšlení) no, prostě začal jako pít, prostě vona byla malinkatá, když já jsem  
6 možná ještě v břiše. A do toho vlastně tehdy, když jsem se já narodila, tak ho nějaký kamarádi  
7 zatáhli do (zamyšlení) jak se tomu říká... teď mi vypadlo to slovo. Jako že hrál prostě ty,  
8 automaty a tak.

9 J: (přikývnutí)

10 A do g- jo prostě že se vlastně z něj vlastně stal gambler. No, a takhle vlastně jakoby  
11 vypadalo jako vlastně celý moje dětství. Ale ve smyslu, že já jsem to nějak nevěděla. Já jsem  
12 vždycky byla jako taková ta mladší, jako dcera, která... ke který se moc těch informací  
13 nedostalo. A moje mamka je prostě... taková, že se mě fakt snažila chránit. I ségru. Jako že  
14 prostě nechtěla... no, když už něco říkala, tak tý starší ségře. Ale jako málo, hodně se toho  
15 prostě držela jako pro sebe. Takže to bylo spíš takový jako, když se na to podívám takhle  
16 zpětně, že... že takhle spousta problémů, který teďkon vim, tak tam jako tehdy jsem vo nich  
17 netušila, že vůbec jako jsou. Takový jako...

(krátké přerušení)

18 J: No, takže jako by já jsem fakt jako o hodně moc věcech jako nevěděla. A když jsem jako...  
19 když se teďka jako snažím, budu snažit vrátit do tý role jako toho dítěte, co jsem si tehdy  
20 nějak myslela, prostě jak jsem to vnímala, tak to bylo tak, že jako... pro mě bylo prostě  
21 normální, že táta jako nebyl prostě doma. Že jako po tý práci prostě nešel domů. Že jsem ho  
22 třeba jako neviděla několik dní. Jako že se... že už jako pro mě to bylo... nebylo prostě nějak  
23 jako divný. Já jsem jako myslela, že to je jako norma. A když... dozvěděla jsem se, že to je  
24 trošku jako nějak jinak. Jsem se dozvěděla úplně náhodou jednou na návštěvě u babičky, jako  
25 tátovy mámy. A já jsem nějak byla v jedný místnosti a mamka s ní byla v druhý. A teď jako  
26 babička se jí ptala na něco „A co ten, co ten (jméno)? Prostě jako je to lepší a tak“ a vona  
27 říkala jako něco, že ne, že prostě nic moc. A babička řekla „No tyjo to je hrozný. To musí mít  
28 úplně hroznej vliv na ty děti.“ A já „vliv na děti?“ A teď jsem nad tím začala přemejšlet, že  
29 mě to do tý doby vůbec nenapadlo, vlastně že by... takže od tý doby jsem nějak začala  
30 vnímat, jako že to vlastně asi není normální, prostě že je to takhle. No, takže takováhle byla  
31 situace u nás doma. A táta fakt jako... těsně před tím rozvodem, už táta prostě fakt jako nebyl  
32 prostě doma. Já jsem ho třeba neviděla prostě pět dní v kuse, jako. Že prostě buď přišel pozdě,  
33 nebo už se třeba úplně styděl přijít domů. Takže radši někde přespal v autě třeba a tak. Nebo  
34 v práci, v kanceláři. Takže tak, no. (odmlka) Přemejšlim, jestli jsem řekla všechno. To bylo,  
35 jak vnímám rodinnou situaci?

36 J: No, jaký to bylo před tím. Jako před tím rozvodem.

37 E: No, prostě takhle. A plus ještě tam je teda ještě další věc to, že... mamka fakt jako hrozně  
38 dlouho, jako z její povahy prostě, jak to má, tak jako hrozně dlouho trpěla to, že to fakt bylo  
39 na hovno. A ona prostě vůbec neměla jako podporu v něm. Jak jako podporu prostě člověka,  
40 jako nějakýho partnera. Tak vlastně jako prostě neměla skoro žádný jako finanční prostě  
41 prostředky. Musela všechno jako táhnout sama. Často nám pomáhala jako babička s dědou  
42 jako od mamky. Jako její rodiče. A ten tat'ka prostě fakt jako to celý prostě tahal dolů. Ale na  
43 druhou stranu, ještě další věc byla ta, jako že to nebylo úplně vždycky takhle furt. Že jakoby  
44 táta, když se nenapil, tak byl v pohodě. Tak prostě... prostě když jsme někdy, nevím, když  
45 jsem třeba dělala zkoušky na střední, tak já jsem měla tříkolový... tříkolový zkoušky prostě.  
46 Jako třídenní, že fakt to bylo náročný, od rána do večera. Bylo to tady v (název). Takže von  
47 jel, prostě von každý den si vzal volno a každý den tady se mnou byl prostě. Čekal prostě  
48 celej den se mnou prostě jezdil za mnou sem a tam. A... nebo se mnou občas jezdil na nějaký  
49 soutěže. Jako ještě předtím, že nás vozil. Jako že... možná v tom to bylo ještě  
50 debilnější pro mě. Díky tomuhlenctim situacím jsem to nevnímala tak, že je to úplně prostě na  
51 hovno. Protože prostě jsem věděla, že občas tam jako jde a udělá jako nějakou věc, která je  
52 jako dobrá. Takže jako já jsem vlastně, no... takže pro mě nebyl hroznej táta v té době. No,  
53 takže asi tak, no.

54 J: Takže táta byl teda alkoholik.

55 E: (přikývnutí) Jo.

56 J: A ještě do toho gambler.

57 E: (přikývnutí) Jo.

58 J: A chodil třeba opilý domů?

59 E: Jo, ale spíš se za sebe styděl. Doma měl teda, doma nepil. To měl od mamky jakoby jasně,  
60 že doma nesmí pít. Takže právě chodil ven a buď, třeba často se stávalo to, že prostě přišel  
61 v době, kdy už my jsme spaly, takže jsme slyšely jenom jako že přišel prostě. A bylo tam ještě  
62 jedno poznávací znamení. My jsme měli pejska, jako že teda umřela. Ale ona prostě... ti psi,  
63 to mě vždycky udivovalo, jak ona prostě dokázala vycejtit, jestli je tat'ka opilej, nebo není.  
64 Když už prostě byl ve výtahu a jel von a byl nějak opilej, tak ona stáhla ocas a šla se někam  
65 schovat. A když byl v pohodě, tak prostě přišla a začala ho vítat. No byla úplně jiná, prostě. A  
66 fakt jako to úplně jako korelovalo s tím. To bylo hrozně zajímavý, no. Takže, teď jsem  
67 zapomněla, na co ses ptala. (smích)

68 J: Jestli chodil opilej domů.

69 E: (přikývnutí) Jo anebo ještě další věc. Že se třeba, když nebyl zas tak jako moc opilej, nebo  
70 myslel si, že vlastně, že není zas tak moc opilej. Tak třeba přišel domů a dělal, jako že nic. Ale

71 prostě to poznali. Takovej prostě to... (odmlka)

72 J: A když byl opilej, tak choval se nějak nevhodně, jestli třeba byl agresivní?

73 E: Ne, jako na mě nikdy nešáhnul. Na mamku si myslím, že taky ne, na ségru. Myslím si že  
74 jako neměl... že by nás mlátil nebo něco takovýho, to ne. To ne, ale pamatuju si třeba scénu,  
75 kdy jakoby... jako dokázal se naštvat. Prostě jako von... jako taťka, když se naštvál, tak to  
76 všechno by prostě nejradši vyhodil z vokna prostě a tak. A takže prostě měl takový jako,  
77 prostě občas návaly toho. A pamatuju si, že třeba, že jednou se nějak naštvál, a to jsme byly  
78 fakt malinký. To mi mohlo bejt třeba čtyři, ségre (zamyšlení) A... to se nějak naštvál,  
79 bouchnul s dveřma a vysklil dveře prostě. Anebo často dělal takový to, když se jako naštvál,  
80 tak jako že... že jako utíkal. On to nechtěl řešit. S mamkou. Takže on prostě utek, nasraně.  
81 Prostě udělal scénu, že už prostě odejde. A tak. Si jako pamatuju, že tohle jednou udělal že  
82 odešel, jako na furt odešel. Se ségrou jsme byly jako úplně... to byla furt ta stejná scéna, že  
83 jako by... jsme pak strašně brečely. Jsme byly fakt malinký. No, takže tak. Ale jako nemlátíl  
84 nás.

85 J: (přikývnutí) A když se naštvál, to jako mělo nějaký důvod?

86 E: O nic nešlo prostě většinou. Nebo se naráželo na něco, co on udělal špatně. Nebo co on měl  
87 udělat, neměl udělat. Třeba jakoby, on mamce třeba slíbil, že jako přinese jí nějaký jako  
88 peníze, něco v tom smyslu. A teď je neměl, tak se jako by naštvál. (odmlka) Většinou  
89 z takovejch jako důvodů, no.

90 J: A on byl naštvanej, když byl opilej? Nebo jak se choval, když přišel opilej?

91 E: Tak záleží. Když se snažil, jako že nic. Prostě že v pohodě, tak šel třeba vařit. A snažil se  
92 s náma jako bavit. Ale prostě... bylo to takový, že... bylo to prostě cejtít, jako znát.  
93 (zamyšlení) Přemejšlim, jak... nevím. Ale jako tehdy mi jako nepřišlo, že by to, jak jsem  
94 říkala předtím, že by to bylo nějak jako divný. Jsem si to tak jako brala, že to tak prostě je, no.  
95 Že jsme se nějak normálně bavili většinou... Anebo prostě přišel pozdě a... a už jsme ho jako  
96 neviděly. Už jsme jako spaly. No... ale mám pocit, že se spíš snažil jako, aby jsme ho  
97 neviděly jakoby opilýho.

98 J: Víš, jestli vedlo k tomu něco konkrétního, proč se stal alkoholikem, a poté gamblerem?

99 E: Já si myslím, že měl kladnej vztah k alkoholu už jako odmala. On je z (název). A... děda  
100 jakoby, to je jeho táta, taky vlastně má k tomu docela vztah. Jako, že... teďkon v současný  
101 době už teda nepije tvrdej chlast vůbec, jako že nemůže zdravotně. Ale je vinař. Takže pije  
102 strašně moc vína. Jo, myslím si, že jako ten alkohol u něj byl... co tak jako mám nějaký  
103 informace, tak jako že prostě o u nich bylo docela jako běžný. No, takže tak. No, takže to tak  
104 nějak šlo samo. No a potom ještě s tím gamblerstvím. To bylo, on dodneška tvrdí, že  
105 (zamyšlení) že to dělal jenom, když byl opilej. Že nikdy nehrál automaty, když byl střízlivej.  
106 Že prostě vždycky, když byl opilej, tak se v něm prostě něco prostě stalo, že to byl ten

107 spouštěč toho jít prostě hrát ty prostě automaty. Utratil hrozně moc peněz. Takže on to měl  
108 takhle spojený, no. Přemejšlim, jestli jsem odpověděla.

109J: (přikývnutí) Určitě. A jak se táta choval, když byl střízlivý. Například vůči mamce?

110E: Já myslím, že když byl jako střízlivej, tak k ní... jako prostě normálně. Snažil se docela i  
111 jako vtípkovat občas a tak. Že... jakože když byl fakt střízlivej, tak byl prostě v pohodě. Jako  
112 normální táta, a pak prostě (lusknutí prstů) takhle a... a prostě byl úplně jinej, no. Úplně jako  
113 rozvdojenej. Mamka mu vždycky říkala, že je rozvdojenej.

114J: (přikývnutí) A když byl teda střízlivý, tak jak to byla s váma? Jestli s váma trávil čas nebo  
115 byl tam pro vás jako táta?

116 Jako nebylo to úplně, že by jako „Čau, jak se máš? Půjdu si s tebou hrát.“ (zamumlání) To asi,  
117 ne. On byl takovej jako, když byl doma, tak často se koukal na televizi. Nebo něco jako by...  
118 Nebo byl furt na balkoně a kouřil. A jako nebylo by to, že to byl takovej táta jako, snovej táta,  
119 kterýho bych si představila jako že... kterej by o nás měl takovej jako obrovské zájem. A  
120 třeba by se s náma šel učit. Nebo nám přečetl nebo něco takovýho. To jako si nepamatuju  
121 nikdy. Ale vlastně teď kon, abycho ho úplně neto... napadla mě jedna věc. Mám třeba s ním  
122 spojený do dneška. On hrál na kytaru, vždycky. My jsme dřív jezdili často na chatu, na naši  
123 prostě. Na víkendy. A furt jsme dělali něco na ohni a tak. Jako že... ty víkendy, na ty  
124 vzpomínám hrozně dobře. Jako je pravda že tam prostě jako přes den si dával piva a tak. ale  
125 nebylo to nikdy jako, že by byl prostě vožralej. Spíš tak jako normálně. A ty večery má právě  
126 strašně spojený s... jako s kytarou. Že vždycky hrál a zpíval. A ještě dodneška mám jako  
127 nějaký písničky, který s nima mám jako spojený. A který že mi jako... vždycky dělá hrozně  
128 dobře jako hezký vzpomínky. Tak třeba jako tohle to si pamatuju. Že jsme třeba už šly spát  
129 se ségrou a byly jsme jako nahoře v chatě. A měly jsme schválně otevřený okno a on nám hrál  
130 jako od ohně na dobrou noc. Ale to bylo fakt jako... to je právě to, no. Jako že tam byly tyhle  
131 věci, ale zároveň tam byly ty úplně druhý prostě věci, který byly... v tom kontrastu s tím...  
132 tak to bylo takový jako, že vlastně nevíš, jak se toho jako dítě máš chytout. (odmlka) Ale  
133 jako nechci mu křivdit. Nechci jako říkat „nejhorší táta.“ to ne. Jako byly tam i dobrý věci.  
134 Ale prostě nedrželo se... Nebylo to furt.

135J: Takže třeba, když jsi něco potřebovala, takže jsi šla spíš za mamkou?

136E: Jo, to určitě jo.

137J: (přikývnutí)

138E: Jako tatka, já si myslím že dodneška jako o mně... že si myslí, že nějak kdo zhruba jsem,  
139 ale myslím si, že vůbec vlastně neví, kdo jsem. Já si myslím, jako... myslím si, že mě fakt  
140 jako nezná. A spousta věcí jako neví a nemám vlastně k němu důvěru A dodneška třeba  
141 nejsem schopná... mám z něho respekt, takovej. Jako bavím se s ním normálně, ale nejsem  
142 s ním často schopná mluvit úplně třeba na rovinu třeba o těchhle věcech, co se děly.

143 Nebo jako snažím se, ale hrozně to jakoby... třeba dodneška jakoby si říkám, že jsem furt  
144 neotevřela vlastně nějaký to téma, jak se to vlastně nějak jako dotýkalo nás. Že jako... to mám  
145 prostě nějaké ještě jako... prostě blok, to s ním úplně jako rozebírat, no.

146J: A s mamkou o tomhle můžeš mluvit?

147E: Jo. mamka je úplně v poho.

148J: Takže v té době asi, pokud jsem to pochopila správně, asi byly, nevím, jako hlubší, nechci  
149 říct lepší, ale jako hlubší vztahy s mamkou. Že tam byla asi větší péče ze strany mamky.

150E: Jo, to určitě. Mamka se o nás... mi přišlo, že se fakt jako snažila hrozně nás držet jako...  
151 pryč od toho, co se dělo. A dělat, jako že nic. Že se snažila jako udržet prostě jako tu rodinu,  
152 aby jsme měly jako toho tátu. I když teď kon zpětně si říkám, tyjo, že prostě bylo by možná že  
153 lepší se na to rovnou... že ona vlastně... mamka jako trpěla a my jsme stejně z toho táty,  
154 nevím, jestli z toho tak jako moc měly. Že možná by bylo lepší to prostě ukončit teď, jo jako  
155 hned přitom, když se to nějak dělo na začátku. A tak, no...

156J: A když se vám snažila před tím tátou chránit, mohla bys to víc přiblížit? Jako vypadalo,  
157 třeba já nevím, jestli o tátovi třeba mluvila ošklivě, nebo ho nějak obhajovala nebo?

158E: Spíš jako vůbec

159J: (přikývnutí)

160E: Jako že se snažila jako to vůbec nerozebírat, jako že by tam bylo vůbec špatně. Já jsem  
161 skoro nic nevěděla, jako fakt, co se prostě děje. Ona se snažila dělat, jako že nic prostě. Jako  
162 že u nás, no, to je další věc. Jako že u nás, teďka to trvá trošku do dneška, že jako když je  
163 něco... když se má něco třeba řešit a tak, tak... tak se o moc neřeší. U nás se jako moc  
164 nemluví o různých věcech nebo jako málo. Prostě spíš si každé dělá jako že nic, dobrý. Není  
165 to tak, že bysme se doma strašně hádali, vůbec ne. Spíš jako... no, spíš vůbec. Když víme, že  
166 je tam nějaký problém, nějaká nesrovnalost, tak jako mlčíme, a prostě nikdo nechce jít do  
167 sporu. Takže mamka prostě dělala, jako že nic, jako že všechno v pohodě. A jako o nějakých  
168 finančních těch jsem nevěděla skoro vůbec, mám pocit. To až jako později. Si pamatuju, že  
169 jsem byla pak v šoku, kolik dluží prostě... protože taťka si udělal dluhy díky tomu třeba. Ještě  
170 jak prostě hrál, tak si prostě udělal obrovský dluhy. A to jsem se prostě dozvěděla fakt jako...  
171 tu částku jsem se prostě dozvěděla, až když jsem vlastně viděla ty rozvodový papíry, prostě.  
172 To jsem ani vůbec neměla ani vůbec ponětí.

173J: A ještě k té mamce... ježiš, teď mi ta otázka vypadla. Jo, jestli vás třeba zajímalo, proč táta  
174 není tak často doma. Tak jestli vám jako někdy vysvětlovala, tyhle věci.

175E: Já si jako nepamatuju, že by mi to přišlo divný, fakt. Já jsem prostě měla, že to je normální.  
176 No, fakt jako... nevzpomínám si na žádnou situaci, že by jsem se jako... že mi to přišlo, že to

177 prostě tak bylo. Nevím, prostě tak jako bylo daný. (odmlka) Ale potom, co jsem byla starší,  
178 tak jsem viděla, že je v té hospodě, ale furt mi to přišlo jako normální, prostě že to tak prostě  
179 je. Že to prostě ty chlapi dělaj, tátové... v té době, no.

180J: Tak už bych přešla bych k samotnému rozvodu, co teda k němu vedlo?

181 E: No mamka se konečně po dvaceti, ne, nebo nevím, po jak dlouhý době. Po dvaceti letech  
182 ne, ale po hrozně dlouhý době jako konečně odhodlala to udělat. Protože prostě už taťka jako  
183 fakt v té poslední době těsně před tím rozvodem už to bylo fakt jako hrozný. Že fakt nebyl  
184 prostě fakt, jak jsem říkala předtím, několik dní v kuse prostě doma. Vůbec se s ním nedalo  
185 mluvit, nic. Prostě už byl fakt jako v háji. Jako hroznej stav. A... no... takže prostě mamka,  
186 ani nevím, jestli... možná babička s dědou nějak to, nějak jako podpořili. Já si to prostě No já  
187 si myslím, že už to jako měla udělat fakt mnohem dřív. Že jako zbytečně prostě trpěla.

188J: A mluvila někdy mamka o tom, proč s ním byla tak dlouho?

189 E: No právě protože... ona mi to říkala. Vlastně někdy před rokem mi to říkala, že chtěla, ať  
190 máme toho tátu prostě. Ať máme jako tu rodinu, jako nějaký pocit z toho, že ta rodina je celá  
191 i s tím tátou. A že nevyrostáme bez něj

192J: Chtěla, aby to byla kompletní rodina, ale...

193 E: Jako že na jednu stranu, ok, chápu chtěla třeba chránit a tak, ale jako nemyslím si že je to  
194 úplně jako, zpětně, že je to úplně rozumný.

195J: Takže si myslíš, že by to možná bylo lepší, kdyby odešel už dřív.

196 E: (zamyšlení, přikývnutí)

197J: Nebo že jsi to zmínila

198 E: No bylo by to lepší, kdyby se už rozvedli dřív. I když ono to potom bylo teda tak, že ten  
199 rozvod byl samotnej tak, že mamce došly nervy. Že mamka (zamumlání) papíry, zašla za  
200 právníkem, jako že to chtěla prostě ukončit. A vím, že tehdy snad ani nemohla ty pen- teda  
201 peníze, ty papíry nějak jako předat, že prostě se tomu nějak vyhýbal. Že úplně jako... no,  
202 nechtěl se rozvádět, to bylo strašný. Ještě mimochodem, oni se jako rozvedli a už vlastně byli  
203 od sebe nějakou dobu. A byly Vánoce. A vím, že taťka tehdy nebyl na tom finančně dobře, tak  
204 se domluvil, že si udělal z jednoho, prostě měl dobrej vztah se svým šéfem. Tak byl  
205 v takovym velkým areálu, tak si tam udělal takovej jako malinkatej příbyteček prostě kde byl  
206 na chvíli. A vím, že tehdy byly Vánoce prostě a že tehdy byl prostě jako u nás. Šel k nám,  
207 protože prostě nám ho bylo jako líto. A aby nebyl prostě sám na Vánoce. A tak byl prostě u  
208 nás. I když vůbec jako už (zamyšlení) prostě jakoby neměl. Taky takový jako divný, no. Mi  
209 přišlo jako kdyby... nevím, co se tam tehdy dělo mezi mamkou a taťkou. Fakt jako mamka  
210 tyhle věci úplně nepouští ven.

211 Teďka to myslíš tak, že teď nevíš, co se konkrétně dělo během toho rozvodu nebo o těch  
212 Vánocích? Promiň, teď jsem to nepochopila.

213 E: Ne, až potom rozvodu jsem myslela. Potom až o těch Vánocích, to bylo jako přímo  
214 k tomu.

215 J: Takže s tím rozvodem vlastně přišla mamka nakonec, že se k tomu odhodlala. Ale táta s tím  
216 nesouhlasil.

217 E: Vyhýbal se tomu. Ale nakonec prostě jako... já si to nepamatuju už přesně, už je to docela  
218 dlouho. Ale že jako několikrát nepřišel domů, že to nechtěl jako... že už věděl, že něco  
219 takovýho bude prostě, ale nechtěl to jako... nějak prostě přijmout. Furt se jako tomu vyhejbal  
220 furt něco, nevím. Prostě divný. Ale nakonec se nějak jako domluvili, že teda jo. A teďka,  
221 nevím, no to je prostě... já fakt jako nechci z něj zas dělat... jako že za všechno může on.  
222 Určitě měl k tomu taky nějaký důvody, který já tak jako přesnějc úplně nevím. Proč se do toho  
223 dostal, co ho k tomu přinutilo, třeba měl taky problém s mamkou, nevím. Tohleto jsou věci,  
224 do kterejch jako úplně jako... prostě nevidím úplně přesně. Ani nevím, jestli navzájem mezi  
225 nima jsou vyřčený věci. A to si taky nemyslím, po pravdě. Že bůhví, jak to bylo.

226 J: A kdo vám to řekl, že se rodiče budou rozvádět, nebo že se chce máma rozvádět? Mamka?

227 E: Přikývnutí mamka. Mamka mi to říkala. Si pamatuju, že jsem tehdy byla doma mi to  
228 říkala... tak jako opatrně, nejistě. A ukázala mi ty papíry a tak rovnou. Tak to bylo pro mě...  
229 já jsem tehdy, že jsem říkala, jako že prostě jo, jako že dobrý. A že jako chápu, že prostě už...  
230 že už jsem byla přeci jenom, to mi bylo 15-16. že už jsem jako trošku věděla, že prostě jako  
231 už... to není úplně jako normální. A že táta prostě není doma a... Takže jako mě to přišlo jako  
232 dobrý rozhodnutí.

233 J: Teďka mě napadla možná jedna otázka zpětně. Jak jsi zjistila ten moment, že se v rodině  
234 děje něco špatně a že to není úplně normální, vzpomínáš si, kdy to tak zhruba bylo?

235 E: (zamyšlení) Tyjo, nevím, to bychh nekecala. Nemám jako vůbec.. Netušim ty brd'ó. Fakt  
236 jako nenapadá mě. Už jsem nebyla úplně asi jako malinká, už mi mohlo bejt třeba 10-12.  
237 Možná spíš těch 12. Ale nevím přesně. Něco takovýho.

238 J: Dobře, tak zpátky k tomu rozvodu. Takže ti to máma řekla. A to bylo když se pro to  
239 rozhodla, nebo už ty papíry byly podepsaný?

240 E: To nevím, ty brd'ó. To si nepamatuju už. Ale už to bylo v tý fázi jako že jo, prostě děje se  
241 to jako reálně.

242 J: Dobře. Takže vy jste pak zůstaly s mamkou? Ty a ségra?

243 E: Jo. A tam byla ještě další věc. Že já už jsem vlastně byla v tom prváku-druháku a měla



244 jsem školu tady v (název). A byla jsem na intru. Takže jsem jezdila domů jenom na víkendy  
245 většinou. Takže já jsem ještě jako tonhleto období nebyla úplně jako... úplně jsem to  
246 neprožívala tak extrémně s tou rodinou jako třeba ta ségra s mamkou, který byly u sebe. A já  
247 jsem byla jako pryč. Takže jsem jako o hodně věci zase byla jako držaná. Dál se třeba ke mně  
248 nedostaly a tak. (odmlka) No, takže... Jaká byla ta otázka? Jsem to zapoměla.

249J: (Sama tazatelka si nemohla vzpomenout) Asi jak probíhal ten rozvod, no.

250E: Já si to nepamatuju nějak zvláštně. Jako že by to byly nějaký hrozně jako, potom  
251 problémový. Že ten proces byl už docela ok. Nebo jaks to myslela?

252J: Jo, už vím, na co jsem se ptala. Že vy jste pak zůstaly s mamkou a že táta odešel. A táta  
253 odešel teda jako z vlastního rozhodnutí jako potom, co se dohodli, že se rodiče rozvedou?

254E: On ten byt byl mamky.

255J: Ten byl mamky. Takže on to tak jako...

256E: Ono to tak jako bylo to přirozený, že...

257J: (přikývnutí)

258E: A navíc podle mě bylo víceméně jasný, jako že my budeme s mamkou jako tam. Já si jako  
259 nepamatuju, že by si nás někdo někdy ptal na to. To si fakt nepamatuju. Jako že... jestli jako  
260 táta nebo máma. Jako že bylo rovnou jasný, že prostě budem v péči mamky, takže tak.

261J: Takže v té době, co probíhal ten rozvod, tak jsi nebyla moc doma, ale spíš ségra.

262E: Jo, já jsem byla v (název) už přestěhovaná.

263J: Jo, a byl tady někdo během toho rozvodu, kdo ti pomáhal? Komu ses mohla svěřit s tím?

264 Třeba tady právě v (název) nebo...

265E: Jo, to si pamatuju. No... že ve škole kamarádka. Ta to věděla. (zamyšlení) Si pamatuju  
266 nějakou scénu ty brďo, že... že to, že něco prostě jsem tam řešila tehdy s mamkou v šatně ve  
267 škole už jako večer, že jsme neměli, že jsme šli ze školy, jako z tréninku. A... že mi mamka  
268 právě s tím jako říkala, a právě ta kámoška tam byla se mnou. Že jsem to s ní potom právě  
269 řešila, že... Jo, jako byla tam. Ta jedna, ta jako věděla jako hodně věci. Takže to, nebyla jsem  
270 jako na to úplně sama. A já jsem tehdy jako fakt nebyla s tím nějak jako zhroutená, že bych to  
271 brala jako hroznou věc. Spíš jsem fakt jako byla ráda, že prostě ta mamka už konečně jako  
272 dostala rozum. Když to tak vezmu. Jako nechci bejt hnusná na tátu, ale jako prostě to fakt bylo  
273 hrozný. Jako že vůbec prostě neplnil roli jako otce, ani manžela mi přijde.

274J: A ta mamka to prožívala jak? Ptám se proto, jestli třeba se stalo, že se na vás upnula jako  
275 během toho rozvodu? Nebo na ségru třeba.

276E: To mi nepřijde, že by se upnula. To ne. (zamyšlení) Myslím, že jako, že jako v pohodě. Ani  
277 se s náma nesnažila o takovej jako... jak se občas stává, jako že ta matka si prostě jako udělá  
278 kámošky z těch dcer. A řeší s nima a tak. To úplně ne, mamka si držela hodně věci jako svých.  
279 Jako že už nám potom říkala víc věcí, třeba co se děje, to jo. Ale což mi přišlo jako správně,  
280 ale... ale nebylo to žádný, že by jsme byly v nějakých jiných rolích, než máme být.

281J: Tak jo, tak mi je opravdu jasný, že celkově ten rozvod vlastně, jako že jsem to pochopila, že  
282 to asi nebylo až tak velký překvapení. Nebo ne překvapení, ale že to nebylo až tak jako...

283E: Zr- nebo podle mě to byl fakt správněj krok.

284J: (přítakání) Byl to správněj krok

285E: No, protože to bylo jako... prostě já nevím, co by se muselo stát, aby to jako šlo nějak, jako  
286 zlepšilo. Vždyť už to bylo... všechno špatně, prostě. Že nefungovalo jako nic skoro. Taťka  
287 prostě potřeboval úplně změnu a... aby se něco zlepšilo, no, úplně.

288J: Takže jsi pocítila nějakou spíš úlevu nebo... jestli si vzpomínáš, co jsi při tom prožívala,  
289 cítila?

290E: Přemejšlim. No já jsem byla jakoby... fakt ráda. Ale bylo mi... určitě mi bylo trochu líto  
291 toho táty. Jakože musí teďkon být sám někde v tom bytě. I když jako on si za chvíli našel  
292 nějakou ženskou, prostě mladou, tyvole dvaceti osmiletou asi, prostě barbinu. (smích) No  
293 hrozný. Tak to zase už mi ho nebylo tak líto. (smích) A... nebo z jinýho důvodu, kdyžtak. Ale  
294 to, nevím, co bylo tehdy. Nevím, jestli to tehdy nedělal naschvál. Možná to dělal naschvál  
295 tehdy. Ale, no, bylo mi ho trochu líto určitě. I potom jak byl u nás na těch Vánocích, jak jsem  
296 říkala, tak to si pamatuju, že jsem to tehdy řešila, jako že aby měl nějaký dárky prostě, aby  
297 tam jako nebyl bez dárků a tak. Jako bylo mi za něj smutno, ale zároveň prostě jako... si to  
298 posral svým způsobem

299J: No, už jsi to tady zmínila, že bych přešla jako právě k tomu, co se dělo potom. Že už jsi  
300 tady mluvila o těch Vánocích, tak co se dělo potom? Vy jste teda bydlely s mamkou a ty jsi  
301 jezdila, studovala jsi v (název) a jezdila jsi na víkendy domů k mamce. Tak jaký tam byl  
302 kontakt s tím tátou potom?

303E: Tybrďo. (zamyšlení) Ne moc velkej. (zamyšlení) Ne moc velkej, no. Jako že takhle. Tam je  
304 ještě jako pokračování, že vlastně táta asi tak zhruba jeden rok-dva prostě byl, nejdřív žil teda  
305 sám někde v tom areálu jeho. Tam si našel tu ženskou, tak přestěhoval k ní do bytu. Tam byl  
306 nějakou dobu. Tam se potom... nějak jako rozešli. On to nějak nedával. Prostě zas to  
307 probíhalo úplně vlastně, hrozně podobný věci jako se stávaly s mamkou, tak prostě byly i u ní.  
308 A ona ještě do toho měla docela kladnej vztah s alkoholem, ale nebyl jakoby nějaký, že by  
309 byl nějak chronickejš, že by byla nějaká závislá. To ne. Ale prostě jako dala si skleničku a tak.  
310 takže jakoby toho táto to ještě víc... No a... a pak s stalo to, že táta nějak jel do práce autem a  
311 večer předtím pil. A prostě stalo se mu to, že naboural do lampy. A utekl od toho, protože

312 věděl, že je prostě opilej. Ale bylo to firemní auto, takže stejně se jako zpětně zjistilo, že to je  
313 on a tak. No a prostě v tu chvíli (zamyšlení) myslím, že mamka zavolala (jméno), což je tátova  
314 ségra. Prostě na (název), že jakoby se stalo tohle, tohle, tohle. A ať si prostě pro něj přijedou,  
315 protože už se to prostě jako nedá, že tady dělá fakt jako neplechu. Takže tehdy se babička,  
316 děda a (jméno), prostě jeho rodina sebrali, přijeli sem, naložili ho do auta a odvezli ho prostě  
317 pryč. Takže tehdy to jakoby takhle se prostě utnulo. Ale tohle bylo to nejlepší, co se mohlo  
318 stát. Protože tehdy hned jako by šli na nějakou psychiatrii a domluvili prostě jakoby pobyt  
319 v psychiatrický léčebně. Kde prostě za pár dní nastoupil do tříměsíční léčby a úplně prostě  
320 všechno se změnilo. A pak vlastně se vrátil do úplně jinýho prostředí. Vlastně do prostředí,  
321 kde jako dítě dřív vyrůstal v tom městě a tak. A to si myslím, že mu nejvíc pomohlo v tom, že  
322 prostě jako teďkon je v pohodě. Von prostě teďkon už dva-tři roky je, nebo nevím, něco  
323 takovýho, je v pohodě. Fakt nepije. Je úplně jinej. Takže, no.

324J: To jsem se právě chtěla zeptat, jestli u táty jestli tam byly nějaký pokusy o léčbu už předtím,  
325 nebo až...

326E: Mamka mi říkala, že... počkej, já jsem, já když jsem byla malá, tak jsem hrozně moc  
327 omdlívávala a nikdo nevěděl nikdy proč. A tak jsem potom musela jít k psycholožce a nějak  
328 tehdy tam měl jít táta k tý stejný. Nevím, jestli to bylo jako kvůli mně nebo nevím,  
329 nepamatuju si to. A... a vím, že tehdy nějak ta psycholožka mu řekla, že nevím jestli jemu,  
330 nebo mámě. Že by bylo prostě vhodný, aby se jako léčil víc, jako že tam je nějaký, jako něco  
331 prostě. A že by prostě měl chodit pravidelně, a ne jenom k psycholožce, ale i jako na  
332 psychiatrii nebo něco takovýho. Nevím a táta jakoby řekl nenene, to určitě ne. To se stalo  
333 třeba dvakrát, že tam byl jako takovej ten náznak, že je jako, to... to mi říkala mamka, já to  
334 nevěděla, já to zpětně vim jenom. A že on se tomu bránil, ne že on nepotřebuje pomoc a je  
335 v pohodě.

336J: Takže ty první dva roky ten kontakt moc nebyl?

337E: (zamyšlení) Moc ne, no. A potom právě, co nastoupil do tý léčby, tak prostě měl tam  
338 nějaký komunitní úkoly, bylo mi to úplně jasný, jako že, že to... že si tam dávali prostě úkoly  
339 typu, já vím že mi prostě tehdy volal a říkal jako že, se rozhodl, že bude mluvit dvakrát tejdně  
340 se mnou a se ségrou. Že nám prostě bude volat. A měl přesně stanovený dny, kdy jako bude  
341 volat. A fakt to jako nějaký čas takhle běželo. Až mě to i otravovalo. (smích) Že už prostě  
342 najednou bylo toho moc, toho kontaktu, no.

(krátké přerušení)

343J: No, že najednou toho kontaktu bylo... prostě jsem chtěla říct, že ho bylo moc. A ještě bylo  
344 pro mě hrozně divný, nepřirozený, jako nebyla jsem na to nějak naladěná. Na druhou stranu já  
345 jsem tehdy byla hrozně moc ráda za to, že jakoby konečně se fakt léčí. A chtěla jsem ho v tom  
346 jako podpořit, i když jsem... jako dodneška, jak jsem říkala předtím, nemáme prostě vyřikáný  
347 nějaký ty věci a takhle, tak jakoby... já jsem tehdy tohle nechtěla rozebírat, protože jsem měla

348 pocit, že... že jako nechci. Že je teď v takovém vratkém procesu, že jako nechci, ho nějak  
349 z toho prostě vyvrklat, že by ho mohlo ještě to... No ale tehdy mi fakt volal často. Často mi  
350 třeba brečel do telefonu, prostě jako bylo to fakt úplně divný. Jako zpětně, když nad tím  
351 přejemjším. Že třeba mi volal po nějaký skupině, co měli nebo po nějakým programem, kde  
352 probírali, jaké to vliv prostě má jakoby to chlastání nějakých příbuzných na ty ostatní  
353 příbuzný. Nebo na děti, na manželku a tak. A tehdy mi volal úplně s brekem. Jakože... jakože  
354 mu nikdy nedošlo se podívat na to z té druhé stránky prostě třeba. Teď nevím, jsem možná  
355 zase odběhla od otázky. Už nevím.

356J: Ne, v pohodě. Já se stejně k tomu vrátím. Vy jste ho zkoušeli kontaktovat? Nebo on vás?  
357 Nebo vůbec ani jedna strana?

358E: My jsme neměli moc zájem

359J: (přikývnutí) A stýskalo se vám po něm nebo...?

360E: Je to blbý říct, ale asi ani ne prostě. Jako nevím. Mně fakt přišlo, že i když tam jako byl  
361 předtím, tak s náma vlastně nebyl, prostě. Jako že stejně doma prostě moc často nebyl. Jako to  
362 jak jsem ti říkala, třeba ty vzpomínky to s tou chatou, tak to jsme byly jako fakt maličkatý  
363 prostě. A na tu tu chatu jsme potom moc nejezdili. No jakoby ty poslední léta fakt jako  
364 nemám... fakt jako kdyby prostě nebyl. Takže on to nebyl takovej šok jako... no a pak to  
365 možná bylo víc uklidňující. Jako že prostě s náma není.

366J: Takže vlastně ten kontakt se zlepšil až po té léčbě?

367E: Jo, jo, určitě, no. A to mu vydrželo fakt jako hodně dlouho, že volal a... On je prostě na  
368 (název) doteďka, což jako bylo fakt dobrý rozhodnutí, že tehdy se jako nevrátil sem zpátky. A  
369 prostě jako volal často. A teďka už se to jako zmenšují ty intervaly a teďka jsme třeba spolu  
370 mluvili po třeba dvou měsících. Ale jako mně to... mně to tak asi prostě vyhovuje. Tak já ho  
371 jako fakt nepotřebuju. Já fakt jako dodneška jako... jako nemám odvalu, no odvalu. Prostě  
372 jako nemluvim s ním úplně jako na rovinu, takový jako jak mi třeba doopravdy je nebo jak se  
373 doopravdy mám. To tak prostě s ním nemám. A nevím, jestli to tak s ním budu mít, takže  
374 vlastně... s ním nepotřebuju mluvit úplně nějak jako extrémně nebo často. Ale jako není to, že  
375 bych ho chtěla jako nikdy nevidět, a tak. Prostě tam je, ale jako není tam takovej ten vztah  
376 jako (zamyšlení) blízký, že to prostě fakt nemám zažitý s tím tátou...

377J: Takže dneska je to tak, že zavolá občas nebo si zavoláte jednou tak, v nějakým intervalu. A  
378 vidáte se nějak osobně?

379E: Jako no... On teďkon bydlí vlastně v... že se jakoby dává nějak do kupy, a tak. Už těch pár  
380 let, takhle znova startuje. Tak je u babičky doma a tam jsme už, i dřív jsme tam prostě jezdili  
381 poslední dobou jednou za rok, nebo dvakrát za rok, jako fakt málo. Prostě se ségrou. To  
382 znamená, teďkon jak to pokračuje víceméně stejně, že tam jedem jenom o prázdninách na pár  
383 dní a, no... takže jako nevím... třeba dvakrát do roka. Něco takovýho.

384J: Dvakrát do roka?

385E: (přikývnutí) Něco takovýho.

386J: Ale jak jsi zmínila, tak ti to vlastně vyhovuje teďka, jak to je.

387E: Jo, já fakt jako... mně to fakt jako vyhovuje, no. Já prostě jsem zvyklá, že... no jako fakt  
388mi to takhle vyhovuje. Já ho prostě nepotřebuju vidět. Naopak mám občas třeba i... i když  
389třeba náladu a on mi volá, tak si říkám ne, teď se mi nechce prostě. Že nemám vždycky jako  
390chuť prostě s ním mluvit, no. Je to hrozný, přijde mi jako hrozný, že to takhle jako říkám, ale  
391tak to prostě je.

392J: A zamrzí tě to někdy že tady třeba není víc?

393E: Já nevím. Já ho mám prostě tak zažitýho jako... já si nedokážu představit, že by byl jako...  
394Mně to přijde až jako divný, kdyby byl najednou jako, když bych si ho představila, že byl  
395prostě jako v pohodě, bavil se mnou nebo tak něco. Nějak si ho nedokážu představit, že by to  
396tak bylo. Takže prostě nevím. Takhle asi mi to jako teď vyhovuje, jak to je.

397J: (přikývnutí)

398E: Ani jako zároveň ho jako neřeším. Já prostě jsem ho třeba nikdy... že jsem fakt jako  
399v klidu. Prostě nepřemejšlim nad tím a nejsem z toho ani jako extrémně zraněná. Prostě  
400z toho, co se vlastně dělo. Jako že prostě to tak nějak se snažim brát, že to tak prostě je.

401J: Dobře. Asi bych ukončila tuhle část, kdyžtak se k tomu vrátím. Asi bych už přešla k tvým  
402samotným partnerským vztahům.

(smích z obou stran)

403E: (smích) povídej

404J: Začneme... v té době, co táta odešel, jestli už jsi v té době měla nějakýho přítele?

405E: Jo. (smích) Jo, já jsem měla přítele docela brzo. Měla no, tybrd'ó. (zamyšlení) V 15-16  
406jsem měla přítele no.

407J: A to byl první?

408E: Ne, druhej. Já jsem měla přítele zhruba od 12 do 15, takovýho. Ale to byl ještě dětskej,  
409jsem se furt rozcházeli a tak. A pak někdy od 15 jsem měla, nějakýho půl roku jsem byla  
410s jiným. To bylo možná v té době, nebo já nevím. To bylo možná ještě předtím, tybrd'ó.

411J: (přikývnutí)

412E: No a potom... jako když si vezmu fakt jako prostě přítele jako vážného, tak jo fakt vážného  
413 přítele jsem měla až potom od 18. Se kterým jsem vlatně doted'.

414J: (přikývnutí) Počkej, teda ten druhej byl přetím, nebo během?

415E: Myslím, že předtím. Ale já si to přesně už nepamatuju, tyjo, ty datace. Ale mám pocit, že to  
416 bylo předtím.

417J: Předtím, dobře.

418E: Ale možná kecám, nepamatuju si to tak úplně přesně. No, myslím, že jsem s ním o tom  
419 nemluvila tehdy určitě. Takže to bylo asi předtím.

420J: A další byl teda až v 18?

421E: Jako vážnej jo, no.

422J: přikývnutí

423E: Jako když to vezmu jako přítele, tak jo. (smích)

424J: Se kterým jsi teďka doted'?

425E: (přikývnutí)

426J: Já se zeptám- nebo možná ještě by lepší byla otázka. Jestli si myslíš, že... vůbec to chování  
427 táty nebo ten vztah s tátou a tak, tohle všechno, jestli to mělo nějaký dopad na tvoje  
428 partnerské vztahy. Nebo to, jak je vnímáš, nebo na toho, jaký ten vztah máš teďka?

429E: (zamyšlení) Přemejšlim. Jako že na to, jak to mám teďka, mělo vliv spousta věcí. Třeba  
430 jako i od mamky. Nevim jestli úplně jako... i od táty. Široké téma. (smích) Nevím, jak to  
431 uchopit. (zamyšlení) Nevím, tybrd'o.

432J: Tak já se zkusím zeptat na něco víc konkrétního.

433E: Možná jo, no.

434J: (zamyšlení) Asi se zaměřím na toho současného přítele. Když jste se seznamovali, tak jaký  
435 si v té době... jako měla postoj vůbec k partnerským vztahům?

436E: Já jsem vždycky chtěla kluka. Nebo jako že (zamyšlení) no, já jsem vždycky jako... já jsem  
437 neměla moc ráda, když jsem byla sama, nebo jako... já jsem vždycky prostě, mi přijde  
438 směřovala k tomu, že jako nějakýho toho kluka mít, že to prostě bylo pro mě nějak jako  
439 důležitý. Jako mít někoho, o koho se prostě můžu opřít. I když jsem prostě byla mladší.

440J: Takže ses nebála jít do vztahu jako nikdy?

441 E: Ne.

442 J: (přikývnutí)

443 E: Já jsem ho naopak spíš jako potřebovala. Mi to přijde. A to si myslím, že na to má vliv to,  
444 že právě ta mamka, jak jsem říkala že se o nás jako hodně pečovalo a snažila se nás ochránit.,  
445 tak jakoby k tomu patří i to, že ona spoustu věcí dělala za nás. A myslím, že jako snažila tak  
446 nahradit toho tátu, až jako byla úplně jako přehrávková. Protože spoustu věcí fakt dělala jako  
447 za nás. A myslím si, že dodneška mám prostě to, že jako jsem až trošku... nechci říct jako  
448 závislá, to asi není úplně jako závislost. Ale jako, že... mi to je prostě příjemný, když mám  
449 někoho prostě po tom boku, kdo mi prostě jako pomůže. Kdo tady jako prostě furt je. Myslím  
450 že má souvislost s tím, že prostě ta mamka tam vždycky jako byla. Že vždycky mi prostě jako  
451 pomáhala s věcmi. Že ona nás nenechávala jako „zkuste si to, namelte si tam hubu“, víš. To  
452 jako úplně nebylo. Že vona fakt jako s náma, v dobrým úmyslu samozřejmě, myslím si, že to  
453 jako nebylo myšleno ošklivě, se nám snažila se všim, no. (odmlka) no, ale... přemejšlim,  
454 jako... chtěla jsem ty partnerský vztahy, to určitě jo. (zamyšlení) Naopak jako blízký. Nebo  
455 pro mě je to důležitý, ty partnerský vztahy, aby ten člověk mi byl fakt blízko. Což se fakt jako  
456 daří až s tím současným... s tím současným přítelem. Jako že fakt blízký, důvěrný vztah,  
457 takže pro mě je to fakt hodně důležitý.

458 J: Takže ty jsi se teda nikdy nebála jít do partnerskýho vztahu, nebo co se třeba týče otázky  
459 manželství, tak jestli k tomu máš nějaký odstup nebo?

460 E: Ani ne, tybrd'o.

461 J: (přikývnutí)

462 E: Ani ne... (zamyšlení) hele já fakt jako přemejšlim nad tím, že než jako ten táta, na mě fakt  
463 jako hodně má vliv jakoby chování ty mamky, jak se k tomu chovala. Jako že, a to jí nechci  
464 mít za zlý, ale třeba... sorry já teďka nemluvim úplně o tátovi, ale o mámě. Ale tak to je, že...  
465 že to třeba nějakou jako tu tendenci, jak ona to s ním vydržela tyjo tak dlouho, prostě  
466 nějakých... fakt dlouho než jako se rozhodla, tak to třeba pozoruju i u sebe. Že když jsem  
467 s něčím nespokojená, tak jakoby nejsem taková, že bych to měla hned řešit (lusknutí prstů)  
468 konec, změna. Ne nic takovýho. Já si prostě jakoby, já to tak prostě беру. Že to tak prostě jako  
469 je. Tak to prostě... i když jako nejsem úplně šťastná, tak to prostě držím. Jako dělá mi to  
470 problém prostě pustit. Něco takovýho. Že už to fakt musí být závažnej prostě problém. Abych  
471 se rozhodla jako pro nějakou změnu velkou. No, takže to jako nespočívá přímo s tátou, jako že  
472 s tátovým chováním, ale jako souvisí to s tím, jak se mamka zachovala k tátovému chování.  
473 Tak to na mě určitě mělo vliv. (povzdech) Přemejšlim, co dál, já se vždycky někam dostanu a  
474 zapomenu. (smích)

475 J: Ne, to si myslím, že ne. Všechno zatím dobrý. Takže ty jsi zmínila, že... taky přemýšlím,  
476 jak to uchopit. Možná jestli v tom, teď se budeme bavit o tom současném vztahu, vy jste teda

477 spolu cca?

478 E: 3-4 roky to bude.

479 J: Jo, 3-4 roky. Vy teďka spolu bydlíte?

480 E: (přikývnutí)

481 J: To je jak dlouho?

482 E: My jsme spolu začali bydlet po půl roce, (smích) co jsme spolu chodili. Ale to nebylo  
483 jako... to bylo i kvůli tomu, že on je z jinýho města a chtěl tehdy jako do (název).

(krátké přerušení)

484 E: No, takže to bylo spíš i z toho důvodu, že tehdy jako nějak byla ta možnost a on chtěl do  
485 (název) dlouho. Tak jsme si prostě tak jako řekli, tak jako prostě jo. No, už spolu bydlíme  
486 dlouho, tybrd'o. (smích)

487 J: Objevily se v tomhle vztahu nějaké věci jako třeba, nevím, žárlivost, nedůvěra nebo jako  
488 nějaký tyhle negativní...?

489: Jo, já jsem byla žárlivá na začátku hrozně. Ale už se, přijdu si, že se snažím jako... že tenhle  
490 vztah je pro mě docela takovej jako... nechci říct tréninkovej, to je blbý slovo. (smích) Ale  
491 jakože hodně věcí jako zjišťuju, že jsem měla tendenci nějak mít, nějak prostě mít blbě  
492 postavenejch. Spousta věcí se změnilo úplně jako bez... ale to je možná i tím, že jsem prostě  
493 byla mladá, když jako na začátku jsem to... Ale jako třeba i ve způsobu řešení problémů.  
494 Když se něco řešilo, tak já jsem- jo vidíš, to je pravda. Tam jsem možná měla tendenci jako  
495 trochu po tátovi. Jakoby... utíkat trochu. Že jako já jsem... já jsem nechtěla řešit nějaký  
496 problémy když byly, a tak. já jsem to nechtěla poslouchat. Na začátku vůbec jsem nebyla  
497 schopná prostě. A to už je teďkon lepší a... na to si myslím, že má vliv i škola. (odmlka)  
498 Takže v tom se jako hrozně moc věcí změnilo, ale od té doby... nebo prostě jde to dopředu. A  
499 ještě jsem měla tendence jakoby, jak utíkat od těch problémů, tak taky jako že jsem vůbec  
500 nevěděla, jak o nich vlastně mluvit. Nebo jako... prostě to bylo pro mě divný. My jsme prostě  
501 tohle nikdy nedělali, jako doma. Že bysme rozebírali nějaký problémy, který se dějou, kdo má  
502 na to nějaký názor, to nebylo takže... A naopak jako partner to má tak, že jako úplně jinak.  
503 Prostě u nich doma, tam je to prostě jako na divokým západě. (smích) Fakt se jako neboje  
504 zakřičet, když se něco děje, jo, tak se prostě jako pohádaj prostě. To já jsem... já si pamatuju,  
505 že když zažila poprvý, když se začali hádat, já jsem šla normálně šla brečet do vedlejší  
506 místnosti, já jsem to jako nezvládla prostě. (smích) To bylo fakt jako strašný. No, takže my  
507 jsme fakt jako úplně jiný. Tak se to nějak jo... on už není zas tak horkej, a já už nejsem zas  
508 tak jako úplně (smích) Že to vlastně pomáhá oběma ve výsledku. No, v řešení problémů... A  
509 žárlivá jsem určitě byla, ale nějak se to snažím to... (zamumlání) a to jsem měla naučený



510z těch dětskejch vztahů původně, že tam jsme prostě řešili fakt jako prostě kraviny. (smích)

511 Takže, no ale to mi pak jako došlo, že prostě ne a v pohodě.

(krátké přerušeni)

512E: Nedůvěra, to jako ani ne úplně. Vim, že jako ten současnej partner je jako fakt... není

513 člověk, ke kterému bych měla bejt nedůvěřivá, kterej by byl zrádce. To jako vůbec ne. To si

514 myslím, že prostě nestane, že je dobrej člověk. Tam jako nic takovýho není.

515J: Takže ta žárlivost byla na začátku, ale pak zmizela.

516E: (přítakání) Pak nějak jsem pochopila, že to je úplně zbytečný. Že se tím akorát zbytečně

517 stresuju. Ale jako jasně, že občas, nebo jako... ale to třeba byly další věci. Se často třeba děje

518 to, že, ale teďkon už ne tolik. Ale že třeba jsme někde šli a on „Tyjo, ta je hezká.“ A to jako

519 myslel jako v dobrým, že třeba byla hezky oblečená. A tak já si začnu úplně říkat

520 (nespokojené zamručení) prostě ne. A pak prostě nějak jsme o tom třeba i mluvili často a tak.

521 A on říkal, to není jako, že by prostě chtěl, jako schválně to dělal. Že prostě jenom jako ho

522 baví pozorovat lidi. A že některý jsou prostě hezký, jak ženský, tak i prostě chlapi. Tak prostě

523 jakoby to řekne prostě. Pak to občas řekne prostě i o chlapovi že je prostě hezkej. Že to ho

524 jako spíš zajímá. Že to není jako že... že to prostě není důvod, abych měla jako žárlit.

525J: A dneska to teda máte jak? Jsi spokojená v tom vztahu?

526E: Jo (smích) Jo, on je hrozně jako... my jsme si fakt hrozně blízko. Takže, no...

527J: Takže to je člověk, na kterýho se můžeš spolehnout, obrátit, je tady pro tebe...

528E: Určitě, vždycky. Myslím si, že kdyby se něco stalo, nebyli jsme spolu, tak si myslím, že i

529 tahlenctá věc tam furt tam bude fungovat.

530J: (zamyšlení) Jak si představuješ ten vztah do budoucna?

531 E: (zamyšlení) Nevím, no. Jako že... když je všechno v pohodě, a prostě budem spolu dál...

532 tak prostě spolu budem. Ale jako takhle. Furt jsme mladý, nebo já jsem docela dost mladá. A

533 jako netroufám si říkat, jako... co jak dopadne nebo jako budu s nim navždycky. To úplně

534 jako ne. Jako... nemusí to tak bejt. Jasně, že občas řešíme jako nějaký věci jako tak a... Ale

535 prostě tak jako to teďkon je, tak jsme prostě spokojený. Ale není to jako že bych se třeba bála

536 toho manželství, jak jsi říkala předtím. To úplně jako ne. Jako když si budu jistá, s tím

537 člověkem, tak...

538J: Ale chtěla bys s nim do budoucna zůstat?

539E: Jo. pokud všechno bude takhle fungovat prostě...

540J: Nebojíš se nějak toho, jako hodně že se ten vztah třeba rozpadne? Jestli je tam důvěra v to,  
541 že ten vztah bude stabilní.

542E: (zamyšlení) Já si myslím, že ten, jak jsem jako řekla předtím. Jako my jsme už občas měli  
543 nějaký krize, který jsme třeba řešili, co v budoucnu, jak budem, a tak. A my jsme teďka  
544 vlastně furt spolu. A popravdě jakoby úplně třeba když se to dělo poprvý, tak tam se přesně  
545 objevila nějaká taková ta moje (zamyšlení) nevim, jestli závislost, ale jako že prostě je mi  
546 dobře, když mám někoho vedle sebe. Takže jako když někdo chce jít pryč, tak jakoby je to pro  
547 mě... prostě byl to pro mě fakt jako šok si to vůbec představit. Ale třeba potom, když těch  
548 krizí bylo víc a tak, jak prostě to tak je, tak... už to pro mě asi není tak... tak hrozný jako to  
549 bylo na začátku. Nebo jako... já mám prostě pocit, že jsem pořád furt jako ve vývinu. Že jako  
550 jsem, že se mi tak spousta věcí jako usazuje. No... takže tak.

551J: Takže na začátku nějaký ty nejsilnější, jako víc negativní pocity bylo ta žárlivost, a pak  
552 nějaká ta závislost. Který... možná ta závislost jsi říkala, že možná trvá malinko doteď. Nebo  
553 že bys to nenazvala závislostí, ale jako ten pocit, že vedle sebe někoho máš. Někoho, na koho  
554 se můžeš obrátit.

555E: Jako je to pro mě hodně důležitý, tohlencto.

556J: Takže na to ho partnera se můžeš obrátit, máš v něm jistotu.

557E: Jo, to určitě. Fakt jako, jak jsem to říkala prostě předtím. Že i kdyby se něco dělo, tak  
558 jakoby... i kdyby jsme nebyli spolu, jednou jsme spolu to řešili takhle. Jako že kdyby jsme do  
559 budoucna spolu jako nebyli, že prostě fakt jako nikdy nevíme, on třeba chce ještě cestovat a  
560 dělat nějaký věci a tak. Tak prostě jakoby jsme (zamyšlení) jako neodříznout se prostě, furt  
561 prostě bejt spolu. (zamyšlení) Že jako mít ten pocit, že kdyby se něco dělo, tak prostě ten  
562 jeden může zavolat tomu druhému. A prostě jako nevykašlem se na sebe. Nebo prostě teď to  
563 máme tahle nastavený. Tak to je taky zajímavý, že vlastně dřív jsem si ho chtěla fakt tak jako  
564 hodně schraňovat jako jenom pro sebe a tak. Jako úplně a teď když přijdou nějaký krizíčky,  
565 tak jsem si říkala... že se tak jako trošku jako rozvolňuju a říkám si, že už to není... že kdyby  
566 jsme prostě spolu jako fakt jako nezůstali nikdy. Tak... tak že to bude v pohodě, prostě.

567J: Takže dneska máš pocit, že ten vztah je takový jako víc vyrovnaný, nebo že už to není jako-

568E: Jo, určitě.

569J: Ta závislost je tam o něco menší. Je to zdravější.

570E: Určitě. Mně to prostě vždycky trvá trošku. Jo je mnohem vyrovnanější.

571J: Dobře. A jaký máš takový postoj k mužům obecně, nemusí se to týkat jenom toho partnera.  
572 Ale myslím to tak, jestli je vnímáš právě jako vyrovnaně nebo jsou pro tebe slabší článek  
573 nebo...

574E: Ne. Jako že mám radši ženský. Třeba když jdu k doktorce, tak radši k ženský. Nebo jako  
575nemám úplně moc ráda jako chlapy, jakoby starší chlapy. Nebo starší prostě 40 (smích) a víc.  
576A že jsou pro mě taková docela autorita velká. A mám z nich často jako respekt. To možná  
577bude nějaký pozůstatek asi, no. Takže mi to často není pohodlný... Mám určitě prostě radši  
578jako ženský, no. (zamyšlení) Přemejšlim, no. Ale nedá se asi to tak jako paušalizovat takhle.  
579Není to úplně, že by to jak platilo úplně na všechny.

580J: Jasně, rozumím.

581E: Ale jako obecně ti starší chlapi prostě... jako moc ne to.

(smích na obou stranách)

582J: Myslím si, že se blížíme ke konci. A mám poslední otázku, která může být trochu zvláštní.  
583Jaký celý tadycty, jako celý to chování toho tatínka, vztah s tátou, a rozvod, a tak. A i ten  
584současný partner, jaký to mělo vliv na vnímání sama sebe? Tím myslím, jak to ovlivnilo tvoje  
585sebevědomí, a i ve vztahu k ostatním mužům, nebo třeba k tomu partnerovi, jestli si pro něj  
586dost dobrá, atraktivní a tak.

587E: Jo, určitě to asi nějaký vliv mělo. Jako nepovažuji se za extrémně sebevědomýho člověka  
588teda. Často mám pocit, že to právě jakoby... (zamyšlení) No že jako tam jsou prostě pro mě  
589důležitý ti lidi okolo. Že jako nemám to úplně jako dobře nastavený. Ale nevím, jestli je to  
590tím, popravdě, co se dělo jako vyloženě tím tátou. Anebo i jako dalšíma věcmi prostě tam.  
591Nevím, jestli to mám na to úplně jako... schazovat. Ale jako nemyslím si, že jsem nějaký  
592jako super vyrovnaný člověk. To určitě ne.

593J: Takže když budu trochu konkrétní, takže jak se ty cítíš ve vztahu sama k sobě?

594E: Nejsem se sebou úplně spokojená. Nebo je jako spousta věcí, který bych chtěla mít jinak.  
595Ale často tam mám takovou jako (smích) tu, že prostě toho nejsem schopná jako dosáhnout  
596nějak. (smích) No, jak to říct. Třeba jako takový... trochu že odkládám jako nějaký věci. Nebo  
597furt si říkám jo to se někdy změní, ale vlastně jako nic nedělám. A tak to mě třeba na mně  
598štvě, docela. A to tam dost mám a teďkon vlastně ještě můj partner je jako přesnej opak.  
599(smích) Takže ten se vlastně úplně jako... trvalo mu dlouho, než jako pochopil to, že já to  
600můžu mít jinak než on. Že on je prostě takovej, že prostě hned má, úkoly plní hnedka prostě.  
601(smích) Takže tohle.

602J: Jen mě k tomu napadá, že když jsi zmínila, že ten partner je jinej, tak se na to zeptám, jako  
603jakej je?

604E: (zamyšlení) No, jak to říct, tybrd'ó. Myslim si, že je jako docela hodně sebevědomej. A  
605hodně si věří. A hodně... ale jako furt je hodnej, není jako prostě zlej člověk. Myslim, že jako  
606je docela... dokáže bejt obětavej. A jako hodně milej, přátelskej prostě s lidma, jako že je fakt

607 hodně otevřeně prostě a tak. a zároveň prostě když se něco děje, tak jakoby to řeší, snaží se  
608 prostě o tom mluvit. Ale někdy už teda jako řeší věci moc. (smích) Nevím, jestli na mně nebo  
609 jestli... nevim to neberu moc subjektivně. Myslim si, že ne. Myslim si, že jako fakt obecně  
610 řeší některé věci moc. Ale to prostě tak má jakoby z jeho... My jsme prostě jako jiný  
611 v těhle věcech. A zároveň jako... podle mě to máme oba trošku v extrémech. Ale  
612 myslim si, že to víme. A že s tím nějak jako pracujem.

613J: A ty ve vztahu k němu si pro něj přijdeš dost dobrá? Jako přitažlivá

614E: (smích) Jsem to teďka řešila na minulý terapii. Hele to už je docela v pokroku, že si to  
615 vyřikáváme, právě jakoby často. Já jsem z něj právě měla pocit že jakoby... nejsem pro něj  
616 dost dobrá. Že jakoby prostě... (povzdech, zamyšlení) nevim, prostě spousta věcí, jako že by  
617 udělal jinak nebo prostě on je takovej, že všechno by prostě vylepšoval. Jako že všechno  
618 prostě... takový přemocňování jako (smích) ale tak to jako je. A má to jak u sebe, tak i u  
619 ostatních lidí všech okolo. Prostě takže to... Ale zároveň to prostě ví. A teďka jsme to docela  
620 hodně řešili, právě že jako na mě budí tlak prostě že. A pak se prostě cejtím špatně za to, že  
621 jako nejsem taková jako jaká bych měla bejt, podle něj a tak. ale jako přijde mi, že teďka fakt  
622 už to není tak horký, že se to fakt hodně řešilo a on mi vlastně vysvětlil, že to tak jako  
623 nemyslí. Prostě že by mě chtěl jako urazit, on to tak prostě má. (zamyšlení) On je prostě  
624 hrozně po jeho tátovi. A jeho táta prostě je trošku... až buran jakoby. Když to tak řeknu. Že  
625 prostě fakt jako řekne nějaký věci a neuvědomuje si, že to prostě může zranit. A třeba teďkon  
626 jsme tam byli naposled, to nebylo naposled, nedávno. On mi řekl... prostě jsme nějak šli ke  
627 stolku, nějak jsme nesli kafe a nějaký věci. A on mi řekl jako že „Ty jsi nějak přibrala, ne?“  
628 (smích) Takhle jako především. A myslel to jako v pohodě, ne. A já tyjo (smích) Víš, jako  
629 že... no. A (jméno), ten parnter, ten to má prostě... nemá to tak drsný, jako on. On není tak  
630 jako rázněj, že by si neuvědomoval jako vůbec, jako nějaký jako následky tohodlenctoho. Ale  
631 má to tam jakoby trošku. Ale fakt si to podle mě uvědomuje, a taky na tom pracuje.

632J: Abych si to ujasnila, takže když ti ten partner něco řekne, a třeba že na první pohled to je  
633 urážlivý nebo mohlo se tě to něčeho dotýkat, tak on to nemyslí s tím úmyslem, že by ti chtěl  
634 ublížit.

635E: Ne, on prostě furt má jako nějakou tendenci jako k neustálému zlepšování věcí. A proč  
636 prostě nemít ty věci hezký a lepší, když to jako nějakým způsobem jde. A i do těch ostatních  
637 lidí to prostě takhle vsouvá.

638J: Jo, že aby se ti lidi měli v čem zlepšit, jo?

639E: Prostě on má rád věci, který jsou jako nějak hezký a tak. A podle mě se takhle dívá na celej  
640 svět.

641J: A jak je to ve vztahu k tobě?

642E: Jako je tam fakt spousta věcí, který jako prostě... nevim, prostě. Necvičim, jsem líná...

643 (smích) a takovýdle

644J: Takže bys měla víc cvičit nebo...

645E: (přikývnutí) Přesně. Ale na mě naopak to spíš působilo jako... prostě že se mi ještě víc  
646 nechtělo to dělat. Já prostě nemám ráda takový to, když po mě někdo něco chce a já jakoby to  
647 začnu najednou dělat, tak mi to přijde takový jako... takový divný.

648J: Takže když on to říká tobě, tak on to nemyslí pro tvoje dobro, ale spíš... nebo jako myslí to  
649 pro tvoje dobro nebo... nevím, jestli tomu úplně rozumím.

650E: To bych se musela zeptat jeho, tyjo. (smích) Nevím přesně. Jako že... má na to prostě  
651 nějaký svůj jako... přesvědčení, ale vlastně to jako asi... jako věřím fakt tomu, že on to  
652 nemyslí prostě špatně.

653J: No jasně. Ale jestli tam je rozdíl v tom, že ti chce pomoci, anebo on má nějakou vlastní  
654 představu, co by daný ten člověk měl dělat.

655E: Jako obojí. Myslím si, že jakoby nějaká kombinace tohodle.

656J: Nebo mě napadlo, že třeba on má nějaký svůj styl života, který mu přijde správný a chtěl by  
657 to třeba aplikovat na ostatních?

658E: Já si myslím, že se často setkává, nebo to poslední dobou taky řeším hodně, že já mu jako  
659 říkám že ne, to prostě... že chápu, že má svůj názor, ale ne že... takovýmdle způsobem to  
660 neviděj ostatní lidi. Že si prostě si musí uvědomit, že každý na to kouká trochu jinak. Ale mně  
661 přijde, že už to není tak horký, že se to zlepšuje.

(krátké přerušení)

662E: No, ale není to jako tak horký. Fakt jako spoustu věcí prostě se jako hýbe. A není to tak  
663 horký. Že je to dobrý teďkon, nejsem nějak jako nespokojená. Nebo jsme to prostě nějak  
664 pořešili nebo třeba spousta věcí tak jako možná se to řešilo až teď jako nedávno díky tomu, že  
665 já jsem prostě nebyla schopná o tom jako víc mluvit. Nebo jako nějak vlastně víc detekovat  
666 co, co vlastně mi na tom vadí, že jo. nebo jako vyzorovat to u sebe.

667J: Ale když jsi teda říkala, že on... on má teda nějaký poznámky jako k tobě, tak jestli i ty  
668 můžeš jako, nebo jsi mohla mu říct něco vůči němu, zase. Jako svůj názor

669E: Už jsem... jo teďkon už jo. Nebo jako dřív jsem taky mohla, ale nedělala jsem to, protože  
670 mi to nebylo přirozený. Ale teď už poznávám, že prostě mu můžu říct, že mi něco vadí. Že na  
671 to taky mám právo prostě. (smích)

672J: A on to bere?

673 E: Jo. on třeba taky často chce vědět jako můj názor. Pro něj třeba jako hrozně důležitěj jako  
674 nějaký feedback jako dostávat. On to jako bere dobře.

675 J: Takže ono to je i pro něj důležitý, co si o něm myslí ostatní. Nebo hlavně ty.

676 E: Co si o něm myslím?

677 J: Jak si říkala, že dáváš ten feedback, co si jako myslíš.

678 E: Chtěla jsem říct jenom, že feedback prostě nebere jako kritiku, jako zraňující, ale naopak  
679 jako možnost se jako zlepšit. Což já třeba nemám, moc. (smích)

680 J: Dobře, tak já si myslím, že je to již vše. Mockrát děkuju.

(delší přerušení, následné doplnění)

681 J: Já se ještě jenom zeptám, jaký máš vztah k alkoholu?

682 E: (smích)

683 J: Jsi měla tátu alkoholika...

684 E: Já hele... k alkoholu jako nemám moc vztah. (smích) Nebo jako vždycky dřív jsme že  
685 prostě jako malí pubertáči něco jako pili a tak. Ale já nepiju vůbec pravidelně. Spíš mi jako  
686 ani nechutná teda popravdě. Já třeba nemám ráda pivo, prostě. Což táta jako chlastal strašně  
687 moc. Takže... no. Takže třeba to fakt nemám ráda ani jako žádněj tvrdej alkohol. Nebo jako  
688 když piju, tak to musí bejt prostě sladký, abych byla schopná prostě vypít. No, takže jako  
689 k alkoholu úplně...

690 J: Takže ty alkohol asi-

691 E: Jako občas když jdu někam ven, tak jako jasně. Ale není to, že bych ho prostě potřebovala  
692 k životu. A že bych pila pravidelně, to jak vůbec ne.

693 J: A partner má rád alkohol?

694 E: Podobně jak já, taky jako doma vůbec. Jako doma vůbec nás nenapadne se něčeho napít. I  
695 když tam prostě nějaký jako, prostě nějaký víno nebo něco tam máme. Ale fakt jako  
696 výjimečně prostě. Nebo když někdy večer jako jo, ale fakt výjimečně.

697 A vadilo by ti, kdyby pil alkohol? Nemyslím nějak extra, ale že by si občas dal to pivo?

698 Jako záleží, jak moc by to bylo. Jako kdyby nějak hodně pil, tak by mě to jako, jako kdyby si  
699 dával doma pivo, tak by mi to asi jako nebylo úplně příjemný. Nemám k tomu úplně... No,  
700 ale takhle občas je to v pohodě. Ale kdyby jsem v tom měla nějakou zálibu, tak zase jako...

701 tam mám jako nějaký vykřičník, že jako.

702 Chápu. Co je pro tebe nejdůležitější, aby v tom partnerskym vztahu fungovalo?

703 Ta důvěra. Aby tam byla nějaká blízkost, což si myslím, že fakt je. A... no... a jako nějaký  
704 přijetí prostě. Nevim, pro mě je fakt důležitý jako prostě v tom vztahu, já takhle zjišťuju fakt  
705 bejt taková jako jsem. Nebo jako fakt jako... i prostě s těma hnusnýma věcma, prostě kterej  
706 každej má, na začátku v sobě skrývá. Tak prostě... ted' už tam jako jsou a to je pro mě třeba  
707 důležitý, že jakoby... že prostě nemusim jako nějak dělat ze sebe něco jako... trošičku jinýho.  
708 To je pro mě hrozně důležitý. Tam jako fakt bejt jako sama za sebe.

## **BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE**

**Jméno a příjmení autorky:** Michaela Knopová

**Studijní program:** Psychologie (Bc. prezenční)

**Název práce:** Prožívání odchodu otce z rodiny u dcer

**Vedoucí práce:** Mgr. et Mgr. Michal Slaninka, Ph.D.

**Rok dokončení práce:** 2019

**Přímé citace:** 239

**Ostatní text:** 119 015

**Celkový počet znaků:** 119 254

### **Názvy souborů umístěných na doprovodném CD**

**Text práce ve formátu PDF:** BP\_Knopova\_Prozivaniodchoduotcezrodinyudcer



**Posudek vedoucího/oponenta bakalářské/diplomové práce  
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Michaela Knopová  
Obor studia: Psychologie  
Název práce: Prožívání odchodu otce z rodiny u dcer  
Vedoucí/oponent práce: Mgr. et Mgr. Michal Slaninka, Ph.D.

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

**Výběr tématu**

Závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

**Formální zpracování**

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

**Metody práce**

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

**Obsahová kritéria a přínos práce**

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	x			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

\*\* 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Čo by autorka navrhla ako optimálne riešenie pre otca a dcéru v ich vzťahu, pokiaľ otec z rodiny odchádza?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Michaela Knopová sa v bakalárskej práci venuje prežívaniu odchodu otca z rodiny u dcér. V teoretickej časti autorka dôsledne analyzuje možné dôvody odchodu otca z rodiny a predovšetkým situáciu vzťahu medzi dcérou a otcom, a to aj s vývojového hľadiska najmä so zameraním na adolescenciu a svet adolescenta (jeho vzťahy a predovšetkým vzťah otca a dcéry a jeho vplyv na sebaopatie a sebahodnotu). Praktická časť sa venuje rozhovorom s piatimi ženami, ktorých výpovede sú spracované pomocou IPA. Následne sú vypracované spoločné témy z jednotlivých analýz. Chcem oceniť nielen dôsledné vypracovanie analýzy, ale predovšetkým to, že rozhovory a výskum hlboko odhaľuje prežívanie respondentiek a ich vnímanie vplyvu odchodu otca na ich partnerské vzťahy. Chcem pripomenúť, že práca má charakter kvalitne vypracovanej diplomovej práce, kvôli stanovenému rozsahu ju však autorka skrátila. Prácu odporúčam k obhajobe s hodnotením výborne.

Doporučení k obhajobě: doporučuji/~~nedoporučuji~~

Navrhovaná klasifikace: 1



Datum, podpis: 13.5.2019

**Posudek vedoucího/oponenta bakalářské/diplomové práce  
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Michaela Knopová  
 Obor studia: Psychologie  
 Název práce: Prožívání odchodu otce z rodiny u dcer  
 Vedoucí/oponent\* práce: Mgr. Ing. Eva Dubovská

**Technické parametry práce:**

Počet stránek textu (bez příloh): 60

Počet stránek příloh: 81

Počet titulů v seznamu literatury: 39

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

**Výběr tématu**

Závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová příslušnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

**Formální zpracování**

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	X			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

**Metody práce**

Vhodnost a úroveň použitých metod

		x		
--	--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

**Obsahová kritéria a přínos práce**

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

x				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

\*\* 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěla/a



Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

	x			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Můžeme v kvalitativním výzkumu objektivně posoudit vliv proměnné na vývoj dalších proměnných?
2. Co Vás při výzkumu nejvíce překvapilo?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Teoretická část práce se věnuje problematice rodiny, adolescence a partnerských vztahů se zaměřením na rozvody a vliv odchodu otce z rodiny. Text je psán kultivovanou formou za použití dostatečného počtu domácí i zahraniční literatury, je znát, že autorka se už při studiu literatury snažila nalézt co nejvíce odpovědí na své výzkumné otázky.

Praktická část práce sestává z IPA analýzy pěti rozhovorů s ženami, které v adolescenci zažili odchod otce z rodiny. Rozhovory jsou kvalitní, hloubkové, je znát, že atmosféra rozhovorů je důvěrná, i když některé otázky (zejména žárlivost, problémy ve vztazích) působí jako podsouvání (autorka se v rozhovoru ptá: „Objevila se v tom vztahu nějaká nedůvěra, strach ze ztráty toho partnera, žárlivost?“). I

PA analýza je provedena pečlivě a metodicky správně, zjištění analýzy jsou zajímavé a jsou dokládány příhodnými citacemi z rozhovorů. Diskuse je rozsáhlá a autorka navrhuje několik hypotéz jako vysvětlení svých zjištění.

Silné stránky:

- Kultivovaná práce s textem a s literaturou
- Kvalitní hloubkové rozhovory
- Pečlivě provedená analýza, prezentována zajímavou a čtivou formou

Slabé stránky:

- Vlastní předporozumění (4.2) by v případě IPA analýzy chtělo trochu větší otevřenost autorky, zejména pokud píše, že má obdobnou zkušenost.
- V kontextu kvalitativního výzkumu je problematické mluvit o vlivu (výzkumná otázka č. 2). Z části 4.4 i z diskuse by se dalo usuzovat, že autorka mluví o objektivně zjištěném vlivu odchodu otce na život participantek.
- Otázka na žárlivost v rozhovorech – podsouvání

Doporučení k obhajobě: doporučuji/~~nedoporučuji~~\*

Navrhovaná klasifikace:

VÝBORNÝ

Datum, podpis:

26.05.2019

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Dml'.

---

\* nehodící se, škrtněte